

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 10/št. 105-106

december 2014–januar 2015

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji v BukliPlus: Boštjan Gorenc - Pižama, Miha Pintarič, Andrej Pleterski, Staša Pavlovič in Alojz Kodre

buklaplus

Na naslovnici:

Feri Lainšček in Polona Glavan
o svojih novih romanih in njihovem ustvarjanju

Predstavljenih več kot 170 novih knjig! Naslednja številka Bukle izide februarja 2015.

Za miško tole, ker kar cvili, ko kaj luštnega dobi.
Jelenčku všeč je, kar iz njega jelena naredi.
Za lisičko pa kaj nežnega, da se ji srček nasmeji.

Za pravljичne junake vašega vsakdana izberite darila iz Mladinske knjige

**PRAKTIČNA
DARILA**

**KULTNI
AVTORJI**

**NAJLEPŠE
PRAVLJICE**

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Tine Logar**Pisci:** Sabina Burkeljca, Iztok Ilich,
Ajda Janovsky, Klara Jarc, Maša Ogrizek, Re-
nate Rugelj, Samo Rugelj, Vesna Sivec Po-
ljanšek, Tanja Povšnar, Neža Poznič,
Kristina Sluga**Gostujoči pisci:** Sašo Dolenc, Zdravko Duša,
Nada Grošelj, Tilka Jamnik, Manca Košir,
Ida Mlakar, Arjan Pregl, Jure Preglau,
Matevž Rudolf, Boštjan Videmšek

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s.p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590Brez pisnega dovoljenja izdajatelj je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

bukla

Brezplačna revija o dobrih knjigah.

Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna
agencija za knjigo Republike Slovenije.

buklaplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

Knjižni sejem, tridesetič

Letošnji knjižni sejem je tudi zame nekaj posebnega. Po eni strani zato, ker je jubilejni, trideseti. Po drugi strani zato, ker je Schwensterjevo nagrado za življenjsko delo na področju založništva dobil Zdravko Duša, s katerim tako ali drugače sodelujeva že skoraj dvajset let.

Česa me je naučil Zdravko Duša?

V času ob koncu drugega tisočletja, ko smo se pri naši – takrat še revijalni – založbi zabavali z mislijo, da bi začeli izdajati tudi knjige, povezane s filmi, sem ugotovil, da je kar nekaj na tem področju postoril že Zdravko Duša v okviru svojega takratnega projekta *Pokaži jezik*. V obdobju 1998–2000 so takrat izšle štiri knjige s tega področja, in če pogledam njihove založnike, so šli nekako takole: prva knjiga je imela naslov *Kako obleči akt* (1998), izdajatelja pa sta bila Karantanija in Zavod za odprto družbo Slovenija; druga knjiga je imela naslov *Zadnja postaja: kino* (1998), izdal pa jo je Zavod za odprto družbo Slovenija; tretjo knjigo z naslovom *Scenaristova vadnica* (2000) je izdala Cankarjeva založba, četrto, zadnjo knjigo *Mavrično znamenje* iz istega leta pa je izdala Cankarjeva založba v sodelovanju z založbo Orbis.

To so štiri knjige iste zbirke, istega formata in iste oblikovne zasnove, a štirih različnih kombinacij založnikov. Edino, kar družji te knjige, je človek, ki si je zamislil, da jih potrebujemo in da morajo iziti: to je bil Zdravko Duša. Nekako je uspel izpeljati vse skupaj. Včasih je za prevod aktiviral tudi svoje otroke. Včasih je za lažji izid uspel pridobiti tudi sponzorska sredstva. Včasih je uspel dobiti kako subvencijo. Včasih se je s tiskarjem uspel dogovoriti za nižjo ceno (štiri knjige imajo tri tiskarje). Nekako je na koncu le zvezal vse te knjižne niti in za seboj ni puščal kaj dosti odprtih koncev. Knjige so izšle. Še zmeraj so na knjižnih policah. Zgornje štiri vedno tudi na dosegu moje roke.

Pred šestimi leti sva eno knjigo, *Zgodba*, realizirala tudi skupaj. Tudi tu je šlo za divjo založniško avanturo, ki je ne bom nikoli pozabil. A končala se je srečno. Knjiga je izšla, za seboj pa ni pustila nobenega obupanca.

Zdravko Duša me je v zvezi s knjigami naučil najmanj eno reč: če obstaja volja, bo ta vedno našla pot do izida zelene knjige. Tudi zato mu iz srca čestitam ob prejemu zaslužene nagrade.

Knjižni sejem kot antiteza ali sinteza Zakona o enotni ceni knjige?

Konec avgusta je v Sloveniji stopil v veljavo Zakon o enotni ceni knjige, ki vsem kupcem šest mesecev po izidu omogoča dostop do novih knjig po enaki ceni ne glede na to, kje jih kupijo. Ker smo v zadnjih desetih letih beležili velik porast drugih prodajnih poti za knjige, od njihove prodaje v hipermarketih ter na drugih novih lokacijah do spletne prodaje, vse to pa se je pogosto odvijalo po nižjih cenah od osnovne, naj bi od tega zakona največ pridobile ravno knjigarne, ki predstavljajo najbolj stabilno prodajno pot za najraznovrstnejše tipe knjig, tudi tiste, ki nastajajo v javnem interesu.

Zato se na prvi pogled zdi knjižni sejem kot prostor predstavljanja in prodajanja knjig, po navadi tudi po

nekaj nižjih cenah, kot nekaj, kar je v nasprotju z namerami nedavno uveljavljenega zakona, saj sejem ravno s privlačnimi cenami vabi kupce v svoja neдрja. Ali torej knjižni sejm, še posebej pa največji, zdaj že tradicionalni knjižni sejem v Cankarjevem domu, predstavljajo nekakšno negacijo Zakona o enotni ceni knjige?

Mislím da ni tako. Sejme kot kraje za prodajanje knjig poznamo že od nekdaj, še iz časov pred začetkom našega štetja; pravzaprav so bili to prostori, kjer se je sprva prodajalo največ knjig, v naslednjih stoletjih pa je tovrstno prodajanje knjig začelo preraščati tudi v ustanavljanje knjigarn. Te so tešile želje tistih, ki so si želeli ustvariti lastno knjižnico. Lastna knjižnica – kakšen privilegij je to predstavljalo pred tisoč in več leti in kakšen privilegij to predstavlja tudi danes! Kdor jo ima, je skoraj gospodar lastnega sveta!

Ne glede na knjižne dobrote, ki nam jih knjigarne ponujajo vse leto, je pet dni knjižnega sejma vseeno zelo posebnih. Samo takrat se knjižna ponudba zloži in uredi na tisti posebni način, ki ga ne vidimo nikjer drugje. Samo na knjižnem sejmu so knjige predstavljene tako, da točno vidimo, kaj vse spada skupaj k posamezni založbi. V knjigarnah, knjižnicah in drugod so knjige zložene po vsebini ne glede na založnika, eden ob drugega pa se skupaj stisneta tudi avtorja, ki morda še nista slišala drug za drugega.

Na sejmu pa je drugače; knjige iste založbe so tu ptiči, ki čivkajo pod isto streho istega gospodarja, istega stvaritelja, istega financerja in istega misleca. Ta je izmed vseh knjig tega sveta, tako tistih, ki so obstajale že poprej, kot tistih, ki so iz imaginarnega nič nastale tudi z njegovo pomočjo, sestavil svoj knjižnozaložniški program ter z njim izpolnil svojo poslovno in duhovno ambicijo, kupcem in bralcem pa ga ponudil na ogled. Ravno na knjižnem sejmu lahko obiskovalci na enem mestu vidijo, v katero smer se razvijajo posamezne založbe, kako dihalo in v kakšni formi so. Zato knjižni sejem ni samo praznik knjig – je tudi praznik založnikov, njihovo ogledalo, a tudi povečevalno steklo. Tokrat, v jubilejni izvedbi, to velja še posebej!

In zato ima tokratna letoletna *Bukla* še posebej velik obseg, saj smo želeli predstaviti res čim več knjig, ki bodo zaznamovale konec letošnjega leta. Kar nekaj zadnjih tednov je naše uredništvo vrvelo od novih knjižnih naslovov. Vsak nas je po svoje presenetil, zato smo ga želeli deliti tudi z vami. Dali smo vse od sebe in v tokratni *Bukli* predstavili največ knjig do zdaj, da o drugih vsebinah, od intervjujev naprej, niti ne govorimo.

Za nami je še eno težko založniško (krizno) leto, ki pa se lahko v decembru, ko je najpomembnejši mesec za nakup knjig v letu, vseeno vsaj malo obrne navzgor. Za to lahko poskrbite tudi vi. Knjižnih predlogov za darila in praznično branje je v tej *Bukli* na pretek. Želimo vam prijetno izbiranje knjig in veliko užitka ob njihovem branju. Srečno!

Foto: Borut Krajnc

... ne glede na knjižne dobrote,
ki nam jih knjigarne ponujajo
vse leto, je pet dni knjižnega
sejma vseeno zelo posebnih ...

Kronika pozabljanja

Sebastijan Pregelj

Goga, 2014, t. v., 195 str., 24,90 €, JAK

Novince v domu za ostarele, pripoveduje junak v novem Pregljevem romanu, delijo v dve skupini. Prvi doživljajo dom kot zadnjo postajo. Pri njih gre hitro navzdol. Ob prihodu hodijo še čvrsto, nekaj mesecev pozneje pa se komaj še premikajo. Sprva jasne misli

Sebastijan Pregelj

se jim že v kratkem zameglijo, zapletejo in zavozlajo. Hitro postanejo nebolgljeni in odvisni od osebja. Potem so še drugi, tisti, ki doživljajo svoj приход kot nov začetek. Takšni se počasi vključijo v življenje in čez čas spoznajo, da ni hudega in da je v nekaterih pogledih življenje notri celo boljše od tistega zunaj. Junaku Pregljevega romana, nedavno je praznoval osemdeset let, biva pa v varovanem enosobnem stanovanju, je v tem smislu precej vseeno, saj ima rad svoj mir, drugih ljudi pa skoraj ne potrebuje. To pa se spremeni, ko se v sosednje stanovanje na novo priseli Konstanca, po drugi strani pa na njegovo vest začnejo neumorno trkati besede brezdomcev, ki nimajo ničesar. Morda pa imajo upokojenci na svoji zadnji postaji vseeno možnost, da začnejo spreminjati svet na bolje in tudi zato še poslednjič polno zaživijo? Umirjeni roman o življenju in minevanju z aktualno družbeno angažirano noto, za katerega je spremno besedo napisala Manca Košir. > SAMO RUGELJ

Burja nad Mrzlo reko; Atila, šiba božja

Rimljani na naših tleh – III. in IV. knjiga

Ivan Sivec

Ico, 2014, t. v., 288 str., 28,50 €/knjigo

Po prvih dveh knjigah Sivčeve tetralogije Rimljani na naših tleh, ki je bila napisana in izdana v kontekstu dva tisočletnice Emone na začetku tega leta, nas priljubljeni avtor v nadaljevanju potegne med pomembne zgodovinske like, ki so živeli (in se bojevali) na naših tleh (nekaj manj kot) dve tisočletji nazaj. V tretjem delu njegove sage *Burja nad Mrzlo reko*, se zgodba

pretaka znotraj dveh različno velikih pripovednih okvirov. Prvi, večji, se odvija ob Mrzli reki (današnji reki Vipavi), kjer se med pogansko in krščansko vojsko septembra 394 odvije ena največjih antičnih bitk, ki se je udeleži cesar Teodozij (346–395), pri zmagi pa mu naj bi pomagal tudi božji privid in vipavska burja. Drugi del zgodbe pa se odvija med poganko Rufino in puščavnikom Rekaredom, na preizkušnji pa je njuna ljubezen, ki mora preseči dolgoletne zamere. V četrti knjigi, *Atila, bič božji*, je glavni junak veliki vladar vseh Hunov (406–453), ki se po tem, ko je pokoril že mnogo ljudstev na območjih, kjer »trava več ne rase«, odpravi na pohod proti Mediolanu (današnjemu Milanu), pot pa ga seveda pelje tudi čez naše kraje, od Celeie, Atransa (Trojane) in Emone, kjer vsi spoznajo njegovo neomajno surovost, ki jo lahko za nekaj časa zmehča samo ženska. Bo morda to lahko naredila njegova nova žena Ildika? Knjižna serija, ki se bo brala še dolgo v prihodnja leta. > RENATE RUGELJ

Benetke, zadnjič

Milan Dekleva

Cankarjeva založba, 2014, t. v., 185 str., 22,95 €, JAK

Pripoved je postavljena v Benetke, v čas med obema vojnama, ko fašizem že visoko dviga svojo glavo. Tam se staneta nekdanja ljubimca, na videz zato, da bi obudila ljubezen, ki je postana kot mesto; a kot se izkaže kasneje, ima prevarani ljubimec tudi skrivne račune. Avtor v ljubezenskem paru zgošča številna nepomirljiva nasprotja, ki med njima sprva zanetijo strast, a ju pozneje razdružijo: Nataša je intuitivna umetnica, ki – kot pravi sama – od nekdanj razmišlja s trebuhom, Andrej idealistični matematik, ki se upira meščanstvu. On je zavedni tržaški Slovenec, zaznamovan s ponižanji, ona doma na svetovnih koncertnih odrih, s katerih jo pahnejo zaradi slovanskega porekla. Dekleva na prvi strani zapiše, da so vse osebe izmišljene, a prezgodaj umrli pesnik Srečko s Krasa, Natašin brat, ameriški pisatelj Ernest ter številni dogodki imajo realno podlago. Zgodovinsko pričevanje z erotično nadahnjeno atmosfero. > MAŠA OGRIZEK

Prihodnost d. o. o.

Andrej Predin

Litera, zbirka Piramida, 2014, t. v., 180 str., 23,30 €, JAK

»Odkar odločneje usmerjam svojo usodo, so nemogoče stvari postale realnost,« pravi nekje proti koncu zgodbe glavni protagonist tretjega romana, ki predstavlja zaokroženo celoto (po leg tega še *Na zeleno vejo* in *Učiteljice*). Pogrebni, kakor ga imenujejo prijatelji in drugi, po smrti svoje žene Amadeje sam vzgaja sina, pri tem mu je v manjšo ali večjo pomoč mama, s katero pa nikoli ni našel pravega stika. Za vratom mu visita socialna služba in bližajoče se rejništvo za njegovega sina. V družbi prijateljev, prav tako brezposelnih, se smili samemu sebi, ko pa spredijo, da je prihodnost odvisna predvsem od njih, ustanovijo zanimivo »podjetje«. Avtor mehča stiske protagonistov romana s svojim značilnim humorjem, še več, v samo zgodbo spretno vpleta in demistificira tabuje in prepričanja, kot je npr. parada ponosa ali pa to, da se za problematično družino vedno skriva problematičen in propadel otrok. Pa se ne, Marcel je čudovit fant. Zgodbo, ki je časovno vpeta v mariborske demonstracije, pisatelj pripelje do nenavadnega razpleta in srečnega konca, kar tudi v literaturi bralci pogrešamo. Zelena veja pač požene na novo. > SABINA BURKELJCA

- Kje je policija vohljala za književnikom z mikrofonom in kdo ga je našel?
- Katero stavbo krasi »češpljev kompot« in kako je en oblastnik naskočil književnike v privesku stavbe?
- Kdo je oprezal za mladim dekletcem pred Nunskim samostanom?
- Kdo je zahajal v Pekel?

ZAKULISJE LITERARNE LJUBLJANE NA KVADRATNEM KILOMETRU

Založba ZRC in Knjižarna AZIL vabita k ogledu, kjer vas bo avtor Atlasa dr. Dolgan popeljal pred Cankarjev dom, na Kongresni trg, po Vegovi ulici, mimo Narodne in univerzitetne knjižnice na Trg francoske revolucije in na koncu v znano ljubljansko gostilno.

Zbirno mesto: stojnica Založbe ZRC na 30. slovenskem knjižnem sejmu, v drugem preddverju Cankarjevega doma, 27. novembra 2014, ob 16. uri.

Prireditev poteka s podporo Javne agencije za knjigo RS.

www.zrc-sazu.si

Feri Lainšček ni le s številnimi literarnimi odličji nagrajen ustvarjalec proznih del – do zdaj je izšlo 21 njegovih romanov –, ampak je tudi pretanjeni pesnik, dramatik, scenarist, pisec del za mladino in otroke ter avtor besedil za slovensko glasbo. Njegova knjižna dela so prevedena v več jezikov, in čeprav tematiko zanje zajema iz najrazličnejših življenjskih obdobij in okolij – ne samo iz Prekmurja, kot mu pripisujejo mnogi –, vsa povezuje skupna nit: berljivost. »Trudim se, da je to, kar ustvarim, berljivo. Takšna zgodba lahko potem preživi v vsakem času,« nam je zaupal pisatelj, s katerim smo poklepetali ob izidu njegovega najnovejšega romana *Strah za metulje v nevihti*, ki je izšel pri založbi Beletrina. Lainšček je z njim (znova) ustvaril večplastno delo, polno simbolike in globlje sporočilnosti.

»Če bi začutil, da mi je zmanjkalo materiala, bi nehal pisati!«

Strah za metulje v nevihti

Roman o ljubezni

Feri Lainšček

Beletrina, zbirka Beletrina,
2014, t. v., 258 str., 24 €, JAK

Bukla: V romanu *Strah za metulje v nevihti* gre na prvi pogled za preprosto ljubezensko zgodbo med Markom, mladim slovenskim vojakom na služenju vojaškega roka v Srbiji, in Ljiljano, prikupno srbsko gimnazijko. Toda bolj ko se roman preveša v drugi del, bolj je nad ljubezenskim okvirjem čutiti slutnjo nečesa grozečega, neizbežnega. Poleg tega se zdi, da je mali človek le nepomembna figura na veliki šahovnici nekega sistema. Bi se zgodba lahko razpletla drugače – kako, naj spoznajo bralci sami, da jim ne uničiva mika –, če glavnih junakov ne bi determinirali primarna družina, okolje in nasploh širša družba?

Lainšček: Že kar nekaj časa prisegam na svojo, tako rekoč avtopoetično definicijo romana in razumljivo je, da jo skušam v svojih delih tudi uresničiti. Uspešnost uresničitve se zame skriva v soodvisnosti in uglašenosti dveh bistvenih romanesknih koordinat, ki se seveda stikata v presečišču. Prva je horizontalna razpostavitvev, ki skuša čim bolj celovito zajeti in predočiti družbeni kontekst, druga pa je vertikalna zgradba, ki je seveda vezana na protagoniste, torej njihova stremjenja, dosege in usode. Izhajajoč iz take strategije lahko rečem, da sta osrednja protagonistata v tem romanu zares ujetnika časa in prostora, v katerem se jima vse to dogaja. Zame je to roman o hrepenenju po svobodi, ki se žal konča v času vojne.

Bukla: Opisi služenja Markove vojaščine so izjemno veristični, jezik je v tem delu romana precej drugačen, kot smo ga vajeni v vaših drugih delih, v katerih strokovnjaki izpostavljajo vaš »melanholični melos ravnice«. Ste se morali pri ustvarjanju omenjenih poglavij zelo »nazorovati«, da niste zašli v znani melos, ki bi sicer precej spremenil ton in pomen zgodbe v večjem delu knjige?

Lainšček: Pravzaprav ne, saj je ta vidik bolj povezan s poznavanjem obrti. Jezik mi pri pisanju običajno narekuje kraj in čas dogajanja. Je pa res, da sem se tokrat soočil z nekim drugim, dokaj nepredvidenim problemom. Postavilo se mi je vprašanje, kako spregovoriti o jugoslovanski vojaščini in življenju na tem delu Balkana, ne da bi pri tem nasedel frazeologiji in sploh govoric miljeja, ki ga sicer zelo dobro poznam. Naposled sem se – verjetno v nasprotju z vsemi pričakovanji in v zadnjem času uveljavljenimi jezikovnimi težnjami – odločil, da bom ta roman napisal v dokaj visoki slovenščini. Moram reči, da je to terjalo kar veliko pozornosti in truda, a mislim, da se mi je posrečilo. Ne vem sicer, če bo to kdo opazil in se mu bo zdelo posebna vrednota, vendar meni je v zadovoljstvo in ta dokaz o moči slovenščine mi je ljub.

Bukla: Nasprotno pa bralec uživa v vašem prepoznavnem jeziku, ko tkete ljubezenske prizore med Markom in Ljiljano, sploh med njunim raziskovanjem mesta in skritih rokavov Donave. Tam Ljiljana Marku tudi razloži, zakaj se boji za metulje, ko se jim v nevihti zlepijo krila. Kje ste dobili navdih za to prispodobno, ki, kot se izkaže na koncu ro-

mana, ne simbolizira le usode dveh mladih ljudi, ampak je vanjo vtkan mnogo večji pomen?

Lainšček: Iskal sem metaforo, ki bi jo lahko v času dogajanja, torej v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, položil v usta osemnajstletnega dekleta in bi se zdela bralcu verjetna. Bil je to seveda čas, ko je družbeni fenomen otrok cvetja že prodril tudi v nekatere komunistične države Vzhodne Evrope, in prav gotovo se je ta moj metulj rodil nekje na teh poljanah. Potreboval pa sem tudi prispodobno, s katero bo deklet opisalo svoje občutenje in stisko, njen fant pa ne bo spoznal, da govori pravzaprav o sebi. No, in tako se je potem tudi zares zgodilo. Vse skupaj se mu je zdelo le naivna metafora. Razmišljal je kvečjemu o tem, ali metulji z mokrimi krili res ne morejo leteti. Zaradi take nedojemljivosti in tega usodnega nesporazuma je postala ta prispodobna v romanu pravzaprav ključna in se je pozneje v romanu lahko razširila še v simbol mnogih mladostniških usod v minulih jugoslovanskih vojnah.

Bukla: Romana *Ločil bom peno od valov* in *Muriša* iz vaše trilogije se od najnovejšega, ki sodi vanjo, med drugim razlikujeta po kraju dogajanja; pomurske ravnice ste zdaj zamenjali za strogi, neizprosni vojaški svet v Srbiji. Ali bi kljub temu lahko rekli, da imajo vsi trije romani vendarle precej skupnega? Poleg krute usode, zaznamovane z duhom časa, ki oblikuje konec vsakega romana, za povrh tudi sporočilo v Tavčarjevem slogu, da »nam je ljubezen vsem v pogubo«?

Lainšček: Vem, da je tretja knjiga iz te trilogije na prvi pogled zelo drugačna od tega, kar so pričakovali bralci. Tudi sam sem namreč nekoč davno – od nastanka *Muriše* je navsezadnje minilo že več kot sedem let – razmišljal zgolj o nadaljevanju sage o Spranskyjih. No, vmes je k sreči preteklo dovolj časa, da sem lahko o tem dobro premislil in se odločil za drugačno pot. Ta pot pa je, na kratko rečeno, iskanje globlje povezave med usodami ljudi v treh romanih, ki tematizirajo vojna obdobja v prejšnjem stoletju, v katerih smo bili tudi Slovenci udeleženi. V žarišču vseh treh romanov se je tako znašla, kot ugotavlja tudi pisec spremne besede Tomo Virk, »velika, enkratna, usodna, toda vselej spodletela ljubezen«. In zelo pritrjujem njegovi ugotovitvi, da je junakom iz teh romanov »skupna zgolj ta nedanost. Neusojenost«. Posebej pa sem si zapomnil stavke: »Biti skupaj v ljubezni jim preprosto ni usojeno, a ne zato, ker so zaljubljeni, temveč zato, ker so ljudje.« Po moje namreč pove tisto bistveno, namreč, da so to pravzaprav spraševanja o človeški naravi.

Bukla: Gimnazijka Ljiljana ima, kot ji v šali nekoč reče Marko, »oči na vratu«, kar pomeni, da na poti skozi mesto opazi prav vsakega »mlega« človeka in mu nameni svojih pet minut. Bi lahko rekli, da ste tudi sami takšni, sploh ker je znano, da vas, kot ste nekoč izjavili, zelo zanimajo »ljudje z dna, v eksistenčno mejnem položaju«?

Lainšček: Uravnovešenost in zlata sredina se mi vsekakor ne zdita literarno zanimivi eksistenčni poziciji. Človekovo naravo navsezadnje najbolj razkriva vedenje v mejnih in robnih situacijah. Empatija pa mi je bila sicer položena že v zibelko. Za to se imam zahvaliti predvsem materi, ki je bila res ženska z izjemnim socialnim čutom in me je že zgodaj naučila spoštovati vsakršno drugačnost. Zvenelo bo čudno, a zagotovo bi pisal drugače, če me ne bi ves čas spremljala njena dediščina.

Bukla: Pa vendar niste le dober opazovalec življenja, ampak tudi poslušalec. Verjetno to izvira predvsem iz dejstva, da ste v ranem otroštvu odraščali v revščini, brez knjig, televizije in radia, ste pa zato življenje spoznavali skozi poslušanje zgodb, ki sta vam jih podajala starša. Ali to

Foto: Borut Krajnc

Feri Lainšček

pomeni, da največ navdiha za ustvarjanje še vedno dobite iz samega življenja, preprosto zato, ker mu znate prisluhniti in ker niste »kabinetni avtor, ki prepisuje od drugih«, kot ste se nekje opisali?

Lainšček: Iz leta v leto se vse bolj zavedam enkratnosti in neponovljivosti ustvarjalnega dejanja. Nič več se mi ne zdi tako samo po sebi umevno, kot se mi je to včasih zdelo, in hvaležen sem za vse tiste trenutke, ko so »pipe odprte«, kot je temu nekoč dejal Tomaž Šalamun. Seveda me navdihuje tudi ustvarjalnost drugih in predvsem njihove umetnine, toda vodo zmeraj zajemam le iz lastnega izvira in sem si v zvezi s tem včasih prav tečen. Mislim, da bi kar nehal pisati, če bi kdaj začutil, da mi zmanjkuje materiala. Ali pa bi le zaslutil, da sem se začel po kom zgledovati. Ampak, kaj morem, ustvarjalnost je po moje najtesneje povezana prav z izvirnostjo.

Bukla: Še preden je vaš roman *Strah za metulje v nevihti* izšel v dneh pred letošnjim knjižnim sejmom, so bralci že tedne prej lahko na Facebooku sproti prebrali večino poglavij in jih tudi komentirali. Pa vendar niste klonili njihovi želji po srečnem koncu, za katerega so navijali. Zakaj?

Lainšček: V to avanturo na družabnem spletnem omrežju me je zapeljala želja po interaktivnosti. Menil sem, da bom lahko tako pridobil več »živih« informacij o času, ki smo ga vsi skupaj živeli. No, pokazalo se je, da so se bralci z junaki predvsem identificirali, in na neki način se je ta spletna akcija potem spremenila v simulacijo klasičnega časopisnega podlistka – s to razliko seveda, da je ta podlistek omogočal komentarje. Neka moja ugotovitev torej je, da mi bralci tokrat niso le dihali za ovratnik, ampak so z menoj pravzaprav dihali. Ali rečeno drugače, zavedal sem se jih bolj kot kadar koli prej in sem seveda razbiral tudi njihove želje. Gotovo je bila izražena tudi želja po srečnem koncu, saj je verjetno pri vsakem takem branju, ampak žal se nam vsem skupaj ni izpolnila. Zgodilo se je najbrž vse tako, kot se je moralo.

Bukla: To ni vaš prvi poskus spletnih konceptualnih akcij in, kot pravite, ste s tovrstnimi novimi mediji, ki lahko pripomorejo k boljši promociji ustvarjenega, zadovoljni. Na Twitterju ste pred kratkim celo zapisali: »Tisti, ki ga povozi avto, to lahko občuti, tisti, ki ga povozi čas, pa običajno niti ne ve, da se mu je kaj zgodilo.« Je torej tudi za umetnike, kot ste vi, nujno, da so v koraku s časom?

Lainšček: Ravno ob tej trilogiji sem prehodil dolgo pot skozi prejšnje stoletje. V pripravah na romana *Ločil bom peno od valov* iz časa prve svetovne vojne in *Murišo* iz časa druge svetovne vojne mi ni vzelo največ časa brskanje po zgodovinskih virih, ampak lovljenje duha tistega časa. Če bi mi pri tem spodletelo, ta dva romana gotovo ne bi bila tako prepričljiva, kot sta. Tudi pri romanu *Strah za metulje v nevihti* je bilo za tako obujanje spomina potrebno kar nekaj truda, čeprav je šlo že za časovno obdobje, ki sem ga sam doživel. Ampak, zakaj vam to pripovedujem? Zato ker mislim, da je z nami vsemi pravzaprav enako kot z literarnimi junaki. Smo otroci svojega časa, pa če nam je to prav ali ne. Duh časa je nekaj, kar nas nujno sooblikuje in zaznamuje.

Bukla: Poleg vašega novega romana, o katerem sva govorila, so letos izšle še vaše *Zbrane ljubezenske pesmi* v prekmurskem narečju, prav

te dni pa je izšel tudi prevod pravljic *Mislive* v prekmurščino, s katerim boste počastili 300. obletnico natisa prve knjige v prekmurskem jeziku, ki jo Prekmurje obelžuje prihodnje leto. Torej oznaka nekaterih, da prihajate iz dela države, kjer »kultura in umetnost nimata pravega zaledja«, ne drži povsem?

Lainšček: Vse te izdaje, ki jih omenjate, so pravzaprav plod zasebne pobude in ljubiteljskega dela nekaj mojih prijateljev. Pridružilo se je več pokroviteljev, tako imenovani skupni interes pa pri tem skorajda še ni udeležen. Je pa vsekakor naš cilj, da bi se Prekmurci tudi kot skupnost zavedli pomena natisa prve knjige v prekmurskem jeziku in to obletnico naslednje leto tudi dostojno proslavili.

Bukla: »Ustvarjanje ni poklic, je način življenja,« pravite. In kakšno je to življenje – izpolnjeno, osrečujoče? Ali pa je, nasprotno, treba imeti za tak način življenja, sploh v zdajšnjih časih, tudi nekaj sreče in predvsem poguma?

Lainšček: Izbrali ste prave besede – brez poguma in sreče bi s takšnim življenjskim vodilom v Sloveniji gotovo težko preživel. Začelo se je tam neke pred tridesetimi leti sicer dokaj v redu, imel sem celo status samostojnega umetnika in država mi je celo tu in tam dala vedeti, da vidi v mojem početju nekaj vrednega. Danes imam status samostojnega podjetnika, sem zgleden davkopačevalec, sicer pa moj prispevek v nacionalno kulturno zakladnico povsem prostovoljen in verjetno niti nikogar več ne zanima. Kako bo čez nekaj časa, ne vem, a nimam upanja, da bi bilo bolje, saj Slovenci kot skupnost očitno nismo obubožali le materialno, ampak tudi duhovno.

Bukla: A kljub ne rožnatim časom so vendarle, kot večkrat poudarite, zgodbe tiste, ki bodo preživele in ohranile ta svet. Katere od njih, ki so vas navdahnile v zadnjem času, bodo v prihodnje najprej zagledale luč sveta?

Lainšček: Za Mladinsko knjigo pišem ljubezenski roman s kolektivnim junakom. Ne gre sicer za nikakršno orgijo – če ste morda pomislili na to –, ampak za živahno in večinoma skrito ljubezensko življenje v mnogih slovenskih mestih in vaseh.

IZVIRNA SLOVENSKA KNJIGA

arheologinje in muzeologinje Verene Perko na temo muzejev, arheologije in kulturne dediščine, ki poleg obsežne interdisciplinarnih teoretične razprave vsebuje tudi študij primera muzeja Krasa:

Verena Perko
Muzeologija in arheologija za javnost: muzej Krasa

368 strani, 16,5 x 22 cm,
broširana-šivana, dvobarvni tisk
bibliografija, imensko in pojmovno kazalo
cena: 34 eur

naročila in nakup:
www.buca.si • buca@siol.net • 01/230-65-80

Zgode na dvoru kralja Janeza

Slavko Pregl

Goga, 2014, t. v., 157 str., 17,90 €

Pregl (1945), v osnovi sicer mladinski pisatelj, se je v zadnjih letih poskusil še v drugih žanrih, ki segajo od basni do romana za odrasle, v svojem novem delu pa je zajadril na teren pravljичne satire, ki se na eni strani spogleduje z logiko Butalcev, na drugi pa basensko sprevrča družbeno aktualnost Slovenije. Glavni junak

knjige je kralj Janez, ki skuša uživati v svojem vladanju, pri katerem mu vsak po svoje asistira minister Gregor in pa dvorni norec, vendar mu na pot ves čas hodijo razni problemi, ki jih rešuje s svojevrstno, lahko bi rekli tudi slovensko logiko. Ko, denimo, pred običajnim obhodom kraljestva, med katerim rad koga obdaruje, ugotovi, da je državna blagajna prazna (njegova zasebna pa na srečo še polna), seveda niti pomisli ne na to, da je to morda posledica pretiranega trošenja – norec ga hitro opomni, da je vzrok seveda v tem, da državljani premalo prispevajo vanjo, kar je treba urediti z višjimi davki. Podobno je tudi pri nakupu osemkolesnikov – strašni Vikingi seveda ne podkupujejo, ampak samo izražajo hvaležnost, ki jo mora kralj Janez modro razdeliti – pol sebi, pol pa svojim ljubim prijateljem, no, tudi za ministra Gregorja bo nekaj ostalo, saj bo imel s tem kar nekaj dela. Butalsko kraljevanje na Preglov način. > SAMO RUGELJ

Slavko Pregl

Slovenski obraz

Brina Svit

Cankarjeva založba, 2014, t. v., 151 str., 22,95 €, JAK

Brina Svit, slovenska pisateljica, ki živi v Parizu (nazadnje smo lahko brali njen roman *Noč v Reykjaviku*), se v svojih delih rada spogleduje z avtobiografskimi elementi, ki včasih prestopajo meje čiste literature ter prehajajo v izpovedno formo (denimo *Hvalnica koži*). Tak je tudi *Slovenski obraz*, njen najnovejši

knjižni projekt, ki se bere kot nekakšen potopis po življenjskih zgodbah slovenskih izseljencev v Argentini. Zanj se je Svitova odločila po smrti svoje matere, ko naenkrat ni bila več nikomur hčerka in se je, glede na to, da živi in dela v Parizu, začela spraševati o svoji identiteti in maternem jeziku. Po odgovore pa se ni odpravila nazaj v Slovenijo, torej tja, kjer naj bi bilo slovenstvo po definiciji najbolj zasidrano, temveč med (argentinske) izseljence, ki s svojimi, včasih tudi bolečimi in (zaradi temne polpreteklosti) komaj izrečenimi življenjskimi zgodbami predstavljajo tisti rob slovenske identitete, ki ji je bil bliže. Nastala je zbirka portretov (s fotografijami avtorice), ki vsak po svoje dokazujejo, da ima o skupni preteklosti vsak svojo individualno resnico in da samo njihovo kozmopolitsko upoštevanje prinaša pravo modrost za skupno prihodnost. > RENATE RUGELJ

... zgodbe slovenskih izseljencev v Argentini ...

Antonija, ostani v Komposteli!

Jože Urbanija

Celjska Mohorjeva družba, 2014, m. v., 303 str., 19 €

O romanu v Santiago de Compostela imamo v slovenščini že kar nekaj knjig, od popotnih vodnikov do prevedenih in domačih navdihujočih

opisov hoje po tej poti, ki še danes privablja mnoge romarje vseh vrst. Teolog, informatik in bibliotekar Jože Urbanija (1941) je k dosežanju opusu knjig na to temo dodal še romansirani potopis. Osrednja junaka sta Albert in Antonija, par v srednjih letih, ki sta, potem ko sta se otrsela spon preteklih odnosov, prišla skupaj v iskreno razmerje, za katerega pa (kot tudi njuna pretekla) postaja vse bolj očitno, da tone v rutino in usihanje strastnega odnosa. Skupni *camino*, zaradi pomanjkanja časa se jima zdi kolesarjenje po njem najboljša možnost, se tako zdi morda še zadnji poskus para, da zopet najde pot k prvotnemu sožitju. Njun odhod na pot otežujejo podjetniške zahteve, v katere je vpet Albert, in njegov nedavni začetek prepovedanega ljubezenskega razmerja s svojo tajnico, naporno službo pa ima tudi Antonija, saj je vpeta v pridobivanje mednarodnih finančnih sredstev. Ko končno prideta na začetek poti, se Antonija, vseeno veliko lažje odklopi od domačega dogajanja kot Albert, Camino pa, skupaj z ljudmi, ki jih srečata na njem, kmalu začne kazati svojo moč in spreminjati življenja, oziroma jih kazati v njihovi pravi luči. Njuna pot se tako odvija v precej drugačni smeri, kot sta si jo zamišljala, vse to pa vodi do dramatičnega in presenetljivega konca. Roman o iskanju samega sebe. > SAMO RUGELJ

Sebastjan in most

Mala nočna kronika

Tone Partljič

Beletrina, 2014, t. v., 470 str., 29 €, JAK

Roman Toneta Partljiča *Sebastjan in most* je, čeprav dogajalno oddaljen, hkrati danes vsaj dvojno aktualen. Lani je preteklo sto let od izgradnje mariborskega Starega (Glavnega) mostu, letos pa obeležujemo stoto obletnico začetka prve svetovne vojne. Oba dogodka sta usodno povezana tudi z življenjsko zgodbo

inženirja Sebastjana Gorjupa, protagonista romana. Ko leta 1904 med gradnjo legendarnega Solkanskega mostu Sebastjanu kamniti blok zdrobi nogo, se preseli na Lent ob Dravi. Tam si ustvari družino s pobožnjakarsko Terezijo, se zbliža z bolj tuzemsko naravnano taščo in naveže stike z nekaterimi štajerskimi izobraženci in veljaki. Ko se leta 1909 začne načrtovanje gradnje novega mostu čez Dravo, je Sebastjan povabljen k sodelovanju, a zanima ga samo most, posluha za politična mešetarjenja pa nima. Ostane le opazovalec dogajanja, ki ga v nočnih urah popisuje v svojo kroniko. Sebastjanova intimna življenjska izpoved in zgodba o mostu se prepletata z dramatičnimi dogodki prve svetovne vojne, Maistrovimi spopadi za slovenski Maribor in z uporom slovenskih vojakov proti srbski jugoslovanski vojski. Ob tem pa most postaja tudi privlačna točka za samomorilce ... > ŠPELA PAVLIČ

Brina Svit

Tone Partljič

Stramorjevi koraki

Andrej Tomažin

Litera, 2014, t. v., 163 str., 21,90 €, JAK

Zbirka kratkih zgodb je knjižni prvenec Andreja Tomažina. Zgodbe so postavljene v kmečko okolje in v tem kontekstu izpostavljajo strani človeškega življenja, o katerih raje ne razmišljamo – alkohol, droge, prostitucija. Čeprav so to težke teme, si po končanem branju želimo, da bi bile zgodbe vsaj nekajkrat daljše. Avtor k branju pritegne z neobičajnimi liki in njihovimi usodami, od hrome vaške prostitutke do transvestita in moža, ki že nestrpno pričakuje svojo smrt in življenje po njej. Zgodbe lahko beremo kot osem individualnih pripovedi, a v ozadju je dogodek, ki jih vse skupaj povezuje. > NEŽA POZNIČ

Za pest zemlje

Samo Kreutz

Ekslibirs, 2014, m. v., 136 str., 17 €

Avtor skuša v zbirki kratkih zgodb, zaje-
ti predvsem vzdušje težko opisljivih, a tem-
eljnih eksistencajnih stanj. Začetna
zgodba *Svet onkraj*, ki sprva asociativno
priklicuje idejo o posmrtnem življenju, ta-
ko, denimo, pripoveduje o rojstvu, zgodba *Pečina* pa silovitost iz-
gube pretoči v mogočen, mitološki vihar, ki divja nekje med življe-
njem in smrtjo. Zaradi abstraktnosti, neulovljivosti motivov je fabula
ohlapna; avtor v ospredje postavlja (arhetipske) podobe in vzdušje,
prežeto z melanholijo, pa tudi gonom smrti, obžarjenim s posebno
svetlobo. > MAŠA OGRIZEK

Žled

Kratke zgodbe o izkustvih skozi srhljivo ledeno ujmo
in čarobnost žleda v Sloveniji 2014

izbor in urejanje: Andreja Blažič Klemenc, Franc Merkač

fotografije: Jure Batagelj et al.

Fran, 2014, t. v., 98 str., 25 €

Po uspešnem razpisu nate-
čaja za kratko zgodbo je na-
stala pričujoča monografija,
ki prinaša spomine, vtise in
zgodbe na temo grozljivosti
žledoloma, ki nas je doletel
februarja letos. V osebnem
spominu mi ostaja poročanje neke novinarke, ki je sklenila nekako
takole: »Če ne bi ledeni oklep žleda pustil tako grozljivih posledic, bi
rekla, da je narava ponekod v svojem tihem ujetju ledenosti prav ne-
verjetno čarobno lepa.« To dvojnost odlikavajo tudi kratki sestavki
in fotografije ter celo umetni-
ške slike na to temo. Narava
je lahko kruta, človek je pa te-
sno odvisen od nje. Ljudje in
predvsem drevesa s(m)o ječa-
li, ledena tišina je bila zgovor-
nejša kot stotine besed. Na
koncu so zmagovali sodelo-
vanje, pomoč, sosodstvo, ne-
sebičnost. V besedni umetno-
sti lahko svoje hude spomine
predelamo v lepoto; tako kot v tej knjigi, v kateri se ob branju besedil
sprehajamo po lastnih (še zelo živih) spominih in občutjih letošnje
februarske ledene Slovenije. > SABINA BURKELJCA

Foto: Andreja Blažič Klemenc

Zaključek sezone literarnih dogodkov v knjigarni Beletrina

**Torek, 2. december,
ob 18.00**

Otroška ustvarjalna
delavnica s Tanjo Vergles

**Četrtek, 4. december,
ob 18.00**

Glasbeno-literarna
predstavitve nove knjige
*Bratka Bibiča Harmonika
za butalce* (Koda, 2014)

V duhu decembrskih dobrih moč bomo z
otroki od četrtega do devetega leta starosti
izdelovali praznična darila.

Prijave na info@zalozba.org ali 01 200 37 16.

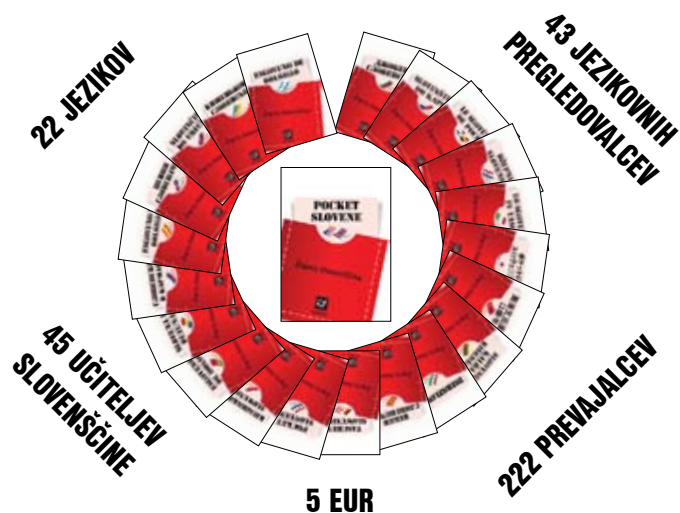
Skupaj z nekaterimi zvrstmi ljudske, predvsem
pa t. i. »narodnozabavne glasbe« je harmonika
postala pomemben simbol, s katerim se
pasivno ali aktivno, pozitivno ali negativno
identificira dobršen del slovenskega občestva
vseh generacij. V svoji knjigi *Bratko Bibič
sledi harmoniki ter raznolikim zgodovinskim
in aktualnim glasbenim in harmonikarskim
praksam*, saj na harmoniko velikokrat naletiš
prav tam, kjer jo najmanj pričakuješ.

Pogovor z avtorjem bomo začinili z glasbenim
nastopom priznanih slovenskih harmonikašev.

Novi trg 2, Ljubljana
www.knjigarna-beletrina.com
beletrina@galarna.si

Vabljeni!

ŽEPNA SLOVENŠČINA

Angleščina, argentinska španščina, bolgarščina, češčina,
francoščina, hrvaščina, italijanščina, japonsčina, kitajščina,
litovščina, madžarščina, makedonščina, nemščina, nizozemščina,
poljščina, portugalsčina, romunščina, ruščina, slovaščina,
srbsčina, španščina in ukrajinščina.

Naročila: Knjigarna FF
T: 01 241 11 19;
E: knjigarna@ff.uni-lj.si,
<https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

CENTER ZA SLOVENŠČINO
KOT DRUGI/TUJI JEZIK

Pisateljica Polona Glavan, rojena leta 1974, je po romanesknem prvencu *Noč v Evropi* (2001), ki je bil nominiran za nagrado kresnik, in zbirki kratkih zgodb *Gverilci* (2004) pred kratkim pri založbi Beletrina izdala obsežni roman *Kakorkoli*. Roman je na površju zgodba o odraščanju, o ljubezni, a obenem gre za poglobljen razmislek o sodobni slovenski družbeni stvarnosti.

»Izhajala sem iz sveta, ki mi je blizu in ga najbolj poznam.«

Kakorkoli

Polona Glavan

Beletrina, zbirka Beletrina,
2014, t. v., 471 str., 29 €, JAK

Avtorica v tem romanu, podobno kot v *Gverilcih*, socialne, politične teme organsko izpeljuje iz povsem vsakdanjih, intimnih zgodb. Ideološki razkol med osrednjima junakinjama – ena na koncu »pristane« pri skrajnih nacionalistih, druga med antiglobalističnimi aktivisti – tako ni niti produkt socialnih razmer niti stvar pompozne načelne izbire, ampak prej seštevek številnih majhnih vsakdanjih odločitev, značajskih lastnosti, hipnih impulzov in strasti ter ne nazadnje tudi naključij. A s tem avtorica svojih junakinj ne odvezuje odgovornosti, prav nasprotno. Morda je v tej premisi mogoče zaznati odmev »banalnosti zla« Hanne Arendt, katere delo *Izvori totalitarizma* je prevedla (skupaj z dvema drugima prevajalkama).

Polona Glavan, diplomirana anglistka in komparativistka, prevaja dela iz sodobne ameriške, angleške in irske književnosti. In zato ne čudi, da ji kot (časovna) merska enota pri ustvarjanju služi prevajalska stran. Avtorica je iz romana, in iz svojega pisanja sploh, izgnala vsevednega pripovedovalca, ki bi se opredeljeval namesto bralca. *Kakorkoli* je tako za bralca naporen, provokativen, ker so tudi nacionalistični argumenti znotraj dana konteksta podani enako goreče in prepričljivo.

V pogovoru za Buklo je osvetlila nekatere vidike romana, čeprav pravi, da ji je o svojem pisanju zelo težko govoriti, »ker ni 'rezultat računa' kot pri Poeju, ampak nagonsko in čustveno početje. Že reči, da imam pri tem 'namen', je težko pretiravanje.»

Bukla: Koliko časa ste pisali roman *Kakorkoli*? Dobrih 450 strani je konkreten zalogaj že za bralca, kaj šele za pisateljico ...

Glavan: Pet let in pol. Po eno prevajalsko stran (1500 znakov brez presledkov) na dan, kadar je čas dopuščal. In ves čas je bilo praznično.

Bukla: Naslov romana je odprt, nedorečen. A zdi se mi, da z njim niste imeli v mislih (domnevne) neodločnosti, apatičnosti in apolitičnosti sedanjih mladostnikov, kar se jim rado podtika.

Glavan: Med delom se je naslov glasil *Kakor obrneš*, ampak se mi je zdel nekako preveč »tehničen«. Za *Kakorkoli* sem se odločila zato, ker hkrati razkriva (dve plati) in skriva. Nikakor pa se ga ne prevaja *Whatever*, ampak *No Matter How*.

Bukla: Roman je zasnovan kot preplet dveh ločenih pripovednih linij, ki se na koncu za (usodni) hip stakneta; zakaj ste se odločili za takšno formo?

Glavan: Mirno lahko zatrdim, da sem po duši kratkozgodbarka. Veliko bolj kot k epski pripovedi se namreč nagibam k dramatičnim zamahom, to pa se lažje uresniči v krajši formi, ki se jo da zapolniti že s posamičnim dogodkom oziroma – kar je zame bolj tipično – odzivom nanj. Tokrat sem obdelovala kompleksnejšo temo in se ravno z namenom ohranjanja te dramatičnosti odločila za dva pripovedna glasova, kar se lahko bere tudi kot hibrid med zvrstema, če kdo tako želi. Izbira forme sicer pri meni ni razumska zadeva, zgodbo preprosto »zaslišim« kot kratko zgodbo ali kot roman in jo tako potem tudi udejanjam. Bistvena je vedno vsebina, pot junakov od začetne do končne točke in vse, kar jih opredeljuje med njo. Ker imamo v tem primeru dve nosilki zgodbe, je edino naravno, da gravitirata h končnemu trčenju.

Bukla: Kako to, da ste se odločili, da o nevalgičnih točkah sodobne (slovenske) družbe – nacionalizmu, homofobiji, povečevanju ekonomskih razlik – spregovorite s perspektive odraščajočih deklet?

Glavan: Ko si mlad, si najbolj odprt in dojemljiv za sugestije, dobre in slabe, s tem pa seveda tudi za različne ideologije in prepričanja. Poleg tega praviloma takrat človek še nima dovolj življenjskih izkušenj, da bi doživel in občutil relativiziral, umestil v neki širši kontekst, pogledal na to od zunaj. Mladi možgani razmišljajo premočrtno in strastno, prav ta strast pa je bila tisto, kar me je pritegnilo.

Bukla: In od kod vam tako prepričljiv, »insajderski« vpogled v to generacijo?

Glavan: Mislim, da se generacija današnjih najstnikov in študentov ne razlikuje bistveno od moje, ki se je podala spoznavat in spreminjat svet pred dvajsetimi leti. Imajo mobilnike, imajo internet, imajo Erasmus in težje gospodarske razmere, kot smo jih imeli mi, vrednote – ljubezen, prijateljstvo in tipanje za svojim mestom v svetu – pa so ostale enake. Tako sem preprosto potegnila na plano spomine na lastna najstniška in študentska leta – kot še marsikomu se mi zdi, kot da je bilo včeraj – in brez težav padla v njihovo vzdušje. Potem sem morala samo še tu in tam preveriti kakšen podatek, na primer ta, iz katerega leta je kakšna pesem.

Bukla: Osrednji junakinji romana Lili in Alja na koncu stojita na dveh radikalno različnih ideoloških bregovih – Lili se prek fanta Marsa priključi skrajnim desničarjem, Alja pa levičarskim aktivistom. A na začetku pripovedi sta obe dokaj običajni mladostnici.

Glavan: Izhajala sem iz sveta, ki mi je blizu in ga najbolj poznam, torej iz nekakšnega srednjega razreda, če mu sploh še lahko tako rečemo. Torej sveta, v katerem se ljudje ne ubadajo z vprašanji golega preživetja, ampak imajo vsaj teoretično izbiro. Tu je preprosto več manevrskega prostora za odločitve in posledično spraševanje o odgovornosti.

Bukla: Za Aljo je odločilno neposredno srečanje, vstop v svet Drugega, ko začne inštruirati angleščino Senada, sina bosanskih priseljencev, ki živijo v revščini in socialni izključenosti. Ste želeli pokazati, da ima večjo težo kot načelno opredeljevanje neposredna izkušnja?

Glavan: Vsekakor. Smo družbena bitja in okolje je tisto, ki nas usmerja, postavlja pred odločitve. Število situacij, ki jih ima vsak od nas na voljo, je pravzaprav zelo omejeno in vedno se vsaj delno definiramo v odnosu do drugih. Je sicer nekaj v nas, kar nas v kritičnem trenutku požene naprej ali nazaj, v kritje ali v napad, v molk ali v kričanje, vendar moramo zato najprej ob nekaj zadeti, praviloma neprostovoljno. Za Lili je to nosečnost, za Aljo trk s svetom odrinjenih in potlačenih.

Bukla: Za nacionalizem, tako kot za druge ideologije, je značilna delitev naši –njihovi. Tako Lili in njen fant Mars ljudi delita v dve temeljni kategoriji: na Slovence in čefurje. A zelo spretno ste pokazali, da se isti mehanizem hitro sproži tudi pri aktivistih na drugi strani – na deljenje na »navadne« demonstrante in »prave« aktiviste.

Glavan: Nekje sem prebrala, da je človek neprimerno hitreje pripravljen podvomiti o svojem razumu kot pa o svojih moralnih stališčih. Tudi pri sebi vidim, da sem zelo občutljiva glede tega, kar se mi zdi 'dobro in prav', in se zalotim, da sama pri sebi obsojam druge, ker ta 'dobro in prav' razumejo drugače. Od tod izvira naš občutek premoči, zato smo na tej točki tudi najbolj ranljivi in navsezadnje pristranski. In prav ta ranljivost in pristranskost je tisto človeško, ki nas povezuje, tudi kadar smo čustveno in razumsko na različnih bregovih. Po navadi je to najtežje priznati.

Bukla: Naspluh v vašem romanu *Kakorkoli* ne gre za črno-belo slikanje, obema stranema namenite enako prostora, ju predstavite enako prepričljivo. Tudi nacionalistični diskurz je notranje konsistenten, kar deluje provokativno. Se vam je zdelo nujno, da kot avtorica ostanete neopredeljeni?

Foto: Borut Krajnc

Polona Glavan

Glavan: Neopredeljenost je moja naravna drža, že kot čisto mlada bralka sem vsevednega pripovedovalca prenašala le, če je bil zelo diskreten. Preprosto sem mnenja, da je delo celota, ki govori neodvisno od avtorja. Če govoriva o poetiki, mi je najbližje Flaubertova impassibilité – neprizadetost, torej nevpletanje avtorjevih čustev in prepričanj v pripoved. Še en prijem, ki nama je skupen, je posredna karakterizacija, torej opis oseb s pomočjo njihovih dejanj, govora in reakcij.

Bukla: V romanu to počnete res potrpežljivo in počasi; vzamete si čas tudi za veliko kav in cigaret, poslušanje glasbe ... Ne nazadnje tudi večina življenja poteka v teh »premorih« med dramatičnimi dogodki.

Glavan: Da, še ena stvar, ki je zame tipična. Stavim na življenjskost, na verjetnost, na tisti Aristotelov »svet, kakršen bi lahko bil«, vendar pri teh »premorih« v tem primeru ne gre toliko za posnemanje samega tempa življenja kot za dajanje maneverskega prostora osebam, da se lahko razvijajo in predstavijo. Kot rečeno, pri meni se to počne »akcijsko«. Žal je to terjalo tudi svoj davek, nekaj stranskih likov je zaradi tega ostalo na ravni tipa, nosilca ene same lastnosti. Tega sem se ves čas zavedala, a se mi je načeto zgodbeno ravnotežje, ki bi ga lahko tak razvoj prinesel, zdelo bolj tvegano kot poenostavitev.

Bukla: Eno od orodij, s katerim ste odlično naslikali čustveni, miselni, nazorski svet obeh deklet, je tudi njun jezik.

Glavan: Jezik je zame prvo sredstvo karakterizacije, tisto, kar tudi živo, konkretno osebo izriše bolj natančno kot fotografija. Od nekdanj že vlečem

na ušesa, kjer koli sem – pa ne toliko zato, da bi slišala, kaj ljudje govorijo, ampak bolj, kako govorijo. Ali puščajo stavke nedokončane, ali vsako stvar povejo dvakrat, ali se na sredini izgubijo in zaidejo v čisto novo smer – nagonsko jih presojam po tem, čeprav seveda ne zlonamerno. Zato je kajpak naravno, da tako gradim tudi svoje osebe.

Bukla: A prav od tod izvira tudi določena asimetrija med obema pripovednima linijama, ker Alja veliko bolje artikulinirana kot Lili, imamo tudi boljši vpogled v stranske like na njeni »strani« zgodbe.

Glavan: To je seveda namerno, usklajeno z njunima značajema, kakor sem si ju zamislila. Lili je trmasta in zaverovana v svoj prav, Alja empatična in razmišljujoča. Obe pa sta na prvem mestu čustveni in tudi Alja, ki sicer skuša biti objektivna, je v svoji presoji zato pristranska, recimo pri Senadovi učiteljici in svoji sošolki, ne nazadnje tudi pri Senadovi družini. Eden osrednjih motivov romana je tudi najstniška nosečnost. Lili na začetku romana pri sedemnajstih zanosi in se sprva odloči za splav, a se potem pod pritiskom fanta Marsa premisli, da ga ne bi izgubila. Na eni strani ste pokazali notranjo povezanost patriarhalnosti in desničarstva. A zdi se mi, da ste želeli opozoriti predvsem na nevarnost izgube avtonomije.

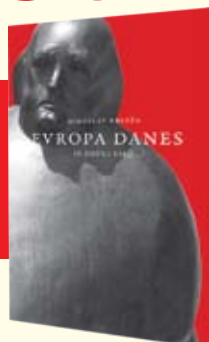
Če začneva z motivom najstniške nosečnosti – ta ideja se mi je utrnila ob filmu Juno, konkretno ob Juninem nonšalantnem stališču »zakaj pa konec koncev ne«, ki se je izkazalo kot zelo koristno v nekaterih situacijah iz romana, na primer takrat, ko Lili za nosečnost pove mami in očetu ali ko kljubuje izzivanju dijakov na svoji šoli. S tem pa je podobnosti že konec – čeprav je bil Juno odličen film z izvenserijskimi dialogi, je njegov razplet vse preveč idiličen in s tem premalo realističen. Nosečnost je bila pri meni torej iztočnica za neko globljo preobrazbo junakinje – konec koncev je to dogodek, ki preobrazi vsako žensko, tudi če si otroka goreče želi – preobrazbo, ki jo v tem primeru usmerja manipulacija. Ko Mars Lili oblubi, da ji bo pomagal rešiti problem, ji zagotovi, da bo na koncu že nekako vse dobro, jo s tem naredi za del sebe, svojega pogleda na svet, čeprav se pravzaprav nobeden od njiju tega ne zaveda.

Bukla: Tudi ljubezen oziroma zaljubljenost je na neki način izguba avtonomije, predvsem prva »prava«, ki je totalna. Je zato potrebno, da Alja ob iniciaciji v odraslost izgubi tudi to iluzijo, fantazmo popolne, večne ljubezni?

Glavan: Alji sem izgubo ljubezni namenila v imenu pripovedne zaokroženosti, saj je prav ljubezen to, kar jo na začetku motivira za inštrukcije in posledično za aktivizem. Po drugi strani pa gre tudi za načelo verjetnosti, saj so v obdobju odraščanja, ko se človek tako hitro spreminja, neke trajnejše ljubezni preprosto redke. Menim, da ni sveta, ki bi odraščanje preživel nedotaknjen. Prevelike želje, previsoko leteči načrti, preširoka ocena tega, kar si in kaj zmoreš, vse to je del mladosti, ki slej ko prej nujno trči ob oviro. In ko se to zgodi prvič, najbolj boli. Ampak za izostritev pogleda in dojemanje sivih odtenkov sta žal nujna. Obe junakinji doživita grob udarec, pretres sveta, kot ga poznata, ne pa tudi njegov konec. Vendarle živita v okolju, ki jima ponuja možnosti in spodbude, na voljo imata nove priložnosti, ki jih bosta lahko izkoristili tudi ob zavedanju starih napak. Zato njunega konca ne vidim kot tragičnega.

SOPHIA

Einspielerjeva 6, Ljubljana, 01/434 49 35, narocila@zalozba-sophia.si, www.zalozba-sophia.si

MIROSLAV KRLEŽA
Evropa danes in drugi eseji

Previdarimo viharje

18 €

EVGENIJ PAŠUKANIS
Splošna teorija prava
in marksizem

NAPREJ!

15 €

MICHAEL LEBOWITZ
Socialistična alternativa

NAPREJ!

13 €

do 20% popust na 30. slovenskem knjižnem sejmu

1000 + ena noč; Alica v čudežni deželi; Axis mundi; Deklica z ognjeno glavo; Perje, solze in zlato na sončnem disku

Andrej Medved

Hyperion, zbirka Edicija Hyperion,
2014, m. v., 122–172 str., 20 €/knjigo

Umetniški produkciji izjemno plodnega ustvarjalca je včasih kar težko slediti. Tokrat pred bralce polaga pet zbirke, ki jih lahko razumemo kot postavljanje oltarja poeziji in hkrati izpričevanje njenega bistva. Zaradi vseprepletajočega se jezika jih lahko prebiramo kot eno samo zbirko ali celo kot eno samo pesem znotraj zbirke. Medved sodi v generacijo pesnikov, ki hermetičnost, mističnost in vzvišenost poezije razume kot temelj izpričevanja njene Skrivnostnosti in Resnice. Njegove poezije ne bereš, ampak si vanjo potegnjen z vsemi čuti. Razgrne se svet nabit z barvnimi odtenki, simboli, mitološkimi bitji (vile rojenice, žarptica), pesnik pravzaprav upesni kar celoten bestiarij pravljicnih in realnih živali ... To je svet, kjer se zemeljsko spaja z nadzemeljskim, pri tem pa vnovično branje lahko razkrije povsem drugačno podobo: »... *nemirni skarabeji s kristalizirano svetlečo glavo in s krili zvezd, ki vzletajo v ozvezdje Strelca, na mavrici iz presvetljene rose na temnih progah zebre in z zlatom obarvanih žiraf...*« > KRISTINA SLUGA

Velikani slovenske poezije

France Prešeren, Simon Gregorčič, Anton Aškerc, Josip Murn, Oton Župančič
Mladinska knjiga,
2014, t. v., 136–188 str., 24,98 €/knjigo

Če bi v prazničnem času komu v enem paketu radi podarili cvetober klasične slovenske poezije, je darilno zastavljena, a obenem strokovno izpeljana zbirka *Velikani slovenske poezije* najbrž prava izbira. Pet izbrano oblikovanih knjig prinaša izbere petih pesnikov.

Prvi je **France Prešeren** (1800–1849). Izbor pesmi je opravil in spremno besedo napisal Igor Grdina, Prešernove pesmi, »zaradi katerih je vredno znati slovensko«, pa je razdelil v lirične pesmi, balade in romance, pesmi iskanj in izkušenj, sonete, pesmi spoznanja, pesmi o pesniškem poklicu, posebej pa sta dodani še Krst pri Savici in Zdravljica. Grdina v metaforični raznovrstnosti Prešernovih verzov vidi možnost kompleksnega in k skupnemu imevalcu netežkega univerzalizma neskončnega prostora.

Drugi je **Simon Gregorčič** (1844–1906). Izbor Mihaela Glavana, ki je napisal tudi spremno besedo, prinaša pesmi pod naslovi Človek med nebom in zemljo, Ljubezenske (pesmi), Domovina, Služba narodu, Ode stvarstvu, Pogovori z Bogom in Prigodnice, napitnice. Glavan poudarja, da je Gregorčič s svojimi pesmimi močno poudaril slovenski emancipacijski naboj in ga pomagal vzdrževati vse do prve svetovne vojne.

Tretji je **Anton Aškerc** (1856–1912). Izbor je opravil in spremno besedo napisal Igor Grdina, ki je pesmi razdelil na filozofska premišljevanja, lirске pesmi, balade in romance, zgodovinske pesmi in legende ter alegorije in parabole ter poudaril, da je ta poet svoje epsko pesništvo, s katerim se je kazal tudi kot prvi pravi slovenski moderni mislec, usmeril k senzualizmu, kar je razširjalo slovenska poetična obnebj.

Četrti je **Josip Murn** (1878–1901). Knjiga prinaša izbor in spremno besedo Petra Kolška, ta pa je Murnove pesmi razdelil na razpoložensko-bivanjske, potem ljubezenske pesmi in na koncu še pesmi s kmečko motiviko. V spremni besedi je Kolšek poudaril, da je bil Murn tisti, ki je slovensko poezijo – pol stoletja prej ji je dajal mero France Prešeren – iztrgal tako nacionalni kot družbeni ideologiji in jo ponotranjil, torej subjektiviziral in objektiviziral.

Peti od velikanov pa je **Oton Župančič** (1878–1949). Izbor je opravila in spremno besedo napisala Ignacija J. Fridl. Njegove pesmi je razdelila na ljubezenske pesmi, poezijo smrti, duhovnoiskateljske pesmi, pesmi življenjske moči, impresionistične pesmi, socialne in narodnobudiljske pesmi, ljudsko-izrazne pesmi ter umetniške avtorefleksivne pesmi, pri čemer ima Župančiča za pesnika, ki se je s svojimi pesmimi širokih izraznih področij že spogledoval s klicem sodobne umetnosti, da naj zapusti slonokoščene stolpe lastne veličine, v katerih pogosto vidi le še samo sebe. Ravno s tem pa ta zbirka slovenskih pesniških klasikov ostaja aktualna tudi za sedanje čase. > SAMO RUGELJ

Srečanje z Dragom Jančarjem in pogovor o njegovem novem romanu *Maj, november*

sreda, 10. 12., ob 18. uri, Modrijanova knjigarna v Ljubljani
Pogovor bo vodila Breda Biščak.

petek, 12. 12., ob 19. uri, Kašča v Škofji Loki
Pogovor bo vodil Jaroslav Skrušný.

Večer pripravljata Modrijanova knjigarna v Škofji Loki in
Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka.

Na violino bo zagodel Gašper Kvartič.

Toplo vabljeni!

Čestitke Dragu Jančarju za nagrado za najboljšo tujo knjigo – *Prix du Meilleur livre étranger* (Francija) – za roman *To noč sem jo videl!*

Relikvije dihanja

Jan Krmelj

Litera, zbirka Piramida,
2014, t. v., 99 str., 17,90 €

Jan Krmelj (1995) sodi v najmlajšo generacijo mariborskih literarnih ustvarjalcev. Je študent gledališke režije na AGRFT-ju in deluje na več umetniških področjih. Miklavž Komelj v lucidnem in toplen spremnem pismu na pot mlademu pesniku in njegovemu prvencu zapiše, da se Krmelj zelo močno zaveda delovanja besed ter moči indirektno evokacije poezije, ki seže onkraj govorjenja o in je tudi zato veliko bolj neposredna. V tem je zaslediti tudi odtis njegovega priljubljenega pesnika Celana. Krmeljeva poezija zahteva večkratno počasno branje, ob tem se bodo nekatera vrata na stežaj odprla, druga ostala odškrnjena in kakšna celo čisto zaprta. Za okus: »Preostala sva ogradi bezgovih cvetov, / votivnih bezgavk odrgnin in / korenov.« > KRISTINA SLUGA

Vesa v zgibi

Anja Golob

Mladinska knjiga,
zbirka Nova slovenska knjiga,
2013, pt. v., 74 str., 24,94 €, JAK

Pesnica je nemalo kritičnih pohval prejele že za svoj prvenec *V roki*, drugo zbirko *Vesa v zgibi* pa je žirija razglasila za najboljšo pesniško zbirko leta in ji dodelila Jenkovo nagrado. Golobova tudi v novi zbirki nadaljuje začrtano pesniško govorico, ki se ne boji reči bobu bob. Njeno bistvo in vzdušje, ki odseva duh časa, povzema že naslov. Telovadna vaja vztrajanja v visenju je hkrati metafora za položaj človeka v svetu tu in zdaj, ali: »Včeraj nismo tratili / časa z razmišljanjem o času, ki / ga živimo, nismo tiho ždeli po kotih, / v dlaneh nismo stiskali kovanca kot hostije ...« Vzdušje, ki mu za veliki crescendo zadnji žebelj v krsto zabije pesem *Koncert debele gospe*, v kateri je tako odkrito, da je že strašljivo, opisan položaj (ne le) kulturnega delavca sodobnega časa. Če že ne obvisimo v nepremičnem položaju, pa smo nenehno v lovljenju ravnotežja – v odnosih, med intimnim in zunanjim svetom. Kljub prisotni ironiji in humorju, ki vsaj malo ublažita trdoto zapisanih verzov, se zdi, da smo že globoko v zosu. Vsekakor ena najboljših pesnic mlajše generacije! > KRISTINA SLUGA

Pesmi ob poti

Janez Povše

Goriška Mohorjeva družba,
2014, m. v., 152 str., 15 €

Pesniški prvenec znanega režiserja, avtorja dramskih besedil in publicista je hkrati prerez njegovega dosedanega ustvarjanja. Zbirka je razdeljena na šest časovnih obdobij; vse od šestdesetih let prejšnjega stoletja do leta 2012, pri čemer različna obdobja prinašajo raznovrstno poetiko na tematski in oblikovni ravni. Če se avtor v svojih mladostnih pesmih družbenokritično in uporniško loteva zunanjega sveta, se z leti vse bolj obrača vase oz. k iskanju človeškega etosa. Pesmi so postale posledično subtilnejše, po drugi strani pa je pesnikov pogled na to, kaj osmišlja življenje, vse jasnejši. Avtor zbirko sklene z aktualno in pomenljivo pesmijo *Poziv k pomiritvi*, kjer zapiše: »Kako lepo bi nam lahko bilo, / Slovencem vsem, / ko enkrat našo vojno bi končali, / saj razdeljeni tonemo na dno ...« > KRISTINA SLUGA

SEBASTIJAN PREGELJ KRONIKA POZABLJANJA

Zadnji meseci starčka v domu za upokoјence, ki skuša narediti zadnji obračun z življenjem in zbrati spomine, medtem ko ga nenehno prekinja demenca. Nekje med resničnostjo in sanjami doživi zadnje veliko ljubezen in se poda v humanitarno akcijo.

Roman Sebastijana Preglja govori o poslednjih rečeh s svetlobo, ki navdihuje in budi.

dr. Manca Košir

184 strani, 24,90 EUR

SLAVKO PREGL ZGODE NA DVORU KRALJA JANEZA

Od kod v tej legendi toliko znanih butalskih zgodb, zgodovinskih zaslug, izmišljenih sovražnikov, sodnih preiskav, za povrh pa še prazna državna blagajna in polna zasebna? Ali Slavko Pregl na kaj namiguje? Kje so časi, ko so lahko tako knjigo prepovedali?! Zdaj pa jo bojo celo prodajali!

Tone Partljič

Ilustriral Bojan Jurc
179 strani, 17,90 EUR

MIHA MAZZINI SAMO SMEH NAS LAHKO REŠI

V neponovljivi mešanici literarnih prebliskov, socioloških utrinkov in psiholoških dejstev Miha Mazzini Slovencem postavlja ogledalo, s katerim nas sili, da o sebi vedno znova razmislimo na nov način ter se skušamo spremeniti. Na bolje, seveda.

dr. Samo Rugelj

369 strani, 24,90 EUR

GOGA
www.goga.si

Knjiga je dostopna v vseh bolje založenih knjigarnah, naročila pa sprejemamo tudi na goga@goga.si in na številko 07 393 08 01.

Ljubo življenje

Alice Munro

prevod: Tjaša Mohar

Celjska Mohorjeva družba,
2014, t. v., 271 str., 25 €, JAK

Najbrž zadnja zbirka kratkih zgodb lanske nobelovke, ki je po njenem izidu in nekaj pred tem, ko je dobila največjo literarno nagrado, napovedala pisateljsko upokojitev, je lepa zaokrožitev žanra, ki mu je s svojim pisanjem vdihnila neizbrisen pečat. Munrojevo že poznamo po dveh prevedenih zbirkah kratkih zgodb, in sicer *Sovraži me, rad me*

ima, dvori mi, ljubezen da, mož in žena sva ter *Preveč sreče* (obe sta v slovenščini izšli leta 2010). Tudi v *Ljubem življenju* nas popelje na enako tematsko ozemlje – na vrhovodsko izpisovanje zgodb, v katerih se nepredvidljivo, vendar z neko samoumevnostjo prepletajo življenjske zgodbe ter medsebojni osebni odnosi protagonistov, med katerimi ni nih, ki bi bili po definiciji pozitivni, in drugih, ki so negativci – tako prvi kot drugi si samo želijo živeti svoja življenja v skladu s svojimi idejami in pričakovanji, kar za seboj vleče presenetljive posledice. Večina zgodb je bila pred knjižno izdajo že objavljenih v literarnih revijah, vendar so v obliki knjižne zbirke, po mnenju kritikov, zasijale v novi luči in z osebnimi potezami avtorice. S tem so postale tudi nekakšna njena (do zdaj nenapisana) avtobiografija. > SAMO RUGELJ

Alice Munro

... zbirka kratkih
zgodb lanske
nobelovke ...

Buda na podstrešju

Julie Otsuka

prevod: Jedrt Maležič

Cankarjeva založba,
2014, t. v., 172 str., 22,95 €, JAK

Otsuka (1962) je ameriška pisateljica japonskih korenin, ki se je sprva preživljala kot slikarka, potem pa jih je pri štiridesetih letih izšel njen prvi roman *When the Emperor Was Divine*, v katerem je tematizirala usode japonsko-ameriške družine v ameriškem taborišču v puščavskem Utahu med drugo svetovno vojno. Njen drugi roman, *Buda na podstrešju*, je izšel leta 2011 in izhaja iz podobnega vsebinskega okvirja. Junakinje romana so Japonke, ki so se na začetku dvajsetega stoletja, kot nekakšne neveste, izbrane po katalogu, odpravile k svojim ženinom v Združene države Amerike. Tam naj bi skupaj z njimi zaživele življenje v obljubljeni deželi. Žal pa jih že v pristanišču čaka prvo razočaranje, saj njihovi bodoči možje niti približno niso videti kot na fotografijah, ki so jim jih poslali v pismih kot nekakšno poročno vabilo skupaj z opisom pomembnosti služb, ki jih opravljajo, za katere pa se tudi izkaže, da so vse kaj drugega, kot pa je bilo pisno navedeno. Odlika tega romana je v precej neobičajni prvi osebi množine, s katero nam usode Japonk združi v mnogoglasno pripoved. Ta pred nami sestavlja mozaik njihovih življenj in življenjskih prizadevanj, omejitev, s katerimi so se soočale, in uničujoče tlake za pogosto surove belske delodajalce. Začetek druge svetovne vojne pa pomeni prelomnico, saj jih nenadoma odvedejo v taborišča, ki so jih za njih ter za njihove družine in može zgradili Američani. Eno letošnjih lepših literarnih presenečenj! > SAMO RUGELJ

Traktat o luščenju fižola

Wiesław Myśliwski

prevod: Staša Pavlovič

Mladinska knjiga, zbirka Kondor,
2014, t. v., 473 str., 32,96 €

Myśliwski (1932), sodobni poljski klasik, imenovan tudi »poslednji pisatelj 19. stoletja«, je imel uspešne knjige že prej, vendar se je ravno s pričujočim, bravurozno izpisanim (in prav tako prevedenim) romanom *Traktat o luščenju fižola* (izšel je leta 2006) najmočneje zapisal v poljsko literaturo, poleg svoje nesporne literarne vrednosti (prejel je letno nagrado za najboljšo knjigo, roman pa je bil proglašen za najpomembnejšo poljsko knjigo v zadnjega četrta stoletja) pa je *Traktat o luščenju fižola* postal tudi delo, ki ga berejo široke množice. Pri njem se Myśliwski, to je njegovo prvo delo, prevedeno v slovenščino, kaže kot mojster t. i. žive proze, torej proze, ki z uporabljenim jezikom stremi k vsakdanjem jeziku ter se s tem, ko zavrača literarno jezikovno konvencijo pisanega jezika, vrača k izviru govora. Roman se začne z nagovorom prodajalca fižola, ki ga ta nameni pravkar prispelemu kupcu, potem pa nas Myśliwski v nepozabnem vrtiljaku dogodkov in oseb vodi skozi meandre svoje nelinearne, spontane, nebrzdane in nenadzorovane zgodbe, v kateri se, poleg drugega, kaže kot avtor, ki je navezan in skoraj privezan na vaško in kmečko življenje. Opravilo luščenja fižola je Myśliwski uporabil kot idealen okvir in priložnost za pogovor o življenju, veselju in tudi vsem drugem (kot pravi avtor: »Luščenje fižola me je vznemirjalo trideset let. Včasih pomislim, da se je fižol tako na veliko sadilo samo zaradi tega, da bi se lahko pogovarjali o vsem mogočem.«), roman pa je eden tistih presežkov leta, po katerem bodo posegali predvsem literarni sladokusci. > SAMO RUGELJ

Življenje

Italo Svevo; prevod: Dean Rajčič

Celjska Mohorjeva družba,
2014, m. v., 400 str., 23 €, JAK

Italijanskega pisatelja Itala Sveva (1861–1928), po rodu Tržačana, v slovenščini že kar dobro poznamo po romanih *Senilnost* in *Zeno Cosini* ter knjigi njegove izbrane proze *Kratko sentimentalno potovanje*. *Življenje* je Svevov ambiciozni, realistično spisani romaneskni

prvenec iz leta 1892 (stroške izida pri neki tržaški založbi je pokrival kar sam), njegov glavni junak pa je revni izobraženec Alfonso Nititi, ki se iz podeželja preseli v Trst, kjer želi v banki narediti kariero. Vendar se pri poslu stvari ne odvijajo ravno po njegovih načrtih. Vse kaže, da bo našel uteho pri šefovi hčerki Annetti, s katero se vse pogosteje družijo, vendar potem vmes poseže bolezen njegove matere, zaradi katere mora Alfonso oditi domov in se posvetiti negovanju bolnice. Ko se po materini smrti vrne nazaj v Trst, so se tu reči, kar se je napovedovalo že v pismih, že spremenile, Annetta pa zanj izgleda dokončno izgubljena ... *Življenje*, ki ga je avtor prvotno nameraval nasloviti *Nesposobnež*, je bil tako nekdanj skorajda samozaložniški projekt, zdaj pa ga štejejo za klasično delo evropskega romana. > SAMO RUGELJ

... klasično delo
evropskega
romana ...

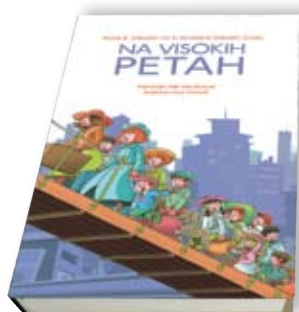
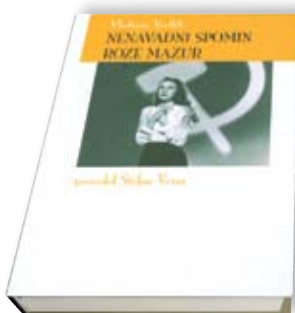

Italo Svevo

Nenavadni spomin Roze Mazur

Vladimir Vertlib; prevod: Štefan Vevar
Litera, 2014, t. v., 396 str., 29 €, JAK

Vertlib (1966) je bil rojen v Leningradu, od koder se je njegova družina izselila leta 1971, potem pa se je po mnogih postajah naselila v Avstriji, kjer je pisatelj tudi dobil državljanstvo. Sprva je študiral ekonomijo, objavljati pa je začel sredi devetdesetih let, pri čemer sta izseljenstvo in (ne)zmožnost poganjanja korenin v novem okolju osrednja tema njegovega pisanja. Sem spada tudi njegov najbolj znani realistični, a večplastno zastavljeni roman *Nenavadni spomin Roze Mazur* iz leta 2001, v katerem, tudi s pomočjo inkorporiranja resničnih usod, pripoveduje zgodbo 90-letne naslovne junakinje, od njenega otroštva v judovski četrti v Leningradu do emigracije v Nemčijo v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Roman o judovski identiteti v dvajsetem stoletju. > SAMO RUGELJ

Na visokih petah

Frank B. Gilbreth ml.,
Ernestine Gilbreth Carey
prevod: Niki Neubauer;
ilustracije.: Uroš Hrovat
Celjska Mohorjeva družba,
2014, m. v., 238 str., 17,50 €

Neobičajno, a zelo učinkovito družino Gilberthovih, kjer živi dvanajst otrok, smo v slovenščini prvič srečali v iskrivi pripovedi *Za ducat ceneje* (2011). Po nepričakovani smrti njihovega očeta Franka pa mora zdaj vajeti v roke vzeti mama Lillian in dokazati, da je Frank, ki je bil pionir na področju povečanja učinkovitosti na delovnem mestu, svoje metode uspešno prenesel tudi na svoje družinske člane. Mati se odloči nadaljevati njegovo delo in med gospodarsko krizo sama poskrbeti tako za posle kot za družino. Skoraj sto let stara zgodba je na drobno posuta s šaljivimi iskricami in še kako aktualna v današnjih časih, tako za vzgojo otrok, kot tudi za delovno aktivnost. > KLARA JARC

Bobovo darilo

Kako me je maček naučil
pomena božiča

James Bowen
prevod: Katja Benevol Gabrijelčič
Mladinska knjiga, 2014, t. v., 122 str., 19,95 €

Nekdanji odvisnik, brezdomec in londonski poulični glasbenik James Bowen, že več kot sedem let prijateljuje z lepim oranžnim mačkonom, ki mu je v težkih trenutkih pomagal osmisлити življenje in poiskati pravo pot. Ganljiva pripoved o njunih dogodivščinah *Potepuški maček Bob*, ki je postala prava knjižna uspešnica, je zdaj dobila tudi svoje nadaljevanje. V predbožičnem času je življenje na ulici še posebej težko, a Bowen je znova prisiljen v prodajo časopisa za brezdomce in igranje na kitaro, da bi zbral dovolj denarja za elektriko in plin. Oboje so mu namreč izklopili in na voljo ima dvoje: ali se poda na mrzle zasnežene ulice in v nekaj dneh nabere več deset funtov ali pa bosta z Bobom praznike preživela v ledeno mrzlem zatemnjenem stanovanju. Odloči se za ulico in tam doživi nekaj lepih predbožičnih presenečenj, znova pa se tudi izkaže, da je poleg številnih dobromislečih ljudi prav Bob tisti, ki je v njegovem življenju najbolj zaslužen za srečne dni. > RENATE RUGELJ

Če hočete
izvedeti
več.

premi ki

PULITZERJEVA
NAGRADA

GULAG – Zgodovina sovjetskih taborišč

Spoznajte eno doslej najmanj raziskanih dogajanj 20. stoletja: sovjetska koncentracijska taborišča! Ocenjujejo, da so samo med letoma 1929 in 1953, ko je bil sistem pod Stalinom najbolj krut, v gulage poslali 18 milijonov ljudi. Veliko od teh ni preživelo težkega življenja z minimalnimi količinami hrane in trdim delom na mrzlem severu.

820 strani, 16 x 24 cm
Cena: 39,96 €

Ne spreglejte tudi:

NOVA KNJIGA
AVTORJA
GOMORE

NIČNIČNIČ

Kako so prodajalci kokaina zavzeli svet in zgodbe ljudi, ki jim je droga dala in vzela vse.

414 strani, 16,5 x 24,5 cm
Cena: 32,96 €

Najhitreje do knjig: v knjigarnah

www.emka.si 080 12 05

Nesporazum v Moskvi

Simone de Beauvoir
prevod: Maja Kraigher
Modrijan, zbirka Svila,
2014, m. v., 119 str., 14,90 €

Simone de Beauvoir (1908–1986) v slovenščini v zadnjem času seveda najbolj poznamo kot družbeno teoretičarko in feministko (njena monografija *Drugi spol* je bila nedavno spet ponatisnjena), čeprav so nekdanji izhajali tudi njeni romani (denimo nagrajeni *Mandarini* in pa *Najlepša leta*). Zdaj pa smo dobili še njeno novelo, ki je bila v knjižni obliki prvič objavljena šele lansko leto. Glavna junaka novele sta poročena upokojenca André in Nicole, ki se iz Pariza odpravita na obisk k Andréjevi hčerki, ki živi v Moskvi. S srečanjem in skupnim druženjem pa se prekine navidezna idila in vzajemna spokojnost dolgoletnega para – med njima pod površino, kot kaže, tlijo nerazčiščene stvari, ki so samo čakale, da privrejo na dan – njun odnos se zamaje, dokončna zavezanost je postavljena na preizkušnjo in Nicole se že skoraj odloči, da bo Moskvo zapustila pred svojim možem ... Osebna zgodba, postavljena na tapiseriji ruske družbene realnosti šestdesetih let prejšnjega stoletja. > SAMO RUGELJ

Beg v Egipt

Del poti po kraljevini Češki
Otfried Preußler
prevod: Jože Stabej
Celjska Mohorjeva družba,
2014, m. v., 281 str., 22 €, JAK

Lani preminuli Otfried Preußler – poznan predvsem po *Strahku*, *Razbojniku Rogoviležu* in drugih delih za mladino – je bil rojen v Liberecu na Češkem, kar ga je, čeprav velja za nemškega pisatelja, spremljalo vse življenje. Po vrnitvi iz ruskega ujetništva se je pridružil izgnanim Sudetskimi Nemcem na Bavarskem, od koder se je v svojih spisih z naklonjenostjo vedno znova vračal v kraje svojega otroštva. Tudi v *Begu v Egipt*, eni redkih knjig za odrasle. V njej je z obilo domišljije, z duhovitim prepletanjem in spajanjem različnih zgodovinskih dob – na eni strani Palestine v času bega Svete družine pred Herodovimi vojščaki ter na drugi vladavine cesarja Franca Jožefa I., oprtega na vsemogočno uradništvo – ustvaril svojevrsten kulturni potopis po nekdanji Češki. Rimski upravitelj Judeje in habsburški vladar sta si pošiljala brzojavke in razpisala tiralico, toda cesarski žandarji in cariniki so betlehemske beguncem, ko so jih že imeli v pesti, usmiljeno dovolili – na poti iz Betlehema v Egipt – oditi čez mejo v Šlezijo ... > IZTOK ILICH

Urjenje v življenju

Jadranska trilogija 1
Nedjeljko Fabrio
prevod: Sonja Polanc
KUD AAC Zrakogled in Zveza Modro-
bela ptica, 2013, m. v., 463 str., 22 €, JAK

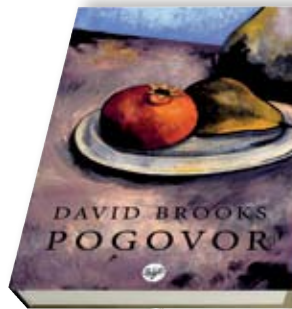

Roman (prvi del *Jadranske trilogije*), ki velja za enega vrhuncev hrvaške proze 20. stoletja, je bil v izvirniku izdan

že leta 1985 in je hkrati prvo delo enega največjih sodobnih hrvaških literatov, prevedeno v slovenščino. To ni samo stoletje in pol trajajoča zgodovinska kronika (od leta 1800 dalje) italijanske in hrvaške družine, ki ju združi ljubezen najmlajših potomcev, ampak tudi ubeseditev avtorjeve lastne izkušnje. Dogajanje je namreč postavljeno na Reko (od tu je bil leta 1971 izgnan tudi Fabio in nato dolga leta zamolčan, celo prepovedan), na ozadju katere avtor izriše ključne zgodovinske dogodke in osebnosti tega obdobja. Reka kot talilni lonc različnih narodnosti in veroizpovedi je nekakšen mikrosvet svetovnega dogajanja. Fabio je pravi mojster soobstajanja in prehajanja med različnimi pripovednimi postopki (dokumentarizmom, avtoreferencialnostjo, citatnostjo ...), zato se zdi, kot bi roman napisal v enem zamahu. > KRISTINA SLUGA

Pogovor

David Brooks
prevod: Barbara Skubic
Sanje, zbirka Sanje. Roman,
2014, m. v., 160 str., 12,99 €

Petinpetdesetletni elektroinženir Stephen, Francoz z avstralskimi koreninami, je na službeni poti v okolici Trsta. Da bi ob čakanju na naslednji sestanek, ki ga ima čez nekaj dni, pre-

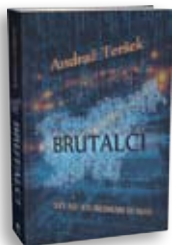
gnal dolgčas, se odloči raziskati Trst. Ob robu glavnega trga, v domačni gostilni, po naključju spozna prikupno mlado Italijanko Ireno, ki je pravo utelešenje predstavnic svojega naroda – nadvse je klepetava in vihrava. A bolj ko se njun začetni, površinski pogovor preveša v globlje razprave in bolj ko noč postaja božajoče žametna, intimnejše so njune izpovedi. Z nikomer si jih, priznata drug drugemu, še ni sta delila, in čeprav se ne poznata – ali pa morda prav zato? –, z lahkoto odstirata tančice skrivnosti s svojih življenj. Kako daleč bosta šla v svojih intimnih pogovorih? In ali ni vse skupaj morda le hipni previd, zaradi želje po odprtju duše? Tankočutno branje, ki ga – kot slastni espresso na glavnem tržaskem trgu – zaradi njegove opojnosti posrkaš v hipu. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

CIKLUS POGOVOROV

KJE JE KONEC SVETA?

Gost: *ustavnik, intelektualec in pisec* **dr. ANDRAŽ TERŠEK**

MODRIJANOVA KNJIGARNA četrtek, 4. december, ob 18. uri

Tokratni gost Brede Biščak bo **dr. Andraž Teršek**, ki je pred kratkim izdal svoj literarni prvenec *Brutalci. To ni ta roman o nas.*

Trubarjeva c. 27, Ljubljana
www.modrijanovaknjigarna.si

OKROGLA MIZA

Izgubljeni bralec

MODRIJANOVA KNJIGARNA četrtek, 11. december, ob 18. uri

O slovenskem knjižnem založništvu v kriznih časih

Gostje: **Stanka Hrustelj, dr. Miha Kovač, Slavko Pregl in dr. Samo Rugelj**

Trubarjeva c. 27, Ljubljana
www.modrijanovaknjigarna.si

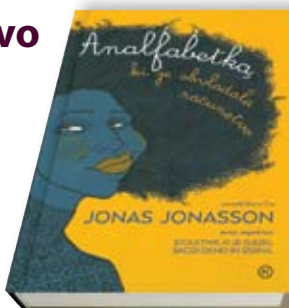

Analfabetka, ki je obvladala računstvo

Jonas Jonasson; prevod: Brane Čop

Mladinska knjiga, zbirka Roman, 2014, t. v., 509 str., 29,95 €

Recimo, da ste Jonas Jonasson in ste pravkar napisali izjemno uspešen roman *Stoletnik, ki je zlezel skozi okno in izginil*. Razmišljate, kdo bi bil junak vašega naslednjega dela, s katerim bi res presenetili svoje bralce. Bi morda razmišljali takole: če sem imel v prvem romanu stoletnika, bom imel v drugem najstnico, če je bil prvi Šved, bo druga Afričanka, če je bil prvi že davno upokojevec, bo druga šele na začetku svoje kariere. In v drugem Jonassonovem romanu je skupaj dejansko ravno tako: Nombeko je stara štirinajst let, živi v sektorju B južnoafriškega Soweta. Kot nepismeno dekle, ki je že od malih nog skrbelo za denar, s katerim si je njena mama poganjala drogo po žilah, pred seboj nima velike prihodnosti, saj je zaposlena kot članica odreda za praznjenje latrin. Po spletu naključij, h katerim nekaj doda tudi njen izjemen talent za računanje, pa postane nova šefica pri ostarelem perverznežu Thabu, ki sicer živi v uborni baraki, polni knjig, a v svojih zobnih šrbinah skriva štirinajst diamantov, preostanek pa ima zakopan pod hišnim linolejem. Thabu jo nauči brati, žalostni konec pa jo končno spravi v pogon. Iz Thabovih škrbin izbrska diamante, preostale pa izkoplje izpod tapisona ter se peš odpravi na 90-kilometrsko pot proti Pretorii, kjer je narodna knjižnica. Njena pot se spremeni v potovanje, polno presenetljivih in tudi komaj verjetnih dogodivščin, na katere bi s spoštovanjem gledal tudi kak švedski stoletnik. Iskriva in živahna pripoved, ki je kot nalašč za bližajoče se praznične tedne – če je Jonasson v svojem prvem romanu na neki svoj način tematiziral *Forresta Gumpa*, njegov drugi roman na njegov svojevrsten način diši *Revnem milijonarju*. > SAMO RUGELJ

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA

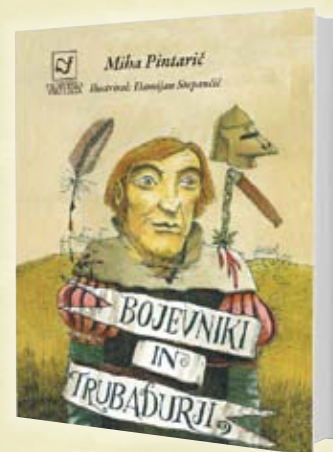
Miha Pintarič

Bojevniki in trubadurji

Ilustracije: Damijan Stepančič

mehka vezava, 144 str., 12,90 EUR

Ko združita moči finalist za Rožančevo nagrado in eden najvidnejših slovenskih ilustratorjev, nastane knjiga, ki vas intelektualno, čustveno in vizualno popelje v srednjeveški književni svet današnje Francije. V svet, kjer »bojevniki« nas topajo v junaških pesmih, »trubadurji« pa v ljubezenskih.

POIŠČITE NAS NA
KNJIŽNEM SEJMU!

Kot vsako leto, se bosta Znanstvena založba Filozofske fakultete in Knjigarna Filozofske fakultete predstavili na Slovenskem knjižnem sejmu. Obiščite nas v drugem predverju, kjer vam bomo ponudili mamljive popuste!

Znanstvena založba FF in Knjigarna FF (v pritličju
Filozofske fakultete), Aškerčeva 2, Ljubljana
T: 01 241 11 19; E: knjigarna@ff.uni-lj.si
<https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

Kaj bo iz tega fanta? ali Nekaj s knjigami

Heinrich Böll; prevod: Ana Jasmina Oseban

Modrijan, zbirka Svila, 2014, m. v., 120 str., 13,90 €

Krajše memoarsko delo nemškega nobelovca Heinricha Bölla (1917–1985) zajema njegovo mladostno obdobje od leta 1933 do leta 1937, ki neposredno sovпада z vzponom Hitlerja in nacizma v Nemčiji. Pisano tu in tam humorčno, a tudi jedko, Böll tematizira dvome svojih staršev, ki v tistih časih niso mogli ugotoviti, kaj bi lahko nastalo iz njega in kaj bi mladi Heinrich torej lahko postal. Med mladostne spomine Böll spretno

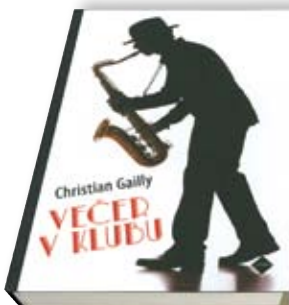
vriva zgodovinske utrinke o vse bolj agresivnem nacizmu in jih postavlja v osebni ter družinski kontekst. Denimo to, da se je strnjenege pisnega izražanja naučil v šoli, ko je moral kondenzirati Hitlerjev *Moj boj*, ali pa to, kako so zaradi družinske politične korektnosti enega od njegovih bratov določili (še kocke niso vrgli), da se je včlanil v eno od nacističnih organizacij (česar jim do konca življenja ni odpustil), in kako se je simpatiziranje z nacisti izražalo tudi z velikostjo zastave s kljukastim križem, ki si jo pritržil na hišo (pri Böllovih so seveda imeli najmanjšo). Pronicljiva samoizpoved. > SAMO RUGELJ

Večer v klubu

Christian Gailly; prevod: Aleš Berger

Cankarjeva založba, 2014, t. v., 160 str., 22,95 €, JAK

Gailly (1943–2013), francoski pisatelj, ki je bil v mladosti tudi saksofonist, je v času svoje ustvarjalne kariere napisal približno ducat romanov, ki se odlikujejo po sočutnem, bridkem humorju, ki smo mu priča tudi v njegovem delu *Večer v klubu*, ki je izšlo leta 2001. Njegov glavni junak je Simon Nardis, nekdanji jazzovski pianist, ki je že pred leti dal slovo tej glasbi, ki ga je zasvojila, da bi s svojo ženo zaživel normalno življenje. To traja vse dotlej, dokler ga splet okoliščin nekega večera ne pripelje v lokal, kjer igra jazzovski ansambel, Nardis pa se tam vse bolj spogleduje z željo, da bi spet sedel za klavir in ponovno zaigral. Skušnjava je vse večja, čas pa pritiska nanj, saj je ostalo samo še malo do odhoda vlaka, ki bi ga odpeljal nazaj k ženi in k njegovemu vsakdanjemu življenju. Ko pa sede za klavir in se s pritiskanjem tipk zbudi iz desetletnega sna, se njegovo življenje v trenutku obrne v povsem novo smer ... Izvrsten roman, napisan v specifičnem pripovednem slogu, ki ga zaznamujejo kratki, včasih pomensko odprti stavki, je grenko-sladko delo francoskega pisatelja. Bralcu dvigne pritisk in spodbudi zadrževanje diha, svoje pa doda tudi pomenljiva spremna beseda Milana Dekleve. Ta opozarja, da je jazz lahko tudi smrtno nevaren. *Večer v klubu* to dokazuje – dobesedno. > SAMO RUGELJ

Vrnitev

Dulce Maria Cardoso

prevod: Barbara Juršič

Cankarjeva založba, 2014, t. v., 288 str., 27,96 €

Kolonializatorje imamo po navadi za nekatere okupatorje in povzročitelje zla avtohtonemu prebivalstvu, zato njihov odhod praviloma sprošča izključno pozitivne občutke. Pričujoči prepričljivo in občutljivo izpisani roman portugalske pisateljice (to je njen četrti roman), zasnovan na njeni izkušnji, pa kaže, da temu ni vedno nujno tako. Leta 1974 so portugalske kolonije v Afriki namreč doživele osamosvojitve, kar je seveda pomenilo množično selitev Portugalcev (nazaj) v (zdaj pogosto tujo) domovino, kar spremljamo skozi oči petnajstletnega Ruija (in njegove družine), ki nas na svoj najstniško nedolžni način vpelje v kruto družbeno politično stvarnost. Tu je optika, kdo je agresor, tudi preobrnjena, zapustitev Angole, kjer je preživel otroštvo in jo šteje za svoj dom, pa zanj predstavlja travmatično izkušnjo iskanja novih korenin. Roman je leta 2011 dobil posebno nagrado kritike in postal knjiga leta. > SAMO RUGELJ

Najemnik

Aminatta Forna

prevod: Jaka Andrej Vojevec

Zala, 2014, m. v., 352 str., 15,95 €

Vojna pušča posledice, in to ne samo eni generaciji. Teža spominov se prenaša iz roda v rod. Roman je pisateljica, ki je tudi sama izkusila vojno in izgubo očeta, suvereno postavila v okolje, ki je bilo

del naše skupne države, čeprav je sama živela v povsem drugih okoljih. Gost je majhno hrvaško mesto, kjer vsakdo pozna vsakogar in šestnajst let po vojni tu vojna še ni končana. Zdaj se dogaja v spominih in v odnosih med prebivalci tega malega kraja. Djuro je samotar, strastni lovec s skrivnostmi iz preteklosti, ki znova oživijo, ko se v Gostu pojavijo prišleki – britanska družina. Je bolje pozabiti (in oditi) ali se spominjati? A k sreči so na svetu mladi, taki, kot je Grace, ki sliši druge, ohranja spomine, obenem pa se odloča za življenje. > SABINA BURKELJCA

14

Jean Echenoz; prevod: Suzana Koncut

Modrijan, zbirka Svila, 2014, m. v., 119 str., 9,90 €

Francoskega pisatelja Jeana Echenoz v slovenščini že kar dobro poznamo po njegovih literariziranih biografijah (*Pobliski – Tesla, Teči – Zatopek*) in z goun-cortom nagrajenim *Grem*, tu pa je pred nami njegovo krajše delo iz 2012. V njem prek usod posameznikov, petih moških in ženske, tematizira prvo svetovno vojno. Novela se začne umirjeno na francoskem podeželju, kamor se v avgustovskem soncu odpravi eden od protagonistov, mirni poletni dan pa prekine zvonjenje, ki kliče k mobilizaciji – začetek vojne je tu, eni se rojevajo, drugi umirajo, večletnega klanja si lahko odrešen kot invalid in nekateri so srečni, da se lahko vrnejo domov, četudi brez ene roke, ki v fantomskem smislu nikoli ne izgine. Ko se ta morija konča, pa je treba spet zaživeti in živeti naprej, izginula življenja počasi nadomeščajo nova ... – novela, ki se prebere na dušek. > SAMO RUGELJ

Bežiščnica na vzhod

Maylis de Kerangal

prevod: Suzana Koncut

Cankarjeva založba, 2014, t. v., 101 str., 19,95 €

Na vlaku na poti v Sibirijo se srečata usodi dveh bežečih posameznikov – Hélène beži od bivšega ljubimca, Aljoša od službenja vojski. A z brzenjem vlaka proti cilju on vse bolj izgublja upe, da svoji usodi

lahko pobegne, nje pa se polotijo dvomi, ali si tega sploh zares želi. V tej kratki pripovedi francoske pisateljice je vidno, da jo je avtorica zasnovala, ko je sama potovala po isti poti. Natančni opisi nam prav zares dajo občutek, kot da smo tudi sami del zgodbe in z junakoma opazujemo precizno zrisano rusko pokrajino, z Aljošo se skrivamo in s Hélène obujamo spomine. Med posameznikoma se prav zaradi skupne želje po novih možnostih in novem življenju splete prijateljstvo in tako en drugemu pomagata premagati ovire, ki ju čakajo na poti. Medtem pa se vlak nezadržno približuje cilju in vedno bolj negotovo je, kam ju bo zares pripeljal. > NEŽA POZNIČ

Že bereš elektronsko?

Sveže na Biblosu,
za nakup in izposajo!

Feri Lainšček:

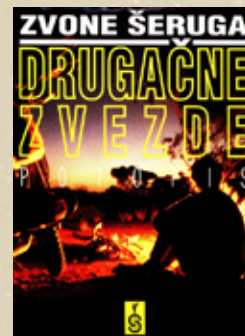
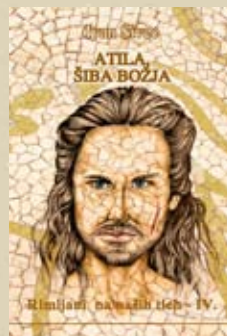
Strah za metulje v nevihti (roman)

Ivan Sivec:

Atila, šiba božja (zgodovinski roman)

Zvone Šeruga:

Drugačne zvezde (potopis)

z nami sodeluje že več kot 30 založb, med njimi:

Z dotikom do knjig
biblos

Prva slovenska eKnjižnica in eKnjižarnica

Mož, ki je hodil skozi stene

Marcel Aymé; prevod: Agata Tomažič

Goga, Literarna zbirka Goga, 2014, t. v., 263 str., 27,90 €

Aymé (1902–1967) je francoski klasik, ki je pisal tako za otroke kot odrasle, romane, scenarije in gledališke drame, najbolj pa je ostal prepoznaven po svojih neprekosljivih kratkih zgodbah. Zbirka, ki nosi naslov po prvi zgodbi, *Mož, ki je hodil skozi stene*, je izšla leta 1943 in s svojo živahno nepredvidljivostjo ostaja aktualna do današnjih dni, saj v njej Aymé skozi realistično dogajanje s fantastičnimi primesmi obravnava razne paradokse časa in prostora ter tudi drugega. O tem, denimo, pričajo že prve tri zgodbe. V naslovni zgodbi, ki je dobila tudi svojo filmsko priredbo, nastopa precej brezperspektivni uradnik, ki z naključnim čudežnim praškom pridobi moč, da lahko hodi skozi stene. S tem začne najprej živcirati svojega predpostavljenega, potem pa se loti bolj privlačnih reči, kot je ropanje bank. V drugi zgodbi z naslovom *Sabine* imamo opraviti s prav posebno gospo – ima namreč sposobnost vsenavzočnosti, kar v njeno zasebno življenje prinaša mnogo, za druge in tudi zase, ne vedno prijetnih izzivov. Tretja zgodba, *Časovne nakaznice*, pa preseneti z odlokom, da bodo nekoristnim državljanom, med katerimi se znajdejo tudi pisatelji, odtegnili nekaj življenja, kar pomeni, da bodo imeli lahko mesečno samo določeno število dni – pač toliko, kolikor jim pritiče glede na njihovo (ne)koristnost. Aymé kot klasik, ki se je znal inteligentno šaliti iz resnih reči. > SAMO RUGELJ

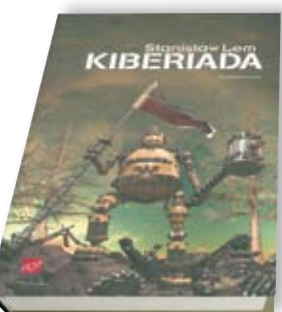
... po svojih
neprekosljivih
kratkih zgodbah ...

Mučnice

Želimir Periš; prevod: Maja Novak
Modrijan, zbirka Bralec,
2014, m. v., 240 str., 24,90 €

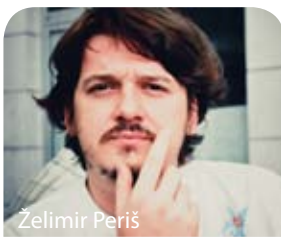
Naslov, zaviti v svetopisemsko simboliko, prinaša radovednost, kdo so mučnice iz zgodb, nanizanih s spretnostjo tenkočutnega opazovalca. So to le liki iz zgodovine in *Svetega pisma*, kot se (zmotno) zdi na začetku, ali pa so v njih našle svoje mesto tudi druge, »običajne« ženske? Mladi, obetavni hrvaški pisatelj se je odločil za slednje: zgodbam žensk z vseh vetrov je nadel različne družbenozgodovinske okvirje, jih postavil v najrazličnejša okolja in časovne prostore in tako na prvi pogled nimajo prav dosti skupnega. A v resnici prav vse akterke zgodb povezuje skupni imenovalec. Periševe mučnice so namreč ženske, katerih življenje je zaradi dednih, kulturnih, zgodovinskih in drugih determinant zaznamovano s trpljenjem. Da, včasih tudi zato, ker so si mučeništvo naslikale samo v svoji glavi. Ene se z njim, hočeš nočeš, sprijaznijo in z neizrekljivo grenkobo potujejo skozi življenje, druge muči spoznanje, da so ob ves up, tretje so potopljene v dušeci obup. Zbirka zgodb deluje prepričljivo zaradi pisateljevega smisla za izris življenja v vseh njegovih odtenkih; začrta ga brez patetike, a vendar z obilo posluha za žensko in ves njen notranji svet. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Kiberiada

Stanisław Lem; prevod: Nikolaj Jež
Celjska Mohorjeva družba,
2014, m. v., 384 str., 25 €

Lem (1921–2004), poljski pisatelj, mislec in esejist, je eden najbolj znanih piscev znanstvenofantastičnih del, s kar nekaj deli preveden tudi v slovenščino (nazadnje *Solaris* leta 2010). *Kiberiada* je zbirka njegovih »robotskih« kratkih zgodb, ki je prvič izšla leta 1967, v naslednji izdajah pa jo je Lem še dopolnjeval z novimi štorijami. Glavna junaka teh še danes aktualnih zgodb, v katerih je Lem futuristično, a preroško napovedoval sedanjo kiberstvarnost, ki jo vse bolj naseljujejo tudi roboti, sta konstruktorja robotov Trurl in Klapavcij. Njuno izumiteljsko življenje je namreč polno nepričakovanih spoznanj in preobratov, ki smo jim priča v teh zgodbah, napisanih z vrtoglavi ritmom ter začinjnih z jezikom, ki ves čas (tudi v odličnem prevodu) skače čez uveljavljene meje. > ALEŠ CIMPRIČ

Želimir Periš

Stanisław Lem

Mohorjeva
Celovec

www.mohorjeva.si

Fabjan Hafner
Oha, sivec!

Peter Handke und
die Slowenen /
Peter Handke in
Sloveni

Peter Handke
svojih sloven-
skih korenin
nikdar ni
zamolčal.

64 strani, t. v., €
19,90
z zvočno knjigo

Peter Handke

Poskus
o norem
gobarju

Zelo osebna
zgodba velikega
pripovedovalca,
ki se navdušuje
za gobe.

168 strani, m. v.,
€ 24,90

Jesper Juul

Šolski
infarkt

Jesper Juul
analizira stanje
šole ter ponuja
svoje izvirne
predloge.

140 strani, m. v.,
€ 20,90

**Prireditve Mohorjeve Celovec na
Slovenskem knjižnem sejmu 2014:**

sreda, 26.11., 16h: *Šolski infarkt* z
Dušanom Mercem (Debatna kavarna)

Četrtek, 27.11., 15.15: *Koliko ljudi lahko
živi na Zemlji?* z Barbaro Bajd, Dušanom
Plutom in Metko Kralj (Forum)

Četrtek, 27.11., 16h: *Prva svetovna vojna
na slovenskih tleh* z V. Klavoro in
D. Sedmakom (Forum)

petek, 28.11., 17h: *Ustvarjalni ogenj v
človeku* s Silvo Matos (Debatna kavarna)

Prodaja: Družina d.o.o., Krekov trg 1, Ljubljana,
tel: (01) 360 28 28, narocila@druzina.si

Miha Pintarič ni samo velik poznavalec starejše francoske književnosti in predavatelj na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Je tudi mojster jezikovnih iger, pronicljiv esejist (letos je bil za zbirko esejev z naslovom *Na poti v črno luknjo* nominiran za Rožančeva nagrada), avtor številnih znanstvenih monografij in člankov ter nekaj pesniških zbirk. Pri Znanstveni založbi Filozofske fakultete je pravkar izšla njegova knjiga o književnostih in literarnih zvrsteh v srednjem veku na območju današnje Francije. To priložnost smo izkoristili, da se približe seznanimo s francosko književnostjo, ki naj bi bila med vsemi srednjeveškimi književnostmi največja in najbogatejša ter vir navdiha za vse preostale evropske književnosti.

»Srednjeveška francoska poezija, ki je neločljiva od glasbe, bolj spominja na današnjo popularno glasbo kot pa na poezijo, kakršno poznamo danes.«

Bojevniki in trubadurji

Miha Pintarič

ilustracije: Damijan Stepančič

Znanstvena založba filozofske fakultete,
2014, m. v., 144 str., 12,90 €, JAK

Bukla: Kdo so bili v resnici srednjeveški pesniki? So bili to trubadurji ali bojevniki, ki so bili pripravljene do onemoglosti ali lastne smrti pobijati sovražnike, po drugi strani pa so snovali junaške pesmi oziroma peli ljubezenske pesmi svojim izvoljenkam?

Pintarič: Tudi »črno-beli« srednji vek je takšen predvsem zato, ker ga mi tako vidimo. Vidimo pa ga tako zato, ker se takšnega popisuje v literarnih besedilih. Ta sovražnost, »norost« ali »junaštvo«, kakor za koga, je vendarle bolj epska kakor resnična. To ne pomeni, da norcev ali junakov v resnici ni bilo, saj se jih vedno nekaj najde, danes nič manj kakor v srednjem veku. Le da so se morali za nekaj deset tisoč pobitih v šentjernejski noči ali med Müntzerjevimi uporami bolj potruditi kakor danes (in to je bila že renesansa, reformacija ali kar koli že, skratka »napredna« doba). Danes pritisneš na gumb in je takoj nekajkrat toliko ljudi manj na zemlji. Ja, napredek ... Po drugi strani pa ljubezenska poezija tistega časa, ki je neločljiva od glasbe, bolj spominja na današnjo popularno glasbo, ki bi bila pisana v strogih pesniških oblikah, kot pa na poezijo, kakršno poznamo danes. Tudi naša recepcija srednjeveške poezije in dobe sploh je zelo pod vplivom romantike, tako kot večina tistega, kar imamo za lepo, za grdo ali za zlo, zato se kaj lahko zgodi, da takšnim predstavam umanjka verodostojnost. Pesniki niso bili nujno bojevniki in vitezi, lahko tudi, vendar po pravilu ne. Bojevniki, ki so bili tudi pesniki oziroma pevci (in so večinoma peli pesmi drugih), so morda res prepevali svojim izvoljenkam, množina je tu verjetno kar na mestu, pesniki, ki niso bili bojevniki, so morali pa s svojo umetnostjo najprej preživeti. Torej so prepevali po službeni dolžnosti, ne po navdihu.

Bukla: Kdo so bili največji predstavniki francoske srednjeveške književnosti in katera so odmevnejša dela, ki jih izpostavljate v vaši knjigi?

Pintarič: Trudil sem se, da ne bi nikogar preveč »izpostavljaj«, saj je tudi to »izpostavljanje« bolj »naše« kot srednjeveško. Avtorji so poimensko manj znani kot danes, večinoma zato, ker jim tedaj ni bilo toliko do lastne promocije kot do promocije idej, za katere so zastavili svojo besedo. Vendarle: Chrétien de Troyes in François Villon sta dva avtorja, katerih dela in imeni poznamo in ki ju lahko v resnici štejemo za vrhunska – vsakega v svojem času, torej v visokem in v poznem srednjem veku. Pet viteških romanov in dva sklopa poezije pod naslovom(a) testamentarne fikcije z baladnimi vložki, katerih estetika včasih spominja na romantično in ki gane tudi sodobnega bralca.

Bukla: Prenašati sporočilo v smislu vsebine je bil le redkokdaj namen srednjeveške literature. Kaj je bistvena razlika med srednjeveško in današnjo književnostjo, ki si največkrat prizadeva posredovati samo zgodbo?

Pintarič: V srednjem veku je to odvisno od literarne zvrsti. Chrétien je predvsem pravil zgodbe. Epska poezija je povsem drugače »sporočilna«, navse-

zadnje je uspevala predvsem v času križarskih vojn. Tudi današnja književnost je ponovno pristala pri zgodbi. Toda še včeraj je zgodbo malicila do neprepoznavnosti. Kar pomislite na novi roman.

Bukla: Srednjeveški roman je bil namenjen glasnemu branju za druge, saj je bila večina ljudi tedaj nepismenih. Zgodbe, ki jih pripovedujejo srednjeveški romani, niso izvirne, saj naj bi izvirnost tedaj pomenila nekaj slabega. Zakaj je temu tako?

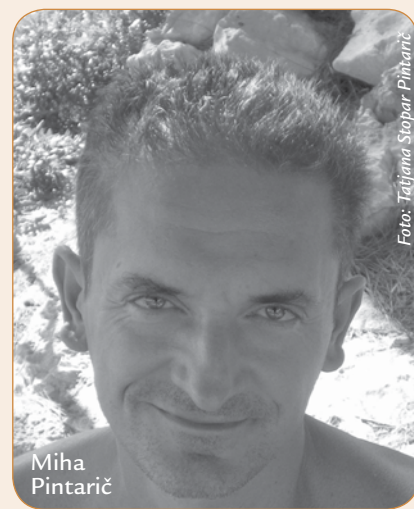
Pintarič: Izvirnost ni bila slaba, sploh niso poznali tega pojma. Govorili so o »novostih«, bolje, o »novotarijah«. To je bilo slabo. In vendar se to že z romanom v 12. stoletju spreminja. Roman srednjeveškemu človeku odpira pojmovanje prihodnosti. Po drugi strani že dosti prej obstaja koncept, ki se imenuje *inventio*. Tudi tu gre za izvirnost, ampak pozitivno, pomeni pa uporabo že znanega na nov način.

Bukla: Že v *Romanu o Vrtnici* (nastal sredi 13. stoletja) lahko zasledimo verz: »Včasih je bilo drugače, danes gre pa vse na slabše.« Katerih modrosti se lahko danes nadejamo iz srednjeveške književnosti? Smo res starci, ki brskamo po preteklosti, da bi našli svojo izgubljeno prihodnost?

Pintarič: Kompleksno vprašanje. Jezik je živ in se razvija, v srednjem veku kakor še danes. V srednjem veku, še posebej v severni Franciji, to pomeni narečnost, ne pa nujno arhaičnosti. S tiskom se razmerje obrne, še posebej ko pride ukaz z najvišjega mesta, da mora biti francosko narečje osrednje Francije normativni govor v javnem prostoru. Že konec istega, 16. stoletja, pa se pokaže nuja po prenovi zastarelega jezika, ki ne ustreza stvarnim potrebam. Srednjeveški svet ni bil nič kaj prijazen do »uporabnika« in srednjeveška izkušnja je v najboljših primerih, tudi zato, globoko duhovna, kakor je v slabših morda kruta in nasilna. Tudi ne premore pozornosti do podrobnosti oziroma je usmerjena drugam kot danes (barve, konji). Ta pozornost, ki jo lahko imenujemo »literarna«, je prej ko slej črno-bela. *Loci communes*, občna mesta. Vsa modrost je tam, ne v podrobnostih. A do »občega« se pride prek podrobnosti. Če gremo modrost (množina tu ni umeštna) iskat v srednji vek prek moderne dobe – in kaj nam drugega preostane? –, jo bomo morda celo našli. Sicer bomo pa – in smo morda že – tisti kokošji starci.

Bukla: Nam lahko za konec zaupate kaj o svojih prihodnjih načrtih?

Pintarič: Verjetno mislite na pisanje, kajne? Na objavo čaka nekaj pesniških zbirk (v različnih jezikih, v angleščini, francoščini poleg slovenskih), zbirka esejev je tudi že skoraj končana, pa radijska igra *Café Paradiso* ... Upam, da se bo kakšen založnik opogumil. Sicer imam pa na zalogi še kakšno idejo, toda vsega ne smem povedati, pa ne zaradi omejenega prostora. ☺

Miha Pintarič

Foto: Težijana Stopar Pintarič

Jaz, Christiane F.

Kljub vsemu življenje
Christiane V. Felscherinow,
Sonja Vukovic
prevod: Maja Novak
Modrijan, 2014, m. v., 238 str., 29,50 €

Pred 35 leti je izšla knjiga *Mi, otroci s postaje Zoo*, pretresljiva in brutalna izpoved nemške najstniške narkomanke, ki je kmalu postala globalni hit in kult, avtorici pa takoj po izidu povsem spremenila življenje. Sedaj je izšlo še nekakšno nadaljevanje te knjige, ki razkriva, kaj se je s Christiane F. v resnici dogajalo po izidu njenega prvenca, kako jo je njen uspeh izstrelil v mednarodno orbito, v kateri se je začela družiti z zvezdniki svetovnega formata, od glasbenikov in filmarjev do založnikov, in kako ji je življenje na pot prinašalo nove izzive in preizkušnje, od materinske sreče do vnovičnega odvsniškega obupa. Christiane F. se tudi v tej knjigi pokaže kot nadarjena pripovedovalka, ki zna z nekaj stavki naslikati vsakršno, četudi neprijetno situacijo, vodi nas od mamilske Nemčije do hollywoodske Amerike, od Grčije, v kateri je kraljevala svobodna ljubezen in kjer je, kot pravi sama, preživela najlepša leta svojega življenja, do prizanesljive Švice, kjer so jima s fantom pustili, da sta se zadevala s trdimi drogami, ki pa so bile ravno tam skoraj najbolj pregrešno drage. Neprizanesljiva izpoved vzponov in padcev najbolj znane narkomanke na svetu.

Zgodba o mojih ljudeh

Edoardo Nesi
prevod: Gašper Malej
Cankarjeva založba, 2014, t. v., 136 str., 19,95 €

Nesi (1964) je italijanski pisatelj, a tudi potomec lastnikov tekstilne tkalnice, ki je bila ustanovljena v dvajsetih letih dvajsetega stoletja. Svoj memoarski roman *Zgodba o mojih ljudeh*, ki je izšel leta 2010, začena s stavkom: »Septembra 2004, točneje 7. septembra 2004, sem prodal tekstilno podjetje svoje družine.« V nadaljevanju pa se pred nami razpre doživeto spisana, trpka, sentimentalna in nostalgična pripoved o preteklosti in razvoju te družinske tkalnice, ki so jo tako italijanska notranja (družbeno politična) nesoglasja in skorumpiranost kot neusmiljena globalizacija proti koncu drugega tisočletja, podobno kot še mnoga podobna (družinska podjetja) po vsej Italiji, potisnila v smer, od koder njeni lastniki niso več našli rešitve. Prepričljivo.

Kako biti sam

Jonathan Franzen
prevod: Urban Vovk, Jernej Županič
Literatura, zbirka Labirinti,
2014, m. v., 264 str., 29 €, JAK

Izvrstni, avtobiografski, memoarski in reflektivni eseji iz leta 2002, nas po eni strani vpeljujejo v Franznovo razmišljanje o življenju ter način, kako vse to prenesti v literaturo – prvi, najbolj znani esej, v katerem Franzen piše o očetovi Alzheimerjevi bolezni je tako recimo izjemno reinterpretiran v njegovem romanu *Popravki* – po drugi pa so zasidrani v družbo. Franzen dopadljivo in kompetentno piše o obsedenosti s tehnologijami, posledičnem propadanju privatnega življenja, pretiranemu številu knjig za samopomoč in drugem, a tudi o literarnih temah, kar je naredil z opaznim esejem, v katerem je razpravljal o usodi ameriškega romana. Esejistično pisanje, ki presega meje svojega žanra.

GREGOR KRANJC
HOJA S HUDIČEM

*Okupacija Slovenije,
državljska vojna in
kolaboracija 1941–1945*

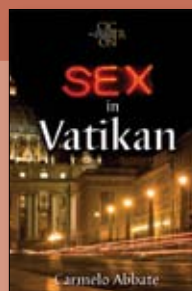
408 strani, MPC 29,90 €

PHILIP WILLAN
ZADNJA VEČERJA

*Vatikanska banka, mafijski
denar in prostožidarske lože v
vojni s komunizmom*

430 strani, MPC 27,90 €

CARMELO ABATE
SEKS IN VATIKAN

*Spolnost med prižnico in
zakristijo, med dogmo in
naravno potrebo*

360 strani, MPC 29,21 €

MARK AARONS IN
JOHN LOFTUS
NESVETA TROJICA

*Reševanje vojnih zločincev po
vatikanskih podganjih poteh*

440 strani, MPC 29,90 €

LUIGI CASCIOLI
**PRAVLJICA O
KRISTUSU**

*Obtožnica in neizpodbiten
dokaz Kristusovega neob-
stoja*

312 strani, MPC 28,57 €

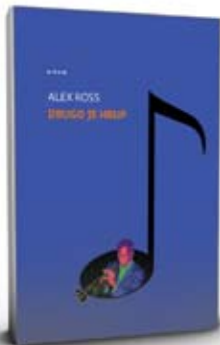
FERNANDO VALLEJO
**VLAČUGA
BABILONSKA**

*Priročnik in esej o
vatikanskih hudodelstvih*

296 strani, MPC 27 €

Beletrina*

na Slovenskem knjižnem sejmu
(od 26. do 30. novembra)

Alex Ross: Drugo je hrup

Forum za obiskovalce,
sreda, 26.11., 18.45
O knjigi se bosta
pogovarjala prevajalec
Leon Stefanija in glasbeni
novinar Jure Longyka.

Drugo je hrup je knjiga nenavadne dostopnosti. Pisana je tako za strokovnjake kot za popolne laike, ki jih preprosto zanima, kaj se je v 20. stoletju dogajalo z glasbo.

Feri Lainšček: Strah za metulje v nevihti

Forum za obiskovalce,
četrtek, 27.11., 17.30
Avtor bo roman v
pogovoru s Carmen
L. Oven predstavil ob
glasbeni spremljavi
Halgato banda.

Novi roman pisatelja Ferija Lainščka je pretresljiva ljubezenska zgodba in svojevrstno literarno pričevanje o skupnem življenju v Titovi Jugoslaviji.

Polona Glavan: Kakorkoli

Oder Društva
slovenskih pisateljev,
nedelja, 30.11., 16.30
O romanu se bo
avtorica pogovarjala
z Dijano Matkovič.

V dolgo pričakovanem romanu Polone Glavan spremljamo vzporedni življenjski poti dveh deklet, ki se usodno križata na demonstracijah v podporo priseljenecem.

Obiščite prenovljeno Beletrino stojnico v 1. predverju Cankarjevega doma (P-03). Vse knjige, tudi novosti, bodo na voljo z 20-odstotnim popustom!

Kolumne, blogi, zapisi

Samo smeh nas lahko reši

Miha Mazzini

Goga, 2014, m. v., 269 str., 24,90 €

Pisatelj Miha Mazzini se ob že kar obsežnem romanesknem in scenariističnem opusu prav dobro znajde v kolumnistični koži in iz tega naslova smo do zdaj že dobili nekaj knjig (denimo *Dostava na dom* in *Če ti ni kaj prav, se pa izseli*, ki sta obe doživeli velik odmev). Središče tega njegovega publicističnega zanimanja so paradoksi pisateljskega in kulturniškega življenja pri nas v primerjavi s tujino in pa psihološki profil slovenskega naroda, ki na vseh področjih človeškega, še posebej pa gospodarskega in delovnega življenja še vedno trpi za različnimi socialističnimi popadki tranzicijskega tipa. Vse to Mazzini s humorom in trpkoto noto secira na različnih izkustvenih primerih, za katere pa pogosto izvede tudi lastne (mini)raziskave. V izvorni in neponovljivi mešanici literarnih prebliskov, socioloških utrinkov in psiholoških dejstev, s katerimi so prežeta njegova že skoraj generično mazzinijevska besedila, s katerimi ostaja nesporno vodilno pero spletnega portala Siol, Mazzini tudi v knjigi *Samo smeh nas lahko reši*, Slovencem postavlja ogledalo in nas sili, da o sebi vedno znova razmislimo na nov način ter se skušamo spremeniti. Na bolje, seveda. > SAMO RUGELJ

Miha Mazzini

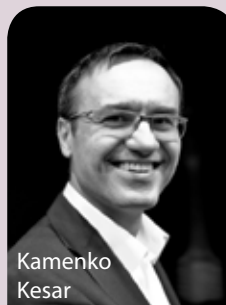
Mene ne bo noben jebo

Kamenko Kesar; ilustracije: dr. Horowitz

Mladinska knjiga, 2014, m. v., 191 str., 19,95 €

Včasih so v tiskani knjižni obliki izhajale kolumne in drugi časopisni zapisi (denimo potopisne reportaže), danes se to dogaja (tudi) s spletnimi objavami. Tisti, ki ste doma na spletu, Kamenka Kesarja gotovo poznate. To je tisti Mariborčan, nesojeni lutkar, nekdanji študent na petih fakultetah in ljubiteljski športnik, ki je pred leti prištopal v Ljubljano, potem pa se prebil kot piarovec in tržnik ter se nazadnje naselil na Rakitni. Njegovi najboljši zapisi, skupaj še z nekaterimi neobjavljenimi, so zdaj izšli s provokativnim naslovom *Mene ne bo noben jebo*. V njih pa

Kamenko Kesar

Kamenko na svoj izvorni humoristični način, s katerim vas zna spraviti tudi do solz med smehom in obratno, obdeluje svoje vsakdanje teme, od družine in vzgoje do ljubezni in seksa, od kuhanja do posla (njegov spletni razpis, da za mesec dni vzame v službo kako osebo, ki jo bo v tem času za malico in prevoz naučil vsega, kar zna, je že prešel v legendo). Z izvornimi ilustracijami dr. Horowitza (Cirila Horjaka) je Kamenkova knjiga na dobri poti, da se približe tudi v tiskanem univerzumu. > SAMO RUGELJ

Odklon 2013

Tomaž Grubar

samozaložba, 2014, m. v., 152 str., 12,99 €

Tik pred koncem leta 2013 sem od Tomaža Grubarja, sicer producenta različnih medijskih projektov in že dolgo časa skoraj zraščenege z mobilnim telefonom, dobil elektronsko pismo, da bo leto 2013 (in morda tudi naprej) preživel brez mobilnega telefona. Zaželel sem mu srečo, ob tem pa me je zanimalo, kako se mu bo izteklo »odklopljeno« letu. Vse to je v dnevniški obliki reportažno in iskreno popisano v knjižici *Odklon 2013*, ki po formatu spominja na mobilni telefon, v njej pa Grubar beleži svoje življenje in občutenja v letu brez mobilnega telefona. Bolj kakovostno življenje, večja osredotočenost misli na posamezne projekte in celo več časa, ki ga je lahko kot oče posvetil svojim otrokom, so ključni poudarki neuporabe prenosnega telefona, kar pa s seboj seveda prinaša tudi različne vsakodnevne logistične težave. Izviren projekt, ki spodbuja k lastnemu razmisleku o smiselnosti nenehne prisotnosti in odzivnosti, do katere so pripeljali pametni telefoni. > SAMO RUGELJ

Pravi moški zate

Življenje Leonarda Cohena

Sylvie Simmons; prevod: Miha Avanzo, Mario Batelić
Mladinska knjiga, zbirka Spomini, izpovedi,
2014, pt. v., 656 str., 37,96 €

Cohen (1934), kanadski pe-
snik, glasbenik in pisatelj, je
ena najbolj izrazitih popkul-
turnih osebnosti našega ča-
sa, zanj pa lahko trdimo, da je
kot staro vino, torej z leti vse
boljši. Kot pesnik je začel na
sceno stopati že v petdesetih
letih prejšnjega stoletja, kot
glasbenik se je, s svojim prepo-
znavnim sugestivnim glasom,
začel prebijati desetletje pozne-
je, šestih ključnih akordov, ki so
dodobra zaznamovali njegovo
glasbeno ustvarjanje, pa se je
načel od Španca, ki je kmalu

Leonard Cohen

zatem naredil samomor. Ob tem
pa začel pisati tudi romane (nekaj
jih imamo prevedenih tudi v sloven-
ščino), kar vse je iz njega nare-
dilo prvovrstnega in vsestranskega
umetnika. Po veličastni karieri se
je sredi devetdesetih let presenet-
ljivo umaknil v samostansko živel-
jenje v zenovski center, kar pa ni
vzelo kril njegovi karieri, saj je
petnajst let pozneje skorajda pov-
sem razprodal svojo svetovno tur-
nejo. Biografija *Pravi moški zate*
je izšla leta 2012 in jo smatrajo
za najbolj podrobno in najboljše
delo o Cohenu. Njena avtorica,
sicer priznana glasbena novinarka
in biografinja, se je pri pisanju
zares potrudila. Zakopala se je
v Cohenove osebne arhive in inter-
vjuvala več kot sto pomembnih
oseb iz njegovega življenja, rezul-
tat pa je obsežna, zavzeto izpisana
in široko zastavljena knjiga, po
 kateri bodo gotovo posegli tudi
tisti, ki so Cohena do zdaj poznali
samo v kaki posamezni (avtorski)
vlogi. > SAMO RUGELJ

Ljubimca z Vošnjakove ulice

Pisma Silve Ponikvar in Karla Destovnika Kajuha

izbor: Mihael Glavan

Mladinska knjiga, Jubilejna zbirka,
2014, t. v., 216 str., 24,94 €, JAK

Ali obstaja bolj prepričljivo orisana
ljubezenska zgodba od tiste, ki je
izpisana v resničnih ljubezenskih
pismih, ljubimca (ali vsaj eden od
njiju) sta ob tem v zaporu, vse
skupaj pa se dogaja še v času
vojne? »Najlepša ljubezenska
zgodba v času okupirane Ljubl-
ljane«, je z gledno urejen in
komentiran doku-

ment časa, ki pred nas razprostre
pisma Karla Destovnika Kajuha
(1922–1944), ki je s Silvo Ponik-
var v ljubezni zagorel na začetku
leta 1942. Po letu strastne ljubez-
ni pa se je v njuno razmerje vme-
šala vojna, ga prekinjala z zapori,
podžgala Kajuha, da je v tem ča-
su ustvaril svoje najboljše pesmi
in jih pošiljal svoji Silvici, pose-
ben pesniški zvezek pa skupaj s
pismi zakopal pod češnjo na njenem
domačem vrtu. Literarni zaklad
naše preteklosti. > SAMO RUGELJ

Vojak; 1915–1918

Jakob Prešern

Celjska Mohorjeva družba, 2014, t. v., 430 str., 25 €

Dnevniški zapisi dr. Jakoba Prešerna,
sicer novomeškega sodnika in vne-
tega gornika, so neposredno pričevanje
doživljanja grozot prve svetovne
vojne, v kateri je bil tri leta udeležen
tudi sam, večinoma v prvi bojni liniji
(Dolomiti, Krnsko pogorje, Piava).
Kot izobraženec ter dober poznavalec
domačega in tujega političnega
dogajanja ni le zvesti popisovalec,
ampak tudi oster kritik, ki se ob vsem
videnem – smrt prijateljev, lakota,
nevdružne zimske razmere na gori
Punta d'Albiolo (2978 m) – zelo dobro
zaveda, da je vojna klavnica, navadni
vojaki marionete v rokah vladajočih,
mir pa le posledica bolj ali manj
uspešnega taktiziranja. Dnevnik je
za knjižno izdajo skrbno uredil
Janez Žerovc, ki je opravil tudi izbor
Prešernovih fotografij in risb. Do-
živeto in zanimivo branje (Prešern
je bil eden prvih, ki je za prisluškovanje
uporabljal brezžični telefon, takrat
povsem novo iznajdbo) ob stoti
obletnici začetka prve svetovne
vojne. > KRISTINA SLUGA

Beletrina*

Novosti za mrzle zimske dni

Tone Partljič: Sebastjan in most

Spremna beseda:

Petra Vidali

Beletrina, roman

Roman *Sebastjan in most* je intimna
življenjska zgodba literarnega
junaka, prepletena z zgodbo o
mostu na Dravi, ki je lani praznoval
stoletnico. Fikcija tako sreča
zgodovino in bralca popelje od
dramatičnih dogodkov prve, pa
vse do začetka druge svetovne
vojne.

Bratko Bibič: Harmonika za Butalce

Koda,
strokovna literatura

Harmonika je eno od najbolj
priljubljenih glasbil. Bratko
Bibič v svoji knjigi sledi harmoniki
po labirintih družbenih, kulturnih,
umetnostnih in glasbenih razmer,
katerih soustvarjalec so tudi
raznolike zgodovinske in aktualne
glasbene in harmonikarske
prakse.

Gnostični evangeliji in reakcija cerkvenih očetov

Prevod:

Jan Ciglenečki in

Marko Kastelic

Spremna beseda:

Jan Ciglenečki

Koda, strokovna literatura

Knjiga *Gnostični evangeliji in reakcija
cerkvenih očetov* slovenskim
bralcem prvič prinaša pomemben
del 52 spisov, ohranjenih na 13
papirusnih kodeksih knjižnice
Nag Hammadi, ki so več kot 1500
let pozabljeni ležali v puščavskem
pesku v Zgornjem Egiptu.

Obiščite prenovljeno Beletrino stojnico na Slovenskem knjižnem sejmu od 25. do 30. 11. v prvem predverju CD. Vse knjige, tudi novosti, bodo na voljo z 20-odstotnim popustom!

SSKJ 2* –

Slovar slovenskega
knjižnega jezika

* Druga, dopolnjena in deloma
prenovljena izdaja

Cankarjeva založba,

2014, t. v., 2 knjigi, 2.300 str., 189,90 €

Ob izidu »druge, dopolnjene in deloma prenovljene izdaje Slovarja slovenskega knjižnega jezika«, so se vnele mnoge (tudi strokovne) razprave, če je ponoven izid takega dela (kljub več kot 4.500 nanovo dodanim slovarskim sestavkom – nova izdaja jih tako obsega natančno 97.669) sploh smiseln. Nekateri so problematizirali spremembo določenih gesel v njem, recimo družine. V stari različici je bila osnovna razlaga družine naslednja: zakonski par z otroki ali brez njih ali pa: eden od zakoncev in otroci. V sedanji, novi različici je na tem področju prišlo do sprememb. Prvi pomen je takle: skupnost enega ali obeh staršev z otrokom, otroki, drugi pomen pa je: skupnost zakonskega ali zunajzakonskega partnerja in enega od staršev z otrokom, otroki. Poleg tega je v slovar dodan tudi pojem enostarševska družina in pa istospolna družina, kjer gre za družino, v kateri sta starša istega spola. Te razširitve pojma so nekatere (pogosto le spletne komentatorje) razjezile v taki meri, da so se temu slovarju celo »odpovedali«. Iz strokovnih vrst pa smo slišali ocene, da pričujoča druga izdaja enostavno ni dovolj dopolnjena (recimo z besediščem Slovarja novejšega besedja slovenskega jezika, ki je izšlo leta 2012) in da je preveč nejasno, kje in kako prenovljena, da bi si zaslužila ponoven izid. Sam imam tako na prve kot druge pripombe ločeno mnenje. Slovar slovenskega knjižnega jezika je enostavno najboljše in najpomembnejše slovarsko delo slovenskega jezika, zato se mi zdi

več kot dvajset let več kot primerna doba, da dobimo novo različico (prejšnjo je v sodelovanju z SAZU in ZRC izdajala in ponatiskovala DZS). Jezikovnim strokovnjakom prepūščam debato o tem ali je bilo delo opravljeno dovolj natančno in kje bi bilo lahko še bolje, saj sem sam kot uporabnik z novim slovarjem več kot zadovoljen, to pa zato, ker: a) gre slovar v korak s časom, v katerem živim in kjer se vsebinski pomen določenih, tudi ključnih besed, postopoma spreminja v skladu z duhom družbe; kako bom uporabljal te besede, je seveda stvar moje odločitve, b) je SSKJ spet (upajmo, da ne

zadnjič) izšel v tiskani obliki, kar omogoča, da do njega pridejo tudi mlade družine in drugi, ki v času prejšnjih izdaj še niso živeli v samostojnem gospodinjstvu, zaradi česar ga tudi niso potrebovali, c) glede na to, da so leksikografski oddelki na klasičnih slovenskih knjižnih založbah skoraj dokončno izginili zaradi seljenja teh vsebin na splet, je ZRC eden redkih, ki sploh ostaja v tem segmentu jezikovnega delovanja na področju slovenščine, njihovo poslanstvo pa se potrjuje tudi s takimi izdajami, kot je nova izdaja SSKJ in d) digitalni ključ mi dejansko omogoča enostaven dostop do elektronske različice slovarja, internetna stran <http://www.sskj2.si/iskanje> pa se je že znašla med mojimi dvanajstimi najbolj priljubljenimi internetnimi stranmi, ki jih tudi najpogosteje uporabljam. Morda je za to najbolje, da vsak sam pri sebi razmisli, kaj pridobiva z uporabo nove verzije SSKJ in kaj izgublja z njegovo neuporabo. > SAMO RUGELJ

... vsebinski pomen
določenih besed
se postopoma
spreminja v skladu z
duhom družbe ...

BORIS A. NOVAK

VRATA NEPOVRATA

Zemljevidi domotožja

EPOS, 1. KNJIGA

Vrata nepovrata je prvi slovenski ep, ki ga je pesniški klasik Boris A. Novak pisal več kot dvajset let. V prvi knjigi, *Zemljevidih domotožja*, zagledamo svet iz ptičje perspektive.

Pred nami se izrišejo zemljevidi evropskih mest, Avstralije, Amerike, predvsem pa Slovenije, njenih jezer, polj, gora, mest in vasi.

Ep *Vrata nepovrata* sestavljajo tri knjige, zato ne spreglejte nadaljevanj v naslednjih dveh letih (*Čas očetov* in *Bivališča duš*).

www.goga.si

469 strani, cena 24,90 EUR
Knjiga je dostopna v vseh boljše založenih knjigarnah, naročila pa sprejemamo tudi na: goga@goga.si ter na številko 07 393 08 01.

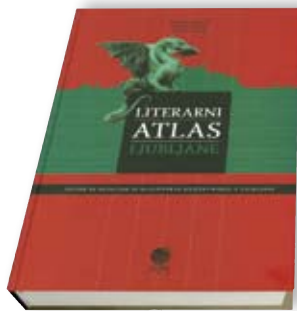

Literarni atlas Ljubljane

Zgode in nezgode 94 slovenskih književnikov v Ljubljani

Marjan Dolgan, Jerneja Fridl, Manca Volk

ZRC SAZU, 2014, t. v., 295 str., 44 €, JAK

Leta 1999 je izšel *Atlas svetovne literature*, ki nam je svetovno književnost predstavil iz malce drugačne, geografske perspektive in na zemljevidih posameznih prestolnic po svetu označeval bivališča pomembnih literarnih ustvarjalcev ter kraje, kamor so najpogosteje zahajali. Pričujoči *Literarni atlas Ljubljane*, ki ga imamo zlahka za enega knjižnih presežkov tega leta, je v tem smislu stopil še en korak naprej. Osredotočil se je na Ljubljano in nam z besedo in zemljevidom predstavil 94 abecedno razporejenih literatov, ki so (vsaj delno) ustvarjali v slovenski prestolnici. Atlas je razdeljen na tri dele; po prvem, v katerem so pojasnili in navodila za njegovo uporabo, sledi osrednji del, napisal ga je Marjan Dolgan, sestavlja jo (geografske) biografije literatov z navedenimi in označenimi lokacijami, kjer so ti živeli, bivali, se šolali, zabavali, pisali, delali, itn. (pri čemer ta besedila ves čas delujejo interaktivno – če so se eni literati srečevali še z drugimi, besedilo usmerja še nanje); tretji del pa predstavlja snopič zemljevidov, njegovi avtorici sta Jerneja Fridl in Manca Volk, z vrisanimi (in označenimi) lokacijami, navedenimi v besedilu. Sinteza vseh delov atlasa torej omogoča dvosmerno branje, pred nami pa razpre živopisno geografsko, a tudi časovno območje, kjer se med seboj po eni strani prepletajo literati ene dobe, po drugi strani pa lahko ugotovljamo tudi to, kateri deli Ljubljane so (bili) tradicionalno in neizbrisno zaznamovani z literaturo. Delo, ki kaže, da literatura ni vezano samo na ustvarjalnega duha, temveč tudi na prostor, kjer se to ustvarjanje odvija in v Ljubljani se je (vedno) veliko ustvarjalo. > SAMO RUGELJ

Muzeologija in arheologija za javnost

Muzej Krasa

Verena Perko

Kinetik, 2014, m. v., 368 str., 34 €

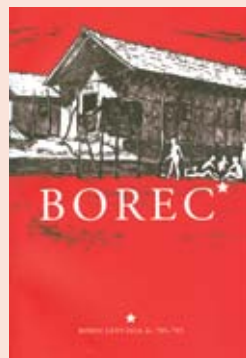

Verena Perko je muzeologinja in arheologinja, ki deluje na mnogih področjih, med drugim kot publicistka, pesnica in muzeološka vodja. Doktorirala je na področju arheologije z doktoratom znanosti iz rimske arheologije, delo *Muzeologija in arheologija za javnost* pa je dopolnilna oblika njene doktorske disertacije. Skozi podrobno raziskovalno delo nam avtorica predstavi koncept muzeja nekoč in danes s poudarkom na novih vrstah muzejev, ki so se razvili kot posledica družbenih sprememb, tehnološkega napredka in razvoja muzeologije. Predstavi nam problem kulturne dediščine, pomen muzejev in arheologije za javnost in za nastajanje kolektivnega spomina ter bralcu ponudi svež pogled na muzeologijo in delovanje muzejev samih. Delo vsebuje podrobnejšo študijo primera muzeja Krasa in predstavi probleme, do katerih je pri načrtovanju le-tega prišlo. Projekt evropski muzej Krasa je sicer pokazal, da bi željam prebivalcev tega območja najbolj ustrežal muzej po vzoru ekomuzejev, na žalost pa ni jasno, kdaj bo do tega lahko prišlo. > NEŽA POZNIČ

Revija za zgodovino, antropologijo in književnost

Revija Borec

Moj oče je bil svoj čas naročen na kakih sedemdeset revij in nekatere med njimi je pogosto klasificiral v neko drugo kategorijo, imel jih je že za nekakšne knjige. Ena od teh je bila *Borec*. Ta je bila s strani Zveze združenj borcev in udeležencev NOB ustanovljena ob koncu leta 1948, vendar je prva številka izšla naslednje leto, zato lahko rečemo, da letos praznuje 65 let svojega obstoja. Sprva jo je izdajala založba Borec, potem pa se je, kot je pri takih revijalnih pa tudi knjižnih projektih pogosta praksa, začela seliti. Najprej so jo »gostili« pri založbi Mladika, leta 1993 jo je prevzelo Publicistično društvo ZAK, z lanskim letom pa je zanjo začela skrbeti in jo izdajati založba Sophia. *Borec* se je iz nekdanje borčevske revije postopoma razvil v precej bolj strukturirano publikacijo s humanistično, interdisciplinarno in širšo družbeno kritično vsebino, ki skuša graditi na mednarodnem in medgeneracijskem sodelovanju. Osrednjo vlogo imata, kot piše na njihovi spletni strani »proučevanje zgodovine in refleksija aktualnih tem družbene stvarnosti, še posebej z vidika nujnosti zgodovinskega spomina ob splošnih trendih zgodovinskega revizionizma, abstrahiranja, dekontekstualizacije in anesteziranja konfliktnih segmentov družbene stvarnosti«, vendar se revija (letno običajno izide v dveh zvezkih, v katerih je združenih devet števil) ne posveča zgolj vojni zgodovini in tematiki NOB-ja, temveč razvija njegovo temeljno razsežnost uporništvu posledičnega družbenega transformiranja. Prispevki v zvezkih so običajno razdeljeni na štiri tematske sklope, ti pa so Arhivi spomina, Horizonti zgodovine, Umetnost in stvarnost ter Odmevi in ocene, širšo družbeno vključenost pa denimo izkazujejo zvezki z enovito vsebino iz zadnjega časa. Prvi je denimo zbornik pod skupnim naslovom *Financijalizacija*, v katerem avtorji analizirajo, osvetljujejo in problematizirajo vse večjo odvisnost proizvodnje in same družbene reprodukcije od raznoterih finančnih mehanizmov, ki vse bolj prevzemajo nadzor finančnega kapitala nad vsakdanjim življenjem. Drugi zbornik pa ima naslov *Dvojna kriza evropskih integracij*, v njem pa avtorji problematizirajo sedanjo podobo Evropske unije, ki se iz demokratične in omikane transnacionalne institucije vse bolj spreminja v surovo družbenoekonomsko okolje, v katerem se krči javna poraba, nižajo mezde in kratijo delavske pravice, kar pod okriljem evropske centralne banke poteka še skoraj na bolj radikalen način kot pri Mednarodnem denarnem skladu. Arhivi revije in posamezni deli zadnji številki so brezplačno dostopni tudi v elektronski obliki. Priporočamo!

Prvi je denimo zbornik pod skupnim naslovom *Financijalizacija*, v katerem avtorji analizirajo, osvetljujejo in problematizirajo vse večjo odvisnost proizvodnje in same družbene reprodukcije od raznoterih finančnih mehanizmov, ki vse bolj prevzemajo nadzor finančnega kapitala nad vsakdanjim življenjem. Drugi zbornik pa ima naslov *Dvojna kriza evropskih integracij*, v njem pa avtorji problematizirajo sedanjo podobo Evropske unije, ki se iz demokratične in omikane transnacionalne institucije vse bolj spreminja v surovo družbenoekonomsko okolje, v katerem se krči javna poraba, nižajo mezde in kratijo delavske pravice, kar pod okriljem evropske centralne banke poteka še skoraj na bolj radikalen način kot pri Mednarodnem denarnem skladu. Arhivi revije in posamezni deli zadnji številki so brezplačno dostopni tudi v elektronski obliki. Priporočamo!

Izgubljeni bralec

Samo Rugelj

Litera, zbirka Nova znamenja,
2014, m. v., 275 str., 16,90 €, JAK

Rugelj (1966), v javnosti vse bolj prepoznaven kot strokovnjak na področju knjižnega založništva, je po letu 2010 začel predavati založniške teme na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je tega leta doktoriral s temo *Optimizacija družbenoekonomskih učinkov javnih vlaganj v slovensko založništvo*. Dela kot založnik ter knjižni urednik in je avtor številnih člankov in knjig s področja filma in knjižnega založništva, s tega področja je še najbolj sveža njegova strokovna monografija o slovenskem knjižnem založništvu z naslovom *Za vsako besedo cekin?* (Cankarjeva založba, 2010). V knjižnem eseu *Izgubljeni bralec* skuša odgovoriti na vprašanje, kaj botruje vse večji eroziji resnega, reflektiranega bralca, ki je za svojo bralsko izkušnjo pripravljen knjigo tudi kupiti. Pri tem posebno pozornost posveča obdobju od leta 2010 do 2014, torej času finančne in ekonomske krize, ki ga marsikatera slovenska založba ni preživela. Kot urednik z založniško izkušnjo si zastavlja tudi vprašanje, kaj bi za ponovno pridobitev bralca in torej tudi kupca lahko naredila branža sama. Postreže nam z izčrpnimi kvantitativnimi in kvalitativnimi ter primerjalnimi podatki o slovenskem založništvu in knjigotrštvu, o specifikah slovenskega knjižnega trga, o učinkih državnega sofinanciranja branže, sprašuje pa se tudi o učinkih nedavno sprejetega zakona o enotni ceni knjige na tako specifičnem knjižnem trgu, kot je slovenski. Z jezikom, ki ni le suhoparno strokoven, ter s posebno iskro, ki jo ima Samo Rugelj kot ustvarjalec avtorskih knjig, esej *Izgubljeni bralec* ne bo pritegnil le raziskovalcev in študentov, pač pa tudi širši krog bralcev. Tudi izgubljenih. (iz besedila na ovitku knjige)

Oha, sivec!

Peter Handke und die Slowenen/
Peter Handke in Slovenci

Fabjan Hafner

Mohorjeva Celovec,
2014, t. v., 64 str. + CD, 19,90 €

Obsežen seznam javnih priznanj, ki jih je za svoje literarno delo prejel Peter Handke, je pred letom postal bogatejši še za Einspielerjevo nagrado, sicer namenjeno pripadnikom večinskega naroda, zaslužnim za sobivanje narodnih skupnosti na Koroškem. Kontroverzni pisatelj se podelitve ni udeležil, se mu je pa na slovesnosti z govorom – objavljenim v tej knjigi – poklonil prijatelj, germanist in slavist, pisatelj in prevajalec dr. Fabjan Hafner. V svoji temeljiti predstavitvi v nemščini in slovenščini, sestavljeni iz lastnih razmišljanj in dognanj ter izbranih citatov, je odsotnega nagrajenca orisal z različnih vidikov. Kot človeka, zlasti njegovo v osebno pravadnino segajoče soočanje s slovenskim izročilom po materini strani (Handke: »Kadar sem sam, se pogovarjam sam s sabo v narečju. Govorim slovensko. Preklinjam, kot je preklinjal moj ded ...«), kot pisatelja, kritičnega intelektualca in, sploh ne nazadnje, tudi prevajalca, najzaslužnejšega za to, da lahko Nemci v svojem jeziku spoznavajo Gustava Januša, Florjana Lipuša in druge, predvsem koroške slovenske pisatelje. > IZTOK ILICH

Pahoriana 2013

Prispevki z znanstvenega srečanja
ob stoletnici Borisa Pahorja

urejanje: Zdravko Duša

Cankarjeva založba,
2014, m. v., 121 str., 19,95 €

V zborniku so objavljeni prispevki strokovnjakov z znanstvenega srečanja ob stoletnici Borisa Pahorja, ki je bilo lansko leto v Cankarjevem domu v Ljubljani. Na njem so o enem najvidnejših slovenskih pisateljev spregovorili literati, znanstveniki in prevajalci iz štirih držav – Slovenije, Francije, Italije in Nemčije. Prevajalci so predstavili predvsem recepcijo Pahorjevega literarnega opusa v drugih kulturnih okoljih in izpostavili ključno vlogo pisatelja pri uveljavljanju slovenske književnosti v svetu. Pahorja, predvsem njegov roman *Nekropola*, so postavili ob bok drugim velikim pričevalcem iz taborišč – denimo Imreju Kertészsu in Primu Leviju. Pri tem je ena od sodelujočih izpostavila zanimivo razliko, da pri njem ni v ospredju psihična, ampak telesna izkušnja taborišča: razžalitev telesa. A Pahorjeva pisava je obenem tudi hvalnica telesu, poželenju in ljubezni. Eden od njegovih literarnih junakov tako pravi, da se z vsakim ljubezenskim objemom maščuje za eno izgubljeno telo. > MAŠA OGRIZEK

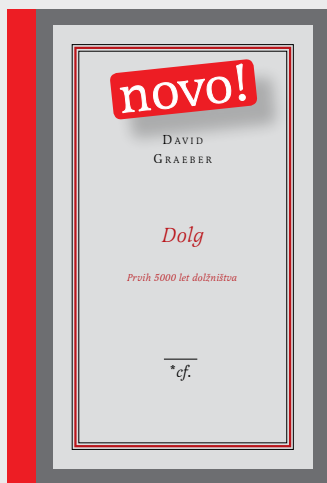

David Graeber

Dolg
Prvih 5000 let dolžništva

Pri Graeberjevi knjigi najbolj cenim povezavo med suženjstvom in javnim dolgom. ... Vsi bomo sužnji manjšine, vrnili se bomo na začetek naše zgodovine.

THOMAS PIKETY

Victor Klemperer

LTI – Lingua Tertii Imperii
Govorica tretjega rajha

Ta humorna, neposredna, zelo osebna in odlično strukturirana knjiga namreč daje neposreden uvid v diskurzivno strukturo usakdanosti totalne dominacije nacizma, uvid, kakršnega ni mogoče najti v nobeni drugi knjigi.

VLASTA JALUŠIČ

Na 30. knjižnem sejmu
20% popust!

Prejemnik Rožančeve nagrade za najboljšo
esejistično knjigo v letu 2014!

Marcel Štefančič, jr.
**KDOR PREJ UMRE,
BO DLJE MRTEV**

Eseji o Sloveniji, Slovencih
in svetu v času krize

222 strani • 19,90 €

Naročila: 01/520 18 39 • urednistvo@umco.si •
spletna knjigarna www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah!

Družinska imena na Koroškem in v sosednjih regijah

Familiennamen in Kärnten und den benachbarten Regionen

Anton in Tatjana Feinig

Mohorjeva Celovec,

2014, m. v., 384 str., 24,90 €

Leta 2005 objavljeno temeljno imenoslovno delo o izvoru, razvoju in pisavi družinskih imen na južnem Koroškem, ki s svojimi dognanji sega tudi na področja drugih ved, zlasti jezikoslovja, rodoslovja, etnologije in zgodovine, je dobilo novo, razširjeno in dopolnjeno izdajo. Pripravila jo je Tatjana Feinig, soavtorica prve, hči in nadaljevalka dela pred sedmimi leti umrlega neutrudnega raziskovalca slovenske kulturne dediščine, zlasti izročila, skritega v jeziku, Antona Feiniga. Obsežna, čeprav še vedno nepopolna zbirka družinskih imen je dragocen vir podatkov za vse, ki jih zanima njihova, v številnih primerih zabrisana identiteta. Na dvojezičnem območju so namreč nemški pisci skozi stoletja spreminjali predvsem slovenska imena; ker jih niso razumeli, so jih zapisovali, kakor so jih slišali, tako da so dobila danes uveljavljene oblike. > IZTOK ILICH

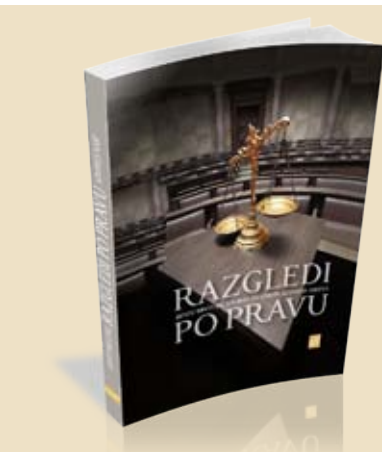
Slovinci v Reziji?

Pravni položaj in dejansko življenje slovenske jezikovne manjšine

Dejan Valentinčič

Univerza v Celovcu, Inštitut Karantanija in Arte4, zbirka Medienkultur, 2014, m. v., 174 str., 11,90 €

Dejan Valentinčič, magister prava, ki se ukvarja predvsem s človekovimi pravicami, ustavnim pravom ter manjšinskim pravom in politikami, se je v delu *Slovinci v Reziji?* posvetil problematiki slovenske jezikovne manjšine v Italiji. Izhaja iz trditve, da tam prihaja do kršitve človekovih pravic in pravic manjšine, saj med Rezijanci samimi obstaja močna razdvojenost. Nekateri namreč nikoli ne razvijejo slovenske narodne pripadnosti in zaradi tega prihaja do nesporazumov o tem, iz katerega naroda izhajajo, kateri državi pripadajo, kateri jezik želijo ohraniti in ali sploh želijo biti vključeni v zaščitno zakonodajo kot slovenska jezikovna manjšina. Avtor predstavi mednarodne, italijanske in slovenske zakone, ki naj bi ščitili manjšine, in pokaže, kako ti v Reziji delujejo v praksi. Predstavi nam dejavnike, ki so vplivali na nastanek te razdvojenosti, in opozori na probleme, ki jih ta prinese: na izbruhe nasilja, počasno izginjanje rezijanskega narečja in na problem dvojezičnosti v šolah. Dragocene informacije za vse, na tej in oni strani meje. > NEŽA POZNIČ

V uvodnem delu razgrinja znani slovenski pravnik **Janez Breznik** bistvo pravnega reda, temeljne ustavne pravice in prikaže velike sodobne pravne sisteme. Soavtor **Andrej Saje** prikaže posebnosti cerkvenega prava. V nadaljevanju nas knjiga vodi po značilnostih posameznih pravnih vej. Razumljivo in dostopno za praktično uporabo nas seznanja s posebnostmi civilnega prava in upravnega prava ter sklene s prikazom evropskega prava. (Prof. dr. Lovro Šturm)

Barok na Slovenskem

Metoda Kemperl, Luka Vidmar

fotografije: Marjan Smerke

Cankarjeva založba, 2014, t. v., 272 str., 49,96 €

Barok, ki se je »rodil« okoli leta 1600 v Rimu in se od tam širil v vse evropske dežele, je v naslednjih stoletjih zaznamoval tudi naše ozemlje, tako cerkve kakor gradove, mesta in vasi. Razkošno opremljena monografija avtorjev dr. Metode Kemperl in dr. Luke Vidmarja se ob podpori vrhunskih fotografij Marjana Smerketa osredotoča na slovensko sakralno baročno umetnostno dediščino. V treh večjih razdelkih (po geografskih območjih) je moč najti natančne opise 32 izbranih cerkva, najlepših in najpomembnejših sakralnih spomenikov 17. in 18. stoletja, ki sta jih avtorja obdelala s povsem nove, celostne perspektive. Natančno sta interpretirala zgodovino in nastanek posamezne cerkve, predstavila arhitekto, slikarje, kiparje, rezbarje, štukaterje, pa tudi cerkvene dostojanstvenike in mecene, ki so gradnje omogočili, vključila legende in pripovedi kot tudi razne arhitekturne, kiparske in druge posebnosti posameznega objekta z vso razkošno notranjo opremo od oltarjev, fresk in slik do drugih umetniških predmetov v posamezni cerkvi. Uveljavljena poznavalca baroka sta tako s pričujočo monografijo po besedah strokovnega recenzenta prof. dr. Franca M. Dolinarja »zapolnila vrzel med monografskimi publikacijami o posameznih baročnih spomenikih na Slovenskem«. > RENATE RUGELJ

Marija Pomagaj

Milostna podoba na Brezjah

Jože Dežman

Družina, 2014, t. v., 200 str., 34,90 €

V Sloveniji imamo približno 340 cerkva, posvečenih Mariji. Vsakemu Slovincu je znana podoba Marije Pomagaj iz Brezj; ne vedo pa vsi, da jo je naslikal Leopold Layer, kot uresničeno pomoč v stiski. Slika je nastala kot posledica nenavadne afere. Kranjski slikar je bil leta 1810 zasačen pri ponarejanju bankovcev, za kar je bil obsojen na pet let hišnega zapor; njegov brat pa je v ječi celo umrl. V skladu z zaobljubo je Layer leta 1814 poslikal Marijino kapelico. Brezje so postale pravo romarsko središče leta 1863 po prvih milostnih ozdravitvah. Poleg podrobnih informacij ob 200-letnici cerkve knjiga v podobah predstavi tudi geografsko, arheološko, demografsko in umetniško plat cerkve in okoliša s čudovitim slikovnim gradivom, med katerim najdemo tako stare razglednice kot sodobne fotografije. Velika trdo vezana monografija bo navdušila tako domače kot tuje romarje, poznavalce in raziskovalce Marijinih cerkva. > TANJA POVŠNAR

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
Prva slovenska založba

www.mohorjeva.org

Celje
Prešernova 23
T 03/490-14-20

Ljubljana
Nazorjeva 1
T 01/244-36-50

Gulag

Zgodovina sovjetskih taborišč

Anne Applebaum

prevod: Barbara Simoniti

Mladinska knjiga, zbirka Premiki,

2014, t. v., 832 str., 39,96 €, JAK

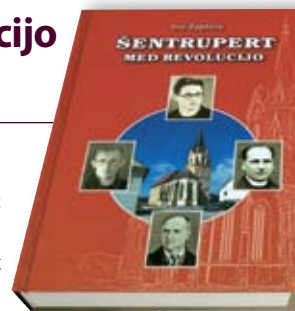

Na začetku leta 2014 je pri nas izšlo obsežno delo angleškega zgodovinarja Orlanda Figesa *Tragedija ljudstva*, ki obravnava prelomno obdobje Rusije od lakote leta 1891 do Leninove smrti leta 1924, ko je oblast prevzel Stalin. Približno od začetka tega obdobja pa do Stalinove smrti leta 1953 (ter še nekaj naprej) pa specifični del ruske/sovjetske zgodovine obravnava monografija *Gulag*, ki jo je leta 2003 kot svojo drugo knjigo dokončala Anne Applebaum. Po rodu Američanka, ki je študirala v Veliki Britaniji in veliko pisala o komunizmu in razvoju civilne družbe v Srednji in Vzhodni Evropi (njen mož je Poljak in lani je tudi ona postala poljska državljanka), je za delo *Gulag* dobila prestižno Pulitzerjevo nagrado. (Njena naslednja knjiga *Iron Curtain* o tem, kako je komunizem po drugi svetovni vojni zavzel Vzhodno Evropo, pa je ob dobrih kritikah izšla konec leta 2012.) O gulagih – beseda izvorno pomeni glavno taboriščno upravo, pozneje pa se je njen pomen razširil na celoten represivni sovjetski sistem, od aretacij političnih sovražnikov do njihovega transporta v koncentracijska taborišča in tamkajšnjega prisilnega dela v pogosto komaj vzdržnih pogojih – smo v slovenščini do zdaj lahko brali predvsem v literarni in memoarski formi (denimo romani in knjige Solženicina, Šalamova in Štajnerja), prevod monografije *Gulag* pa prinaša sistematičen vpogled v vse vidike tega ogromnega represivnega aparata. Applebaumova nastavke za gulage najde že v caristični Rusiji, ki je prisilno delo pogosto uporabljala tudi v gospodarske namene, po revolucionarnem letu 1917 pa so komunisti zapiranje nasprotnikov vse intenzivneje začeli uporabljati kot svoje orodje za vladanje. To je v začetku dvajsetih let 20. stoletja pripeljalo do ustanovitve taborišča Soloveški na otokih v Belem morju, ki ga štejejo za prvi gulag. V naslednjih dvajsetih letih se je mreža taborišč in zapornikov močno razširila in povečala, segala je od Belega do Črnega morja, od polarnega kroga do ravnin Srednje Azije, od zahoda do vzhoda Rusije ter se zarivala celo do mest, kot sta Moskva (eno od taborišč je bilo v samem središču mesta) in Leningrad. Avtorica nazorno pokaže, kako so bili gradbeni projekti, ki so jih opravljali zaporniki, sprva tudi pomemben del Stalinove politične propagande o preobrazanju političnih nasprotnikov, tak je bil, denimo, Belomorski prekop v dolžini skoraj 130 kilometrov, ki je bil izkopen v manj kot dveh letih z izjemno preprostim orodjem. To se je dogajalo še v približno znosnih razmerah (pri tej propagandi so množično sodelovali tudi pisatelji z Gorkim na čelu), ki pa so se poslabšale konec tridesetih let, ki jih imajo za obdobje velikega terorja, ko so gulagi postali veliko bolj smrtonosni in so taboriščnike dobesedno zgarali do smrti. V nadaljevanju knjige je represivni sistem sistematično obdelan po obsežnih poglavjih od aretacije in transporta, življenja in dela v taboriščih, analize strazarjev, položaja žensk ter vprašanja spolnosti v taboriščih ter otrok, ki so se rojevali kot posledica romantičnih in prisilnih zvez. Avtorica osvetli tudi umirajoče in njihov proces odhajanja ter pregleda strategije preživetja ter upore in pobege. Zadnji del knjige je posvečen vzponu »taboriščnega industrijskega sistema«, do katerega je prišlo v štiridesetih letih, ko so imeli taboriščniki pomembno vlogo tudi v vojaški industriji in vrhuncu ob koncu druge svetovne vojne, ko se je represija še stopnjevala. Zaradi tega se je počasi začela soočati s svojo protislovnostjo, ki jo je zapečatila Stalinova smrt, kar je pomenilo nekakšno dokončno odjugo. Njena posledica so bile vse pogostejše izpustitve po letu 1954, tudi zaradi uradno ugotovljene nedobičkonosnosti taborišč, kar pa je deset let pozneje, ko so leta 1964 zaradi »parazitizma« pred sodišče postavili pesnika Josipa Brodskega, pripeljalo do novega poglavja – dobe disidentov, ki jo Applebaumova sklene s političnimi otoplivitvami v osemdesetih letih. Gigantsko delo. > SAMO RUGELJ

Šentrupert med revolucijo

Ivo Žajdela

Družina, 2014, t. v., 176 str., 19,90 €

Novinar Družine Ivo Žajdela z raziskovalnimi deli (*Komunistični zločini na Slovenskem*, *Črne bukve*, *Zasuta usta*, *Teharske žive rane* itd.) že petindvajset let razkriva podrobnosti o pobojih domobrancev po drugi svetovni vojni, specifično pa govori tudi o letih 1941 in 1942, torej o začetkih komunistične revolucije na Slovenskem. Njegova nova knjiga se osredotoči na dogodke v Šentrupertu na Dolenjskem in na številne umore kmalu po začetku vojne (in tudi po vojni), ko se je bilo prebivalstvo zaradi vseevropskega spopada ideologij in vojaških sil primorano odločiti, s katero stranjo bo sodelovalo. Knjiga vztrajno in v detajlih našteva vsak umor posebej in širše družinske zgodbe, pri čemer ni prav nič dvoumno, da so partizani oz. komunisti v prvi vrsti izbirali tarče med podjetniki, župani, duhovniki in posestniki. > ŽIGA VALETIČ

Hoja s hudičem

Gregor Kranjc

prevod: Andrej Poznič

Ciceron, 2014, m. v., 401 str., 29,90 €

Gregor Kranjc je doktoriral v Torontu, kjer tudi predava evropsko zgodovino, kot sin slovenskih emigrantov pa se posveča predvsem zgodovini vzhodne Evrope in Balkana ter vprašanjem

vojne in družbe. Pričujoča in še kako aktualna Kranjčeva knjiga, uvaja jo spremna beseda, ki jo je napisal Božo Repe, obravnava sporna vprašanja slovenske kolaboracije z okupatorjem med drugo svetovno vojno. Kranjc v tem široko zastavljenem delu pazljivo preigra politike, ki so jih Slovenci razvili na predvečer vdora sil in okupacije, te pa so, kot že nekajkrat poprej v zgodovini Slovencev, temeljile na logiki prilaganja in političnega sodelovanja z močnejšimi silami. Vse to se je v tokratnih okupacijskih razmerah izkazalo za tragično in neprimerno. Ob tem seveda skuša razlikovati med različnimi stopnjami prilaganja situaciji, vleče vzporednice z vichyjsko Francijo in Slovenci, razločuje, kaj je po njegovem bila kolaboracija in kaj ne, z vsem tem pa napiše referenčno delo, ki ga bo treba upoštevati pri nadaljnjem zgodovinospisju in tudi splošnem razmišljanju na to temo. > SAMO RUGELJ

Vojna in vera

Pavlina Bobič; prevod: Niki Neubauer

Celjska Mohorjeva družba,

2014, m. v., 251 str., 25€, JAK

Pozornost zgodovinarjev in drugih raziskovalcev, ki jo letos namenjajo stoletnici izbruha prve svetovne vojne, vedno bolj zapolnjuje vrzeli v poznavanju tega – če izvzamemo vojaški vidik – zastavljene dela naše zgodovine. K temu nemalo prispeva tudi pričujoča raziskava avtorice, ki je na Univerzi Oxford doktorirala iz moderne zgodovine. Njen ključni cilj je bil, preveriti, kako je Katoliška cerkev razlagala vzroke in naravo vojne med pretežno katoliškimi državami, saj je prav ta utemeljitev dala vojni moralno razsežnost in ji podelila ustrezno ideološko legitimnost. Študija temelji na preučevanju osebnih izpovedi, korespondence in dnevniških zapisov – eden pomembnejših virov je bil rokopisni dnevnik knezoškofa A. B. Jegliča – slovenskih vojakov in civilistov, v katerih išče odgovore na vprašanje, kako so ljudje ponotrzanili, interpretirali in reinterpretirali svojo resničnost v vojni. > IZTOK ILICH

Novice

Navodila za uporabo

Alain de Botton

prevod: Marko Crnkovič

Medijski partner,

2014, m. v., 222 str., 29 €

Angleškega »pop« filozofa Alaina de Bottona (1969) so nekdaj v slovenščino redno prevajali (založba Novak je izdala knjige: *Kako ti Proust lahko spremeni življenje*, *Utehe filozofije*, *Umetnost potovanja* in *Skrb za status*), potem pa se je navdušenje nad njim poleglo (kljub temu da je Botton ves čas pisal nove knjige, ki so, denimo, v hrvaščini še naprej redno izhajale), dokler

... novice so v družbi zavzele mesto, ki je poprej pripadalo religiji ...

mu ni letos spomladi izšla knjiga z naslovom *Novice*. Ta je spodbudila kolumnista Marka Crnkoviča, ki se je javno ponudil, da jo je pripravljen prevesti, če le dobi založnika. Kmalu ga je dobil in knjiga je tako izšla prevedena še v letu izvirnega izida. Botton v njej na svoj preverjeni, iskri in presenetljivi način analizira pomen, kontekst in doseg vsakodnevnih novic različnih tipov vsebin, hkrati pa dokazuje, da so novice v družbi, ki je skoraj postala zasvojena z njimi, zavzele mesto, ki je poprej pripadalo religiji. Knjiga *Novice* tako po eni strani kaže, da nas kljub možnosti spremljanja dogodkov z vsega sveta še vedno, razen izjemoma, najbolj zanimajo banalne domače teme. Hkrati pa je Botton z *Novicami* napisal svojevrstno pridigo, s katero nas skuša prepričati, da so vsakodnevne vesti najpogostejše premalo pomembne za naše življenje, da bi jim posvečali preveč svojega časa. > SAMO RUGELJ

Ženske na poti, ženske napoti

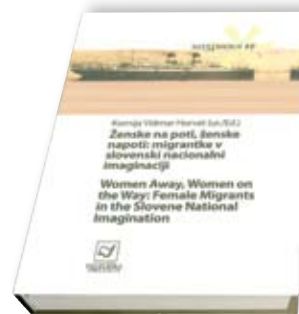
Migrantke v slovenski nacionalni imaginaciji

urejanje: Ksenija Vidmar Horvat

Znanstvena založba Filozofske fakultete,

zbirka Razprave FF,

2014, m. v., 291 str., 24,90 €

Zbornik esejev s pomenljivim naslovom, ki je izšel v sklopu projekta »Vloga migracije in migrantk v konstrukciji slovenske nacionalne identitete od nacionalne do postnacionalne dobe«, vključuje sedem esejev različnih avtorjev, ki so vsi zapisani v slovenskem in angleškem jeziku. Bralci smo soočeni z vprašanjem migracije s popolnoma novega vidika – spola. Eseji se ukvarjajo predvsem z migracijo žensk v Slovenijo in iz

... eseji se ukvarjajo predvsem z migracijo žensk v Slovenijo in iz nje ...

nje ter se vrtijo okoli stigmatizacije migrantk – tujka v državi, v katero se preseli, izdajalka države, ki jo zapusti. Čeprav se avtorji posvečajo razlogom, zakaj do migracije pride, se še toliko bolj osredotočajo na vpliv le-te na žensko in njeno življenje po migraciji. Delo nam problem predstavi na več različnih ravneh: na teoretski, skozi oči slovenskih celovečernih filmov na primeru fiktivnih oseb pa tudi z resničnimi izkušnjami resničnih žensk, ki so se priselile v Slovenijo, in tistih, ki so se iz nje odselile – predvsem sta zanimiva primera Ivane Kobilice in Maje Weiss, ki sta v dveh popolnoma različnih obdobjih obe gradili svojo kariero in tudi svojo identiteto skozi izkušnjo migracije. > NEŽA POZNIČ

Tomáš Sedláček

EKONOMIJA DOBREGA IN ZLA

PO SLEDEH ČLOVEKOVEGA SPRAŠEVANJA
OD GILGAMEŠA DO FINANČNE KRIZE

Sedláček daje ekonomiji novo razsežnost, doseg in razmah. Prepleta jo s filozofijo, umetnostjo, religijo in sodobno filmsko produkcijo ter jo vzame iz oklepa zgolj tehnične analize. Popelje nas na pustolovsko potovanje h koreninam naše civilizacije. S primeri starih Sumercev, Hebrejcev, antičnih mislecev in Descartesa nam pokaže, kako navdihujoče je spremljanje sprememb v človekovem samospraševanju s stališča ekonomije, če je slednja postavljena v širši kontekst. Zaradi avtorjeve razgledanosti, poglobljenega znanja in berljive obdelave predstavlja knjiga enkratno priložnost, kako spoznati naš čas, samega sebe in svoj odnos do gmotnih dobrin in duhovnih vrednot.

Knjiga je leta 2012 dobila nagrado za najboljšo ekonomsko knjigo v Nemčiji

TOMÁŠ SEDLÁČEK (1977) je češki ekonomist in univerzitetni predavatelj. Že pri 24 letih je deloval kot svetovalec Václava Havla in velja za enega najbolj prodornih mladih ekonomistov na svetu.

Od leta 2011 dalje dela kot makroekonomski analitik za Češko centralno banko (ČSOB), predava na Karlovi univerzi v Pragi, piše kolumnne in je priljubljen radijski in televizijski komentator.

Naročila in informacije:

Družina d. o. o., Krekov trg 1, Ljubljana
tel.: 01/360-28-28, www.druzina.si

ZALOŽBA
DRUŽINA

Poti k razumevanju podobe

Jure Mikuž

Studia Humanitatis, 2014, m. v., 192 str., 15 €

Pričujoče študije našega znanega umetnostnega zgodovinarja in kritika so bile poprej objavljene kot spremne besede k (prevodnim) izdajam Studie Humanitatis, zdaj pa jih dobivamo še v samostojni knjižni obliki. Vsaka študija po svoje opredeljuje prelome v zgodovini in premišljuje njihove posledice, kakor jih je prikazala ali dojela likovna umetnost, obenem pa interpretira preme v tradiciji epistemološkega polja umetnostne zgodovine. Gre torej za preučevanje družbenega in kulturnega konteksta, v katerem je nastalo neko umetniško delo, a tudi teorije o njem. Enako velja za celoten, seveda vselej tudi specifičen kulturni prostor, v katerega je določeno teoretsko delo vstopilo s prevodom: kdaj, zakaj ravno tedaj, v kakšno strokovno določeno in v koliko teoretsko domišljeno percepcijo in tolmačenje nekega likovnega dela ali ustvarjalnega dejanja nasploh. Pričujoče študije tako niso le spremljevalni pojav posameznega književnega dela ali avtorja, ampak raziskava o mnogoterih vprašanjih, ki jih je domača veda spregledala ali pa samo prevzela po tujih virih. Izvirni sprehodi po umetnostni zgodovini. > MAŠA OGRIZEK

Filozofske raziskave

Ludwig Wittgenstein

prevod: Erna Strniša

Krtina, zbirka Temeljna dela, 2014, m. v., 278 str., 30 €, JAK

Ludwig Wittgenstein

Kako dobi ime predmet? Kako dobi ime pojem? Kako se predmetu in pojmu pritakne točno določena beseda? Kako se razvije razumevanje stavka? Taka in podobna vprašanja so začela zaposlovati avstrijskega filozofa Ludwiga Wittgensteina (1889–1951) desetletje po izidu njegovega *Logično filozofskega traktata* (1921, sl. prevod

1976), v katerem je zatrdil, da so vsi bistveni filozofski problemi razrešeni, zato se je za skoraj deset let prenehal ukvarjati s filozofijo. Za pričujoče delo, podano v obliki kratkih, skoraj aforističnih zapisov, ki ga, poleg Heideggerjeve *Biti in časa* smatrajo za najpomembnejše in najbolj interpretirano filozofsko delo dvajsetega stoletja, je Wittgenstein zbiral ideje in gradivo skoraj šestnajst let, vendar jih ni zmožal več urediti v enotno besedilo. Zato je ostalo v svoji fragmentarni strukturi (izšlo pa je po njegovi smrti). Vseeno pa je v tej knjigi, sestavljeni iz dveh delov, osrednjih *Filozofskih raziskav* in fragmenta *Filozofija psihologije*, podal daljnosežno tezo jezikovne filozofije, ki je v živa še danes, po kateri je pomen neke besede odvisen od njene rabe. S tem je dal spodbudo različnim lingvističnim konceptom, ki so v obliki različnih klasično analitičnih in postmodernih jezikovnih teorij v plodni še danes. > SAMO RUGELJ

Transverzala

Fragmenti historičnega materializma

Jože Vogrinc

Studia Humanitatis, zbirka Apes, 2014, m. v., 324 str., 15 €

Knjiga fragmentarnih, še neobjavljenih zapisov znanega slovenskega sociologa Jožeta Vogrinca iz obdobja

2001–2014 prinaša besedila, značilna po tem, da v njih vsako besedilo bere na poti iz drugega besedila, to pa po navadi tako, da izvirnega besedila, če to obstaja, ne pojasnjuje (saj predvideva, da ga bralec pozna), ampak se neposredno navezuje nanj. Takšno branje in interpretiranje je tako najpogosteje predvsem ugovor besedilu, ki ga v nekem trenutku bere pisec. Ravno zato je avtor knjigi dal naslov *Transverzala*, s čimer skuša aludirati na t. i. prečno, torej v primerjavi s pohodniškim prečenjem transverzale dokaj naključno branje posameznih besedil. Navdihujoče. > MAŠA OGRIZEK

Sveta knjiga Čezvesolske zombi cerkve blaženega zvonjenja

Sanje, zbirka Aktivni državljani, 2014, m. v., 48 str., 4 €

Tudi *Sveta knjiga Čezvesolske zombi cerkve blaženega zvonjenja* je nastajala v skladu z njenimi demokratičnimi, nehierarhičnimi načeli: s skupnimi močmi na socialnem omrežju Facebook; ob drugi obletnici začetka velikih protestov v Sloveniji pa je pri založbi Sanje v zbirki Aktivni državljani izšla še v tiskani obliki. Drobnja knjižica, po strukturi posnemajoča svoje sestre mogočnejših religij, lovi ravnotežje med parodično norčavostjo in pravičniško gorečnostjo. Že s tem, ko si nadeva oblčila svete besede, v klovnovski maniri slači in provocira. A je za vsem bonganjem in zvonjenjem tudi smrtno resna – ko, denimo, zahteva pravico do vode, gensko nespremenjene hrane, kontracepcije ... Posnemanje kot oblika kritike. > MAŠA OGRIZEK

Izbrani spisi

Filozofija, semiotika, pragmatika

Janez Justin

Studia Humanitatis, zbirka Apes, 2014, m. v., 226 str., 15 €

Justin (1951–2013) je bil profesor filozofije in član uredništva Studie Humanitatis, pričujoča knjiga v strokovnih revijah že objavljenih besedil pa obsega poglavitne znanstvene teme, ki so najbolj zaznamovale avtorjeva znanstvena področja in so pomemben prispevek k vednostim na področju lingvistike govora in teorije socialne komunikacije, pragmatike, semiotike ter filozofije in uporabne epistemologije. Predstavljene teme so v knjigi razdeljene na dva teoretska sklopa: v prvem delu z naslovom *Nasprotja v epistemološki zasnovi pragmatike* so besedila, ki natančno analizirajo različne konceptualne aparate in teorije, njihove izvore in vplive, tako, denimo, povezavo filozofije in pragmatike, filozofije in semiotike, sodobnih aplikacij koncepta izjavljanja in go-

... obsega poglavitne teme avtorjevega znanstvenega področja ...

vornih dejanj, (strukturalno) jezikoslovje in semiotiko, opozarjajo pa tudi na večkrat prezrto vlogo prenosa informacij. V drugem delu pod naslovom *Antična filozofija in pragmatika* pa besedila poglobljeno analizirajo nekatere antične filozofe in njihovo povezavo s sodobnimi teoretskimi tokovi (npr. pragmatično razsežnost govora, izvore védenja v sanjski teoriji), ki so opredeljujejo povezani s področji učenja, védenja in ne nazadnje tudi izobraževanja. Justin kot pionir na omenjenih področjih, ki je v humanistično vednost vpeljeval nove ali zanemarjene teme. > SAMO RUGELJ

Deset dramilnih zapovedi

1. Državne zakonodaje morajo biti usklajene z zakonitostmi narave in etičnim ustrojem človeštva (v nasprotnem je možno uzakoniti vse: kanibalizem, asfaltiranje planeta, zakonsko zvezo med človekom in jagenjčkom, karkoli). Tistim, ki predlagajo, potrjujejo in izvajajo nenaravne in neetične zakone, je treba povedati, da so duhovno pohabljeni.

2. Človek ne sme jemati življenjskega prostora živalim in rastlinam (po izvirmem, naravnem pravu, pripada planet Zemlja vsem). Nobeno ljudstvo nima pravice nasilno ali s »plazečo se« okupacijo, jemati življenjskega prostora drugim narodom. Človeška vrsta mora takoj zaustaviti prirast prebivalstva. Vsakomur, ki bi temu nasprotoval, je treba povedati, da je neučlovečen.

3. Rojevanje in vzgoja otrok nista zasebna stvar, niti oblika samouresničitve posameznika. Gre za življenje, za to pa je odgovorna organizirana družba. Države morajo omejiti rojevanje na število, ki mu lahko zagotovijo naravno otroštvo in primerno vzgojo. Vsi otroci morajo imeti enake izhodiščne možnosti. Vladarjem, ki tega ne zagotavljajo, je treba povedati, da so zločinci.

4. Vsem bivajočim morajo države zagotoviti pravico do življenja. V izvajanju te pravice pa morajo slediti ideji pravičnosti: Tisti, ki drugemu naklepno odvzame življenje, se je odpovedal lastnemu. Vladarje, ki različno vrednotijo življenje žrtve in zavestnega morilca, je treba pravilno poimenovati: zločinci.

5. Smoter življenja je: Biti. Stanje imeti, kot najmočnejši dejavnik odvratanja človeka od smotra življenja, morajo države spremeniti. Zato je nujno odpraviti inštitut dedovanja, zasebno lastnino pa omejiti na tisto, kar služi zadovoljevanju resničnih potreb. Vsako nasprotovanje pomeni – in to je treba jasno povedati – pokvarjenost.

6. Vsem članom družbene skupnosti, ki prispevajo k skupni blaginji, in tistim, ki to želijo, morajo države zagotoviti dostojno življenje. S pravično razdelitvijo nacionalnega dohodka je to uresničljivo. Tisti, ki zavestno odklanjajo delo, so se odločili za smrt zaradi lakote. Vladarji, ki tega ne bi uzakonili, so maloumni ali pokvarjeni.

7. S krepitvijo potreb po Umetnosti, Lepoti, tvorni družabnosti, in z drugimi dejavniki učlovečenja človeka, morajo države nujno zaustaviti procese razčlovečevanja in izrojevanja prebivalstva. Iz istih razlogov je nujno treba prepovedati lažne umetniške stvaritve, pornografijo, povečevanje izrojene spolnosti, tekmovalni šport, trpinčenje živali in druge dejavnike razkrojavanja lepe človeškosti. Vladarji, ki tega ne bi uzakonili, so maloumni ali izrojeni.

8. Vsi moramo dojeti, da uresničujejo najvišje poslanstvo v organizirani družbi tisti, ki neposredno varujejo naša življenja – policisti – in tisti, ki zdravijo bolne – zdravniki. Čuvajem javnega reda in zdravnikom, morajo države zagotoviti najboljše pogoje za delo in najvišje časti. Vsako nasprotovanje temu, je kazalec neumnosti ali zlohotnosti.

9. Vladarji morajo dojeti smisel oziroma nesmisel tehnike. Človek potrebuje tehnične pripomočke, ne tehnike, ki bi »funkcionirala« namesto njega. S tehniko, ki »funkcionira«, se je začel kataklizmični proces izkoreninjanja človeka. Tehnika mora biti služabnica dobrobiti. Zloraba tehnike je zločin.

10. Nihče ne sme uporabljati Boga za kakršnokoli razlago. Suveren, ki predstavlja svojo vladavino ali stanje v državi kot »božjo voljo«, je dejanski ali potencialni zločinec. Kdor s strašenjem z nebeškimi utvarami kakorkoli izkorišča človeško nevednost in stisko, je moralna spaka. Če se je pripravljen odpovedati človeškemu dostojanstvu, ima lahko posameznik za Absoluta karkoli, lahko tudi klopa, toda za državo, Bog ne obstaja.

Iz knjige Aneja Sama: Poklic človek

PLAMENICA

plamenica@plamenica.si

www.plamenica.si

gsm. 00386 (0) 41 390 604

Odvečni človek

Ilija Trojanow; prevod: Ana Jasmina Oseban
Mohorjeva Celovec, 2014, m. v., 90 str., 19,90 €

Izjemen esej o pozni – poslednji? – fazi uničujočega neoliberalnega kapitalizma je glasen krik, ki bi ga morali slišati prav vsi. Avtor zavrže ideologijo in se vrne k že skoraj izginulemu položaju angažiranega humanista, ki svet ne le analizira, temveč tudi čuti, hkrati pa ne postavlja le vprašanj, saj – v nas samih – ves čas išče tudi odgovore.

Odvečni človek je zgodba vseh, ki ne pripadamo »enemu« odstopku, ki pa za razliko od številnih odporiških gibanj, ki so v zadnjih letih zrasla (predvsem) na Zahodu, torej tam, kjer si je odpor dobesedno še mogoče privoščiti, ne naseda na preživele romantične vzorce. Od nas – sebe – zahteva polno državljansko angažiranost in samospraševanje, saj, kot piše avtor, porabljamo toliko, kot nobena družba pred nami, pa kljub temu občutimo predvsem – krizo. »Zaradi pritiska, da nepretrgano funkcioniramo in konzumiramo, se nam zdi vse težje začutiti empatijo in preprosto biti srečen,« piše Trojanow.

Odvečni človek je družbeno-politično-antropološko-tehnološka analiza uničujoče in popolnoma nereflektirane rušilne sile kapitalizma, ki se v imenu dobička sistematizirano odreka tako človeku, kot človeštvu. Ali kot je nekoč dejal Josip Visarjonovič Stalin, zločinec z druge strani meseca: »Ni človeka, ni problema.«

Trojanow, svetovljanski avtor *Zbiralca svetov*, Stalinov stavek, ki ne bi mogel biti bolj »moderno kapitalističen«, prenese v današnje čase vsiljene dogme gospodarske rasti in varčevanja. »Dlje ko se uklanjamo prisilam frenetične ideologije rasti, ki po vsem svetu vodi v cvetočo konjunkturo socialne nepravčnosti, bolj se brišejo meje med človekom in odpadki.« Bolj se, torej, izrisuje jasna podoba odvečnega človeka. Človeštva. > BOŠTJAN VIDEMŠEK, DELO

Elite in družba

Tom Bottomore; prevod: Marko Kržan
Studia Humanitatis, 2014, m. v., 22 €, JAK

Knjiga angleškega marksističnega filozofa (1920–1992) iz leta 1964, v kateri avtor ponuja tezo, da so nagle spremembe v dvajsetem stoletju, od napredka znanosti do tehnologije, priložnost za korenito prevrednotenje narave in družbene vloge dela, saj se je z vsem tem ponudila možnost, da se močno razširi posameznikov prosti čas. Zaradi tega bi se morali vzpostaviti jasni družbeni cilji, ki bi omogočali lažje premoščanje ločnice med bogatimi in revnimi državami ter uskladitev gospodarske proizvodnje z ohranjanjem oziroma celo obnavljanjem naravnega okolja. V tem smislu je za prihodnost človeških družb po vsem svetu pomemben aktivni angažma vse večjega števila izobraženih in odgovornih državljanov z vse več prostega časa, ki ga lahko posvetijo »samoregulaciji svojih življenjskih oblik in zavedanju širšega konteksta ter posledic lastnih dejanj«. Pol stoletja od izida te monografije tovrstna družba še vedno ostaja oddaljeni cilj. > SAMO RUGELJ

Izvoz svobode

Spodleteli mit

Luciano Canfora; prevod: Vera Troha

Založba /*cf, Rdeča zbirka, 2014, 104 str., 10 €, JAK

Drobno, a pomembno delo italijanskega zgodovinarja in filologa (rojena leta 1942), v katerem avtor lepo pokaže, da spodletelost ameriškega koncepta »izvažanja svobode« v razne države po svetu, od Južne Amerike do Iraka, ni nekaj novega. Istovrstni protislovni primeri prinašanja svobode z uporabo nasilja so znani že od antičnih časov naprej (prek Bonaparteja pa vse do Afganistana), ko so, denimo, Atene kot demokratična velesila v imenu svobode vzpostavljale nekakšno lastno nadoblast in tudi svojim zaveznikom začele vsiljevati obliko vladavine, s tem pa jih začele tudi vse bolj zatirati in podrežati. Prinašanje svobode se je, kot ugotavlja Tomaž Mastnak v spremni besedi, dejansko izteklo v vse bolj surovi mehanizem brzdanja in nadzora že osvobojenih Grkov. Introspektivno. > SAMO RUGELJ

Splošna teorija prava in marksizem

Evgenij Pašukanis; prevod: Marko Kržan

Sophia, 2014, m. v., 174 str., 15 €, JAK

Pašukanis (1891–1937) je bil eden vodilnih ruskih pravnikov v dvajsetih in tridesetih letih 20. stoletja, pravo in politično ekonomijo je specializiral v Münchnu, med prvo svetovno vojno pa se je vrnil v Rusijo in se aktivno vključil v družbeno politično življenje. Pričujoče delo je njegovo temeljno (izvirno izšlo 1927), imel pa ga je za problemsko knjigo, s katero je hotel spodbuditi razpravo o zgodovini in vlogi prava in skušal odgovoriti na vprašanje, zakaj družbena razmerja v kapitalizmu prevzemajo pravno formalizirana razmerja ipd. ter kakšna naj bosta država in pravo po oktobrski revoluciji. > SAMO RUGELJ

Knjigo ŽLED predstavljamo na 30. Slovenskem knjižnem sejmu v Cankarjevem domu v Ljubljani v petek, 28. 11. 2014, ob 18.45 na Forumu za obiskovalce.

Vljudno vabjeni tudi na stojnico Založbe Fran v 2. predverju Cankarjevega doma. Sestavljanka "Žled v Sloveniji" pa vas bo prijetno presenetila.

Založba Fran
www.zalozba-fran.com
prodaja@zalozba-fran.com

Kratke zgodbe izkustva skozi srhljivo ledeno ujmo in čarobnost žleda v Sloveniji 2014

Izbor 30 pripovednih enot sestavljajo besedila z natečaja za literarno pisane spomine na izjemni žled na Slovenskem, ki ga je razpisala Založba Fran.

Izbrala in uredila:
Andreja Blažič Klemenc, Franc Merkač
Založba Fran, Celovec, 2014
30,5 x 21,5 cm, trda vezava, 96 strani
ISBN 978-3-902832-06-1
Cena: 25 €

Besedila in impresivne fotografije

Dolg

Prvih 5000 let dolžništva

David Graeber

prevod: Branko Gradišnik

Založba / *cf., Rdeča zbirka,

2014, m. v., 680 str., 29 €, JAK

Kdaj se je začelo zadolževanje (ne nujno finančno), v kakšnih oblikah je potekalo, kako se je razvijalo in do kod vse je pripeljalo v današnjih časih, je tema tudi po obsegu monumentalne knjige *Dolg: prvih 5000 let dolžništva*, ki jo je pred tremi leti, tudi kot svoj odgovor na svetovno finančno krizo, napisal anarhistični antropolog in profesor na Londonski ekonomski šoli David Graeber, ki ga v slovenščini že poznamo po njegovem delu *Fragmentsi anarhistične antropologije*. V Dolgu ta eruptivni mislec izhaja iz premise, da reklo »Dolg je pa ja treba poravnati« pogosto jemljemo za preveč samoumevno in da to ne velja zmeraj in za vsako ceno. Pri tem izhaja iz naslednjega primera. V času naftne krize v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so države Opeca zasule zahodne banke s tolikšnim novim bogastvom, da te banke niso več vedele, kam naj nalagajo ta denar. Tako so potem banke, kot sta Citibank in Chase, začele v tretji svet pošiljati svoje zastopnike, ki so poskušali tamkajšnje politike in diktatorje prepričati, naj vzamejo kak kredit. Ti so večino denarja takoj položili na svoje švicarske račune, odplačevanje dolgov pa prepustili prebivalstvu države. To je, tudi zaradi vmes nekajkrat povišanih obresti, do današnjih dni teoretično in praktično sicer že večkratno poplačalo glavnico, vendar je ta še vedno ostala neporavnana v celoti, te države pa so vse bolj revne in v vse večjem socialnem razsulu. Še bolj radikalen in skrajšen je drugi primer dolžništva, ki ima dolgo zgodovino, ko Graeber navaja odkritja, na katera je naletel francoski antropolog Jean-Claude Galey v nekem predelu vzhodne Himalaje. Še v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so pripadniki nižjih kast, ki so jih imenovali »poraženci« (to pa zato, ker so bili bojda potomci ljudstva, ki so ga pred davnimi stoletji – ja, stoletji! – premagali predniki zdaj vladajoče kaste), živeli v trajni dolžniški odvisnosti. Kako se je ta kazala? Ker niso imeli ne denarja ne zemlje, so bili prisiljeni prosjacti pri posestnikih, da so tam sploh dobili hrano za osnovno življenje, teh drobnih posojil pa, zato ker so bili zneski tako nizki, niti niso vračali v denarju, temveč so obresti poravnali z delom. Pazite, šlo je za stoletja dolgo dolžniško odvisnost, ki se je prenašala iz generacije v generacijo! Dogodki, ki so te t. i. poražence dejansko stali največ denarja, so bili, kot tudi mnogokje drugod po svetu, pogrebi in poroke. Ta denar si je bilo seveda treba izposoditi. Še posebej brutalne so bile dolžniške obveznosti pri porokah. Kadar se je bilo treba zadolžiti zanj (denar je moral priskrbeti oče neveste), je bila za varščino obljubljena kar nevesta sama. Takoj po poročni noči se je morala zglasiti v upnikovi hiši in preživeti tam nekaj mesecev kot njegova priležnica, dokler se je ni naveličal. Potem jo je upnik poslal v kako drvarsko taborišče/delovišče za naslednje leto ali dve, da je tam kot prostitutka odplačevala očetov dolg. Ko je bil dolg poravnat, se je vrnila k možu in zaživela kot zakonska žena. Kar je najbolj neverjetno, francoski antropolog ne poroča, da bi se ta ureditve komu tam zdela krivična. Kot kaže, se je vsem zdelo, da tako pač je in da se vse skupaj tudi obnese. Več kot družbeno aktualna knjiga tudi za vse bolj zadolženo Slovenijo! > SAMO RUGELJ

David Graeber

... več kot družbeno

aktualna knjiga tudi za vse

bolj zadolženo Slovenijo! ...

log Jean-Claude Galey v nekem predelu vzhodne Himalaje. Še v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so pripadniki nižjih kast, ki so jih imenovali »poraženci« (to pa zato, ker so bili bojda potomci ljudstva, ki so ga pred davnimi stoletji – ja, stoletji! – premagali predniki zdaj vladajoče kaste), živeli v trajni dolžniški odvisnosti. Kako se je ta kazala? Ker niso imeli ne denarja ne zemlje, so bili prisiljeni prosjacti pri posestnikih, da so tam sploh dobili hrano za osnovno življenje, teh drobnih posojil pa, zato ker so bili zneski tako nizki, niti niso vračali v denarju, temveč so obresti poravnali z delom. Pazite, šlo je za stoletja dolgo dolžniško odvisnost, ki se je prenašala iz generacije v generacijo! Dogodki, ki so te t. i. poražence dejansko stali največ denarja, so bili, kot tudi mnogokje drugod po svetu, pogrebi in poroke. Ta denar si je bilo seveda treba izposoditi. Še posebej brutalne so bile dolžniške obveznosti pri porokah. Kadar se je bilo treba zadolžiti zanj (denar je moral priskrbeti oče neveste), je bila za varščino obljubljena kar nevesta sama. Takoj po poročni noči se je morala zglasiti v upnikovi hiši in preživeti tam nekaj mesecev kot njegova priležnica, dokler se je ni naveličal. Potem jo je upnik poslal v kako drvarsko taborišče/delovišče za naslednje leto ali dve, da je tam kot prostitutka odplačevala očetov dolg. Ko je bil dolg poravnat, se je vrnila k možu in zaživela kot zakonska žena. Kar je najbolj neverjetno, francoski antropolog ne poroča, da bi se ta ureditve komu tam zdela krivična. Kot kaže, se je vsem zdelo, da tako pač je in da se vse skupaj tudi obnese. Več kot družbeno aktualna knjiga tudi za vse bolj zadolženo Slovenijo! > SAMO RUGELJ

REVOLUCIJA? DA, NEOLIBERALNA!

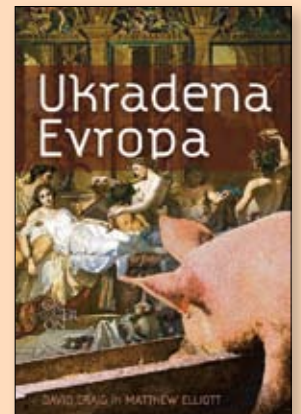
NOVO

SUSAN GEORGE

KAKO ZMAGATI V RAZREDNI VOJNI

Razkroj države blaginje in globalna prevlada neoliberalnega elitističnega modela

200 strani, 22 €

DAVID CRAIG

UKRADENA EVROPA

Klientelizem, korupcija in zaton demokracije v Evropski uniji

350 strani, 27,81 €

DANIEL ESTULIN

SKUPINA BILDERBERG

Politbiro globalnega neoliberalizma

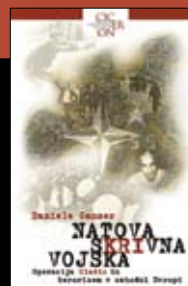
240 strani, MPC 25,96 €

F. WILLIAM ENGDahl
VOJNE ZA NAFTO

Kdor nadzoruje nafto, nadzoruje planet

304 strani, MPC 25,13 €

DANIELE GANSER
NATOVA SKRIVNA VOJSKA

S terorizmom in strategijo zastraševanja proti evropski levici

304 strani, MPC 25,83 €

NICK DAVIES
ZGODBE S PLOŠČATE ZEMLJE

Novinarstvo v službi korporacij, tajnih služb in medijskih tajkunov

464 strani, MPC 27,81 €

CIC
TAM ALI TAE
SUNT RADICAE
STULTITAE
ON

NAROČILA:

tel / 01 7291410

zalozba@ciceron.si

www.ciceron.si

NOORDUNG

HERMAN POTOČNIK NOORDUNG Življenjepís v besedi in sliki

Knjiga **Herman Potočnik Noordung – Življenjepís v besedi in sliki, druga, dopolnjena izdaja** doslej najbolj celovito in verodostojno predstavlja življenje in delo pionirja vesolske tehnike Hermana Potočnika Noordunga.

Prva izdaja knjige, ki je izšla decembra 2013, je bila razprodana v nekaj mesecih.

Druga izdaja je dopolnjena z zgodbo zapuščenega Potočnikovega groba, njegovim odkritjem in s predstavitvijo slavnosti ob postavitvi spominskega obeležja Hermanu Potočniku, ki je bila 11. aprila 2014 na osrednjem dunajskem pokopališču. Nekaj dni pozneje je dunajski župan Michael Häupl spominsko obeležje razglasil za častni grob, ki ga je do tedaj med znanimi Slovenci, pokopanimi na Dunaju, imel le jezikoslovec Fran Miklošič.

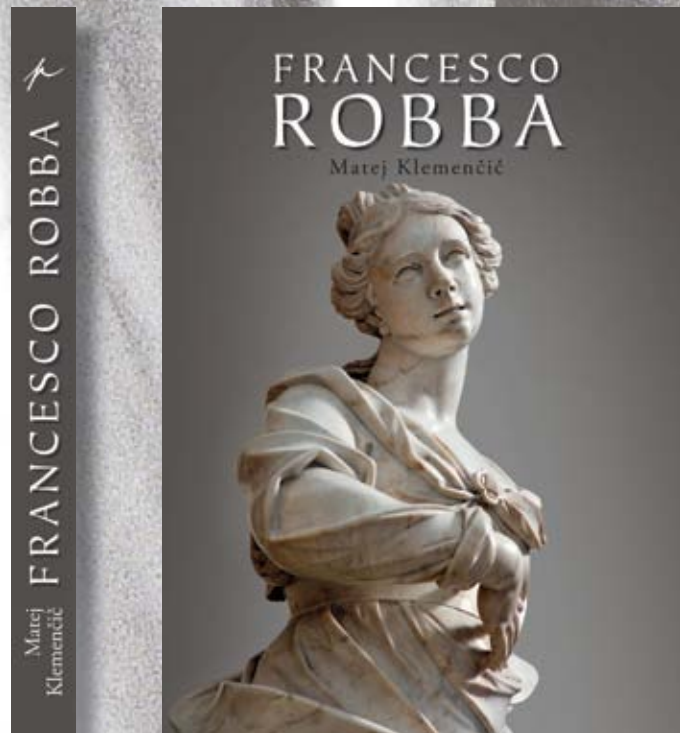
Med drugim sta v knjigi prvič v slovenščini objavljena prevoda Potočnikovih poljudnoznanstvenih člankov *Pridobivanje energije iz toplote morja* in *Nov tip ladje*.

Na platnicah druge izdaje knjige je likovno oblikovan napis, ki poskuša razvozlati enigmo psevdonima NOORDUNG.

Osnovni podatki o knjigi: natisnjena je na umetniškem papirju v formatu 22 x 28 cm, obsega 128 strani, s 94 barvnimi in črno-belimi slikovnimi prilogami, italijanska vezava.

ISBN 978-961-6055-43-7

Cena z DDV: 29,00 EUR

Matej Klemenčič **FRANCESCO ROBBA (1698–1757)** Beneški kipar in arhitekt v baročni Ljubljani

Francesco Robba je bil rojen v Benetkah, s svojimi deli pa je zaznamoval baročno Ljubljano in nekatere druge kraje v Sloveniji, Avstriji in na Hrvaškem. Od dvajsetih do petdesetih let 18. stoletja je bil vodilni kipar v južnem delu tedanjih habsburških dežel. Robbov vodnjak sodi med najbolj prepoznavne ljubljanske mestne simbole, ljubitelji umetnosti pa gotovo poznajo tudi njegove oltarje v ljubljanskih cerkvah.

Kljub slovesu Robbovega dela doslej nismo imeli monografije o njem v slovenskem jeziku. Leta 1961 je v Zagrebu izšla knjiga Vere Horvat Pintarič, dobrega pol stoletja kasneje pa je po številnih novih raziskavah Robbovo delo ponovno monografsko predstavljeno in umeščeno v širši umetnostni prostor med Rimom, Benetkami in Dunajem. Knjiga je opremljena s številnimi odličnimi fotografijami Mirana Kambiča.

V časopisu *Pogledi* (11. decembra 2013) je bila monografija *Francesco Robba* uvrščena v izbor petih najpomembnejših knjig s področja domačega družboslovja, humanistike in esejistike, izdanih v letu 2013 v Sloveniji. V pripravi je tudi izdaja v italijanskem prevodu.

Osnovni podatki o knjigi: natisnjena je na umetniškem papirju v formatu 21 x 28 cm, obsega 312 strani, z več kot 300 črno-belimi fotografijami med besedilom in v prilogi ter s 16 stranmi barvnih prilog. Italijanska vezava in ščitni ovitek. Prevod povzetka v angleščino.

ISBN 978-961-6055-41-3

Cena z DDV: 49,00 EUR

Informacije in naročila

UMETNIŠKI KABINET PRIMOŽ PREMŽL

Gnostični evangeliji in reakcija cerkvenih očetov

prevod: Jan Ciglencečki, Marko Kastelic
Beletrina, zbirka Koda,
2014, t. v., 270 str., 29 €, JAK

Razvpita zbirka apokrifnih gnostičnih besedil iz prve polovice 4. stoletja, ki je zaradi svojega obsega dobila ime »knjižnica Nag Hammadi«, je več kot

1500 let pozabljena ležala v puščavskem pesku Zgornjega Egipta, dokler je niso decembra 1945 po naključju odkrili okoliški kmetje. Zgodba o senzacionalni najdbi rokopisov Nag Hammadi se začneja z dvojnimi umorom in krvnim maščevanjem, v katerega so bili vpleteni odkritelji teh papirusnih kodeksov. Toda vijugasta pot, ki so jo ti rokopisi prehodili do končne postaje v Koptskem muzeju v Kairu in njihove poznejše objave, se je s tem šele začela. Papirusni kodeksi so najprej prehajali iz rok v roke roparjev in preprodajalcev starin, pozneje pa so si jih prilastili posamezni raziskovalci, ki so te spise iz takšnih ali drugačnih razlogov neobjavljene ljubosumno skrivali pred svojimi kolegi. Ta monopol, ki določenim znanstvenim krogom gotovo ni v ponos, je s pomočjo kampanje, ki jo je finančno podprl Unesco, razbil šele ameriški raziskovalec James M. Robinson, ki je z veliko napora in diplomacije uspel te papirusne rokopise zbrati, nato pa jih je z ekipo sodelavcev leta 1977 objavil skupaj s prevodom.

Zaradi kontroverznosti besedil, ohranjenih v knjižnici Nag Hammadi, je angleški prevod kmalu postal svetovna uspešnica, ki je za vedno spremenila naše razumevanje zgodnjega krščanstva.

Pomemben del zbirke Nag Hammadi, v kateri je na 13 papirusnih kodeksih ohranjenih 52 spisov, predstavljajo gnostični evangeliji, ki jih je uradna Cerkev skupaj z drugimi apokrifnimi spisi pozneje ožigosala za heretične. Knjiga *Gnostični evangeliji in reakcija cerkvenih očetov* poleg evangelijev iz zbirke Nag Hammadi vključuje še evangelije iz »Berlinskega gnostičnega papirusa« (*Marijin evangelij*) in nedavno odkritega »Kodeksa Tchacos« (*Judov evangelij*). V tehnično zelo zahtevnem prevodu, ki ga je neposredno iz koptščine pripravil Jan Ciglencečki, lahko tako skoraj 70 let po najdbi teh rokopisov tudi v slovenščini beremo nekatere najpomembnejše bisere iz prepovedane zakladnice gnostične književnosti, med drugimi *Tomažev evangelij*, *Evangelij Resnice*, *Filipov evangelij* ter že omenjena *Marijin* in zloglasni *Judov evangelij*. Tem je v slovenski izdaji dodan še krajši izbor odlomkov iz Irenejevega spisa *Proti herezijam*, ki jih je iz latinščine prevedel Marko Kastelic. To izjemno vplivno delo, v katerem je lyonski škof brezkompromisno napadel gnostike, je bilo vse do nepričakovane najdbe knjižnice Nag Hammadi glavni vir za preučevanje gnostičnih nauk.

Prvi slovenski prevodi gnostičnih besedil iz koptščine, ki jih uvaja obsežna študija o duhovno-zgodovinskem ozadju gnostičnih nauk in njihovi vpetosti v mistične tokove antičnih duhovnih tradicij, so izšli v zbirki Koda in so plod zgledega sodelovanja med založbo Beletrina in Inštitutom za preučevanje krščanskega Izročila. > ŽIVA BORAK

Od Benedikta do Frančiška

Revolucija v Rimskokatoliški cerkvi
Mojca Širok

Mladinska knjiga, zbirka Premiki,
2014, t. v., 258 str., 27,96 €

Dopisnica iz Italije Mojca Širok je svoje prodorne komentarje in poglobljeno razumevanje tamkajšnjega dogajanja do zdaj že strnila v dve knjigi. V politično konotiranem *Zadnjem rimskem cesarju* je analizirala razpad povojnega strankarskega sistema in posledični vzpon Berlusconi, v *Oblasti brez obraza* pa je predstavila svoje videnje delovanja in vpliva italijanske mafije. Pričujoča knjiga se tako kaže kot logično nadaljevanje njene analize naše največje sosedice. Pri tem pa, kot bi morda sklepali iz naslova, ne obdela samo papeške spremembe, ki se je zgodila po odstopu Benedikta pred dvema letoma in nastopu Frančiška, ki je že v svojih prvih govorih pokazal, da bo Cerkev vodil povsem drugače od svojega predhodnika. Zazre se namreč tudi v zgodovino k papežu Wojtyli in njegovemu pomenu za prerod Cerkve, v svojo zgodbo vpleta vatikanske finance ter skoraj večne skrivnosti, ki so zaščitni znak te države znotraj Rima. Ob tem pa najde tudi prostor za osebnost, predvsem profesionalne utrinke in pokaže izzive, ki čakajo novinarja, ki »pokriva« dogajanje iz Vatikana. Avtentično. > SAMO RUGELJ

Družbeno angažirane novosti iz založbe UMco!

Niall Ferguson
CIVILIZACIJA
Kako so vrednote Zahoda osvojile svet
503 strani • **28,90 €**

David Eagleman
PRIKRITO
Neznano življenje človeških možganov
306 strani • **24,90 €**

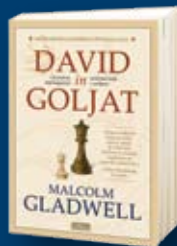
Marko Pavliha
DVANAJST PRED DVANAJSTO
Ali za norost je zdravilo le modrost
Eseji o iskanju svetlobe
200 strani • **19,90 €**

Cave & Ayad
ZGODOVINA KNJIGE SKOZI KNJIGE
Od prvih zapisov do e-knjige
288 strani • **28,90 €**

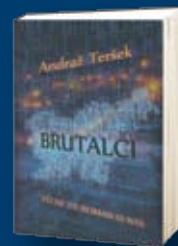

Izide 1. februarja 2015

Malcolm Gladwell
DAVID IN GOLJAT
Outsiderji, neprilagojenci in umetnost boja z velikani
266 strani • **24,90 €**

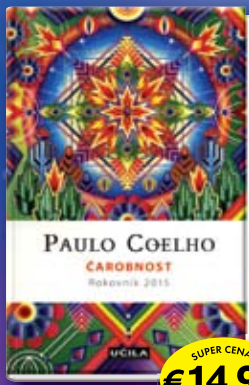
Andraž Teršek
BRUTALCI
To ni ta roman o nas
431 strani • **24,90 €**

Cena v prednaročilu (velja do 30. 1. 2015): 24 €
Pet tisoč let knjižne zgodovine v eni sami knjigi!

Naročila sprejemamo: tel. 01/520 18 39 • e-pošti urednistvo@umco.si • na spletni strani www.bukla.si
UMco UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 LJ • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah!

Čudovite knjige za praznične dni!

SUPER CENA!
€14,99
UČILA

ČAROBNOST
ROKOVNIK 2015

SUPER CENA!
€9,99
UČILA

ZAVEŽEM SI ČEVLJE

SUPER CENA!
€6,99
UČILA

KOLIKO JE URA?

SUPER CENA!
€6,99
UČILA

PRVO RAČUNANJE

SUPER CENA!
€9,99
UČILA

DINOZAVRI

SUPER CENA!
€9,99
UČILA

ŽIVALI

SUPER CENA!
€6,99
UČILA

SMUTIJI
IN DRUGI NAPITKI

SUPER CENA!
€6,99
UČILA

VEGANSKA
KUHINJA

SUPER CENA!
€6,99
UČILA

ZELIŠČA

SUPER CENA!
€9,99
UČILA

NALIČI GLASBENO
ZVEZDNICO

SUPER CENA!
€9,99
UČILA

NALIČI PRINCESKO

SUPER CENA!
€9,99
UČILA

PAPIRNATA
LETALA

VARUH
Cena: 12,90 EUR

VOJVODINJA PO NAKLJUČJU
Cena: 10,90 EUR

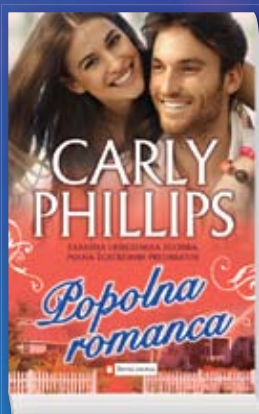
ZAPELJIVČEV POLJUB
Cena: 12,90 EUR

ČAROBNI UŽITKI
Cena: 12,90 EUR

GOSPODAR TEME
Cena: 10,90 EUR

POPOLNA ROMANCA
Cena: 10,90 EUR

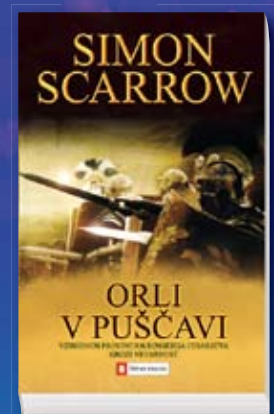
OBOŽUJEM LONDON
Cena: 12,90 EUR

ČUDOVITE RUŠEVINE
Cena: 12,90 EUR

SAGA O KRALJEVINI TEARLING
Cena: 12,90 EUR

ORLI V PUŠČAVI
Cena: 12,90 EUR

RADA IMAM KONJE
Cena: 16,90 EUR

FANTASTIČNE ZANIMIVOSTI O ČISTO VSEM

SUPER CENA!
€9,99
UČILA

ŽLAHTNE PRAVLJICE

SUPER CENA!
€14,99
UČILA

ZA LAHKO NOČ

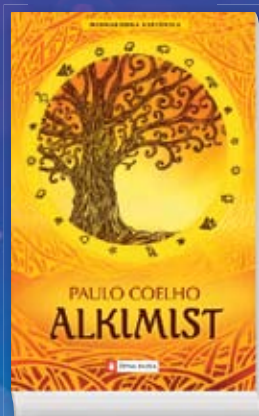
SUPER CENA!
€9,99
UČILA

TA MOŠKI SE IZPOVE
Cena: 16,90 EUR

PESEM KRESNIC
Cena: 12,90 EUR

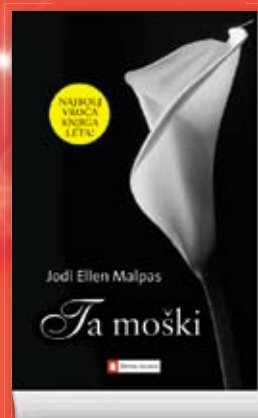

ALKIMIST
Cena: 10,90 EUR

RAZCEPLJENI KOMPLET TREH KNJIG

SUPER CENA!
€19,99
UČILA

TA MOŠKI
Cena: 12,90 EUR

1

KOMPLET PETDESET OD TENKOV SIVE
Cena: 26,90 EUR

2

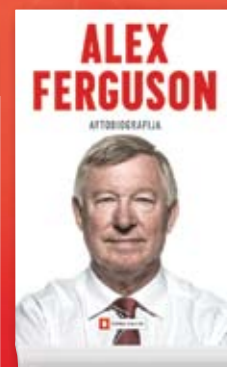
NIKOLI TVOJA
Cena: 12,90 EUR

3

STRAST
Cena: 12,90 EUR

4

ALEX FERGUSON
Cena: 14,90 EUR

5

GUINNESSOVA KNJIGA REKORDOV 2015

6

SUPER CENA!
€9,99
UČILA

ANGLEŠKO-SLOVENSKI SLIKOVNI SLOVAR

7

SVETLOBA V PROVANSI
Cena: 10,90 EUR

8

POZDRAVLJEN, DOJENČEK!

9

SUPER CENA!
€14,99
UČILA

POROKE Cena: 6,90 EUR

10

VLJUDNO VABLJENI V KNJIGARNE FELIX!

LJUBLJANA: Cankarjeva 6 • Citypark • Čopova ulica 7 • Kolosej • Miklošičeva 11 • Mercator center Šiška • Mercator center Šmartinska • Pasaža Maximarketa • Supernova Rudnik; **CELJE:** Citycenter • Planet Tuš; **DOMŽALE:** Mercator center; **KAMNIK:** Qlandia; **KOPER:** Planet Tuš; **KRANJ:** TC Savski otok; **MARIBOR:** Mercator center Tabor • Planet Tuš • Qlandia; **NOVA GORICA:** Qlandia • Supernova; **NOVO MESTO:** Qlandia; **PTUJ:** Qlandia

Podrejena; Prepuščena

Tara Sue Me

prevod: Petra Breclj

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2014, m. v., 307/415 str., 10,90 €/12,90 €

Abigail King živi dvojno življenje: čez teden se skriva za masko preproste knjižničarke, zaposlene v eni od javnih newyorških knjižnic, ob koncu tedna pa se prelevi v razuzdanko, ki v vlogi podrejene ljubimke izpolnjuje vse vroče želje uspešnega poslovnega Nathaniela Westa, njenega »doma«. Čeprav se je mlada knjižničarka v tovrstne seksualne igrice spustila samo iz radovednosti, vse bolj spoznava, da se je zaljubila v svojega gospodarja, s tem pa je prekršila trdno

... žgečkljivo branje
v slogu »odtenkov
sive in teme« ...

začrtana pravila igre. A tudi hladni, nedostopni Nathaniel, ki zaradi tragedije v otroštvu nikogar ne zmore spustiti blizu svojega srca, spoznava, da se mu zaradi ljubke Abigail vse bolj ruši njegov obrambni zid.

Romana iz dražljive trilogije ponujata zgodbo z enakim potekom dogodkov, njihovo doživljanje pa je v vsaki od pričujočih knjig predstavljeno z druge perspektive: v *Podrejena* je zgodba položena v usta Abigail, v *Prepuščena* pa njenemu gospodarju Nathanielu. Žgečkljivo branje v slogu »odtenkov sive in teme«. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

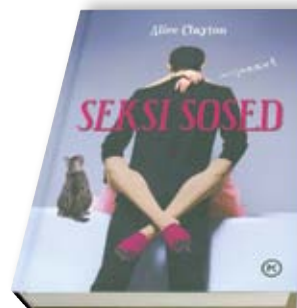
Seksi sosed

Alice Clayton

prevod: Urška Kaloper

Mladinska knjiga, zbirka Oddih,
2014, t. v., 420 str., 32,96 €

Simpatična arhitektka za notranjo opremo Caroline ima kar nekaj težav: ne le da je samska, za povrh ji nočni mir kratijo zvoki iz sosednjega stanovanja. Enkrat se iz njega razlega navdušeno vzklikanje, drugič huronski smeh ali celo mijavkanje, na katerega se zagreto odziva tudi njen maček Clive. Caroline neke noči popustijo živci in, oblečena v rožnato spalno srajčko, ki se pozneje izkaže za »usodno«, besno odide nadret svojega glasnega soseda. Takrat spozna, kako seksi je v resnici, in pozneje, ko ni o njem nekaj časa ne duha ne sluha, se celo zaloti pri ugotovitvi, da ga pravzaprav pogreša. In nekdanji kradljivec nočnega miru ji kmalu začne postajati vedno ljubši ... Prikupna bralna popestritev dolgih zimskih večerov! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Miniatristka

Jessie Burton

prevod: Mojca Svetičič

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2014, m. v., 384 str., 12,90 €

V sedemnajstem stoletju so v Amsterdamu vladala velika nasprotja, na eni strani bleščeče bogastvo trgovcev in razuzdanost morjeplovcev, na drugi pa stroge cerkvene zapovedi in represija. Mlada Nella, iz obubožane družine, se je bogato poročila, a njen mož, uspešen trgovec Johannes, zanjo ni kazal večjega zanimanja. Za poročno darilo ji je podaril veliko leseno omaro, predelano v pomanjšano kopijo njune hiše. Da bi pregnala dolgčas in se izognila moževi zoprni sestri, je Nella začela hišico opremljati s pohištvo in lutkami, ki jih je naročala pri mestnem obrtniku. Miniature so izražale neverjetne podobnosti z ljudmi in dogodki, zato je želela spoznati skrivnostnega umetnika, ki je zgodbe v hiši poznal celo bolj kot njeni stanovalci in jih napovedal, še preden so se zares zgodile. Prvenec britanske igralkice, ovit v srhljivo tančico skrivnostnosti, je požel velike uspehe doma in v tujini. > RENATE RUGELJ

Zapeljivčev poljub

Julia Quinn

prevod: Mateja Maligoj

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2014, m. v., 336 str., 12,90 €

Hyacinth, najmlajša iz velike in ljubeče družine Bridgertonovih, je odločno mlado dekle s svojim mnenjem. Njena osebnost je prevelik zalogaj za fičfiriče iz visoke družbe, ki želijo za svojo ženo le lepo in ubogljivo mladenko. Gareth St. Clair je odtujeni dedič barona z dolgovi, po zakonu njegov sin, po krvi pa ne. Edina družina, ki jo še ima, je babica po materini strani, muhasta in neposredna lady Danbury, ki svojega vnuka obožuje. Hyacinth ji pogosto dela družbo, lady D. pa med mladima vidi potencial za zvezo in ju zvleče na družabne dogodke. Naključje nanese, da Gareth potrebuje pomoč Hyacinth in med razkrivanjem družinske skrivnosti St. Clairovih se bolje spoznata, med njima pa se razvijajo vse močnejša čustva. > KLARA JARC

Janko Sedej JUŽNO OD PEKLA

Trilogija pod skupnim naslovom Južno od pekla, prvenec pisatelja Janka Sedeja, nam v treh knjigah, združenih v eno izdajo, predstavi delčke subkulture, ki proč od oči širše javnosti uspeva tudi v Sloveniji.

Roman opisuje življenje skupine mladih, ki med razdajanjem drugim spoznavajo lastno poželenje, in spretno vodi bralce v razmišljanje, kaj je še sprejemljivo in kaj ne več ter koliko smo pripravljeni žrtvovati za uresničevanje svojih najtemnejših fantazij.

600 strani,
trda
vezava,
27,90 €

Naročila: Založba Astar
Tel.: 04 202 42 45 / 064 149 656
e-pošta: astar.zalozba@gmail.com

Južno od pekla

Ujeta v mrežo; Uklonjena

Emma Chase; prevod: Katja Mikelj

Učila International, 2014, m. v., 272/238 str., 10,90 €/knjigo

V prvi knjigi nam svojo zgodbo pripoveduje investicijski bančnik Drew Evans. Vajen zapeljevanja najrazličnejših žensk je s svojim stilom življenja popolnoma zadovoljen. Ko neko dopoldne spozna Kate Brooks, novo sodelavko v podjetju svojega očeta, pa doživi veliko presenečenje, saj je to skrivnostna lepotica, ki se je pred dnevi uprla njegovemu šarmu. Med njima se z uporabo vseh sredstev začne poslovna bitka, krešejo pa se tudi iskre poželenja. Kakšno neumnost bo Drew naredil, da bo Kate z njim prekinila stike, in kako jo bo prepričal, da mu da še eno priložnost? Dve leti pozneje v drugi knjigi nam Kate pripoveduje o novi preizkušnji. Majhen nesporazum je pripeljal do hudih posledic in tokrat se par spopada s precej resnejšo oviro. Le kakšna preizkušnja ju čaka v nadaljevanju? Avtorica v prvi osebi skozi oči glavnih junakov pripoveduje zgodbo, ki bralca potegne vase, in pri tem nič ne olepšuje situacij ter pove številne življenjske resnice o obeh spolih. > KLARA JARC

Pesem kresnic

J. A. Redmerski; prevod: Jernej Zoran

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2014, m. v., 310 str., 12,90 €

Avtorica, ki jo slovenske bralke ljubezenskih romanov že poznajo (*Nikoli tvoja*), je tokrat rdečo nit pretresljive in strastne zgodbe spletla okoli preudarnega Eliasa in vihrave Bray, nerazdružljivih otroških prijateljev, ki v času odraščanja ugotovita, da čutita mnogo več. Čeprav si Bray želi Eliasove ljubezni bolj kot česar koli drugega, se zaradi svoje preteklosti ni zmožna povsem zblížiti z nikomer. In ko kaže, da jima bo morda vendarle uspelo, v njuno življenje zareže tragična smrt mladega dekleta, ki ju prisili v beg. Na poti spoznata radoživo družino obstrancev, a bežanje ne more trajati večno ... Bo njuna ljubezen dovolj močna in bo premagala vse ali se bodo njune poti za vedno razšle? > KRISTINA SLUGA

Vojvodinja po naključju

Tessa Dare; prevod: Suzana Pečnik

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2014, m. v., 336 str., 10,90 €

Pauline je kmečko dekle s sanjami o lastni knjižnici in za njihovo uresničitev trdo dela. Njen vsakdan v »Zalivu starih devic« razburka obisk Griffina, vojvode Halforda, in njegove matere, ki poskuša sina na vsak način prisiliti v poroko. »Izberi, Halford. Izberi katero koli dekle, ki ti je všeč. Iz nje bom naredila vojvodinjo.« Griffin je prepričan, da je neuglajena in predrzna Pauline popolna, da njegovi vtikljivi materi da lekcijo. Z obljudljeno nagrado za »spodletelo učenje« dekle prepriča, da se z njima za en teden odpravi v londonsko visoko družbo. A Griffin v svojih načrtih ni računal na to, da mu bo Pauline hitreje pognala kri po žilah in ga pripravila, da se oči s svojo preteklostjo – in prihodnostjo. > KLARA JARC

Hči Siene

Marina Fiorato; prevod: Valerija Cedilnik

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2014, m. v., 341 str., 10,90 €

Napet zgodovinski roman je postavljen v leto 1723 v Sieno, kjer smo priča slovitemu paliju oz. konjskim dirkam, ki se odvijajo v tem italijanskem mestu še danes. Dirka je tesno povezana z dvema ženskama in njuno usodo – Pio Tolomei, najlepšo mladenko v Sieni, ki s težkim srcem pričakuje svojo dogovorjeno poroko s človekom, ki ga ne ljubi, in vojvodinjo Violante Medičejsko v zatonu njene vladavine. Roman, ki ga beremo,

kot bi gledali napet zgodovinski film; pred našimi očmi vstaja čas Medičejcev, opazujemo vrvež Siene. Knjigo preberemo na dušek in si posledično zaželimo obiskati zgodovinsko bogato sosedo Italijo, še posebej Sieno in Toskano. > SABINA BURKELJCA

Najsrečnejša dama v Londonu

Sherry Thomas

464 strani; 12,99 €

Novo

Božanski moški, markiz, ki se hrani z laskanjem okolice, se nerazumljivo zanima za nič kaj bogato, povprečno in ne preveč zgledno londonsko mladenko.

Nevarnost naslade

Julie Anne Long

640 strani; 13,99 €

Novo

Čeden in nepremišljen malopridnež je obsojen na smrt z obešanjem. Reši ga lepa in pametna skrivnostna koristolovka.

ZGODOVINSKE Hiša knjig ROMANCE

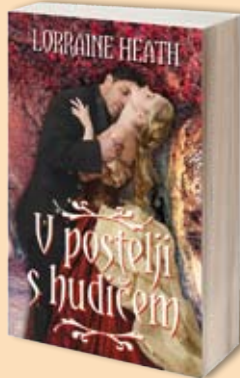
Edenbrooke

Julianne Donaldson

512 strani; 12,99 €

Novo

Povsem neškodljivo spogledovanje z neznancem se sprevrže v vse prej kot mirno uživanje lepot podeželja.

V postelji s hudičem

Lorraine Heath

560 strani; 12,99 €

Novo

Lejdi Catherine je pripravljena storiti vse, da bi prijateljci rešila življenje, celo skleniti pogodbo s hudičem v podobi grofa.

Distribucija Avrora

t: 059 932 107

e: info@galarna.si

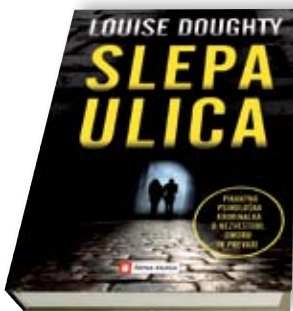

WWW.GALARNA.SI

Slepa ulica

Louise Doughty
prevod: Amanda Mlakar
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2014, m. v., 384 str., 12,90 €

Dvainpetdesetletna genetičarka Yvonne ima vse, po čemer je hrepenela: ugledno službo, krasnega moža in odrasla otroka. A zaplet dogodkov pokaže, da je očitno pogrešala občutek, da je še vedno privlačna in čutna ženska. Po nekem predavanju se zaplete v ljubimkanje s popolnim neznancem, pozneje pa njuno skrivnostno razmerje postane vse bolj zapleteno. Yvonne se zaveda, da bi morala izstopiti z vlaka nenadzorovane strasti in poželenja, ker jo ta vleče v pogubo, a odločilnega koraka ne zmore storiti. Šele dogodek na neki poslovljni zabavi spremeni popolnoma vse in Yvonne je nenadoma vpletena v hud zločin. Se bo na sodišču izvlekla ali pa bo postala žrtev dejstva, da je njeno življenje v vseh pogledih zašlo v slepo ulico? Odlična psihološka kriminalka drži bralca v napetosti od prve do zadnje strani. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Južno od pekla

Janko Sedej
Astar, 2014, t. v., 600 str., 27,90 €

V zadnjih letih je trilogija *Petdeset otenkov sive* zagnala pravi trend erotične literature s precej specifičnimi lastnostmi: dogajanje v sodobnem času, mlad, bogat in samozavesten moški, naivno dekle in veliko seksa. Neobičajne spolne prakse, ki mnogim obarvajo lica in spadajo med tabu teme, pa so vendarle eden od glavnih razlogov, da se te knjige berejo. Večina jih prihaja izpod peres tujih avtorjev/avtoric, dočakali pa smo tudi pisanje iz domačih logov. Avtor, ki je knjigo najprej napisal, potem pa kar po internetu iskal poskusne bralce, oblikovalca, urednika, založnika itn., je na enem izmed forumov zapisal: »... sem se moral posvetovati z gasilci, preučiti delovanje policije, se spoznati s konjerejo, /.../ poiskati mojega prijatelja zdravnika internista iz Slovaške, da sva preučila fizične aspekte, včlaniti se v dva BDSM-foruma, kjer so člani moje do takrat samo slutnje postavili v prave okvirje ...« Ali bo avtorjev prvenec dosegel popularnost tujih vzornikov, bo pokazal čas, slovenska BDSM-skupnost pa ima novega paradnega konja. > KLARA JARC

Senčni potok

Joy Fielding
prevod: Samo Kuščer
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2014, m. v., 336 str., 10,90 €

V gorovju Adirondack se zgodi vrsta brutalnih umorov. Žrtve grozljivih zločinov so osamljeni priletni zakonski pari, ki ju morilca z izmišljenima imenoma Nikki in Kenny po smrti okrutno razmesarita. V krajih, kjer morita, se po naključju znajde nenavadna družba: Valerie, ki se pravkar ločuje od moža Evana, njuna najstniška hčerka Brianne, Evanova nova ljubica Jennifer in Valerijina prijatelja James in Melissa. Medtem ko se družba nevede nevarno zapleta z iztirjenima klavcema, junaki spoznavajo zmote drug od drugega – je mogoče, da bosta naravni sovražnici, obe Evanovi ženski, postali celo neke vrste zaveznici? Avtorica vrste kriminalnih uspešnic Joy Fielding poskrbi za napeto branje, poleg odkrivanja identitete zločincev pa ponudi tudi zanimiv vpogled v notranji svet likov, predvsem večine junakinj, ki skozi zgodbo odkrivajo, kako škodljiva, že skoraj smrtonosna je zanje brezpogojna naklonjenost moškemu, ki jih ni vreden. > AJDA JANOVSKY

V gorovju Adirondack se zgodi vrsta brutalnih umorov. Žrtve grozljivih zločinov so osamljeni priletni zakonski pari, ki ju morilca z izmišljenima imenoma Nikki in Kenny po smrti okrutno razmesarita. V krajih, kjer morita, se po naključju znajde nenavadna družba: Valerie, ki se pravkar ločuje od moža Evana, njuna najstniška hčerka Brianne, Evanova nova ljubica Jennifer in Valerijina prijatelja James in Melissa. Medtem ko se družba nevede nevarno zapleta z iztirjenima klavcema, junaki spoznavajo zmote drug od drugega – je mogoče, da bosta naravni sovražnici, obe Evanovi ženski, postali celo neke vrste zaveznici? Avtorica vrste kriminalnih uspešnic Joy Fielding poskrbi za napeto branje, poleg odkrivanja identitete zločincev pa ponudi tudi zanimiv vpogled v notranji svet likov, predvsem večine junakinj, ki skozi zgodbo odkrivajo, kako škodljiva, že skoraj smrtonosna je zanje brezpogojna naklonjenost moškemu, ki jih ni vreden. > AJDA JANOVSKY

Orli v puščavi

Simon Scarrow
prevod: Maja Lihtenvalner
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2014, m. v., 384 str., 12,90 €

Šesta knjiga iz serije o *Orlih* je namesto v Britanijo postavljena na skrajni rob rimskega cesarstva, v nemirno Judejo, danes Jordanijo, ki se vztrajno upira rimski oblasti. Ta si želi vzpostaviti red: zato pošlje v te kraje centuriona Makra in Kata. Izkušena vojščaka takoj po prihodu v Jeruzalem naletita na sumljive može v kapucah, ki kmalu zatem pred njunimi očmi okrutno umorijo enega od pobiralcev davkov. Sčasoma spoznata, da Judejce k vstaji proti Rimu hujska pripadnik lokalnega plemena Ban. Da bi preprečila upor, ga morata dobiti in uničiti. Knjiga izpod peresa odličnega poznavalca antičnega Rima prek napete zgodbe seznanja bralca s številnimi zanimivimi resničnimi značilnostmi opisovanega zgodovinskega obdobja. > AJDA JANOVSKY

Piarovka

Petja Rijavec
Miš, 2014, t. v., 231 str., 25,95 €

Odpoved dobre službe v agenciji za stike z javnostmi, selitev iz prestolnice v Grosuplje in spoznavanje političnega sveta – to je le nekaj velikih korakov, ki jih čez noč napravi mlada Taja, ko sprejme izziv in postane piarovka županskega kandidata Domna. Zaradi

svoje profesionalnosti in predanosti delu brez večjih težav preživi porodne krče. A bolj ko postaja domača v cirkusu županskih volitev, bolj prepozna številne sence, ki lebdiyo nad navidezno popolnimi županskimi kandidati. Ko se že zdi, da bo na volitvah zmagal Tajin šef, in ko njegov tabor po tiho že slavi zmago, Tajo neko noč radovednost pripelje v Domnove poslovne prostore. Šokantno odkritje ima usodne posledice za številne vpletene ... Tekoče napisani prvenec pisateljice, ki je, kajpada, po poklicu strokovnjakinja za stike z javnostmi in zato v knjigo odlično preslika svoj dobro poznani, vsakdanji svet, navdušuje s slogom in tudi humorjem. Kratkočasno in zabavno branje (tudi) o zakulisju stikov z javnostmi! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Najboljše počitnice

Jane Costello
prevod: Katja Jeraj Valentinčič
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2014, m. v., 393 str., 12,90 €

Ko si najboljše prijateljice Meredith (tik pred porodom), Imogen (samohranilka) in Nicola (lezbijka) končno privoščijo luksuzno potovanje v Barcelono, seveda pričakujejo, da bodo to najboljše počitnice v njihovem življenju. Vendar pa se za Imogen hitro izkaže, da ne bo srknila niti prvega koktajla, ne da bi naletela na težave. Kmalu po prihodu jo okradejo, po telefonskih klicih sodeč jo njena mati potrebuje bolj kot štiriletna hči, seksualni škandal, ki ga ravno v tem času zakuha njen šef, pa je le še pika na i. K sreči se v bližini vedno znajde šarmantni in razumevanja polni Harry, a morda tudi ta nima čistih namenov. Duhovita in romantična zgodba kot nalašč za turobne jesenske dni. > KRISTINA SLUGA

Nikogaršnji fantje

Elise McCredie; prevod: Tamara Kranjec
Skrivnost, 2014, t. v., 359 str., 29,90 €

Felix je najstnik s črno pobarvanimi lasmi in ustnim obročkom, ki se rad oblači v črno, najbolj od vsega na svetu pa si želi, da bi njegov na voziček priklenjeni mlajši brat Oscar spet hodil. Želja se mu uresniči, a ne brez posledic: po tem ko skupaj s tremi sošolci na šolski ekskurziji zavihe s prave poti, pade v globel in zaradi neurja prenoči pod skalno polico, se vrne domov v popolnoma drugačne okoliščine – brat je popolnoma zdrav, a se ga, tako kot starši, sploh ne spominja. Podobna izkušnja doleti tudi piplarja Andyja, pretirano samozavestnega Jaka in vsesplošno priljubljenega Sama. Fantje kmalu ugotovijo, da so se znašli v nekakšnem vzporednem svetu, v katerem oni sami sploh ne obstajajo. Bodo sploh kdaj našli pot nazaj v svoj stari svet? Roman je knjižni prvenec igralka Elise McCredie; napisan je po scenariju uspešne avstralske fantazijske mladinske nadaljevanke. Poleg razburljive zgodbe ponuja tudi snov za razmišljanje o temah, kot sta prijateljstvo, odnosi s starši, in smislu reči, takšnih kot so. > AJDA JANOVSKY

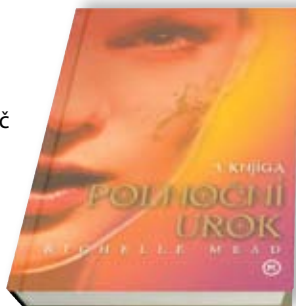

Polnočni urok

Krvne vezi, knj. 3

Richelle Mead; prevod: Kaja Bucik Vavpetič
Mladinska knjiga, 2014, t. v., 430 str., 32,96 €

Alkimistka Sydney se znova podaja proti dogodivščinam, ki jih njen strogi rod ne odobrava. Razen tega, da se uči magijskih veščin, za katere je, kot ugotovi, prav sramotno nadarjena, jo begajo občutki, ki jo navdajajo ob njenem bivšem najboljšem prijatelju, vampirju Adrijanu, odkar jo je ta poljubil in ji izpovedal ljubezen. Čeprav je naklonjenost med vampirjem in ljudmi za alkimiste nekaj popolnoma nezaslišanega, si mora junakinja sčasoma priznati, da ob čednem moroju ni povsem ravnodušna. Zdi se, da lahko tako ljubezenski zaplet kot tudi Sydneyina tajna naloga reši srečanje s skrivnostnim Marcusom Finchem. Ga bo junakinji uspelo najti? Tudi zadnja knjiga trilogije *Krvne vezi* ponuja napeto branje, očarljivo romantično zgodbo in do potankosti izdelan zanimiv fantazijski svet – tri vrline, s katerimi je avtorica osvojila mlade bralce že s slovit sago *Vampirski akademija*. > AJDA JANOVSKY

Mesto izgubljenih duš

Kronike podzemlja, knj. 5

Cassandra Clare; prevod: Alenka Perger
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2014, m. v., 400 str., 12,90 €

Priljubljene *Kronike podzemlja* so bile sprva načrtovane kot trilogija. A uspeh je pisateljico prepričal, da se je na navdušene bralcev ponovno podala v buren svet lovcev senc, skrivne organizacije, ki varuje človeštvo pred ... oziroma skrbi za varno sobivanje z drugimi nadnaravnimi vrstami, kot so to vampirji ali volkodlaki. Potem ko se je prejšnji del, *Mesto padlih angelov*, morda komu zaradi vzpostavljanja novih zapletov za nov tridelni niz zdel manj razburljiv, *Mesto izgubljenih duš* prestavi v višjo prestavo. Knjiga najintenzivneje do zdaj postreže z vročičnimi ljubezenskimi zapleti, golim bojem za preživetje in prevarami, ki pahnejo junake v presenetljive odločitve. Meja, kaj je dobro in kaj je slabo, se začne brisati, strasti pa nemalokrat vodijo v laži ali nepričakovana zaveznitva. Poslastica za ljubitelje gotske urbane fantazije, ki se bodo razveselili novice, da se bo knjižna serija po razočarajoči filmski predelavi z *rebootom* preselila na male zaslone. > ALEŠ CIMPRič

Knjižne čajanke

V knjigarni Konzorcij so prireditve pomemben del tradicije, knjigarna pa postaja prepoznavno kulturno središče v Ljubljani. Letos decembra začne nja s Čajankami z Manco Košir.

Čajanke z Manco Košir v knjigarni Konzorcij

Vsak prvi torek v mesecu boste lahko ob 18. uri v Konzorciju z Manco in njenimi gosti brali, klepetali in modrovali o prebranih knjigah. Bralna srečanja bodo potekala v prijetnem kavarniškem vzdušju, v katerem se boste lahko prepustili aromam čajev in domačega peciva.

Na Čajanki z Manco Košir bosta vsak mesec predstavljeni dve knjigi po Mančinem izboru. Na prvi čajanki v torek, 2. decembra, ob 18. uri bosta to deli *Zborovanje ptic* priznanega ilustratorja in pisatelja Petra Sisa ter *Kodrček piše Pižami* legendarnega pesnika in risarja stripov Michaela Leuniga.

Bogato ilustrirano delo *Zborovanje ptic* je veličastna knjiga, ki jo je vredno gledati in brati. Avtorja je navdihnila mnogoplastna sufijska pesnitev *Zborovanje ptic*, ki jo je v 12. stoletju napisal Farid Ud-Din Attar. V njej učitelj vodeb popelje ptice na romanje do kralja Simorga, kjer spoznajo, da so one same iskani kralj. Ptice so simbol človekove duše, duša pa že od nekdaj hrepeni po svobodi, resnici, večnosti, po odgovorih o tem, kdo smo, od kod prihajamo in kam gremo. Vsak od nas je ptica, ki nosi v sebi sence in svetlobo. Čarobna knjiga *Zborovanje ptic* je pravzaprav potovanje v nas same, v lastno notranjost.

Ljubka, srčna knjižica avstralskega priljubljenega pesnika Lueniga *Kodrček piše Pižami* pripoveduje modrosti o življenju v obliki pisem med samotnim popotnikom Pižamo in njegovim prijateljem. »Duše, kot sta Vasko in Kodrček, so vedno med nami, večno navzoče in zanesljivo tik pred našimi očmi, le da jih ne zmoremo videti, saj smo slepi za njihovo resničnost, odprtost, popolno neverjetnost in žlahatno nedolžnost«.

Manca je v goste povabila dva, ki sta s knjigama neposredno povezana. Stand-up komika, prevajalca, blogerja, voditelja Boštjana Gorenca, bolj znanega pod imenom Pižama. Zaradi enakega imena, kajpada. In dr. Urbana Kordeša, kognitivnega znanstvenika, ki je Leuniga prinesel iz Avstralije v Slovenijo.

Vabljeni na sproščena druženja ob knjigi, čaju in v prijetni družbi!

Manca Košir

V RESNICI SE NE ZAVEDAŠ, KAJ IMAŠ, DOKLER TE NI VEČ

Ko šolska ekskurzija spodleti, preživi četverica najstniških fantov strašno noč v goščavi, kjer si poiščejo zavetje pred silovitim neurjem. Ko naslednjega dne najdejo pot domov, odkrijejo, da se je zgodilo nekaj čudnega in groznega: vrnilo so se v svet, kjer ne obstajajo več.

Elise McCredie, *Nikogaršnji fantje*, 29,90 €, založba Skrivnost, 2014

NOVO!

www.zalozba-skrivnost.si

Sovretovo nagrado za leto 2014 je 15. oktobra v prostorih Društva slovenskih književnih prevajalcev na Tomšičevi 12 prejel Borut Kraševac za prevod knjige Sveta knjiga volkodlaka (Svjaščennaja kniga oborotnja, 2004), ki je izšel leta 2013 pri Cankarjevi založbi.

Borut Kraševac, posrednik misli Viktorja Pelevina

Koncizno oznako Boruta Kraševca, ki je doslej podpisal že 32 knjižnih prevodov, in tudi nagrajene knjige – prvoosebne pripovedi kitajskega mitološkega bitja, več tisoč let stare »lisičjedlakinja« A Huli, ki živi v postsovjetski ruski prestolnici – prinaša utemeljitev, ki jo je zapisala Komisija za nagrade in priznanja pri Društvu slovenskih književnih prevajalcev (letos v sestavi dr. Nada Grošelj – predsednica, Tina Mahkota, dr. Andrej E. Skubic, Nives Vidrih in dr. Primož Vitez):

»Borut Kraševac je prevajalec, ki se je uveljavil že z vrsto zahtevnih prevodov vrhunskih ruskih humanističnih teoretikov, ki smo jih v slovenščini desetletja pogrešali (Uspenski, Lotman, Bahtin, Meletinski, Šestov, Florenski). Teorija pa je bila dopolnjena tudi z izborom umetniških besedil, od klasikov (ponovni prevodi Gogolja, Dostojevskega, Čehova) do modernih avtorjev, med katerimi posebej izstopa vrsta del enega najbolj zanimivih sodobnih ruskih avtorjev, Viktorja Pelevina.

Prevod knjige *Sveta knjiga volkodlaka*, že četrti Pelevinov roman, ki ga je prevedel Borut Kraševac, je eden tistih izzivov, ki se jih vrhunski prevajalec veseli in hkrati boji. Trd oreh je zaradi mešanice jezikov, njihovega besedja, idiomatike in slovničnih struktur, ki tvorijo hrbtenico sodobnega globalnega diskurza – z ruske perspektive, ki je običajnemu Slovincu nadvse tuja. Pelevinovo ustvarjalno jezikovno poigravanje ni le neobvezen postmoderni ludizem, temveč vsebuje pomenljivo satirično ost, zaradi česar prerašča v jedko kritiko stanja ruske družbe in nacionalne mitologije. Tako delo terjaja prevajalca, ki ne le izvrstno pozna rusko zgodovino in stereotipno 'dušo', temveč tudi vse paradokse njenega sodobnega imperialnega diskurza, ne nazadnje pa tudi izvrsten smisel za ironijo. Borut Kraševac je v tem pogledu opravil izjemno delo, zato se je Komisija za nagrade DSKP odločila, da mu za ta prevod podeli Sovretovo nagrado leta 2014.«

Kot je razvidno iz gornje utemeljitve, je torej *Sveta knjiga volkodlaka* že četrti Kraševčev prevod kakega Pelevinovega romana v slovenščino, kajti za prevodom avtorjevega prvencu *Omon Ra* (1992, slov. prev. 2000) sta se najprej zvrstila še *Čapajev in Praznota* (1996, slov. prev. 2003 – zanj je Kraševac leta 2004 prejel priznanje za mladega prevajalca) in *Čelada groze* (2006, slov. prev. 2006). Zato bomo podrobneje predstavili razvoj Pelevinovega ustvarjanja, kakor se zrcali v doslejšnjih slovenskih (predvsem Kraševčevih) prevodih.

Viktor Pelevin (1962) je eden najvidnejših sodobnih ruskih ustvarjalcev in prakticirajoč budist, kar pomembno vpliva na njegova dela. Kot je poduhovičil eden od kritikov, Pelevin pri svojem ustvarjanju mitov in legend nove Rusije primeša bratoma Strugacki (na njuni znanstvenofantastični knjigi *Piknik na robu ceste* je režiser Andrej Tarkovski zasnoval svojega *Stalkerja*) še Stanisława Lema, vse skupaj pa »marinira v Jorgeju Luisu Borgesu«; tako nastajajo domiselne in razmišljujoče fantastične satire, ki po eni strani ponujajo napeto in humorno branje, po drugi strani pa krepke zalogaje za razmislek.

Že v svojem romanesknem prvencu *Omon Ra* (1992) Pelevin načne nekatere teme, ki jih bo razdeloval še v naslednjih delih: vprašanje stvarnosti in njene (ne)spoznavnosti, nepredvidljivost sveta, ki ne ponuja nobenih oprimkov, in posledični občutek nemoči, zmanipuliranosti in zbežanosti tako v sovjetski kot v postsovjetski Rusiji, hrepenenje po transcendenci. Nepredvidljivost in neobvladljivost naše lastne biti kot tudi sveta, ki nas obdaja, je v slovenski beri Pelevinovih knjig morda najbolj drastično upodobljena v *Življenju žuželk* (1992; slov. prev. Lijana Dejak, 2006): iz sveta ljudi, v katerem tudi funkcionirajo kot ljudje, liki nenehno pre-

Borut Kraševac

Foto: Mirjam Pezdirc

hajajo v svet žuželk, kjer jih – predvsem po zaslugi ljudi – pogosto doleti naključna, nesmiselna smrt. Misel, da je naš svet samo skupek naših lastnih konstruktov, v katerem zaman iščemo »pravo« stvarnost, pa se sicer eksplicitneje uveljavlja v nekoliko poznejših Pelevinovih delih, npr. v *Čapajevu in Praznoti* (1996) in – v navezavi na virtualni svet interneta – v *Čeladi groze* (2006), toda nastavki so podani že v *Omonu Raju*.

Naslovni junak in prvoosebni pripovedovalec tega distopičnega romana o odraščanju je mlad fant, ki hrepeni po poletu v vesolje (simbol transcendence), vendar ga čakata dve spoznanji. Prvič, ruski poleti v vesolje, ki naj bi po zaslugi visoko razvite tehnologije potekali brez posadke, so slepilo za javnost: plovila dejansko upravlja skrita posadka, ki mora pri teh podvigih umreti, da resnica ne pride na dan. Ta motiv sam po sebi spominja na ameriški triler *Capricorn One* (1977), toda Pelevin ga na koncu še krepko nadgradi. Samomorilski polet na Luno, ki ga izvede protagonist, je namreč slepilo, namenjeno ne ljudskim množicam in drugim velesilam, ampak njemu samemu, kajti dejansko je njegovo plovilo ves čas parkirano nekje v bližini moskovske podzemne železnice. Oblasti namreč izhajajo s stališča, da stvar, v katero verjame en sam posameznik, s tem po svoje dejansko postane resnična: če verjame, da je v imenu Sovjetske zveze poletel na Luno, se je to po svoje res zgodilo.

Prav to stališče, po katerem naš svet ni resničen, obenem pa tudi ni povsem neresničen, ker vanj verjamemo, je glavni motiv v, denimo, *Čapajevu in Praznoti*, prvem ruskem zenovskem romanu, kot so ga označili kritiki. Pripovedovalec Peter Praznota, sicer osnovan na zgodovinski osebnosti (izvirni priimek »Pustota« je prevajalec zaradi poigravanja z njegovim pomenom nadomestil s »Praznoto«), živi v dveh svetovih: v enem je pribočnik prav tako zgodovinskega Čapajeva, ki deluje kot njegov duhovni učitelj, v drugem je zaprt v umobolnico. Do konca ne vemo, kateri svet je pravzaprav resničen in o katerem se mu samo pogosto sanja; še več, sama poanta je v tem, da sta oba svetova enako neresnična. Če z duhovnim napredkom spoznamo iluzornost svojega sveta ali svetov, »praznoto«, se s tem osvobodimo. Rešitev, ki jo prinaša osebnotna metamorfoza, napredovanje k transcendenci, ponazori Pelevin tudi na povsem fizični ravni v kratki zgodbi *Puščavnik in Šesteroprst* (1998, slov. prev. Kraševac, 2009): naslovna junaka sta piščanca, ki ju čaka zakol,

... prevajalec, ki se je uveljavil že z vrsto zahtevnih prevodov vrhunskih ruskih humanističnih teoretikov ...

vendar si z vajami (natančneje s »kvihtanjem« z vijačnimi maticami – Pelevinov smisel za humor redkokdaj počiva) utrdita krila, se – podobno kot Bachov vizionarski Jonatan Livingston Galeb – naučita leteti in pobegneta iz klavnice. Misel o odrešujočem spoznanju zenovske praznine pa prežema tudi sklepno epifanijo *Svete knjige volkodlaka*:

»Odpeljala se bom prav na sredino praznega jutranjega polja, zbrala v srcu vso svojo ljubezen, vzela zalet in poletela na hribček. Takoj ko se bodo kolesa odtrgala od tal, bom glasno zaklicala svoje ime in prenehala ustvarjati svet. Napočil bo čudovit trenutek, ki ne bo podoben nobenemu drugemu. Potem bo svet izginil. In takrat bom naposled izvedela, kdo sem v resnici.«

Če spet sežemo nazaj k Pelevinovemu prvencu: že v samem naslovu »Omon Ra«, torej v protagonistovem imenu, odseva še en Pelevinov pripovedni postopek, zaradi katerega so njegovi romani za prevajalca poseben izziv: nagnjenje do besednih iger in aluzij na sovjetske realije, ki so za nepoznavalca ruske kulture pogosto izgubljene. V tem konkretnem primeru gre po eni strani za splošno razumljiv namig na egiptovsko božanstvo Amon Ra, obenem pa je »Omon« akronim za naziv posebne ruske policijske enote: junaku da oče to ime zato, ker je sam policist in upa, da bo šel sin po njegovih stopinjah. Postopek z vpletanjem besednih iger in kulturnih aluzij je torej prisoten že v prvencu. Angleški prevod *Omona Raja*, ki ga je pripravil Jurij Mačkasov in je dostopen na spletu (<http://a7sharp9.com/Omon.html>), obsega 91 pojasnjevalnih prevajalskih opomb, vendar se v poznejših delih raba besednih iger in kulturnih referenc po Kraševčevih besedah še intenzivira. Pri *Sveti knjigi vol-*

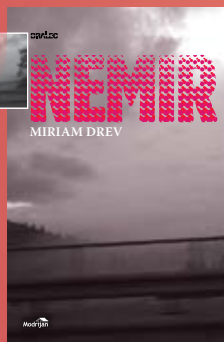

kodlaka je Kraševc posrečeno izkoristil okolnost, da protagonistka v svojih pismih večkrat sama pojasnjuje to in ono, in še sam diskretno vnesel dodatne razlage, potrebne za slovenskega bralca. Obe, avtorska in prevajalska razlaga, sta prisotni npr. v stavku: »Elita se tukaj [v Rusiji] deli na dve veji, ki se imenujeta 'huj sesajeti' (popačenka od 'high society' – 'huj', kot najbrž veš, v ruščini pomeni penis) in državni 'aparati' (popačenka od 'upper rat').« Gre za odlomek iz A Hulijinega pisma drugi lisici, ki živi v drugem kulturnem okolju, na Tajskem, zato protagonistka že sama vstavi razlago v oklepajih. Tako se pojasnilo besede »huj« (v ležeči tisk sem ga postavila jaz), ki ga v izvirniku ni, temveč ga je dodal prevajalec, nevsiljivo zlije s sobeseditlom.

Za sklep poudarimo, da Pelevinova besedila v slovenščini kljub očitni intelektualni zahtevnosti in vpetosti v rusko kulturno okolje nikakor niso naporno branje – najbrž nič kaj bolj, kot so izvirniki. Za nagrajeno *Sveto knjigo volkodlaka* kot

tudi za starejša besedila je namreč nagrajenec izdelal tako organski, naraven prevod, da je ob prvem poskusu pravzaprav težko opredeliti njegove kvalitete. Ob branju se nam zdi samoumeven; o možnostih drugačne ubeseditve niti ne razmišljamo in potencialnih čeri in pasti sploh ne zaznamo, podobno kot se gledalcem vrhunskega umetnostnega drsanja akrobacije na ledu na vsem lepem zazdijo najlahkotnejši in najnaravnejši možni gibi. Upravičeno govorimo o kongenialnosti izvirnika in prevoda; najbrž ni naključje, da sta prevajalcu, kot pravi, najbolj »ležala« ravno tista prevoda Pelevinovi knjig, ki sta bila najbolj opažena in pozneje nagrajena: *Čapajev in Praznota* in *Sveta knjiga volkodlaka*.

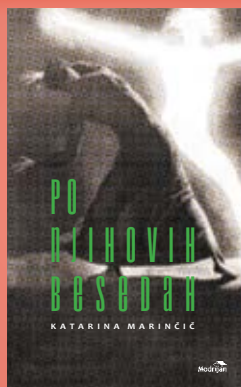
5 slovenskih avtorjev romanov zgodb, po katerih si boste zapomnili slovensko knjižno leto 2014 in založbo Modrijan

Miriam Drev
Nemir

Drago Jančar
Maj, november

Katarina Marinčič
Po njihovih besedah

Andrej E. Skubic
Samo pridi domov

Vladimir P. Štefanec
Sem punk čarovnica,
Debela lezbijka in
ne maram vampov

Vabljeni k nakupu in branju!

V nasprotju s Sovretovo nagrado, ki sta si jo v marsikaterem letu delila dva prevajalca ali izjemoma celo trije, bo šla nagrada Radojke Vrančič (priznanje mlademu prevajalcu, ki šteje največ 35 let) letos prvič v roke dveh nagrajencev. V četrtek, 27. novembra, jo bosta na Arsovem odru prejela Andrej Pleterski za prevod romana Sama ljubezen Laurence Plazenet, ki je izšel letos pri KUD-u Sodobnost International iz Ljubljane, in Staša Pavlovič za prevod romana Mercedes-Benz: iz pisem Hrabalu Pawła Huelleja, ki je prav tako izšel letos pri ljubljanski založbi Beletrina. Za dva nagrajence se je Komisija za nagrade in priznanja pri DSKP (letos v sestavi dr. Nada Grošelj – predsednica, Tina Mahkota, dr. Andrej E. Skubic, Nives Vidrih in dr. Primož Vitez) odločila zato, ker njuna prevoda, čeprav sodita v isto literarno zvrst, utelešata dve povsem različni avtorski in temu ustrezno prevajalski poetiki: rahlo arhaizirano in stilizirano, izbrušeno in precizno pripoved Plazenetove na eni strani in Huellejeve hrabalovsko tekoče, bobotne periode z zabavno-grenkim priokusom na drugi. Oba prevajalca sta se s posebnimi zahtevami svojih prevodov spopadla tankočutno in suvereno.

Andrej Pleterski in Staša Pavlovič: nagrajenca Radojke Vrančič za najboljšega mladega prevajalca leta

ANDREJ PLETERSKI je študiral na Oddelku za prevajalstvo Filozofske fakultete v Ljubljani, na smeri slovenščina-angličščina-francoščina, štiri leta je obiskoval tudi lektorat slovaškega jezika. Dvakrat se je kot štipendist francoske vlade izpopolnjeval v Strasbourgu (2001 in 2002), iz slovaškega jezika in kulture pa na inštitutu UJOP v Košicah (2002). Glavni del je prevedel iz angleščine in slovaščine, njegov prvi knjižni prevod iz francoščine pa je prav *Sama ljubezen*. Obenem slovensko literaturo, zlasti poezijo, preliva v slovaščino in angleščino;

Andrej Pleterski

leta 2012 je na Lirikonfestu prejel lirikonov zlat za prevode slovenske poezije v angleščino. Najbolj vsestransko se ukvarja s slovaško književnostjo, prevaja, vodi literarne večere, objavlja prispevke in intervjuje v slovenskem in slovaškem revijalnem tisku. Na pobudo katedre za slovakistiko FF je vodil štiri prevajalske delavnice v okviru Javnega sklada za kulturne dejavnosti. Oddelek za slavistiko mu je leta 2012 podelil posebno priznanje za večletno mentorstvo in požrtvovalno delo s skupino študentov slovakistike. Je tudi večletni član ocenjevalne komisije v okviru prevajalskega natečaja enote za zahodno slavistiko.

Odločitev, da mu podeli nagrado Radojke Vrančič za mladega prevajalca za leto 2014, je Komisija za nagrade in priznanja pri DSKP utemeljila takole:

»Kratki roman Laurence Plazenet *Sama ljubezen* je ganljiva ljubezenska pripoved, trdno zgrajena iz krhkih jezikovnih struktur. Avtorica je za izris intimne zgodbe izbrala prefinjen jezikovni prijem z jasnim pridihom historičnosti, ki spominja na najboljša dela iz francoske klasicistične literature. Tak pripovedni slog zahteva od prevajalca temeljito besedilno razčlenbo izvirnika in izrazit jezikovni čut za plemenito literarno klekljanje. Andrej Pleterski je tej zahtevi v celoti zadostil. Slovensko besedilo ponuja bralcu enakovreden literarni užitek in mu razkriva, kako nežno eksplozivna zna biti slovenščina pri razgrinjanju najbolj skritih in najbolj čutiljivejših duhovnih plasti ljubezenskega čustvovanja. Andrej Pleterski je to delikatno francosko čipko najprej celostno doumel in jo razpletel, nato pa v slovenščini spletel novo, enako čisto, fino, svetlo in presojno.«

Bukla: Andrej Pleterski, roman *Sama ljubezen* je vaš doslej edini knjižni prevod iz francoščine. Je to samo naključje ali kažejo slovenske založbe manj zanimanja za frankofona dela? Ste roman Laurence Plazenet izbrali sami ali ga je predlagala založba?

Pleterski: Knjižne prevode mi objavljajo šele štiri leta, francoščina tako pri meni knjižno preprosto še ni prišla na vrsto. Na začetku se mi je zde-

lo logično, da se najprej posvetim angleščini, a izbral sem si avtorja, ki je zahteval svoj čas, in nastala sta dva prevoda romanov. Ker sem takrat tudi intenzivno delal na izpopolnjevanju v slovaščini, je moje čtivo naravno vodilo tudi v prevajanje iz nje in vanjo, takrat najnovejše kratke proze in poezije. Sicer nimam občutka, da bi založbe francoska dela manj zanimala. Na roman me je opozorila evropska nagrada, jaz pa založbo.

Bukla: *Sama ljubezen* je tragična ljubezenska zgodba iz 17. stoletja. S kakšnimi orehi ste se soočili in kako ste se jih lotili? V prevodu so morda najopaznejši rahla arhaizacija, stilizacija in poudarjen ritem s prefinjeno arhitektonsko stavčno zgradbo.

Pleterski: Osvetlil bi troje: moral sem biti pozoren na sicer pičle stvarne nanašalnice v izogib anahronizmom ali odpravi kulturno specifičnih prvin. Pri stilizaciji mi je pripomogla afiniteta do poezije in (naj)starejše slovenske književnosti, vendar je bilo treba vseskozi preverjati, ali je skladnja še znosna, tako sem ustvarjal tudi ritem. Past se je skrivala tudi v tem, da bi asketskega eliptičnega sloga ne popravljaj z izrecnimi (logičnimi) povezovalci.

Bukla: Kako poteka vaše slovenjenje? Pogosto konzultirate avtorje (če so še živi, seveda)? Kako pa prevajanje v tuje jezike: ali za ogrevanje prebirate angleške ali slovaške avtorje iz istih zvrsti?

Pleterski: Z avtorji se res veliko posvetujem, opažam, da morda preveč, saj me okužijo njihove »nameravane« interpretacije, ki pa jih samo besedilo neredko ne ponuja. Najraje se z njimi pogovorim o vzgibih za nastanek del, ne toliko o odprtih mestih, saj ugotovim, da so odprta z namenom, in je spet vse prepuščeno meni. Ja, prevajanje v tuji jezik pa predpostavlja dobro sprotno (bralno in siceršnje) vraščanje v ciljno kulturo.

Bukla: S čim se ukvarjate trenutno in kakšne prevajalske načrte imate za bližnjo prihodnost?

Pleterski: Nadaljujem delo na antologiji slovaške kratke zgodbe, kar s prekinitvami počnem že štiri leta. Slovaki so tu resnično močni. Delam pa tudi že na naslednjem francoskem projektu, zame velikem odkritju, avtorju, ki ga v slovenščini še nimamo. Vmes pa malce utiram pot slovenski poeziji.

STAŠA PAVLOVIČ je diplomirala iz poljskega jezika s književnostjo in iz primerjalne književnosti in literarne teorije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Poleg poljščine prevaja tudi besedila iz nizozemščine in južnoslovenskih jezikov. Huellejev roman je njen romaneskni prevajalski prvenec, sicer ima izkušnje s prevajanjem tako na področju publicistike kot krajših literarnih prevodov. Za svoje prevajalsko delo v poeziji je že prejela tretjo nagrado za prevod pesmi Czesława Miłosza (na natečaju poljskega veleposlaništva in katedre za poljski jezik in književnost Filozofske fakultete v Ljubljani) in prvo nagrado za prevod poezije Ewe Lipske in Łukasza Mańczyka (na prevajalskem natečaju Oddelka za slavistiko Filozofske fakultete v Ljubljani).

Svojo odločitev je Komisija za nagrade in priznanja utemeljila z zapisom:

»Mlada prevajalka Staša Pavlovič se je morala v svojem prevajalskem knjižnem prvcu, v Huellejevem *Mercedes-Benzu* [...], spopasti z dvoj-

nim izzivom: s prevajalsko identifikacijo s tako rekoč dvema avtorjema. Roman je namreč hommage Bohumilu Hrabalu, in Huelle ne le naslavlja svojo pripoved na češkega pisatelja (v obliki fiktivnih pisem), temveč prevzema tudi njegov način pisanja, razmišljanja, njegov stil, celo nekatere njegove motive, recimo peripetije lastne družine. Huellejevsko-hrabalovska poetika, temelječa na igrivi gostobesednosti, na razvejenih stavčnih strukturah, podloženih tudi z elementi pogovornosti, predvsem na skladenjski ravni; temelječa na specifičnem živahnem ritmu dolgih pasusov, na duhovitem veriženju, ki se stopnjuje v nekakšen vrtiljak ali celo dirkališče stavkov, pripovedni izbruhi, prijazna hudomušnost, filozofija in energija vitalizma, vse to je zahtevalo od prevajalke velik ustvarjalni angažma, poglobitev oz. vživetje v avtorja in prevajalsko empatijo – in vsemu temu je bila kos z osupljivo sproščeno suverenostjo, ki prinaša avtentično in neokrnjeno bralsko podoživetje originala. Staša Pavlovič se lahko s svojim prvim knjižnim prevodom samozavešno postavi ob bok izkušenim prevajalcem.«

Staša Pavlovič

Bukla: Staša Pavlovič, diplomirali ste iz poljskega jezika in književnosti. Kaj vas je vodilo pri izbiri študija glede na to, da je poljščina v Sloveniji razmeroma malo uveljavljena?

Pavlovič: Radovednost, pa tudi malo poznonajstniškega upornišva. Izlet v Krakov tik pred vpisnim rokom in branje poljske poezije sta me do konca premamila; še vedno sem hvaležna svoji zaletavosti, da me je popeljala v svet tega po jezensko šelestečega jezika, ki mi je zdaj tako blizu.

Bukla: Roman *Pisma Hrabalu* je hommage češkemu pisatelju Bohumilu Hrabalu in evocira njegovo delo tako slogovno kot tudi motivno. Kaj je bilo najzahtevnejše poustvariti: bohotne periode, pripovedovalčev glas? In kaj vam je pri tem najbolj »ležalo«?

Pavlovič: Najzahtevnejši je bil gotovo prvi stavek, ki šteje skoraj 800 besed, česar sem se zavedela šele, ko sem sedla za tipkovnico. Izziv je bil vztrajati pri kačastih stavkih, ki so se jim prevajalci v nekatere druge jezike odrekli, meni pa so se zdeli ključnega pomena. Mi je pa hkrati gostobesednost tudi najbolj ležala, saj je puščala veliko prostora igrivosti.

Bukla: Kako ste pristopili k prevajanju *Pisem Hrabalu*? Ste si, denimo, pred prevajanjem ali med njim ogledali tudi slovenske prevode Hrabalovih lastnih del?

Pavlovič: Hrabala sem brala v slovenskih in poljskih prevodih, kar je v obeh primerih izjemen užitek. Je pa to kljub vsemu tudi in predvsem *huellejevski* roman, tako da sem izhajala iz dolgoletnega branja in občudovanja njegovih knjig ter svojih spominov na skrivnostni Gdansk, ki sem ga nekoč spoznavala prav skozi njegove pripovedi.

Bukla: Istega leta kot vaš prevajalski prvenec *Pisma Hrabalu* je izšel že vaš naslednji prevod, *Traktat o luščenju fižola* Wiesława Myśliwskega, v zbirki Kondor. Imate spet kaj v delu, kakšni so vaši prevajalski načrti?

Pavlovič: *Traktat* je zame eden najlepših romanov sploh, upam na še več prevajalskih srečanj z Myśliwskim. Trenutno sem globoko v prvi svetovni vojni, slikarstvu in klasični glasbi, ki nastopajo v flamskem romanu *Vojna in terpentin* Stefana Hertmansa, zatem pa pride na vrsto prva mladinska knjiga. In še kup velikih in malih prevajalskih radosti.

Kulturni prevod Alojza Kodreta.

Douglas Adams ŠTOPARSKI VODNIK PO GALAKSIJI

znova med slovenskimi bralci

- Neverjetne vesoljske dogodivščine Arthurja Denta, Forda Prefecta, Trillian, Zaphoda Beeblebroxa, manično depresivnega robota Marvinina in drugih neverjetnih likov, kot so npr. superinteligentni odenki modre barve, ob katerih vam bo zastal dih. Če boste imeli srečo, ne za vedno.

Serijski knjig o Vesolju, Življenju in sploh Vsem, obvezna za vse, ki dajo kaj nase in svojo knjižno polico.

Cena serije za naročnike je **100 €** (redna cena 121,4 €), ob tem prejmete še **praktično darilo**.

Naročila sprejemamo na:
info@zalozba-pivec.com
Lahko pa jih naročite tudi v spletni knjigarni: www.zalozba-pivec.com

Prvič v slovenskem jeziku

Založba Pivec

Letošnji knjižni sejem bo drugačen. 30. po vrsti je jubilejni. Od leta 1972, ko je bil organiziran prvi, je postal svojevrstna institucija, največji dogodek založniško–knjigotrške panoge pri nas, ki ga vsako leto obišče prek 30.000 obiskovalcev.

Nagrade 30. slovenskega knjižnega sejma

ZDRAVKO DUŠA,
Schwentnerjeva nagrada 2014 (podeljuje ZKZK)

Večina stvari je minljivih, knjiga pa ostane, dobra dalj kot slaba. Tega se Zdravko Duša zaveda že vse odkar je pred četrto stoletje začel urednikovati v Cankarjevi založbi. Je legendarni, tako rekoč kulturni predstavnik žal izumirajoče vrste urednikov, ki, po njegovih lastnih besedah, ne izbirajo knjig, temveč kreirajo program. Program z njegovim podpisom je zagotovilo za relevantno branje, o knjigah, ki jih objavlja, se govori. Govori pa se tudi o njihovem uredniku, ki je tudi sam prodoren, angažiran pisec. Svojim avtorjem je najboljši sobesednik, mentor, po potrebi tudi guru. Zasnoval je pomembne zbirke – *Najst*, *Dediščina*, *Poezija* in *Čas misli*, bil del uredniških ekip, ki sta ustvarili *XX. stoletje* in *Moderne klasike*, ter knjigam utiral pot med bralce z izvirnimi promocijskimi zamislimi in prijemi. S sobotnimi Delovimi snopiči *Poletje v zgodbi* je obnovil vero v možnost stika med množičnim občinstvom in kakovostnim leposlovjem ter v dvojcu z Borisom Pahorjem dokazal, da naše nebo ni premajhno za najsvetlejšo literarno zvezdo. Knjigam je odpiral pot na filmsko platno in gledališki oder ter kot kreator in vodja knjižnega sejma v okviru Evropske prestolnice kulture nakazal, da je v sejemskih dvoranah še veliko prostora za kreativno razmišljanje: vse v skladu s prepričanjem, da današnji multimedijški svet ni pokop za knjižni medij, ampak čudovita priložnost za selitve in poroke živih vsebin.

Zdravko Duša

Duša je poleg tega obogatil slovensko literarno sceno tudi z zavidljivim prevajalskim opusom, ki obsega romane in gledališke igre, je scenarist in še veliko drugega. Schwentnerjeva nagrada Zdravku Duši je zaslužno priznanje za njegov inovativni angažma v slovenskem založništvu, hkrati pa tudi lep poklon založniškemu duhu, ki ga simbolizira človek, po katerem je nagrada poimenovana.

MARTIN ŽNIDERŠIČ,
Priznanje za izjemen prispevek k razvoju knjižnega sejma (podeljuje UO 30. SKS)

Martin Žnideršič je starosta slovenskega založništva. Potem, ko je dve leti delal kot urednik v kulturni redakciji TV Slovenija, se je že leta 1964 zaposlil v založbi Mladinska knjiga, kjer je bil do leta 1971 šef prodajnega oddelka, nato pa je odšel v Cankarjevo založbo kjer je do leta 1991 opravljal več različnih funkcij: bil je šef zalo-

dr. Martin Žnideršič

žniške komerciale, pomočnik direktorja TOZD založništvo, direktor založniškega sektorja in v letih 1982–1991 tudi glavni direktor. V založništvu je opravljal tudi številne strokovne funkcije. Bil je predsednik Združenja založnikov pri Gospodarski zbornici Slovenije, predsednik Splošnega združenja grafične, grafično predelovalne industrije, časopisne in založniške dejavnosti ter knjigotrstva, predsednik skupščine Poslovne zajednice izdavača i knjižara Jugoslavije in predsednik Združenja za tisk pri GZS. Vrsto let je bil tudi član mednarodnega odbora Mednarodne zveze založnikov.

Martin Žnideršič je napisal več kot dvesto bibliografskih enot teoretičnih člankov, poročil, komentarjev in prikazov z različnih področij založniške prakse. V Sloveniji se je prvi teoretično in sistematično ukvarjal z založništvom. Je avtor štirih samostojnih študij in soavtor štirih študij s področja založništva in knjigotrstva.

Martin Žnideršič je tudi uveljavljen mednarodni strokovnjak za miniaturne knjige ter eden od štirih ne-Američanov, ki so dobili nagrado Norman Forgue Award za dosežke na področju miniaturnih knjig.

Martin Žnideršič je eden od ustanoviteljev Slovenskega knjižnega sejma, član prvega upravnega odbora sejma ter govorec na prvem knjižnem sejmu na Gospodarskem razstavišču leta 1972.

ZORAN KNEŽEVIČ: Dvoživke umirajo dvakrat (Cankarjeva založba)
Nagrada za najboljši literarni prvenec (podeljujeta ZKZK in DSP)
Žiri: David Bedrač (predsednik), Gaja Kos, Barbara Korun

V vseh trinajstih kratkih zgodbah Zorana Kneževiča se bralec sooča z odslilkavo sveta, ki je vselej nepretenciozna, pa vendar nadgrajena. Avtor na prvi pogled vsakdanje situacije in dogodke nadgradi z izvirnimi detajli in dogajalnimi momenti ter jih z ekonomičnim izrazom, ki ga spretno prilagaja pripovedovalcu oziroma vsakokratnemu govornemu položaju, izpelje tako, da v bralcu pustijo sled; k besedilom se v mislih vrača tudi potem, ko je knjigo že odložil. Zgodbe v zbirki so povezane z rdečo nitjo, ki jo razkriva že naslov – to je dvojnost oziroma položaj posameznika, ki je v okolju, v katerem živi, tuj. Kneževičeve zgodbe so tako vsebinsko kot jezikovno izčiščene, avtor z relativno preprostimi sredstvi dosega močne učinke, prav tako pa je učinkovit na ravni kompozicije, saj zasnova le-te ustvarja nepopustljiv suspens, tega pa podkrepi tudi z učinkovitimi odprtimi konci, ki so ena od bistvenih značilnosti kratkih zgodb. Kljub temu, da je knjiga *Dvoživke umirajo dvakrat* prvenec, nakazuje veliko mero spretnosti in ponuja bralske užitke tako zahtevnemu, kot bolj naključnemu bralcu.

Zoran Kneževič

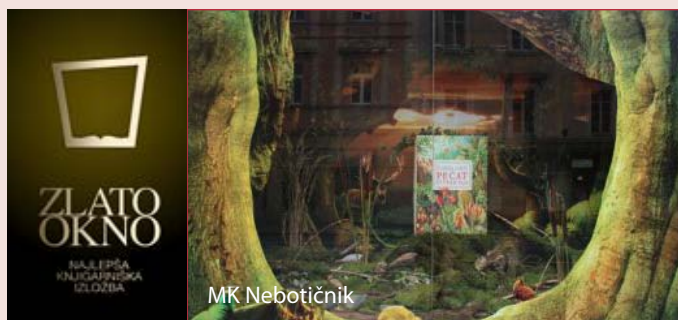

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA (SKA) IZ BUENOS AIRESA, Schwentnerjevo priznanje (podeljuje ZKZK)

Kulturno društvo Slovenska kulturna akcija iz Buenos Airesa praznuje letos 60-letnico delovanja. V tem času je izdala več kot 180 naslovov ter za slovensko kulturno zakladnico ohranila dela, ki so bila pred osamosvojitvijo in demokratizacijo Slovenije v matici prezrta ali celo prepovedana zaradi takratnih družbenopolitičnih razmer. Kot založnik je kljubovala neprijaznim okoliščinam in je v izseljenstvu uspela izdati nemalo izvirnih slovenskih naslovov iz leposlovja, družboslovja in esejistike, ki sodijo v sam vrh slovenskega kulturnega delovanja in so bila v svojem času in na določenih področjih celo bolj v koraku s svetovnimi trendi kot takratna dela v matici (spomnimo samo na prvi slovenski ekspresionistični roman *Človek na obeh straneh stene* Zorka Simčiča). Ob izdajanju knjig pa je SKA vseskozi in nepretrgoma izdajala revijo *Meddobje*, ki objavljala literarna dela in razmišljanja slovenskih ustvarjalcev in mislecev, postavljenih v prelomni čas in razseljenih po vsem svetu. Revija predstavlja vez z domovino, obenem pa je tudi most s kulturami dežel, v katerih živijo izseljeni slovenski kulturni delavci.

Prispevek Slovenske kulturne akcije k razvoju slovenskega založništva je nepogrešljiv in izjemen, sadovi njenega dela so prežeti z inovativnostjo in ustvarjalnostjo, hkrati pa je izjemno uspešno udeležila svoje poslanstvo predajanja znanja ter uveljavljanja slovenske kulture v svetu, ob doslednem upoštevanju najvišjih moralnih in etičnih standardov. Zato se kulturnemu društvu Slovenska kulturna akcija iz Buenos Airesa ob njeni 60-letnici, podeli posebno Schwentnerjevo priznanje 2014.

Nagrada za mladega prevajalca (podeljuje DSKP)
STAŠA PAVLOVIČ za roman Pawła Huelleja *Mercedes-Benz*
ANDREJ PLETERSKI za roman Laurence Plazenet *Sama ljubezen*
 Z nagrajema prevajalcema preberite pogovor na straneh 44 in 45.

Nagrada Zlato okno za najboljšo knjigarniško izložbo (podeljuje DSZ)
 Navdih za izložbo je bila nosilna tema knjige *Pečat stvarjenja*, katere protagonistka je raziskovalka mahu in ena prvih naravoslovc, ki vzporedno z Darwinom odkriva zakone narave.

Avtorska zasnova in izvedba nagrajene izložbe v Nebotičniku je delo ekipe marketinga MKZ (Manca Macuh, Saša Kovačič, Darja Klemenčič, Andreja Žnidaršič, Metka Zver).

V času sejma bodo podeljene tudi naslednje nagrade:

Nagrada za knjigo leta (podeljuje ZKZK), nominiranke:
 Karel Destovnik, Silva Ponikvar: *Ljubimca z Vošnjakove*, Mladinska knjiga
 Srečko Kosovel: *Mehaniki!*, Sanje
 Boštjan Napotnik: *Orodjarna*, Cankarjeva založba
 Martin Ramoveš: *Nesojeni kavboji*, Stripburger + Radio študent
 Jurij Ravnik: *Plezanje po kraškem robu*, Založba Narava

Nagrada za najlepšo slovensko knjigo (podeljuje ZKZK)
Nagrada za naj poslovno knjigo (podeljujeta ZKZK in združenje Manager)
Zlate hruške (podeljuje MKLJ pionirska), glej stran 66 in 67.

Dejan Valentinčič
Slovinci v Reziji?
 Pravi položaj in dejansko življenje slovenske jezikovne manjšine

Vida Škrabanja
Rad bi vedel več... o ajdi
 Štirijezična otroška knjiga

NOVO

Strokovna literatura
 Broširana izdaja, cca. 174
 11,90 EUR
 ISBN: 978-961-93633-1-7 (slov.)
 978-961-93633-2-4 (angl.)

Trda vezava, cca. 76 strani
 Cena: 24,90 EUR
 ISBN: 978-961-93633-0-0

Več informacij na spletu www.arte4.si
 Naročilo na info@arte4.si

arte4
 ZALOŽBA

NEKAJ PAČ MORAŠ NAREDITI ZASE!

<p>GREGA HOČEVAR USTVARJEN ZA GIBANJE <i>Kje so meje našega telesa, ali še boljše, kako jih premagati?</i></p> <p>354 strani 29,90 €</p>	<p>SCOTT JUREK JEJ IN TECI <i>Z vegansko prehrano do vrhunskih ultramaratonskih dosežkov</i></p> <p>232 strani 25,19 €</p>	<p>TYLER HAMILTON SKRIVNA DIRKA <i>V zakulisju Tour de France: doping, zakon molččnosti in zmaga za vsako ceno</i></p> <p>280 strani 25,69 €</p>
---	---	---

Darilni paket: vse tri knjige za 60 €, poština plačana
 NAROČILA: tel / 01 7291410
zalozba@ciceron.si • www.ciceron.si

CICERON
 TAM ALTAE SUNT RADICES STULTITIAE

V ospredje programa Mesto bere v sezoni 2014–15 postavljamo sodobne evropske zgodbe. Literarna obzorja bomo letos, že v četrti sezoni, raziskovali s pomočjo zgodb evropskih avtorjev in avtoric.

mestobere

Izbor vsebinsko zajema zelo intimne zgodbe posameznikov in družbeno prelomne dogodke, ki so zaznamovali evropski prostor in se zapisali v spomin posameznih evropskih narodov skozi literaturo.

Seznam knjig za literarna branja *Mesto bere... evropske zgodbe* sestavlja **60 izbranih knjižnih naslovov**. Bralci iz bralnega seznama izberejo **5 knjig po svojem izboru**, iz zpolnjenim seznamom pa bo vsak bralec prejel priznanje in nagrado.

Bralni projekt letos pričenjamo na **Ta veseli dan kulture, 3. decembra 2014**, ko bodo v vseh naših knjižnicah in na spletni strani Mestne knjižnice na voljo zgibanke in sezname literature.

Ljubitelji literature, vabljeni k branju in sodelovanju! *In čas bo gladko stekel med stranmi*, kot bi zapisala Slavenka Drakulić, tudi ena priporočenih avtoric z našega seznama.

Več informacij o projektu lahko dobite na naslovu: mesto.bere@mkj.si.

Harmonika za butalce

Ulomki iz življenja nekega besedila

Bratko Bibič

Beletrina, zbirka Koda,
2014, t. v., 219 str., 24 €, JAK

Bibič (1957), mednarodno uveljavljen harmonikar in skladatelj, ki temu inštrumentu izvirno spreveča običajno narodnozabavno glasbeno uporabo, je po izobrazbi magister filozofije (do zdaj že tudi avtor monografij o glasbi, denimo *Hrupa z Metelkove*), kar se seveda dodobra odraža tudi v pričujoči monografiji. V njej se je po eni strani celovito, po drugi strani pa svojevrstno poigral s harmoniko. V *Harmoniki za butalce* tako (po uvodu, v katerem se temeljito razpiše, zakaj ravno tak naslov, ne pa, denimo,

... izvirno preigra sociološki in kulturni kontekst tega inštrumenta ...

harmonika za telebane ali pa začetrnike) izvirno preigra sociološki in kulturni kontekst tega inštrumenta v tujini in pri nas (vključno z povezavo med harmoniko in hrano, ki po njegovem »spada« zraven) od njegove iznajdbe ter prvotne uporabe naprej, ob tem pa bralca (predvsem tistega, ki ne pozna po bliže tudi glasbene skupine Begnograd, pri kateri je predstavljal glavni ustvarjalni motor) seznanja tudi z lastnim ustvarjanjem, saj med besedilo spretno vplete umetniške projekte Begnagrada, ki jih kontekstualizira v splošnem glasbenem in tudi specifično harmonikarskem smislu. Esejistično glasbeno delo glasbenika, ki je soustvarjal sodobno zgodovino harmonike pri nas. > SAMO RUGELJ

GLOBAL

IZBOR NAJBOLEŠIH ČLANKOV IZ SVETOVNEGA TISKA

DECEMBER 2014
CENA 3,99 €

Ženski kondom

Nekoč plastična vrečka z erotično privlačnostjo meduze postaja vse bolj priljubljeno sredstvo za varno seks.

Ministrant v Hollywoodu

Kaj se zgodi, ko znanega hollywoodskega režiserja obtožijo posilstva?

Direktorica prihodnosti

Najbolje plačana ameriška menedžerka je bila ob rojstvu fant.

Skrivnostni Oman

Kako absolutistično vladati 44 let in ostati priljubljen?

Konec nacij

Predstavljajte si svet brez držav.

Pete Willcox, legendarni poveljnik ladje pri organizaciji Greenpeace, se že 33 let bori proti okoljskim zločincem po vsem svetu. A se ne vda.

Maščevalec na odprtem morju

Kralj vrnila | Moč hidžaba | Politika baklave | Mestni kavboj
Vegansko nasilje | Illuminati | Smrtonosni Mont Blanc

Informacije in naročila:

www.global-on.net

Telefon: 080 98 84

ŽE V PRODAJI!

BERE IN PIŠE:
DR. SAŠO DOLENC

Novi tokovi v glasbi 20. stoletja

Gregor Pompe

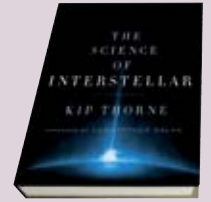
Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2014, m. v., 292 str., 26,90 €

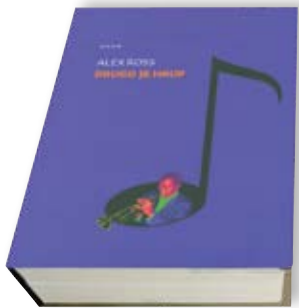
Muzikolog, skladatelj in glasbeni kritik v novem delu temeljito analizira glasbene tokove 20. stoletja. Svoj sprehod po glasbenem zemljevidu začne v obdobju moderne (konec 19. stol.) in konča na začetku 21. stoletja. z najnovejšimi glasbenimi praksami, kot sta improvizacija in večmedijska umetnost. Pompe se obravnavanih glasbenih tokov in ustvarjalcev loteva tako z glasbenozgodovinskega kot kompozicijsko-tehničnega vidika (tega ilustrira s primerom glasbene analize izbranega dela). Po udarek je na zasledovanju sprememb, saj 20. stoletje prinaša nekakšen »inovacijski fetišizem in idejo pluralizma«, po kateri so lahko sočasno bivali povsem različni slogi. Zanimivo je, da se novejši slogi še danes otepajo oznak, kot so težka, nehumana glasba. Vsakemu obdobju je dodan še izbor najpomembnejših del slovenskih avtorjev tega obdobja in izbor poglavitne literature. Delo je napisano zanimivo in namenjeno tako poznavalcem glasbe kot nam, ki glasbo spremljamo le ljubiteljsko. > KRISTINA SLUGA

The Science of Interstellar

Kip Thorne
W. W. Norton & Company, 2014

Sočasno s premiero novega odmevnega znanstvenofantastičnega filma *Medzvezdje* je izšla tudi knjiga režiserjevega znanstvenega svetovalca, sicer profesorja fizike in enega največjih strokovnjakov za črne luknje. V njej opisuje, kako je z nasveti pomagal pri pripravi in snemanju, hkrati pa sistematično predstavi tudi znanstveno ozadje vseh nenavadnih dogodkov, ki se zvrstijo v filmu. Da ne bi prihajalo do nesporazumov, posamezna poglavja knjige opremi s posebnimi simboli, ki označujejo stopnjo preverjenosti posamezne teorije, ki jo opisuje. Sledijo si vse od povsem preverjene teorije do velike spekulacije.

Drugo je hrup

Poslušati dvajseto stoletje

Alex Ross; prevod: Leon Stefanija

Beletrina, zbirka Koda, 2014, t. v., 704 str., 34 €, JAK

Ross (1968) je glasbeni kritik *New Yorkerja*, ki je za svojo pričujočo knjigo iz leta 2007 prejel številne nagrade. Ne brez razloga; v obsežni monografiji se glasbe, dobesečno poslušanja dvajsetega stoletja loti precej drugače, kot smo vajeni: glasbo preizprašuje skozi kaskado družbenih sprememb, ki se vijejo od ruske oktobrske revolucije do ameriškega rokenrola v šest-

desetih letih pa vse do današnjih dni, do Bona in Beyoncé. Pri tem seveda podrobno obdeluje najbolj znamenite glasbene primere, ki so zarivali v družbeno politično realnost te dobe (recimo primer Šoštakoviča v Stalinovi Rusiji, pa Straussa v Hitlerjevi Nemčiji pa holokavsta, ki je izbrisal cele šole komponistov, pa Herrmanna in Hollywooda do Glassovega minimalizma), hkrati pa nam skozi svoje primere ves čas kaže, kako je usoda kompozicije dvajsetega stoletja doživela enovit lok strmega upadanja. Na začetku dvajsetega stoletja so bili skladatelji velike zvezde na svetovnem odru, prazvedbe njihovih del so privlačile množice, prizore ob njihovih smrtnih posteljah pa so časopisi opisovali z osupljivimi podrobnostmi. Sto let kasneje so skladatelji v glavnem izginili z radarja splošne kulture, največji ljubitelj klasične glasbe v modernem hollywoodskem filmu pa je »umirajoči serijski morilec Hannibal Lecter, ki svoje krvave roke mane ob Goldbergovih variacijah«. Hkrati pa po drugi strani klasična glasba dosega veliko več občinstva kot poprej, ima milijone obiskovalcev, čeprav le nekaj izmed množice skladateljev (120 naj bi jih bilo tudi v Sloveniji) najde občinstvo zunaj razmeroma omejenega števila ljubiteljev. Knjiga o glasbi, ki jo je napisalo dvajseto stoletje. > SAMO RUGELJ

How We Got to Now

Six Innovations that Made the Modern World

Steven Johnson,
Riverhead, 2014

Ko vsakodnevno uporabljamo dosežke moderne civilizacije, se le malokdaj zamislimo in vprašamo, kdo je dejansko zaslužen za to, da nam iz pipe priteče pitna voda, da lahko v trgovini vse leto kupujemo raznoliko hrano in da si ponoči lahko prižgemo luči. Steven Johnson v knjigi in istoimenski televizijski nanizanki predstavi ozadje šestih ključnih tehnoloških iznajdb, na katerih temelji naša civilizacija. Podobno kot pri velikih znanstvenih odkritjih je šlo tudi pri tehnoloških inovacijah za dolgotrajno in naporno delo mnogih izjemno sposobnih posameznikov, ki pa jih širša javnost večinoma sploh ne pozna.

Odstiranje pogleda

Spomini, izkušnje, spoznanja

Mirjana Borčič

Javni zavod Kinodvor, 2014, m. v., 113 str., 15 €

Mirjana Borčič (1925), veteranka filmske vzgoje pri nas, skuša v svojih publikacijah od *Filmske vzgoje na Slovenskem: Spominjanja in pričevanja 1955–1980* iz leta 2007, ko je dobila tudi Badjurovo nagrado, svoje izkušnje s področja filmske vzgoje – ta po osamosvojitvi Slovenije ni doživela kakega velikega razvoja v smislu njenega vpeljevanja v splošni vzgojno-izobraževalni sistem – prenašati na nove generacije. Javni zavod Kinodvor kot eden od nosilcev prikazovanja zahtevnejšega filma in razmišljanja o njem se tako kaže kot idealen izdajatelj še ene knjige, ki jo je napisala (in ob pomoči urednice Barbare Koebl sestavila) Borčičeva. Pričujoče delo je po eni strani torej memoarskega tipa, saj avtorica ves čas sega v preteklost in pojasnjuje, na kakšne ovire je naletela pri svojih prizadevanjih, da bi film približala mladim, po drugi strani pa je inspirativnega značaja, saj bodočim filmskim pedagogom daje uporabne napotke vseh vrst, s čimer bodo lažje orali novo ledino filmske vzgoje pri nas. > SAMO RUGELJ

On Immunity

An Inoculation

Eula Biss,
Graywolf Press, 2014

Pisateljica Eula Biss je napisala izvrstno knjigo o imunologiji in cepljenju, ki teme ne obravnava na običajen način, značilen za poljudnoznanstveno literaturo. V knjigi bralcev ne nagovarja le z nazornimi primeri in zanimivimi zgodbami, ampak zapleteno medicinsko temo podrobno predstavi skozi vrsto esejev, ki so slogovno bliže literarnim študijam kot poljudnoznanstvenim besedilom.

Festival kratke zgodbe maja letos v Zagrebu je razdišala ekipa hrvaških pisateljev, ki pod blagovno znamko »Pazi, pisci kuhaju« nekaj let sèm rada spakira svoje kuharsko orodje in se zapelje na kulturne shode; dodajali so plin pod ponvami tudi na knjižnem sejmu Mariber pred dvema letoma. Njegov član, gastronomski strokovnjak in glavni razsodnik Dnevov raštike, purana in pršuta v Tijarici, Veljko Barbieri, hrvaški pisatelj, pesnik, potopisec in laureat Matice hrvatske, je na lanskem Slovenskem knjižnem sejmu žaril in palil školjke in drugo morsko sadje. Letos mu bo sledil pravi KulinARTFest in bodo znana imena kuhala na sejmu vsak dan.

Bomo snedli besedo?

Hm. Nekdaj so bile kuharske knjige, skrajšano *kuharice*, sinonim za lukrativno podlost in intelektualno bedo založništva. Navržena izjava »Itak pa izdajajo samo še kuharice« je s površno kretnjo odpisala kakršno koli možnost resnejšega ukvarjanja s to problematiko in uperila prst v zaslužkarskega založnika. Izhajali so tudi drugi priročniki, recimo za brkljanje samozvanih mojstrov, ter celo prvi, še s črno-belimi fotkami ponazorjen praktikum za spolne položaje, nekoliko nekritično naslovljen *Kama sutra*. Zakaj se je zaničljivi sloves prijel ravno kuharic, se ne ve, a očitno je moralo biti kuhanje posebej žaljivo opravilo. Opis postopka, kako se lotiti še tople in neoskuobljene rajne race, da bo na koncu pridišala z jabolki naphana iz pečice, nikakor ni smel upati na priznanje, da je del spodobne knjige, medtem ko je bilo domisljici *Pericarežeracirep* na naslovnici pesniške zbirke to avtomatsko zagotovljeno.

Zdaj so najnižje mesto med nečastnimi založniškimi podvigi zavzele knjige, ki jim uredniki, kadar jih doletijo, nejevoljno rečejo »psihošit«: njejevoljne nebuloze, priročniki za osebno rast, magične recepture za sestopanje vase ali plezanje po družbeni lestvici. Kuharice so se, po drugi strani, pogospodile v literaturo, ki se trudi biti slastnejša od prave kuhe. Priklon za prvenstvo v tem žanru gre seveda bohotni družini Ilovarjevih, da je pred leti v Mladini polagala na jezik vedno nove slastne besedne zveze in tako zamesila kulturo, ki odtlej hvaležno vzhaja. Cela Slovenija je vsak teden lačno pričakovala, v kateri jedilnici bodo sedli za mizo in koga bo Ilovarjev ata v imenu svojega plemena slabo prebavil, koga pa s kruhom pomazal: izraz »s kruhom pomazano« je postal splošno sprejeta norma pri izražanju ljudske sodbe o presežkih v kulinaricnih obratih. Ilovarji so v marnje o hrani prinesli nekaj, s čimer nas je v literaturi razvajal François Rabelais: pogled na svet z vidika kulinaricnega užitarja. K mizi več ne sedajo kot mrzli razsodniki, ki *ex cathedra* seštevajo organoleptične in vizualne komponente v končno oceno, ampak s celim bitjem in poželenjem poročajo, kako so se razplamtevala pričakovanja, kakšne užitke so si obetali in kako jim je bilo na koncu postreženo. Potožijo nad vremensko nevšečnostjo, ki je skalila pot do cilja, se razgovorijo o družinskih razmerah gostitelja ter zapojejo hvalo krhkosti skorjice, ustvarjene s sladkornim posipom iz preudarne roke, in pomeditirajo nad njenim raztapljanjem v nič oziroma v komaj opisljivi okus na nebu in jeziku. Ilovarji so rodili kulinaricni barok.

Domnevati smemo, da se je njihov družabni »mi« rodil iz majestetičnega plurala kuharskih knjig; saj veste: »Vzamemo pest riža in do-

damo ...« Ilovarjev naslednik v Mladininem Konzumu, Boštjan Napotnik Napo, ki je svoje kulinaricno orodje nabrusil ne le za opise prehranske krajine v deželi, ampak je še sam zavihal rokav in pristopil konkretno h kuhinjskemu pultu, je zaposlil literarni potencial veleznika. Saj veš: »Vzemi kos repa, ne premastnega ...« Tako si lahko vzame pravico, da včasih bralca med kuho potrepnja tudi s kakšno zasebno, se takoj zatem umakne nazaj v modrovanje, posoli s ščepcem obče re-

snice in naredi elipso do detajla pri postrežbi slastnega zrezka, ko si šele komaj vzel leseno kladivo v roke, da ga temeljito potolčeš. Njegova poetika pisanja kuharskih knjig je tudi dober odvod dolgoletne prakse pri televizijski prodaji: sodobna komunikacijska metaforika in metonimija se je na tanke pomen-ske odtenke valjala, rezala in cinila v milijardni oglaševalski industriji, da je ustvarila sporočilne norme, ki iz sekundne tarife iztisnejo čim več, ne da bi pozabile zaigrati na čute.

Dokončno je tanko mejo med literariziranim spodbujanjem podjezične slinavke ter pravo literaturo pred nekaj leti prestopil Marko Zorko s *Knjigo mrtvih*. Ta panegirik življenju, ki da lahko obstane samo tako, da »žre življenje«, je žrtje odril, razprl in ga ponudil v konzumacijo skupaj z epizodami iz avtorjeve minulosti. *Knjigo mrtvih* smemo po pravici imenovati literarna kuharica, ne da bi delali silo literaturi niti kuharicam. Jedi, ki jih niza, so verodostojno predstavljene, njih uporaba in izvedba nista vprašljivi, ošvrk čez ontološki status jetrc s čebulo, ki se kadijo na krožniku, pa tudi ne more škoditi. In res je, da smo na dolgi rok vsi mrtvi.

Evo, zmanjkuje nam prostora, pa še predjedi nismo dobro zmazali. Napota in Zorkna smo se komaj dotaknili in po krivici skoraj spustili koroškega založnika in pisca Lojzeta Wieserja; njegova ljubezenska izpoved domači kuhi, naslovljena *Kuhanje pod drugimi zvezdicami*, je obenem

romanje v pokrajino otroštva in lekcija o visoki kmečki kuharski kulturi, ki zasije, če pavperizirane možgane potrošnika iz sterilnih marketov očistimo predsodkov. Ko bralec poliže sladki med zgodbe, mu v roki ostane kajla receptov za pripravo pojedine iz samooskrbnih surovin. Toliko tega bi se še dalo reči! Zato bomo vodstvu Slovenskega knjižnega sejma položili na dušo, naj drugo leto KulinARTFest poleg konkretne košte na jedilnik zapiše tudi cmokanje ob sladkih besedah, pred občinstvom naj se avtorji cvrejo v poskusih, kdo bo z besedo potočil slino, in se cmarijo v pričakovanju odločitve žirije, ki bo izbrala najboljši nastop. Žirije so pa itak, kot je obče znano, ena sama kuhinja.

Boštjan Napotnik,
avtor knjige *Orodjarna*

Razširjena slovenska planinska pot

Gorazd Gorišek

Planinska zveza Slovenije,
2014, pt. v., 192 str., 23,90 €

Slovenska planinska pot (SPP), ki poteka od Maribora do Ankarana, od Pohorja in Karavank prek Kamniško-Savinjskih Alp in Julijcev do primorskih gričev, seveda ne more zajeti vseh pomembnih hribov in gora. Zato je izšel nekakšen dodatek z namenom, da bi pohodniki res spoznali celotno Slovenijo. Pričujoči vodnik se ponaša tako z novo, lično oblikovno podobo (znamenjem nove podobe vodnikov Planinske zveze Slovenije) kot z novim avtorjem (Gorazd Gorišek, 1976, dolgoletni planinec). Popelje nas od Kobaridskega stola na vzhodu, potem pa naredi velik lok proti zahodu Slovenije, od koder se na izhodišče vrne po južnem delu in pregled 44 vrhov sklene na Cerku. Glavna odlika vodnika je, da poleg osnovnega, najbolj primerne pristopa na posamezni vrh ter vseh pripadajočih podatkov (od višinske razlike do časa hoje) predstavi tudi druge pristope. Te lahko planinec uporabi tako za naslednje izlete kot tudi za potencialne spuste, če se mu ni treba vrniti na izhodišče. Zgoščeno in sistematično.

K2 – zmagoslavje in tragedija

Stipe Božič

prevod: Iztok Osojnik
V. B. Z., zbirka Tridvaena,
2014, 167 str., 25,90 €

»Prešnilo me je, da je bilo prvič, da z nogo nisem stopil na vrh, ampak sem se ga samo dotaknil z roko. V tistem trenutku mi je bilo popolnoma vseeno, namreč ves nesmisel nekoristnega osvajanja, saj mi je grozila nevarnost, da bom izgubil pamet ali celo življenje.« Tako o svoji osvojitvi vrha K2 leta 1993, ki se je končal nesrečno, s smrtjo enega od članov odprave (drugemu pa so morali amputirati prste), piše Stipe Božič (1951), legendarni dalmatinski alpinist, ki je skupaj s slovenskimi korenjaki krojil jugoslovansko zgodovino himalajskih alpinističnih vzponov. Božič nas v svoji najnovejši, spominsko zastavljeni knjigi, prvem prevodu v slovenščino, popelje po glavnih poglavjih svoje alpinistične kariere, daje poglavjem naslove po slovenskih alpinističnih legendah (Viki, Šrauf, Aleš), na koncu pa ob ponesrečenem komercialnem vzponu na Everest leta 1996 (o njem je Jon Krakauer napisal knjigo *Izginulji*), v katerem je najvišja gora zahtevala grozljivi davek, razmišlja o tem, kako zelo se je v zadnjih desetletjih spremenila etika vzpenjanja na najvišje gore sveta.

NOVO IZ PLANINSKE TRGOVINE PZS

Gorazd Gorišek

RAZŠIRJENA SLOVENSKA PLANINSKA POT

Vodnik za vse, ki želijo prekrizariti Slovenijo na enega najzanimivejših načinov – peš!

- Razširjena slovenska planinska pot od leta 1966 dopolnjuje Slovensko planinsko pot;
- 44 ciljev po vsej Sloveniji – od najresnejših vrhov v visokogorju preko vrste gozdnatih hribov do blagih severovzhodnih gričev;
- zgoščeni, natančni in sistematični opisi;
- kratka predstavitev ostalih pristopov na isti cilj;
- bogata grafična oprema;
- priročni format: 13 x 21 cm; 192 strani, integralna šivana vezava.

Delo mladega, a priznanega pisca vodnikov, ki imajo v sebi »dušo« legendarnega Tineta Miheliča.

23,90 €*

Privlačna ponudba za

novi naročniki PLANINSKEGA VESTNIKA

Cena letne naročnine (12 števil): 39,00 €.

25% popust za člane planinskih društev PZS pri sklenitvi letne naročnine.

Vsem novim naročnikom, ki se do konca leta 2014 naročite na Planinski vestnik za leto 2015, **podarimo eno od naslednjih knjig:** *Bele sanje – kamnita resničnost*, *Človek, gora, poezija*, *Moje gore*, *Planinski zbornik ob 110-letnici SPD/PZS*, *Podhladitev*, *omrzline in druge poškodbe zaradi mraza*, *Zorko Jelinčič nad prezrtjem in mitom*.

39,00 €**

člani PD
29,25 €**

*DDV je vključen v ceno. Pri pošiljanju z odkupnino plača stroške poštnine naročnik.

**DDV in poštnina sta vključena v ceno.

Informacije in naročila na sedežu PZS: Dvorakova ulica 9, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti:** p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu:** 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu:** 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka:** 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila:** narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS:** <http://trgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Dvorakova 9: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

Alojz Kodre (1944) ni samo legendarni fizik, ampak tudi velik poznavalec znanstvene fantastike in tisti prevajalec, ki je inteligentno in lucidno poslovenil Štoparski vodnik po galaksiji. Z njim smo se pogovarjali ob ponovnem izidu serije (pri založbi Pivec), ki je sedaj bogatejša še za štiri del.

»Kljub garanju je bilo prevajati Adamsa en sam velik užitek.«

Bukla: Kako ste se prvič srečali s *Štoparskim vodnikom po galaksiji* in kdaj?

Kodre: V začetku osemdesetih let na poti na konferenco v ZDA. Na zahodno obalo se je v tistih časih letelo zvečer do Londona in naslednje jutro čez lužo. Na Heathrowu sem se pri knjižnih stojalih oskrbel še z branjem za večer in za dolgi let, seveda sem izbiral med fantastiko. Opazil sem dve knjigi neznanega avtorja s čudno, psihedelično opremo. Eno, *Štoparski vodnik*, sem izbral in jo še zvečer na dušek požrl, zjutraj pa pohitel k stojalu, ali je druga, *Restavracija*, še tam. Po vrnitvi sem knjigi priporočil Tehniški založbi, za katero sem takrat kar redno prevajal, in tako sta izšli v slovenščini.

Bukla: Kako je prišlo do dogovora za prevod – prvi del je v slovenščini izšel leta 1988, torej štiri leta po izvirnem izidu četrtega dela *Štoparskega vodnika Zbogom in hvala za vse ribe*. Zakaj se je toliko zamujalo?

Kodre: Takrat ni bilo posebnega občutka zamude. *Štoparski vodnik* je ravno postal kultno branje in med založbami, med katerimi je bilo dogovarjanje tedaj precej počasnejše kot danes, še ni veljal za vročo robo. Ko ne bi bilo opisanega naključja, bi najbrž potoval do nas še nekaj let. – Pač pa smo bili po prvih dveh knjigah pozorni na nadaljevanja, ki so morala slediti. Zadnji Adamsov del serije, *Pretežno neškodljivo*, smo dobili v slovenščini samo leto po angleški izdaji.

Bukla: Kako tvegano je bilo prevajati Adamsa? Kaj so bili največji izzivi?

Kodre: Občutka tveganja pri Adamsu nisem imel nikoli. Izziv so bile njegove čudovito dolge periode, zapletene, a vedno tudi logično in skladenjsko brez napake razpletene. Kljub temu da sem takrat že prevajal v računalnik – menda so bile to prve knjige pri nas, ki so šle v tiskarno na digitalnem nosilcu, prva še na Spektrumovi minikasetki, naslednje na Atarijevih – sem moral marsikatero mesto razvozlati s svinčnikom na papirju. Nekaj malega težav je bilo z redkimi besedami, ki jih nisem našel niti v 7-kilogramskem Websterjevem slovarju, a so se sčasoma same dale razpoznati – ni bilo tako kot danes, ko se slovarji, vključno z Urban Dictionary za sleng, kletvice in grde besede, priključijo med prevajanjem, z enim samim klikom, da Wikipedije sploh ne omenjam. – Kljub garanju pa je bilo prevajati Adamsa en sam velik užitek.

Bukla: Koliko se šesta knjiga *Štoparskega vodnika Pa še tole v pripovednem stilu razlikuje od prvih petih?*

Kodre: Pravzaprav manj v pripovednem stilu kot na drugi, vsebinski ravni. Eoin Colfer je vestno opravil domačo nalogo, tako da je *Pa še tole* izjemno bogato pretkana z referencami na prvih pet knjig, nemara celo malo preveč, če bi jo hoteli brati posebej, z ne prav svežim spominom na predhodnice. Jezik je nekoliko bolj grob, rahlo ga zanaša v lascivnost, ki je Adamsu tuja. Lahko da je to njegov osebni slog ali pa se je želel s tem približati novim generacijam bralcev. Če je Urban Dictionary zvest posnetek njihovega jezika, moram Colferju skoraj dati prav. Vsekakor bo bralec, ki je pri Adamsu vzljubil »štose« in utrgane jezikovne in pripovedne iznajdbe, tudi pri Colferju našel tega v izobilju. Tiho razmišljanje o fazah človeškega življenja v ozadju pripovedi, ki ga omenjam v predgovoru k *Losos dvoma*, pa je znal dati samo Douglas Adams.

Bukla: Kako ste kot fizik in znanstvenik gledali na *Štoparski vodnik*? Ne nazadnje ste potem prevedli tudi knjigo *Znanost v Štoparskem vodniku po Galaksiji*. Ste sami poprej kdaj razmišljali, da bi napisali kaj takega?

Kodre: Predvsem kaže ves *Štoparski vodnik* Adamsovo izjemno poznavanje znanosti, tako naravoslovja kot tehnologije, pa tudi njenih mejnih področij s humanistikom, se pravi tega, čemur pravimo kognitivna znanost. Na tekočem je z najnovejšimi dosežki, in četudi jih v svojih utrganih iznajdbah parodira, to niso kar naključni izmisleki, ki naj rešijo trenutni problem zgodbe, pač pa je očitno, da dobro pozna pravo bistvo in da je parodija naklepna, sistematična in duhovita. Michael Hanlon je vedel, kako sijajno ogrodje ponuja *Štoparski vodnik* za njegovo knjigo o ključnih vprašanih moderne znanosti. (Sicer je nekeje omenil, da mu je ideja dala urednica.) – Sam nisem nikoli resno razmišljal o takem ali drugačnem pisanju (mogoče nisem naletel na pravo urednico), a če bi že, mi je bližja Adamsova kot Hanlonova smer.

Bukla: So vaši študenti kdaj komentirali dejstvo, da ste ravno vi prevajalec te kulturne knjižne serije?

Kodre: Ja, to je bilo med študenti menda dobro znano, tu in tam smo si z drobno opombo dali vedeti, da vemo ..., za 25. maj smo si nadedli brisače. Pred nekaj leti so študenti na vrata kabinetov nalepili drobne sličice s tipičnimi zgodami za vsakega od učiteljev. Sam sem dobil pisano številko 42 in sem bil zelo ponosen. Še danes je tam.

Bukla: Prevedli ste tudi Adamsovo zbirko neleposlovnih besedil *Losos dvoma*. Kako močan se vam je zdel Adams kot (družbeno angažirani) mislec?

Kodre: Težko bi ga opredelil kot družbeno angažiranega, se je pa zelo jasno izrekal o določenih vprašanih, recimo o varovanju okolja in o religiji. Z nekoliko ostrejšim pogledom prepoznamo elemente družbene kritike v vseh njegovih knjigah. Dobra poznavalka* Adamsa je njegovo satirično ost zelo pronicljivo primerjala z Voltairovo v *Kandidu*.

Bukla: Znanstveno fantastiko ste prevajali že prej, denimo *Peti planet* že leta 1972, zbirko kratkih zgodb *Srečni planet* še dve leti poprej. Kaj vas je pritegnilo pri tem žanru?

Kodre: Za mlade moje generacije je bila znanstvena fantastika močna duhovna spodbuda, ki je s prelamljanjem in nadomeščanjem aksiomov tega sveta širila obzorje možnega. Pri tem ne mislim žanra vesoljske opere ali vesoljske kavbojke, ki je bil v tej igri aksiomov nedosleden in nezmeren. Z veseljem se spomnim Lemovega *Magellanovega oblaka*, pa Dolničarjevih prevodov kratke ZF-proze. V študentskih letih sem začel brati angleško ZF in kmalu po diplomi tudi prevajati za Tehniško založbo, kratke zgodbe za revijo *Življenje in tehnika*. In po nekaj letih vjavske dobe so me povabili, da sestavim zbirko.

Bukla: Kakšen status je imela znanstvena fantastika v 1970. letih v naših krajih? Kakšno povpraševanje je bilo po knjižni zbirki *Spectrum* tedaj?

Kodre: Mislim, da je bila znanstvena fantastika takrat zelo priljubljena in predvsem močno živa, znotraj nje so se rojevale podzvrsti, »novi val« pa »novi novi val« in nazadnje »kiber ZF«, ki so širile krog bralcev, od trdih tehnomanov k ljubiteljem mehkejših znanosti, z več družbenega inženirstva in družbene kritike. O knjigarski uspešnosti neposredno ne morem soditi, a TZS je imela stalen program znanstvene fantastike, nekaj knjig na leto, in nekaj jih je doživelo tudi ponatis.

Bukla: Kako ste izbrali zgodbe za *Srečni planet*? Vsaka od teh zgodb, spomnim se, bral sem jo deset let po izidu, je ponujala svojevrsten vstop v žanr znanstvene fantastike.

Kodre: Iskal sem pestrost, značilne izdelke temeljnih avtorjev. Ko jo prelistavam danes, vidim, da je bila vedno odločilna človeška, ne tehnična plat zgodbe.

Bukla: Katera kratka zgodba, takrat so izhajale tudi v *Življenju in tehnika*, se vam osebno zdi najboljša? Meni je najboljša morda še vedno *Rože za Algerona*? ☺

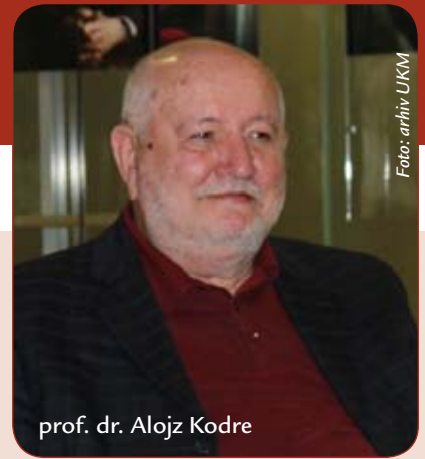
Kodre: Se strinjam, meni tudi. Ob bok bi ji nemara postavil *Romanje na Zemljo* iz druge zbirke, pa *Divjo jablano*, od prevodov v reviji *ŽiT* pa *Malo rdečo šolo*.

Bukla: Kako gledate na kondicijo tega žanra danes? So ga prehiteli fantazijski in drugi žanri?

Kodre: Znanstvene fantastike, kot jo je poznala naša generacija, ni več. Izhajajo pa vznemirljiva dela, tehnološko izpiljena, sociološko netrivialna, psihološko pretanjena, na primer trilogija *Rdeči Mars, Zeleni Mars, Modri Mars* Kima Stanleyja Robinsona. Sijajni pisci presegajo okvire žanrov in jih spajajo. Res pa moram priznati, da že dolgo nimam več pregleda nad področjem, kar ga je ostalo in kakršno je danes.

Bukla: Imate še kakšne prevajalske želje, ideje, predloge?

Kodre: Med sijajnimi sodobnimi pisci bi izbral Dana Simmonsa in prevedel njegove *Premene težnosti* (*The Phases of Gravity*). Z nekaj več poguma mogoče celo njegov *Hiperion* (*Hyperion*).

prof. dr. Alojz Kodre

Foto: arhiv UKM

Matematika

Carol Vorderman

prevod: Hema Vasle, Irena Sečnik

Mladinska knjiga, 2014, m. v., 263 str., 24,94 €

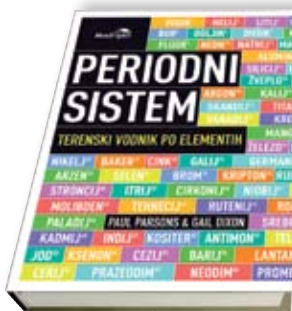
Napredovanje v matematiki je povezano tudi s stalnim obnavljanjem že usvojene snovi, pri tem pa pogosto največje težave predstavlja iskanje formul ter ponovno aktiviranje že znanih konceptov reševanja raznih nalog iz že predelanih učbenikov (ki jih učenci in dijaki niti več nimajo, saj jih vračajo nazaj v šole). Pričujoči priročnik *Matematika* je v tem smislu izvrsten opomnik, ki z vrhunsko izdelanimi grafičnimi prikazi (ki so plod izjemne založbe Dorling Kindersley) olajša prepoznavanje različnih matematičnih problemov (zajema snov od šestega razreda osnovne do drugega letnika srednje šole). Pregledno, sistematično in celostno spomni na že predelano snov ter postreže s ključnimi načini reševanja, ki so neposredno v pomoč pri nadaljnjih nalogah. Priročnik je pregledan in v okviru možnosti prilagojen slovenskemu šolskemu načrtu pri matematiki, razdeljen na šest poglavij (številna, geometrija, trigonometrija, algebra, statistika in verjetnost) in obsega vsa ključna področja, s katerimi se srečujejo učenci, zato predstavlja nepogrešljivo in dolgoročno uporabno matematično priročniško knjigo. Upajmo, da dobimo tudi prevod priročnika *Naravoslovje* iz iste serije.

Periodni sistem

Paul Parsons, Gail Dixon

prevod: Lijana Dejak

Modrijan, 2014, m. v., 240 str., 27,20 €

Včasih mi postane žal, da v šolo ne morem hoditi v teh časih, ko tudi v slovenščini obstaja ogromno izvrstno grafično opremljenih obučbeniških knjig. Kot človeku, ki sem več kot desetletje posvetil učenju in študiju različnih vrst kemije (od anorganske do farmacevtske), bi mi pričujoči priročnik vsekakor lajšal in lepšal vstop v svet kemijskih elementov. V njem so v logičnem zaporedju predstavljeni vsi do zdaj znani kemijski elementi, ki jih je v sedanji periodni razpored pred približno poldrugim stoletjem zložil ruski kemik Mendelejev. Pri tem poleg estetske fotografije fizičnega videza posameznega elementa avtorja v besedilnem delu pojasnjujeta njegove ključne fizikalne in kemijske lastnosti (atomska teža, barva, faza, tališče, vrelišče, kristalna struktura in razporeditev elektronov na orbitalah), okoliščine njegovega odkritja ter možnosti njihove uporabe. Več kot priročna knjige za vse bodoče naravoslovce.

Zemlja; Zelo kratak uvod

Martin Redfern; prevod: Manica Baša

Krtina, 2014, m. v., 158 str., 14 €, JAK

Natančen in tu in tam humoren oris našega planeta Zemljo postavlja v večno spreminjajoč se kontekst. Redfern je študiral geologijo, zaposlen pa je kot novinar in je avtor mnogih knjig o našem planetu. V pričujočem delu Zemljo najprej predstavi z vesoljske perspektive kot planet, kjer se je marsikaj lepo pokrilo za to, da je tu lahko nastalo življenje, temu pa hitro doda časovno dimenzijo njenega razvoja skozi milijarde let. V nadaljevanju obdela ključne geološko-geografske pojme, kot so globine Zemlje, ki nam bodo za vedno ostale skrite, preobrne naš pogled na oceane, nas vpelje v zgodovinsko logiko »plesa« celin in njegovih posledic na floro in favno, na koncu pa popiše še dva dokaj pogosta naravna pojava, ognjenike in njihove izbruhe ter potrese in vzroke zanje ter vpliv vsega tega na človekovo življenje na Zemlji. Dinamično.

Teorija relativnosti

Albert Einstein, Françoise Balibar

prevod: Matjaž Ličer, Vojislav Likar

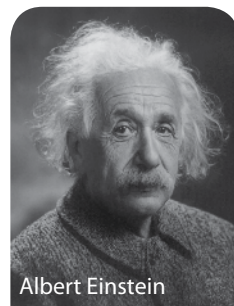
ZRC SAZU, zbirka Historia Scientiae, 2014, t. v., 228 str., 27 €

Nekako hkrati, ko je v kinodvorane prišlo *Medzvezdje*,

najambicioznejši znanstveno fantastični film tretjega tisočletja, v katerem se režiser na veliko poigrava tudi z relativnostjo časa v povezavi z gravitacijo, smo v slovenščino, približno ob stoletnici izida, dobili knjigo, v kateri je Albert Einstein kar se da pol-

ljudno razložil relativnostno teorijo. Priznam, malce nenavadno se je lotiti branja knjige izpod peresa fizika, ki je usodno zaznamoval fiziko zadnjega stoletja, a njegovo postopno, logično prehajanje iz evklidske geometrije proti začetku pojasnjevanja načela relativnosti v ožjem smislu, lahko pritegne vsakega, ki je vsaj malo užival v srednješolski fiziki. Einsteinove ponazoritve eksperimentov z uporabo premikajočega vlaka, s katerega posvetimo s svetlobnim žarkom v smeri vožnje, so pri poučevanju fizike v veljavi še danes, morda pa je manj znano dejstvo, o tem piše prevajalec Matjaž Ličer v spremni besedi, da Nobelove nagrade v zadnjih dvajsetih letih še vedno *relativno* pogosto prejemajo za nadgradnjo Einsteinove teorije. Drugi del knjige predstavlja besedilo upokojene francoske profesorice fizike, v katerem se pred nami odvija nekakšen zgodovinski pregled razvoja relativistične problematike v znanosti, seveda s poudarkom na mehaniki in astronomiji.

Albert Einstein

Ne sodi knjige po platnici. *človeka zunanosti*

Prevod: Boštjan Gorenc - Pižama

Več o knjigi: www.ocean-si.com
info@ocean-si.com / 040 911 411

ocean

Kruh na zagovoru

Pšenica redi in škodi.

Pa veste zakaj?

William Davis

prevod: Irena Sbil

Medijski partner,

2014, m. v., 216 str., 24,50 €

Avtor, doktor medicine in priznan kardiolog, v pričujoči knjigi (veliki uspešnici na tujih trgih), poskuša razložiti zakaj so bili ljudje (tako najstniki kot odrasli) v preteklosti bolj vitki in bolj zdravi v primerjavi z današnjo populacijo. Večji del krivde obesi pšenici, oziroma povečanemu vnosu genetsko spremenjene moderne pšenice v človekovo telo. Na skoraj dvesto straneh razumljivega čtiva popolnoma razgali to najbolj priljubljeno žitarico na svetu in jo razglasi za največjega sovražnika našega zdravja in povzročitelja povečanega trebuha, ki ga avtor poimenuje »pšenični trebuh« ali Wheat Belly, kot je tudi originalni naslov knjige. Provokativno, a »paleo jedci« se pod to zlahka podpišemo. > RENATE RUGELJ

Vzemite zdravje v svoje roke

Ubežite industriji bolezn!

Elaine Hollingsworth

prevod: Jernej Zoran

Ara, 2014, m. v., 534 str., 24,90 €

Avtorica v podnaslovu knjige napove vsebino – »ubežite industriji bolezn!« – in nadaljuje s citatom H. L. Menckena, da je »najnevarnejši človek za vlado tisti, ki razmišlja s svojo glavo in se ne ozira na prevladujoče praznoverje in tabuje«. V obsežni knjigi kritizira organizacije in podjetja, ki povzročajo velikansko škodo pri ohranjanju zdravja in povzročanju bolezni in s tem na milijone žrtev. Navaja povezave z uradno medicino (ki po večini prezira naravno zdravljenje) in znanstveniki, ki zavestno prikrivajo podatke ter omogočajo farmacevtskim podjetjem, da na račun nevarnih zdravil služijo milijarde dolarjev. Pravi pa tudi, da so sicer še pogumni zdravniki in znanstveniki, ki si upajo razmišljati s svojo glavo. Elaine Hollingsworth spodbuja odgovornost do samega sebe in našteva pasti, ki nam lahko pomagajo, da se izognemo industriji bolezn. Hrano, živila in prehranske dodatke, za katere znanstveniki trdijo, da so neoporečni, avtorica s pomočjo prezrtih znanstvenih študij postavi na glavo, hkrati pa nam predstavi alternativo, ki nam pomaga ohranjati zdravje in preprečevati bolezn. > SABINA BURKELJCA

Resnice in laži o hrani

Z izvorno prehrano do boljšega zdravja in primerne telesne teže

Anita Šupe

prevod: Jakob Rado Vouk

Ara, 2014, m. v., 246 str., 19,90 €

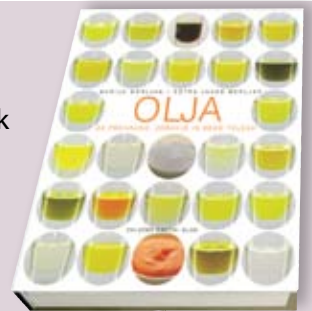

Desetletja stare mite o škodljivosti holesterola in nevarnosti maščob živalskega izvora so v zadnjih letih ovrgle že mnoge študije in raziskovalci iz različnih držav (med prvimi sta bila gotovo Loren Cordain in prek njega popularnejši Robb Wolff /Paleorecept/). Ena od zagovornic peleo-prehrane pa je tudi Hrvatica Anita Šupe, ki je iz nutricistike diplomirala na Švedskem, kjer tudi živi in dela. Avtorica že več let redno piše blog o zdravi prehrani in na teh prispevkih temelji tudi pričujoča knjiga. Z razumljivimi prispevki o človekovi izvorni prehrani, dvoreznem meču žit, o nevarnostih sladkorja in ogljikovih hidratov, o delovanju inzulina in s številnimi konkretnimi nasveti za izboljšanje zdravja dokazuje, da je klasična piramida zdrave prehrane dejansko obrnjena na glavo. Če vas zanima naravna (neprosesirana) prehrana, ki lahko pomaga tudi pri uravnavanju telesne teže ali LCHF (Low Carb High Fat), kot so zmanjšani vnos ogljikovih hidratov in povečani vnos maščob prvi poimenovali menda na Švedskem, potem je ta knjiga več kot primerno branje za vas. > RENATE RUGELJ

Olja za prehrano, zdravje in nego telesa

Marija Merljak, Petra Jakob Merljak

Kmečki glas, 2014, m. v., 202 str., 20 €

Avtorici, živilski tehnologinji, tašča in snaha, sta v pregledni barvni monografiji poskusili strokovno razjasniti mnoga vprašanja o pomenu maščob v človekovi prehrani ter poleg biokemičnih procesov s številnimi preglednicami predstaviti tudi različne načine pridobivanja, shranjevanja in uporabe olj. Danes že vemo, da vsa olja niso enako primerna za kuho, cvrtje, solate ali pečenje in da je bolje uporabljati hladno stiskana olja kot pa rafinirana, a v knjigi je zbranih še več uporabnih informacij. Poleg nazorne predstavitve znanih in v naših kuhinjah pogostih olj (sončnično, olivno, bučno, kokosovo, laneno ...) sta v knjigi opisali tudi številna manj znana (sezamovo, sojino, palmino, konoplino, orehovo, svetlinovo, arganovo ...) in tudi popolnoma neznana olja (lešnikovo, makovo, rižovo, pistacijevno, makadamijevno ...). Avtorici pa se nista ustavili samo pri uporabi olj v prehranski in zdravstveni nameni, pač pa sta predstavili tudi uporabo nekaterih olj v ljudskem zdravilstvu, v kozmetični industriji in drugje. Pregledno in uporabno. > RENATE RUGELJ

Tek kot preobrazba duha in telesa

Jasmina Kozina

Praprotnik

BELA

DAMA

Življenje tekačice

Helene Žigon

231 strani
20,00 €

Boštjan Videmšek,

Samo Rugelj,

Žiga X Gombač

ULTRABLUES

Kako so se trije

kompanjoni lotili

ultramaratona

447 strani
24,90 €

Gibanje kot način življenja

Avtorice lahko srečate na 30. SKS v petek, 28. 11. ob 19h na Debatni kavarni v 1. predverju Cankarjevega doma.

Sijajna psihološka klasika za vsakdanjo uporabo

Karen Horney

KDO SEM?

Samoanaliza
za vsako glavo

Prevedel: Branko Gradišnik

222 strani • 19,90 €

Naročila: 01/520 18 39 • urednistvo@umco.si •

spletna knjigarna www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah!

Identiteta in življenjski cikel

Erik H. Erikson

prevod: Branko Gradišnik

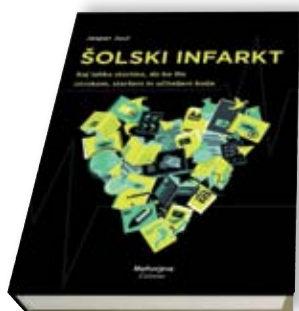
UMco, zbirka Preobrazba,

2014, m. v., 213 str., 24,90 €, JAK

Erikson (1902–1994) je eden najpomembnejših razvojnih psihologov, poznan še posebej kot avtor teorije psihosocialnega razvoja, pri kateri je Freudovo teorijo petih faz psihoseksualnega razvoja nadgradil v osem človeških razvojnih faz (iskanja egoidentitete). Bistveno za vsako od faz je, da zastavlja posamezniku samosvojo identitetno krizo. Le uspešna rešitev vseh osmih razvojnih nalog lahko pripelje človeka do končne zrelosti, v kateri je spravljen s tem, kar je, s tem, kar je kdaj bil, in s tem, kar še pride, vključno z biološkim koncem. Erikson je do svojega izjemnega razumevanja razmerja med družbeno zgodovino in zgodovino človeškega življenja – ki jo je poimenoval »življenjski cikel« – prišel z opazovanjem središčnega stadija: adolescence. Doslej ga v slovenščini še nismo imeli priložnosti brati, nemara tudi zaradi izjemne slogovne in izrazne zahtevnosti. V pričujoči knjigi so združene tri njegove zgodnje razprave, ki veljajo za najboljši uvod v Eriksonove teorije. Najbolj osvežujoč pa tudi najbolj poučen je gotovo uvodni esej *Zdrava osebnost in njena rast skozi krize*, v katerem avtor predstavi osem faz človeškega življenjskega ciklusa od otroštva do starosti. Ob tem specifično obravnava tudi krize, h katerim vodi vsak od stadijev, na koncu pa ponudi tudi rešitve, ki omogočajo nadaljnjo rast do končne osebnostne integriranosti. Osrednji esej *Razvoj ega in zgodovinska sprememba* je izbor izčrpnih zapiskov, s katerimi je Erikson pospremil svoja opazovanja družbenih skupin v naravnem okolju in otrok, ki jih je spremljal klinično in skozi čas. Zadnja razprava z naslovom *Problem egoidentitete* pa obravnava naslovno temo skozi njeno biografsko, razvojno, klinično in družbeno dimenzijo. Obenem pa reflektivno osvetljuje tudi naloge, ki jih je v poznejših delih obdelal bolj obširno in monografsko, pri čemer je posebej sledil logiki vsake od dimenzij. (iz besedila na ovitku knjige)

... klasika razvojne psihologije ...

Šolski infarkt

Kaj lahko storimo, da bo šlo otrokom, staršem in učiteljem bolje

Jesper Juul

prevod: Stanislav M. Maršič

Mohorjeva Celovec,

2014, m. v., 140 str., 20,90 €

Ugledni danski družinski terapevt Jesper Juul v tej knjigi išče odgovore na vprašanje, postavljeno v podnaslovu: *Kaj lahko storimo, da bo šlo otrokom, staršem in učiteljem bolje?* Analizira silovit pritisk tovarnam podobne šole na učence, starše in učitelje v nemškem govornem prostoru, ki je v nasprotju s skandinavskim v globoki krizi. Ta po mnenju šolskih oblasti izhaja od otrok in njihovih staršev, čemur Juul z rezultati svojih raziskav odločno ugovarja. Meni, da prisiljevanje otrok v brezpogojno uklanjanje zahtevam šole – da bi bili v življenju uspešni?! – ubija njihov notranji glas in razvijanje občutka lastne vrednosti, kar vodi v občutenje negotovosti, samokritičnosti in krivde. Ni res, da se otroci ne bi hoteli učiti, še meni Juul, težava je, da se tudi večina staršev vede, kot da je pritisk šole neizbežen naravni pojav. Ta konflikt je treba preseči s spodbujanjem in poglobljanjem komunikacije v trikotniku starši – otroci – učitelji. > IZTOK ILICH

Vihar v glavi

Daniel J. Siegel; prevod: Lučka Lučovnik

Družinski in terapevtski center Pogled,

2014, m. v., 225 str., 34 €

Profesor klinične psihiatrije na UCLA School of Medicine, na Oddelku za kulturo, možgane in razvoj, je avtor številnih znanstvenih konceptov, ki jih predstavlja na različnih predavanjih in v svojih knjigah (npr. *Celostni razvoj otroških možganov*). Najnovejša knjiga, ki je pred nami, se je kmalu po izidu uvrstila na New York Timesov seznam najbolje prodajanih knjig in raziskuje, kako razvoj možganov vpliva na vedenje najstnikov, kako se čutenjsko prebujajo in zakaj se vedejo tako, kot se. Avtor, tudi sam oče dveh mladostnikov, se zaveda, da se bistvo sprememb mladostnikovih možganov skriva v naslednjih točkah: povečan čustveni naboj, vključitev v družbo, iskanje novih izkušenj in ustvarjalno raziskovanje, ki omogoča nov pogled na svet. To je hkrati tudi bistvo zdravega življenja na splošno in ključno za nadaljnji razvoj značajskih lastnosti človeka. Knjiga je razdeljena v štiri večja poglavja, od katerih avtor v prvem ponazoril bistvo mladostništva, v drugem rast in razvoj možganov v tem obdobju, v naslednjem obravnava odnose, ki oblikujejo mladostnikovo identiteto, in v zadnjem prinaša ideje za lažje shajanje s spremembami in izzivi mladostništva. Po avtorjevem prepričanju to obdobje ni le vir težav in nadlog, ki jih je treba »pač prerasti«, ampak je tudi izvir poguma in ustvarjalnosti. Priporočljivo branje tako za mladostnike kot njihove starše in učitelje. > RENATE RUGELJ

Izpišimo bolečino

urejanje: Renata Ažman

Celjska Mohorjeva družba in Ozara,

2014, m. v., 130 str., 15 €

V knjigi so zbrane osebne pripovedi ljudi s težavami v duševnem zdravju. Nekateri od njih osupljivo neposredno, z ogolelimi, brutalno nedvoumnimi izrazi poimenujejo svojo »bolezen«: posilstvo, zloraba v otroštvu. Telo potem pozneje spregovori v metaforah duševne bolezni. Drugi po poetično abstraktnih krožnicah pulzirajo okoli neimenljivega – ali zato tudi neobstoječega? Nekateri popisujejo detajle, kot da je ohranjanje spomina odločilno; drugi analizirajo in s pomočjo (samo)interpretacije vzpostavljajo distanco. Spet tretji se le huronsko smejejo in to doživljajo kot svojo temeljno pravico ali iščejo uteho v veri. Knjiga je dragocena predvsem zato, ker demistificira duševno bolezen – ne le njene depresivne, manične, psihotične oblike, ampak predvsem vzroke zanjo, ki praviloma niso prav nič skrivnostni, ampak pritlehno človeški. > MAŠA OGRIZEK

Čustveni VAMPIRJI

NAROČILA:

www.zalozba-chiara.si
hanah@zalozba-chiara.si
040 699 990

Joga

Naravna pot bivanja
Vinod Verma; prevod: Ana Godec
Chiara, 2014, m. v., 119 str., 19,90 €

Priljubljeno indijsko znanstvenico Vinod Verma v Evropi imenujejo »prva dama ajurvede«. V pričujoči knjigi prikazuje jogo kot sistem, ki vpliva na celotno človekovo bitje, in pojasni nekatere zahodnjaške zmote o jogi, kot je npr. ta, da je joga niz gimnastičnih vaj. Joga je način življenja, ki vključuje poleg telesne vadbe, tudi prehranjevanje, filozofijo, pravzaprav celoten način življenja. Ob tem izpostavlja hindujski rek: »Skrb je kot pogrebna grmada.« Joga predstavlja povezavo med materialnim, miselnim in duhovnim bivanjem. Kot poudarja, je joga zavesten trud – um sčasoma postane sposoben nadvladati čustva, do tega pa ne pridemo z izvajanjem joge, pač pa s sprejemanjem jogijskega načina življenja. Poiskati moramo izgubljeno komunikacijo med telesom in umom. Ključni dejavniki pri tem so: dihanje, prehranjevanje in spanje. Avtorica nam predstavi tudi 9-tedenski načrt jogijske vadbe, ob katerem spregovori o našem celostnem zdravju in nam postreže s koristnimi napotki za kakovostno bivanje. > SABINA BURKELJCA

Priročnik za preživetje v življenju

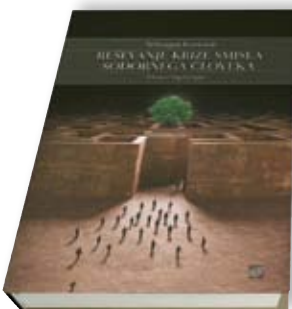
Bear Grylls; prevod: Niki Neubauer
Učila International, 2014, m. v., 288 str., 10,90 €

Beara Gryllsa že poznamo po njegovih adrenalinskih knjigah o preživetju v surovih naravnih okoliščinah (lastna doživetja), po priročnikih za življenje v naravi in po knjigi zgodb pustolovcev in preživelih v nečloveških razmerah, ki so ga najbolj navdihovale (knjiga *Pravi pogum*). Vse dosedanje knjige in izkušnje je avtor nadgradil še v priročniku, s katerim želi mlade spodbujati in k njihovim lastnim ciljem usmerjati tudi v vsakdanjem življenju. *Priročnik za preživetje v življenju* je tako mešanica zgodb in načel, ki kaže, kako je vsakdanje uspešno delovanje v sodobni civilizaciji pogosto lahko osnovano tudi na splošnih preživetvenih načelih. Grylls nas v knjigi iz leta 2012 popelje skozi 75 kratkih in s slogani učinkovito opremljenih poglavij. V njih bralce spodbuja k temu, da naj v življenju imajo sanje, da pa naj se hkrati ne vznemirjajo, če nimajo vseh delov življenja lepo povezanih in urejenih – ravno to po njegovem mnenju dela življenje lepo. Motivacijsko! > SAMO RUGELJ

Reševanje krize smisla sodobnega človeka

Osnove logoterapije
Sebastjan Kristovič
Celjska Mohorjeva družba,
2014, m. v., 171 str., 25 €

Avtor se, naslanjajoč na logoterapijo, ki jo je zasnoval Viktor Frankl, trudi najti izhod iz labirinta krize smisla, ki ga po njegovem mnenju v sodobnem svetu poglobljajo redukcijem humanističnih znanosti, potrošništvo, narcisistična osredinjenost nase ... Logoterapija s svojim »kopernikanskim obratom« usmerjenost vase nasprotno razširja na usmerjenost k nečemu, kar je zunaj človeka. To samopreseganje je mogoče tudi v polju religije, čemur avtor posveti eno od poglavij. A samoosmišljevanje lastnega življenja je v prvi vrsti odgovornost vsakega posameznika. Pri iskanju smisla ne smejo biti odločilne zunanje okoliščine, ampak notranja naravnost človeka. Zato je bil Frankl, ki je preživel štiri koncentracijska taborišča, prepričan, da je tudi v trpljenju oz. tragičnih okoliščinah mogoče najti smisel, kar je poimenoval z izrazom »tragični optimizem«. > MAŠA OGRIZEK

Pustolovščina osebne preobrazbe

Ljubica Uvodić Vranić
prevod: Andrej Troha
eBesede, 2014, m. v., 237 str., 19,90 €

Če trdite, da so za vaše slabo počutje in vsesplošno nezadovoljstvo krivi nerazumevajoči partner, problematični najstniški otroci, živčna tašča in zoprni šef, boste že po prvih straneh te knjige ugotovili, da morate zamenjati ploščo svojih prepričanj. Priznana hrvaška psihologinja in psihoterapevka ter vodja nevladne organizacije V Petek ob petih bralca namreč že na samem začetku prizanesljivo, a tudi odločno sooč z dejstvom, da smo samo sami svoje sreče kovač. Je pa res, še razloži, da zaradi vpliva številnih dejavnikov pogosto pozabimo, kje naj najdemo notranji mir in kako. In prav v takšnih trenutkih so tovrstne knjige izjemno dobrodošle! V »priročniku za odrasle, ki želijo rasti« spoznamo pomen duševnega zdravja in tudi načine, kako ga dosežemo. Poleg tega nas avtorica popelje na pot spoznavanja ljubezni do sebe in vseh najbližjih ter nam razkrije, kako postopoma zgradimo boljšo samopodobo in srečnejše zaživimo. Priročnik, ki s svojim učinkovitim jezikom niti malo ne spominja na sorodne »instantne« knjige o samopomoči, je obogaten s številnimi primeri iz avtoričine vsakdanje prakse, kar bralca spodbudi k »pustolovščini osebne preobrazbe«. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

MARIJA MERLJAK, PETRA JAKOB MERLJAK

OLJA ZA PREHRANO, ZDRAVJE IN NEGO TELES

Knjiga strokovno pojasnjuje mnoga vprašanja o maščobah, lastnostih in pomenu rastlinskih olj v prehrani ter natančno opisuje pridobivanje, shranjevanje in njihovo uporabo. Podrobno je predstavljenih kar 28 različnih vrst, poleg klasičnih tudi: ričkovo, konoplino, arganovo, boragovo, kokosovo, gorčično in druga olja.

208 strani, 20 x 23 cm, brošura / Cena: 20 EUR, poština 3 EUR

Naročanje: karmen@czd-kmeckiglas.si, 01 473 53 79, www.kmeckiglas.com

ZALOŽBA KMEČKI GLAS
NOVA KNJIGA

NA KNJIŽNEM SEJMU
V CANKARJEVEM
DOMU NAS OBIŠČITE
NA NAŠEM
RAZSTAVNEM
PROSTORU!

Divji v srcu

Odkrivanje skrivnosti moške duše

John Eldredge

prevod: Nina Petelinšek Munoz

Društvo zaživi življenje, 2014, t. v., 223 str., 19,90 €

Vsak moški, trdi avtor tega priročnika, sicer vodja skupnosti, ki ljudem pomaga najti Božje srce, v sebi nosi željo po svoji neizrekljivi moči na vseh področjih. In, da, vsak moški ima tudi

ogromno hrepenenj, a zaradi ritma življenja, ki ga je posrkal v vrtinec brezdušnosti, je počasi pozabil nanje in se na svoji poti kratko malo izgubil. Zato se marsikateri ženski zdi, da je sodoben moški brezčuten in brezsrčen. Knjiga, razdeljena na pregledna poglavja z obilo primeri iz avtorjevega zasebnega življenja in njegove prakse, bo prišla prav obema spoloma: moškim bo pokazala, kako naj ujamejo vse svoje izgubljene sanje in prisluhnejo moči srca, ženskam pa bo pomagala lažje razumeti vse skrivnosti moške duše. Tako bo življenje obojih, zatrjuje avtor, čudovita pustolovščina, polna ljubezni in strasti. Do sebe in vseh najbližjih.

> VESNA SIVEC POLJANŠEK

Preprosto Frančišek

prevod: Katarina Šimenc

Emanuel, 2014, m. v., 109 str., 9,80 €

Razigrana, svetlo modra platnica z nasmejanim obrazom papeža nam izreče dobrodošlico. Enako barvita in sodobno oblikovana je tudi vsebina, ki se dotika mnogih področij življenja. V poglavju o ekologiji nam da misliti naslednja izjava: »Če brezdomci umirajo na ulici, to ni novica. Če padejo točke na borzi je to tragedija!« Knjiga posreduje kratke, a globoke misli o pomembnih tematikah, ki nas vse zanimajo; od denarja, oblasti, etike, strukture Cerkve, do družine, homoseksualnosti, ženske vloge, družine, ljubezni, športa ... Papež Frančišek zaupljivo odkrije svoje srce, hkrati pa najde prostor tudi za hudomušnost: »Kristjan mora imeti vesel obraz in se ne sme držati kot kislja kumara.« ☺ > TANJA POVŠNAR

50 vprašanj o Jezusu

urejanje: Juan Chapa

prevod: Barbara Rebec

Družina, 2014, m. v., 168 str., 14,90 €

Zgodovinska oseba, mit, izmišljotina, učitelj, tesarjev sin, pridigar, križani, nezemljan? Jezus je ena najbolj poznanih osebnosti na svetu, a hkrati tako nedoumljiv in brez dokončnega odgovora. Zanj vedo tako ateisti kot verujoči, kristjani in muslimani, a vsak ima nanj svoj pogled. Kdo je, od kod je, kaj je delal, kdo so starši, kdo so njegovi učenci? Pa tudi bolj kontroverzna vprašanja kot: ali je bil poročen, kaj so apokrifni evangeliji, resnica o vstajenju ... Ta in še druga zanimiva vprašanja so dobila odgovor v petdesetih točkah, ki v kratkih povzetkih podajajo bistvo o Jezusu. Vsakega, ki bi ga zanimalo nadaljnje raziskovanje, pa na koncu knjige čaka še seznam literature za poglobitev. > TANJA POVŠNAR

ZAKLADNICA ZDRAVJA

Kako do dobrega počutja

Cena enega izvoda revije Zakladnica zdravja v prodaji na drobno je 3,90 EUR. Vse v oglasu navedene cene vključujejo DDV. Za naročene izvo-de bomo račun izstavili vnaprej. Po preteku naročniškega obdobja se naročnina obnavlja avtomatsko in velja do pisnega preklica.

Rad bi vedel več ... o ajdi

Vida Škrabanja
ilustracije: László Balla
Arte4,
2014, t. v., 76 str., 24,90 €

Vida Škrabanja je doktorica znanosti na področju živilstva in avtorica mnogih član- kov na temo prehrane, ki so bili objavljeni tudi v svetovnih revijah. V želji, da bi to temo naredi- la čim bolj razumljivo širšemu krogu bralcev in jo približala tudi mlajšim, je pripravila delo *Rad bi vedel več ... o ajdi*. Gre za pripoved o dečku Eriku in njegovem novem sošolcu Dominiku, ki ima celiakijo. Erik se želi z dečkom spoprijateljiti in zato se odloči, da bo o ajdi izvedel vse, kar se le da, za pomoč pa prosi tudi svojo družino. Pripoved je avtorica zasnovala izjemno zabav- no, tako da bo zgodba poleg najmlajših nedvo- mno nasmejala tudi njihove starše. Ob užitka polnem branju pa se marsičesa tudi naučimo – o celiakiji, ajdi in mnogih načinih, kako jo lahko uporabimo. Utrdimo lahko tudi svoje znanje tu- jih jezikov, saj je celotna zgodba napisana v štiri- h jezikih: slovenščini, angleščini, nemščini in italijanščini. Na svoj račun pa pridemo tudi vsi, ki se kdaj radi s čim posladkamo – v knjigi se namreč skriva izvrsten recept za ajdove piško- te! > NEŽA POZNIČ

Zdravilne zgodbice

Mia Bone, Petra Julia Ujawe
ilustracije: Nina Meglič
Didakta, 2014, t. v., 113 str., 19,99 €

Leposlovje in zgodbe imajo zdravilno moč, to so vedela že starodavna ljud- stva. Tega se za- vedata tudi av- torici zdravilnih zgodbic za naše najmlajše, nekako do četrtega leta staro- sti, nekatere izmed njih pa lahko prebi- ramo (z) otrokom tudi pozneje. Zdravil- ne zgodbice s skrbno izbranimi besedami podpore predstavljajo pomoč pri premo- ščanju najpogostejših razvojnih in drugih zagat, npr. ločitev staršev, agresivno ve- denje, strah pred temo, izbruhi trme ... Malčki in otroci do sedmega leta besede doživljajo konkretno, takšne, kot so iz- govorjene. Zgodbice spodbujajo otroko- vo samozavest, občutek individualnosti, sprejetosti in varnosti in mu omogočijo, da se spoprime z močnimi čustvi ter bo- lje razume sebe in svet. Doživeto prebi- ranje zgodbic dobesedno umiri otrokova čustva in pripomore k bolj zdravemu ra- zvoju malčka. > SABINA BURKELJCA

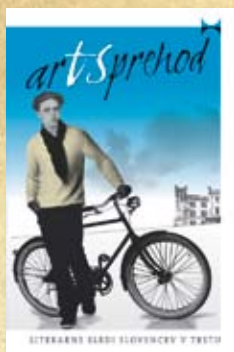
Popularna

Vintidž modrost za moderne posebneže
Maya Van Wagenen
prevod: Marta Graj
Učila International, 2014, m. v., 247 str., 10,90 €

Najsi je osmo- šolka Maya še tako želela, da bi jo sošolke in sošolci spreje- li medse, ji to ni uspelo. Bolj ali manj je bila za vse samo »de- bela piflarka« in občutljivi deklici v obdobju odraščanja je to le še bolj omajalo samopodobo. Potem pa je njen oče nekega dne prinesel domov orumenelo knjigo, staro več kot šestdeset let, v kateri nekdanja maneken- ka Betty Cornell najstnikom deli nasvete, kako postati »popularen«. Ali se pod to oznako res skrivajo samo skrb za izobli- kovano postavo, svetleče lase in izbrana oblačila? Maya, ki vse šolsko leto skrbno sledi Bettyjinim navodilom in jih le ne- koliko priredi za zdajšnji čas, kmalu spo- zna pravo pot do »popularnosti«. Resnič- na zgodba zdajšnje petnajstletnice o njeni poti od grdega račka do samozavestnega laboda. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Z T T E S T z vami na 30. knjižnem sejmu

Kulin Artfest

27.11., ob 11.15
Škrobek kuha ... zeleno
28.11., ob 17.00
Iz morja v ponev: preprosto sipe
29.11. ob 17.00
Od biodinamičnega terana
do Marine repe (KulinArtfest
Volčji Grad se predstavi)

Ostali dogodki

28.11., ob 20.00
dvorana Duše Počkaj
Koncert skupine BK Evolution
in predstavitev nove zgoščenke
Skrivnost norosti, norost skrivnosti
30.11., ob 17.00
Kosovelova dvorana
ArTSprehod (ZSKD)

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

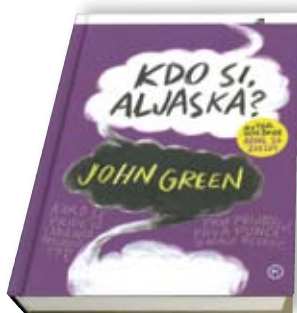
ul. Montecchi 6, 34137 Trst
tel. 0039 040 7600954
www.ztt-est.it - info@ztt-est.it

Obiščite nas na stojnici Slovenska knjiga v Italiji (P-16) v 1. preddverju!

Kdo si, Aljaska?

John Green; prevod: Ana Barič Moder
Mladinska knjiga, zbirka Odisej,
2014, t. v., 288 str., 29,95 €

Suhljati najstnik Miles, osrednji pripovedovalec zgodbe, ki je razdeljena na dogodke »prej« in »potem«, je bilo rečeno obseden z zadnjimi (poslovljnimi) besedami slavnih ljudi. Spoznamo ga na začetku študija, ko si v študentskem naselju, daleč od družine in starih znancev, ustvarja nov krog prijateljev. Ob njem se seveda znajdejo sami posebneži, njegov frajerski cimer Polkovnik, inteligenten sošolec Takumi, prijateljica Lara in seveda od vseh najbolj »odpuljena« naslovna junakinja Aljaska. Skozi študijske, no predvsem *obštudijske* štorije se med njimi stke pristno prijateljstvo, ki ga prekine nepričakovana in nerazumljiva nesreča. Kako naj si mladostniki v resnici odgovorijo na vprašanja o smislu življenja kot z lastnimi trpkimi preizkušnjami? Čustveno obarvana pripoved je prvenec priljubljenega Johna Greena, ki smo ga v slovenščini brali že v uspešnici *Krivo so zvezde*. > RENATE RUGELJ

Rdeče kot kečap

Annabel Pitcher
prevod: Kaja Bucik Vavpetič
Mladinska knjiga, zbirka Odisej,
2014, t. v., 296 str., 29,95 €

Angleška najstnica Zoe pod izmišljenim imenom piše dolga izpovedna pisma na smrt obsojenemu morilcu v ameriški državi Teksas. Zaradi »napake« iz preteklosti je prepričana, da bi edino on lahko razumel njen občutek krivde, in čeprav ji ne odpiše (saj sploh nima njenega pravega naslova), se zdi, da mu z vsakim pismom bolj zaupa. Iz pisem vidimo, kako se Zoe po čudni igri usode znajde v ljubezenskem trikotniku med dvema bratoma, Maxom in Aaronom. Mlajši Max je šolski nogometni junak in vanjo zatrapan do ušes, drugi, starejši, pa je bolj umirjen in dojemljiv za njen neobičajen humor in razmišljujoče debate. Med njimi se nekaj zaplete, in ko hoče zaljubljeni parček tretjemu povedati za svoje razmerje, se zgodi tragična nesreča, ki jih zaznamuje za zmeraj. Rahločutna, unikatno zasnovana zgodba je napisana z dobrim občutkom za mladostniške stiske in težave. > RENATE RUGELJ

Črviva luna

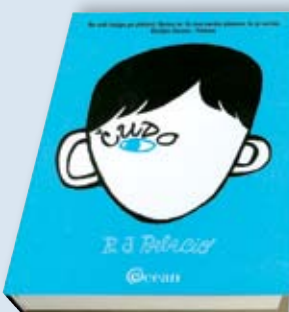
Sally Gardner; prevod: Jaka Andrej Vojevec
Zala, 2014, t. v., 176 str., 24,95 €, JAK

Glavni junak te izvirne zgodbe je Standish, neobičajni, dislektični, a bistri najstnik, ki z dedkom živi v obubožani sedmi coni nekakšnega nadrealističnega vojaškega režima, v državi, ki je popačena mešanica (zmagovalne?) nacistične Nemčije in represivne Rusije. Sošolci in učitelji Standisha brutalno ustrahujejo, le Hector, novi deček v tej coni, ga vzame pod svoje okrilje. Zaradi svojih težav Standish vidi svet z drugačnimi očmi in prijatelja se pred grozotami vsakdana pogosto zatečeta v svetle barve domišljije. Neke noči pa Hector nenapovedano izgine, in ko Standish po naključju odkrije Lunamoža in skrite stavbe, kjer naj bi vlada pripravljala svetovno potegavščino, se odloči dokončno upreti zatiralcem. Na videz kratka zgodba (točno sto poglavij in spremna beseda Sabine Burkeljca) ponuja nadvse intenzivno branje, ki presega meje klasične otroške fikcije. Angleško avtorico (menda je dislektičarka) smo v slovenščini že spoznali ob branju njenih romanov *Jaz, Koriandra* (2009) in *Rdeča ogrlica* (2011). > RENATE RUGELJ

Čudo

R. J. Palacio
prevod: Boštjan Gorenc
Ocean, 2014, t. v., 320 str., 24,99 €

R. J. Palacio

Kaj bi storili, če bi srečali desetletnika z grozljivo obrazno deformacijo? Kaj pa bi naredili njegovi sovrstniki? Prav ta vprašanja so gnala ameriško avtorico k razmišljanju in pisanju te knjige, ki so jo na koncu ovenčali s kar nekaj nagradami. Začetno poglavje spremljamo skozi oči Augusta Pullmana, ki bi lahko bil navaden desetletnik, če ne bi, zaradi redke mešanice genskih okvar, imel popolnoma iznakaženega obraza. Že od rojstva je bil podvržen številnim operacijam in do petega razreda ga je mama šolala doma. A zdaj je prišel čas, da gre v šolo. Že popolnoma običajnega dečka bi bilo strah novega okolja, kaj šele ta korak pomeni za takšnega »čudnega fanta«! V nadaljevanju avtorica Augustovo zgodbo kot štafeto podaja od sestre do sošolcev in prijateljev ter spet nazaj do Augusta. Tako skozi različne perspektive skuša pokazati, kaj za vsakega od njih pomeni življenje s »čudom«. Tankočutna, empatična, a ne preveč solzava knjiga, ki jo bodo prebirali tako otroci kot odrasli, pošilja sporočilo, da so lahko otroci zelo neposredni in nesramni, prav tako pa znajo biti zelo sočutni in prijazni. Prav prijaznost je tista, ki si z Augustom deli osrednjo vlogo v tej izjemni zgodbi o sprejemanju drugačnosti. > JURE PREGLAU

PRIROČNIK MOTIVIRANJA BRANJA

ki spodbuja pridobivanje
medkulturne zmožnosti
in igraje usmerja
v poglobljeno
razumevanje
literarnega
besedila.

© Nazoren
in praktičen
prikaz
preizkušenih,
a v Sloveniji
novih strategij
motiviranja branja
literarnih besedil,
© ponazoritev dela z dvojezičnimi
literarnimi besedili v slovenščini in španščini.

Knjižni sejem, Bazar malih založnikov

Malinc www.malinc.si © info@malinc.si © telefon: 01 361 66 99

Boštjan Gorenc – Pižama je človek mnogih talentov. Bralcem Bukle je verjetno najbolj poznan kot odlični prevajalec, ki je med drugim prevedel serijo Pesem ledu in ognja in Gaimanove Ameriške bogove. Kljub temu največji del njegovega prevajalskega opusa predstavljajo knjige za otroke in mladino, ki jih prevaja z enako otroško lahkotnostjo in igrivostjo, kot jih pišejo avtorji. Povprašali smo ga o prednostih in pasteh prevajanja za tako dojemljivo starostno skupino, ki bo z odprtimi rokami in glavami sprejela vsako novo besedo, ki jim jo ponudi avtor oziroma prevajalec.

»Opus knjig o plešastem debeluhu v spodnjem perilu ... temu Sovretova nagrada res ne more uiti! 😊«

Bukla: Tvoj prevajalski opus je zelo širok, sestavljen predvsem iz mladinske in otroške literature. Si specialist za knjige, kjer je potrebno ogromno domišljije in sestavljanja besednih iger (*Strašne zverinske zadeve*, *Gnilc*, *Kapitan Gatnik* ...). Pri tem vedno uživaš ali ti predstavlja to tudi problem?

Pižama: Strašansko trpim pri tem. Vsakič, ko mi ponudijo *Gnilca* ali *Gatnika*, si rečem: »Oh ne, kaj mi je tega treba! Naj gre ta kelih mimo mene! 😊« *Gatnik* je bil moj prvi vhod v resno prevajanje za zaresno založbo. Pred tem sem v počitnicah, ko sem bil absolvent, prevedel Pratchettovega *Erica*, tisto krajšo knjigo, a na srečo mi je uspelo zgubiti digitalno verzijo prevoda, tako da ostaja samo ena različica na papirju, ki jo hranim v svoji omari in upam, da nobeden ne bo videl, kakšne kozle sem takrat streljal. Nato mi je Andrej Ilc pri Mladinski knjigi v poskusno prevajanje ponudil kakšnih dvajset strani *Gatnika* in očitno sem se izkazal. Tako sem pristal pri teh knjigah, ki zahtevajo precej jezikovne inovacije. Veliko je stvari, ki so zelo humorno pisane, polne nekih zunajtekstualnih referenc na določene kulturne in popkulturne elemente, ki jih je treba prenesti v slovenščino.

Bukla: Torej pri prevajanju veliko »lokaliziraš«?

Pižama: Lokaliziram na polno pri *Gatnikih* in *Gnilcih*. Bralci teh knjig so mladi, takšni, ki so komaj začeli vstopati v svet branja in ki nimajo nekega kulturnega predznanja anglosaškega sveta, ampak so osredotočeni na tukaj in zdaj. Poznajo stvari, ki se nam tukaj dogajajo, zato je treba spreminjati vse te reference, tako da jih bodo razumeli. A če je v izvorniku nekaj napisano obskurno, je treba tudi v prevodu pustiti obskurno.

Bukla: Če pogledava npr. verz iz tvojega najnovejšega prevoda, ki nosi naslov *Čudo* (R. J. Palacio): »*Fate smiled and destiny laughed as she came to my cradle ...*« Prevedel si ga kot: »*Rojenice so se nasmehnille in sojenice zasmejale, ko so stopile k moji zibki ...*« Po kakšnem ključu si se odločil, da vključiš rojenice in sojenice, ki so tipične za slovansko-izročilo?

Pižama: Obe besedi, tako »fate« kot »destiny«, se v slovenščino prevajata kot »usoda«. Potem sem preudarjal, kako bi prevedel, da ohranim dva pojma, in si rekel, dajmo uporabiti ta naša bitja, saj sodijo v kontekst zibke. Bistveno mi je, da obdržim vzdušnost, ki ti da občutek za prihajajoče poglavje.

Bukla: V *Čudu* so na začetku vsakega dela verzi, ki si jih pustil tako v izvorniku kot v slovenščini. Zakaj?

Pižama: To je sicer bila uredniška odločitev, s katero pa sem se strinjal, saj gre za citate iz skladb, in če bodo bralci iskali te skladbe, je dobro, da imajo zapisan tudi izvornik.

Bukla: Pa se nisi počutil nekako razgaljenega, ker je ob prevodu objavljen izvornik in lahko vsi presodijo, kako dober je prevod?

Pižama: Ja, malo pa res. Upati si moraš! Rečeš si: »Evo, lej, dam izvornik zraven!« Ni me sram tega, kar sem prevedel. Za takšno potezo moraš imeti jajca.

Bukla: Ali čutiš kakšno odgovornost glede na to, da si tudi ti tisti, ki lahko znatno prispeva k širokemu besedišču otrok?

Pižama: Tukaj naj povem, da je še posebej zabavna ta dvojnost knjig pri Pilkeyju (avtorju *Kapitana Gatnika*), kjer se redno pojavlja knjiga v knjigi oziroma strip, ki ga pišeta in rišeta glavna junaka zgodbe. Tukaj si dam duška in poskušam iskati jezik, ki bi ga uporabljala desetletnika, ki delata to za svoje veselje in se ne zmenita za slovnična pravila. Sicer se mi je na začetku zdelo, da sem ujel tega duha, vendar se mi zdaj zdi, da sem prvih nekaj knjig delal te odseke v krču, morda zaradi manka uniformiranega zapisa govornega jezika. Se pravi, da v našem jeziku nimamo nekkih pravil, kako zapisovati ta pogovorni jezik. V resnejših delih knjige pa skušam uporabljati ne preveč zapleten jezik, saj tudi v izvorniku ni zapleten. Vendar Pilkey ponekod iz čiste samoironije uporabi visokoleteče fraze in tam se potem igram. Kar se tiče ravnih jezi-

ka, je bil pravzaprav Stanton z gospodom *Gnilcem* veliko bolj razgiban, saj je kakšno poglavje zapisal v bolj arhaičnem jeziku in seveda sem se potem tudi jaz spustil z verige in iskal bolj starinske besede.

Bukla: Spregovoriva še kakšno besedo o nagradah. Ne glede na to, da so knjige, ki jih prevajaš, med najbolj brani in tudi prodajanimi (nekateri vztrajajo na lestvici najbolj prodajanih knjig cele mesece), si nisi »prislužil« še nobene stanovske nagrade. Misliš, da bi moral za nagrado prevesti kakšno odraslo, resno knjigo. Morda takšno, ki je v tujini že prejela literarno nagrado?

Pižama: Naj tukaj omenim uvrstitev na častno listo IBBY, ki sem jo dobil za prevod knjige *Dobra znamenja* in sem imel pravzaprav srečo, da so jo uvrstili pod mladinsko literaturo, saj je nekje na meji med mladinsko in odraslo. Se mi pa niti ne zdi, da je pomembno, kakšno vrsto literature prevajaš. Poglej na primer Stano Anželj, ki je prevedla *Mesto sanjajočih knjig* Walterja Moersa in dobila nagrado za mlado prevajalko. Sicer sem zdaj prestar, da bi dobil nagrado za mladega prevajalca. Morda so te knjige, ki jih prevajam, za stanovske nagrade vseeno majčkeno premajhen zalogaj. Bom počakal, da prevedem še kakšnih deset *Gatnikov*, in se bom potem samopredlagal. Opus dvajsetih knjig o plešastem debeluhu v spodnjem perilu ... temu Sovretova nagrada res ne more uiti! 😊

Bukla: Med tvojimi najuspešnejšimi prevodi je knjiga *Krive so zvezde*, ki jo večina ljudi bere s solzami v očeh. Si kaj jokal, ko si jo prevajal?

Pižama: Ta roman se je res nesramno vedel do mojih čustev! Mislim, da še nikoli nisem bil taka razvalina. Solz ravno nisem točil, sem pa na nekaj mestih imel vlažne oči. Ko sem, na primer, na začetku enega poglavja napisal »ta in ta je umrl«, mi je bilo, kot da bi mi kdo na prsa vrgel neki balvan. Sicer sem vedel, kaj se bo zgodilo, saj sem knjigo pred prevajanjem trikrat prebral, pa me je vseeno prizadelo. Jezen sem bil sam nase, saj sem imel občutek, da bi ta literarni lik, za katerega se zavedam, da v resnici ne obstaja, še živel, če ne bi natipkal tistega stavka. Kot pravi moški naj priznam, da sem bil najbolj solzav pri *Vihri mečev*, tretjem delu Martinove serije *Pesem ledu in ognja*, ko je Daenerys osvobodila sužnje in so potem hodili k njej in jo klicali *Mhysa*, *Mhysa* (Mati, Mati) ...

Bukla: Mi za konec lahko zaupaš, katero knjigo bi prevedel, če bi si lahko sam izbral? In katero od že prevedenih bi še enkrat prevedel?

Pižama: Imam tako srečo, da je večina knjig, ki jih prevajam, takšnih, ki bi jih tudi sam izbral. Bi pa delal še kakšnega Pratchetta. Čeprav je to peklensko zahtevno. Ampak je izziv. Zdaj so izšle njegove otroške zgodbe. Mogoče bi še enkrat prevedel kar vse Pratchette, razen prvega, ki ga je prevedla Maja Novak in je res dober prevod. Drugi prevodi sicer niso tako zelo slabi, vendar jim manjka kakovosten uredniški pregled. Rad bi prevajal tudi Roberta Rankina, ki ima veliko odštekanih postmodernističnih bluzarij. Zgodbovno gledano sicer gre večinoma za reciklaže nekkih urbanih legend teorij zarot, vendar je res odličen pripovedovalec, ki ga lahko prebiraš in poslušas v nedogled.

Bukla: Hvala za čas in še na mnogo *Gatnikov*!

Boštjan Gorenc - Pižama

Foto: Mojca Gorenc

Slaščičarna pri veseli Eli

Slavko Pregl
ilustracije: Zvonko Čoh
Miš, zbirka Miškolinke,
2014, t. v., 69 str., 24,95 €

Jaz, Franci grdi

Dim Zupan
ilustracije: Tanja Komadina
Miš, zbirka Miškolinke,
2014, t. v., 51 str., 24,95 €, JAK

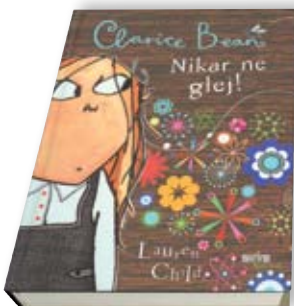
Prikupna zbirka *Miškolinke* je v teh dneh postregla z novima knjigama dveh priljubljenih mladinskih avtorjev in tako dopolnila nabor čudovitih knjig, ki so namenjene bralcem iz prvega in drugega bralnega obdobja. Navihana deklica Ela, naslovna junakinja Slaščičarne pri veseli Eli, s svojimi prijatelji vedno prehitro zmaže vse sladkarije, zato se odloči takemu pomanjkanju narediti konec in odpreti slaščičarno. Kako? Preverite, zabavno bo. Neposredni, humoristični dialogi, tako značilni za avtorja, se skozi besedne domislice vijejo od prve do zadnje strani in pričarajo res prisrčno zgodbico. Dim Zupan z na videz preprosto, a v resnici globoko zgodbo o nesrečnih in srečnih naključjih prikaže življenje ubogega mačjega junaka. Rodil se je kot Zguba, nadaljeval kot Cmera in pristal kot Franc Grdi pri družini, kjer si je s svojim pogumom končno spletel krasna prijateljstva. Plemenito in poučno. > RENATE RUGELJ

Nikar ne glej, Clarice Bean!

Lauren Child; prevod: Anja Kokalj
Morfem, 2014, t. v., 252 str., 23,90 €

Mlado junakinjo zgodbe Clarice navdajajo številne skrbi: po navodilu vzornice, vohunske mojstrice Ruby Redfort, sicer junakinje druge serije knjig Lauren Child, si jih zapisuje v poseben zvezek. Posebne preglavice ji povzročajo odkrivanje skrbi, za katero ni mislila, da bi jo morala skrbeti. Izkaže se, da je to selitev njene najboljšje prijateljice Betty na drug konec sveta. Zdaj se mora čisto sama soočiti s kaotičnim vsakdanom življenja v družini z dvema starejšima in enim mlajšim sorojencem, hkrati pa še reševati skrivnostno vohunski zaplet. Knjiga se zabavno in lahkotno loteva težav, s katerimi se soočajo mlajši najstniki. Poseben čar ji daje igrivo oblikovano besedilo, sestavljeno iz različnih pisav in pomešano z ilustracijami. > AJDA JANOVSKY

Miška Mica najde Leopoldovo pismo Rozaliji

Barbara Pešak Mikec,
Nataša Budna Kodrič
ilustracije: Tina Brinovar
Zgodovinski arhiv Ljubljana,
2014, t. v., 24 str., 10 €

Zgodovinski arhivi so zakladnice, polne preteklih zgodb, če jih le znamo razvozlati. Slovenski Zgodovinski arhivi so v želji, da bi mlajšim približali in prikazali pomen teh kulturnih ustanov, izdali poučno slikanico, ki s pomočjo privlačnega primera razloži, kaj so arhivi, kako delujejo in kaj vse lahko v njih najdemo. Miška Mica v družbi arhivskega duha Ferdija (oba smo že srečali v slikanici *Miška Mica v arhivu*, 2010) raziskuje ozadje pisma, ki ga je našla na domačem podstrešju. Skupaj ugotovita, v kakšnih zgodovinskih okoliščinah je pismo nastalo, kdo je bila prejemnica, kje je živela, kaj se je z njo zgodilo pozneje. Ob sami zgodbi iz slikanice izve mo tudi nekaj zanimivih zgodovinskih dejstev in dogodkov v Ljubljani sredi prve polovice 19. stoletja. Slikanica skozi besedilo poudarja in preprosto razlaga pomembne besedne zveze arhivskega besedišča, kot so domovinski listi, arhivisti, osebni arhivski fond, na koncu knjige pa so te besede tudi zbrane in še podrobneje razložene. Miška Mica bo tako v sliki in besedi otrokom in njihovim staršem približala kulturne ustanove, ki jih pogosto pozabljamo, pa so vendar pomembne pri zbiranju, urejanju, varovanju in omogočanju uporabe pisanih, risanih, tiskanih, fotografiranih, filmanih, in drugače zapisanih dokumentov. > KLARA JARC

... kaj so arhivi,
kako delujejo
in kaj v njih
najdemo ...

PRAVLJIČNI DECEMBER V MINI TEATRU!

Dedek Mraz si kučmo pogosto nadene tudi v Mini teatru, ko otroke decembra obiše in razveseli po izbranih predstavah. Otroci so nad darilom v obliki lutkovne ali igrane otroške predstave več kot navdušeni, o čarobnosti lutk in gledališča z iskricami v očeh pa pripovedujejo še dolgo po tem.

Tako jih bo v **soboto (6.12.) ob 11.00** na predstavi **TRIJE PRAŠIČKI** v dvorani Mini teatra najprej obiskal Miklavž, že v **sredo (10.12.) ob 17.00** pa bo otroke po predstavi **MIZICA, POGRNI SE** in v **soboto (20.12.) ob 11.00** po predstavi **NA NOETOV BARKI OB OSMIH** v dvorani Mini teatra obiskal še dedek Mraz!

TRADICIONALNI SPREVOD DEDKA MRAZA PO LJUBLJANI na kočiji z lipicanci, v spremstvu pisane družine živali in številnih pravljicnih bitij ter glasbenikov godbe pihalnega orkestra Vevče, se bo zadnje dni decembra vsak dan odpravil na pot po Ljubljani izpred Mini teatra.

DEDEK MRAZ ZA ZAKLJUČENE SKUPINE (podjetja, šole, vrtce ...). Vsi, ki želite, da bi tudi vaše otroke obiskal ta dobri mož, čim prej pokličite na 041 314 414 ali pišite na info@mini-teater.si.

Več o novem pravljicnem decembru Mini teatra (Križevniška 1) najdete tudi na www.mini-teater.si.

Obiščite nas v spletni knjigarni Bukla,
kjer razširjamo ponudbo knjig.

www.bukla.si

UMco

Kupi

S klikom do knjige!

UMco d. d.,
Leskoškova 12,
1000 Ljubljana
tel. 01/520 18 39
knjigarna@umco.si

Zakaj je polje jezero?

Saša Pavček

ilustracije: Damijan Stepančič

Miš, 2014, t. v., 42 str., 25,95 €, JAK

Prazničnega decembra je treba brati (in kupovati!) otroške knjige; skrivnostne pravljice, pa napete prigode, da se otrok nahrani z zgodbami in bližnji odrasli prebudimo igrivost. Zanimarjenega otroka v nas, ki prevečkrat spi, zato se tudi praznikov ne veseli. Kadar se na dnu dušnega jezera zlijeta dva resnična umetnika, kot sta odlična pripovedovalka Saša Pavček in izjemni ilustrator Damijan Stepančič, takrat se zgodi praznik za velike in male ljudi. Globoko znotraj zatrepeta nekaj arhetipskega: veličastje narave, zavedanje minljivosti, krhkost hrepenjenja in ranljivost ljudi, ki jih je življenje otrdilo. In se spremeni naš pogled, da uvidimo pomembno. Da majhno postane veliko – mravljica s svojim bremenom, denimo – in veliko majceno. Hiša postane hišica, drevesa stebelca. Veliki pa so obrabi, kadar so v srcu skrb in žalost in strah. Velik obraz ima mila deklica (upodobljena Pavčkova, haha), ki je nekoč pred davnimi časi žive-la na Notranjskem. »Bila je zelo nežna in sočutna. Solze so ji kar iznena-da zalile oči, tako občutljiva je bila. Najsi je ugledala mravljo, ki z muko nosi mrvico kruha, ali osamelega starca, ki zaman vse dni čaka svoje najbližje na pragu siromašnega doma.« Jokala je in jokala in ni mogla nehati. Oče in mati sta jo karala, ona pa vsa žalostna: »Mama, mene vse boli. Boli me zaradi tega hudega sveta.« Ker je na njem toliko gorja in krivic, ki jih starša ne vidita. »Kaj sta gluha, slepa in brez srca?« sprašuje mila deklica. »Tako pač je,« skomigneta oba. Tako pač je. Pa pride potovka s pticami v laseh, ki deklico razume. Jo tolaži: »Toda ta svet ni edini svet, ti mila dušica! Vse se lahko spremeni, če človek hoče, če si res želi!« Ji je povedala eno krasno pravljico, pa še eno, saj »pravljični svet je lep, na njem pravica zmeraj zmaga, se krivica poravna.« Pa še novico iz okoliša je povedala. Resnično zgodbo o sončnem fantu, ki je živel že stoletja na bližnji gori, a so ga zdaj hudobni ljudje pregnali, ker da jim njegova široka ramena kradejo sonce. Potovka konca ni povedala, pač pa mili deklici položila na srce, naj vse pravljice, ki jih je slišala, pripoveduje naprej, »pa bo na svetu bolj veselo, manj krivic, manj solz.« Deklica je govorila o fantu pregnanemu, pa sta jo oče in mati spet zavrnili: »Te ni sram, da nič ne delaš, samo govoriš?« In je umolknila in je odšla, milo lepa deklica. Iskat fanta sončnega, jokajoča tako močno, da so njene bridke solze zalile na poti vse in je nastalo veliko, globoko jezero. Ko deklice več ni bilo, sta starša spoznala krivico vso. Naprej vam ne povem, je treba prebrati to knjigo o Cerkniškem jezeru na lastne oči. Seveda se srečno konča, kdor zmore videti globoko na dno jezera. Jezera svojega lastnega na dnu srca.

Foto: Maja Slavec

dr. Manca Košir

... srhljivka za vse, ki verjamejo v duhove ...

Babica barabica

David Walliams

ilustracije: Tony Ross

prevod: Milan Dekleva

Mladinska knjiga, 2014, t. v., 260 str., 19,95 €

Babica barabica je zgodba iz drugega testa. Umesil ga je leta 1971 rojeni angleški avtor – igravec, komik, televizijski voditelj, pisec pa še aktivist. Ki svoj posel obvlada; z novo knjigo o grozni tetki je na vrhu najuspešnejših že lep čas, knjig pa je prodal na tisoče in tisoče. Osvajalec otroških src par excellence! No, imenitno prevedeno pustolovsko pripoved o babici barabici, v kateri so groza in gravž, pa briljanti in zlato, blatna Temza in celo nagajiva angleška kraljica, priporočam tudi vsem staršem in starim staršem. Da se bomo učili, kakšni ne smemo biti. Otroci pač ne marajo dolgočasnih ljudi. Imajo raje internet kot svoje tete in strice, babice in dedke enolične. Ki ne le, da niso uresničili svojih sanj, še sanjati jih ne upajo več. Zato so naši otroci preč. Zato.

... jasno izčrtana pisateljčina želja po svetovnem miru ...

Ječa duhov

Joseph Delaney

ilustracije: Scott M. Fischer

prevod: Sabrina Žgajnar Meze

Skrivnost, 2014, t. v., 104 str., 19,90 €

Petnajstletni Billy, ki je večino svojega otroštva preživel v sirotišnici, se odpravi služiti svoj prvi denar. A ne v običajno službo, kje pa! Zaposli se kot paznik v zlovesčem grajskem zaporu, ki slovi po tem, da so v njem zaprti najhujši zlobneži in čarovnice, za povrh pa naj bi v njem tudi strašilo. Billy je prepričan, da gre za prazne marnje, a njegov šef mu pove, da je službo dobil zato, ker si je tako zaželela dolgo vrata Netty, duh ženske, ki je bila pred kratkim zaradi čarovništva obsojena na vislice. Billy odtlej strahoma čaka, kdaj jo bo srečal, medtem pa doživi še večjo grozo, ko mora neke noči nahraniti skrivnostnega ujetnika v podzemlju ječe. Odlična srhljivka za vse, ki verjamejo v duhove. In za vse z dobrimi živci. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Moja Hirošima

Junko Morimoto

prevod: Urban Belina

ilustracije: Junko Morimoto

KUD AAC Zrakogled, 2014, m. v., 39 str., 17 €

Šesti avgust 1945. Trinajstletna Junko zaradi bolečin v trebuhu tisto jutro ne gre v šolo; v sobi se ravno pogovarja s sestro, ko se razleže grozljiva eksplozija. Nad Hirošimo odvržena atomska bomba mesto povsem uniči. Junkina družina na srečo preživi in se zateče v neko votlino, na poti do nje pa jih šokira pogled na grozljivo razdejanje: vse je sesuto v prah, med trupli žrtev se sliši predirljivi jok preživelih. Avtorica te knjige, ena od redkih še živčih »hibakuš«, ljudi, ki so doživeli atomski napad na Hirošimo, je zgodbo občuteno položila v usta trinajstletnice, kakršna je bila sama ob grozljivem dogodku. A za navidezno preprostim opisom doživetega se skriva jasno izčrtana pisateljčina želja po svetovnem miru. Knjiga bo mladim odstrla pogled na marsikomu nepoznano ali že pozabljeno preteklost, drugim pa bo v poduk in razmislek. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Predstavnica razreda

Rowan McAuley

ilustracije: Aki Fukuoka

prevod: Anja Kokalj

Skrivnost, zbirka Dajmo, dekleta,

2014, t. v., 92 str., 16,90 €

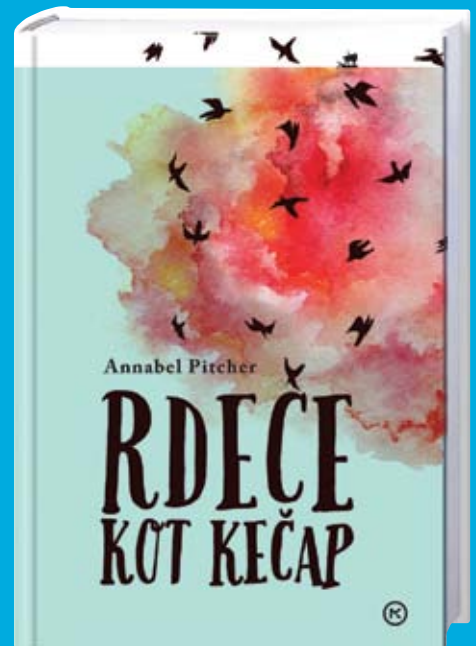
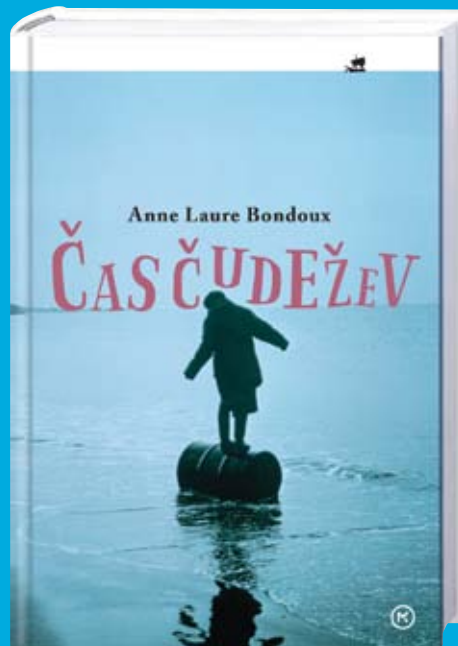
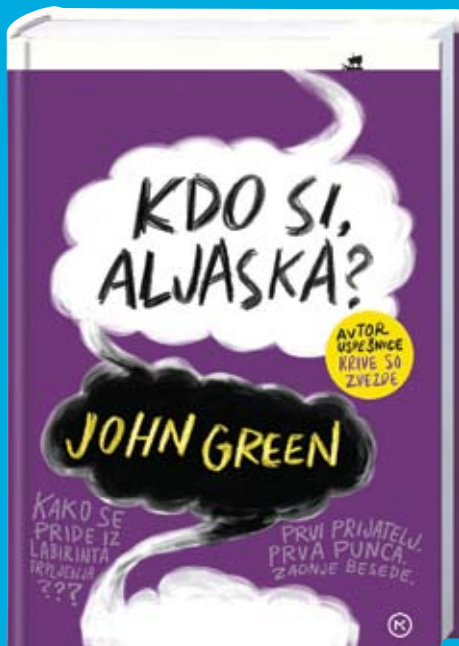

Zgodba govori o tem kako učenci izbirajo predstavnika ali predstavnico razreda. Najboljši prijateljici Hana in Lili si zelo želita zmagati v svojem razredu. Vsi kandidati morajo povedati in zapisati, kaj bi na šoli spremenili in zakaj si želijo, da so solci izberejo prav njih. Čeprav je Lili vajo doma speljala zelo dobro, ji v šoli nastop ni najbolj uspel. Hana pa je bila uspešnejša, zato je bila Lili ljubosumna in se nekaj časa ni hotela pogovarjati z njo. Na koncu sta se prijateljici vseeno pobotali in skupaj naredili plakat za pomembno prireditev. > ZOJA RUGELJ, 9 LET

POZORI!

ZBIRKA
ODISEJ -
40 LET

HUDE
BUKLE!

»V MOJIH OČEH
SO NAJBOLJ KUL TISTE KNJIGE,
KI TI PORUŠIJO RAVNOVESJE,
PRETRESEJO SVET TVOJIH VREDNOT
IN TE UVEDEJO V NOVA SPOZNAVANJA.«
BOŠTJAN GORENC-PIŽAMA

Letos Slovenska sekcija IBBY petič zapored podeljuje priznanja za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja. Sofinancira jih Javna agencija za knjigo RS.

Priznanja slovenske sekcije IBBY promotorjem mladinske književnosti in branja

Nagrado Slovenske sekcije IBBY 2014 prejme dr. Aksinja Kermauner.

Priznanja Slovenske sekcije IBBY 2014 prejmejo:

- **Mirjam Klavž Dolinar**, knjižničarka na OŠ bratov Polančičev Maribor
- **Knjižne POPslastice**, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto
- **Poletavci – poletni bralci**, Mestna knjižnica Ljubljana

Podelitev nagrad bo na Slovenskem knjižnem sejmu v petek, 28. novembra 2014, ob 13. uri, na prireditvi z naslovom BRANJE NAS POVEZUJE, tj. skupni prireditvi Slovenske sekcije IBBY, Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS ter revije *Otrok in knjiga*.

Dr. Aksinja Kermauner (1956) je leta 2010 na Pedagoški fakulteti v Ljubljani zaključila doktorski študij na Oddelku za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko. Od leta 1987 pa do konca lanskega šolskega je bila zaposlena kot učiteljica slovenščine in likovnega pouka v Zavodu za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani, od leta 2011 pa tudi kot specialna in rehabilitacijska pedagoginja ter docentka na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem.

dr. Aksinja Kermauner

Je pesnica in pisateljica; za otroke in mladino je napisala 15 knjig, predvsem na temo slabovidnosti in slepote: na tem področju je med prvimi izdala deli *Kakšne barve je tema?* (1996) in *Tema ni en črn plašč* (2001) ter prvo slovensko avtorsko tipano slikanico *Snežna roža* (2005). Poleg tega je avtorica spremnih besed h knjigam s tega področja (slovenskih in prevedenih) in besedil pesmi glasbene skupine Slep potnik. Za svoje delo je dobila vrsto nagrad in priznanj, med drugim sta njeni tipni slikanici *Snežna roža* (2005) in *Žiga špaget gre v širni svet* (2011) sprejeti v IBBY zbirko knjig za otroke s posebnimi potrebami.

Vodi projekte za senzibilizacijo okolja in inkluzijo otrok s posebnimi potrebami »Tipana slikanica v vsako slovensko knjižnico, vrtec, šolo«, »Knjiga v škatli« ter »Radovedni prstki«.

Je avtorica številnih strokovnih in tudi poljudnih člankov; v njih, pa tudi v intervjujih in drugih v medijih, vedno poudarja pomen branja tako za slepe in slabovidne kot za polnočuteče mlade in odrasle. Obiskuje mlade bralce in njihove vzgojitelje v vsem slovenskem prostoru: v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, v splošnih knjižnicah idr., v okviru Društva Slovenskih pisateljev, Društva bralna značka Slovenije – ZPMS, festivala Oko besede, festivala Bralnice pod slamnikom idr.

Dr. Aksinja Kermauner je podpredsednica Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije, predsednica Mladinske sekcije Društva slovenskih pisateljev, predsednica Upravnega odbora Bralnega društva Slovenije in med drugim tudi (aktivna!) članica Slovenske sekcije IBBY. Predstavlja in posreduje svoje izkušnje in projekte na delavnicah, seminarjih in simpozijih, v publikacijah idr.: svoje strokovne dosežke neumorno predstavlja v slovenskem prostoru na strokovnih srečanjih Bralnega društva Slovenije, Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS, MKL, Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo idr. Zelo aktivna pa je tudi v mednarodnem prostoru; v zadnjih letih se je aktivno – z referati – udeležila več mednarodnih strokovnih srečanj s področja mladinske književnosti in branja, med njimi tudi 34. kongresa IBBY v Ciudad de México, septembra 2014.

Mirjam Klavž Dolinar (1957), po študiju profesorica slovenskega jezika in pedagogike, je že 28 let zaposlena kot knjižničarka na Osnovni šoli bratov Polančičev Maribor. Kot šolska knjižničarka in učiteljica slovenskega jezika vodi učence v svet knjig, branja in znanja. Je mentorica Prežihove bralne značke, pripravlja učence na Cankarjevo tekmo, aktivno sodeluje v projektu pomoči dislektikom na šoli, dva mandata je bila vodja študijske skupine za knjižnično dejavnost. Pod njenim mentorstvom so učenci izdelali sedem raziskovalnih nalog. Mnogo energije je vložila v računalniški vnos knjižničnega gradiva, saj je bila ena prvih knjižničark, ki je v Sloveniji začela s tem delom; od leta 2006 je knjižnica na njeni šoli polnopravna članica sistema Cobiss. Mirjam Klavž Dolinar s svojimi številnimi dejavnostmi aktivno deluje z mladimi bralci in na področju promocije mladinske književnosti, predstavlja in posreduje svoje izkušnje ter promovira branje v medijih.

Mirjam Klavž Dolinar

Knjižne POPslastice, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto: projektna skupina je uspešno usmerila promocijo branja k najbolj zahtevni skupini mladih (od 13 do 18 let). Z izborom sogovornikov na srečanjih (v poznih dopoldanskih urah) in zahtevnih literarnih del v obliki vsečnega in mladim dostopnega dogodka promovira branje kot cenjeno priložnostno aktivnost in kot način življenja. Z izborom oseb, ki so po letih, ustvarjalni praktiki ali sporočilni lahko najstniški vzorniki (Andrej Blatnik, Janja Vidmar, Nejc Gazvoda, Tone Kregar, Arne Hodalič, Lado Bizovičar, Goran Vojnovič, Jonas Žnidaršič, Boštjan Gorenc - Pižama, Andrej Rozman Roza, Pavle Ravnohrib idr.), branje približajo prav najbolj zahtevni starostni skupini uporabnikov in potencialnih uporabnikov knjižnice, ki branje opuščajo. Teme in način pogovora so onkraj pedagogiziranja in moraliziranja, zato je projekt za izbrano ciljno skupino še bolj učinkovit. Gre za aktivno delovanje z mladimi bralci, za aktivno promocijo književnosti in branja, prav tako pa so projekt predstavljali že na različnih strokovnih posvetovanjih.

Poletavci – poletni bralci, Mestna knjižnica Ljubljana: Projektna skupina je spomladi leta 2011 razvila projekt z namenom doseči tri pomembne cilje: spodbuditi branje med poletnimi počitnicami, izboljšati bralne veščine pri otrocih in pridobiti branje kot vsakodnevno navado. Namenjen je otrokom med 7. in 12. letom, izvajajo ga vsako leto od junija do septembra. Otrok naj bi med poletnimi počitnicami bral 30 dni vsaj pol ure na dan. K sodelovanju vabijo otroke v vseh knjižnicah mreže Mestne knjižnice Ljubljana (37) ter ljubljanskih in okoliških osnovnih šol. Projekt izvajajo že četrto leto, vsako leto pritegnejo več otrok in projekt se vse bolj širi po Sloveniji, v četrtem letu so pritegnili tudi zamejske otroke v Italiji, otroke pri dopolnilnem puku v Prijedoru in Tesliču ter potomce Slovencev v Berlinu, med sodelujočimi je bilo okoli 40 % fantov. Poudariti je treba še prost izbor bralnega gradiva in spontano spodbujanje družinskega branja. Projekt spremljajo različne dejavnosti (npr. razstave, delavnice), medijsko je dobro pokrit in vrh doseže z zaključnimi prireditvami.

Snežna kraljica

Gordana Maletič po zgodbi
Hansa Christiana Andersena
ilustracije: Ana Grigorjev
prevod: Niki Neubauer
Učila International,
2014, t. v., 64 str., 9,99 €

Gerda in Kaj sta nerazdružljiva prijatelja, ki ju povezuje veselje do vsega lepega. A potem se Kaj čez noč spremeni: v njegovo oko in srce se zarijejo koščki začaranega ogledala, zaradi katerih vse stvari na lepem vidi grše. Tako končno ne verjame več v lepoto pravljic in pravljicnih bitij. A neke zime ga vendarle premami kočija s Snežno kraljico, ki ga popelje v svoje ledeno kraljestvo. Gerda se ne more sprijazniti z izgubo, zato se odpravi na pot za pogrešanim prijateljem ... Knjiga, zapisana po znani Andersenovi pravljici, očara s prikupnimi ilustracijami, pa tudi s svojim naukom. Za male in velike otroke! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Peter Kušter ali zabavne zgodbe s hecnimi slikami

Heinrich Hoffmann
prevod: Valerija Trojar
EPOS in Rosula,
2013, t. v., 24 str., 19,90 €

Peter Kušter, legendarni nemški Struwwelpeter, junak verzificirane slikanice zdravnika in pedopsihiatra Heinricha Hoffmana, ki jo dobivamo 130 let po prvi objavi, pri nas ni povsem neznan lik. Kot Zaspancek Razkodranček je bil poslovenjen že pred devetdesetimi leti, a se ga danes spominja komaj kdo. Nova izdaja ima drugačen naslov in nov, bolj avtentičen prevod, temeljna dilema – (ne)primernost vzgojne poučnosti za naš čas – pa ostaja. Hoffmanove nauke velja sprejeti za držano in jih prikazati primerjalno, kot zanimiv zgled nekdanje stroge, tudi okrutne vzgoje razposajenih in neubogljivih otrok – ko na primer krojač dečku odreže palca, da ju ne more več sesati. Avtor takih skrajnosti ne zagovarja, pisal in risal – čeprav globlji pogled razkrije, da je hotel biti šaljiv in zabaven – pa je vendarle v duhu, da kazeno »pride sama«. > IZTOK ILICH

... drugačen
naslov in nov, bolj
avtentičen prevod ...

Strašilnice za otroke

Hilaire Belloc
prevod: Nada Grošelj
Celjska Mohorjeva družba,
2014, m. v., 26 str., 9 €

Podnaslov drobne, hudomušne knjižice pravi, da so strašilnice namenjene v poduk mladim med osmim in štirinajstim letom, v resnici pa so za malo starejše, predvsem pa za odrasle, ki se ukvarjajo z vzgojo otrok. Zelo učinkovito jih lahko uporabimo za bralno motivacijo otrok, saj delujejo sveže, hkrati pa drugače od sodobnih besedil. Za ilustracijo: v knjižici med drugim beremo, kaj se je zgodilo s Henryjem, ki je rad žvečil vrvice, ali z Rebeko, ki je rada treskala z vrati. Tudi zaradi odličnega prevoda bodo rimane strašilnice zagotovo učinkovito *strašile* med nami. > SABINA BURKELJCA

Tonja iz Hudega brega

Maria Parr
prevod: Darko Čuden
ilustracije: Jure Engelsberger
Mladinska knjiga, zbirka Sinji galeb,
2014, t. v., 232 str., 24,94 €

Navihana rdečelasa deklica Tonja stane v odmaknjeni hribovski vasici Hudi breg, kjer ni prav nobenega otroka njene starosti. Zato si za najboljšega prijatelja izbere sedemdesetletnega Gunnvalda, ki skozi okno svoje delavnice vsak dan opazuje zasneženi breg po katerem se s smučkami spušča Tonja in neutrudno poskuša narediti salto. Njeno divjanje (in glasno prepevanje) med hribi in dolinami moti edino Klaus Hagna, novega lastnika zdraviliškega kampa, ki ne mara otrok, ker naj bi motili dopustnike, a divja deklica in osiveli Gunnvald se ne zmenita zanj. Polna sta različnih domislic, njun najnovejši projekt pa so perfektno dirkalne sanke, ki potrebujejo le še nekaj dodelav. Zabavno druženje prekinen nenaden Gunnvaldov odhod v bolnišnico, tedaj pa na prizorišče stopi Heidi in izkaže se, da Tonja svojega prijatelja sploh ni tako dobro poznala, kot si je zamišljala. Čudovite zgodbe o povezanosti hribovcev z naravo in nenavadnem prijateljstvu med deklico in čudaškim starčkom so zrasle v domišljivi mlade norveške avtorice (1981), ki jo mnogi smatrajo za naslednico Astrid Lindgren. Optimistično in iskreno pisanje je temu ganljivemu romanu prineslo že več priznanj in prevodov v tuje jezike. Super branje za prihajajoče hladne večere. > RENATE RUGELJ

... avtorico mnogi
smatrajo za naslednico
Astrid Lindgren ...

Barbara Pešak Mikec
Nataša Budna Kodrič

Miška Mica najde Leopoldovo pismo Rozaliji

Ilustrirala Tina Brinovar

Z lučjo pri belem dnevu: »zlate« poučne knjige za mlade

RUBRIKO PRIPRAVLJA:

Ida Mlakar

Izšel je **Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig 2014** z naslovom **»60 : 40?**, katerega pomen razkriva nadaljnje branje.

V Priročniku smo ovrednotili knjižno produkcijo za otroke in mladino, ki je izšla leta 2013, in odbrali najbolj zlahtne knjižne sadove – prejemnike znaka za kakovost – zlata hruška. V letu 2013 je po podatkih MKL, Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo in NUK izšlo 970 mladinskih knjig, za ocenjevanje pa smo jih po zastavljenih kriterijih odbrali 842.

Takole smo odbirali. Od 842 mladinskih del smo znak zlata hruška podelili 102 mladinskim knjigama (med njimi je 57 novih naslovov in 45

ponatisnjenih), 41 izvorno slovenskih in 61 prevedenih, med 41 izvorno slovenskimi pa samo 8 novih naslovov in kar 33 ponatisov.

MKL, Pionirska bo za izjemen založniški dosežek izmed 102 zlatih hrušk podelila **priznanje zlata hruška 2014** naslednjima knjigama:

Anja Štefan: Gugalnica za vse. Ilustr. Marjanca Jemec Božič. Mladinska knjiga, 2013 – v kategoriji najboljša slovenska mladinska izvorna leposlovna knjiga;

Patrick Ness, napisano po zamisli Siobhan Dowd: Sedem minut čez polnoč. Ilustr. Jim Kay, prevedla Ana Ugrinovič. Mladinska knjiga, 2013 – v kategoriji najboljša mladinska prevedena knjiga (skupaj ga podeljujeta MKL, Pionirska in Slovenska sekcija IBBY).

Priznanja zlata hruška za izvorno slovensko poučno knjigo letos ne bomo podelili.

Podelitev znakov zlata hruška in priznanj zlata hruška najboljšim založnikom, avtorjem, prevajalcem in ilustratorjem pod skupnim naslovom PRAZNIK ZLATIH HRUŠK, v organizaciji Mestne knjižnice Ljubljana, Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo, bo tudi letos potekala v okviru 30.

slovenskega knjižnega sejma, v Klubu Cankarjevega doma (6. nadstropje) v sredo, 26. novembra, ob 11. uri.

Ob tem je nujno povedati naslednje. Zaradi vse večjega števila ponatisov (tako prodajnih uspešnic kot klasikov), antologij, nanizank in nadaljevanj, ki prinašajo že znan in preverjen kakovostni nivo, si bo Pionirska s priznanjem zlata hruška tudi v prihodnje prizadevala za prepoznavanje izviranosti na vseh nivojih – od sporočilnega do formalnega, saj ne želimo samo utrjevati ali potrjevati sicer dovolj visoko zastavljenih standardov za kakovostno mladinsko knjigo, temveč opozarjati na »nove knjižne horizonte« in s tem v prvi vrsti na knjižno-književni »unikum« in »novum«.

Od izbranih 102 zlatih hrušk je v letu 2013 izšlo samo 6 »zlatih« poučnih knjig za otroke in mlade. Še več. V produkciji 2013 znaka zlata hruška ni prejela nobena izvorno slovenska poučna knjiga (leta 2012 samo 2), zato priznanja zlata hruška 2014 v kategoriji za izvorno slovensko poučno knjigo letos ne bomo mogli podeliti.

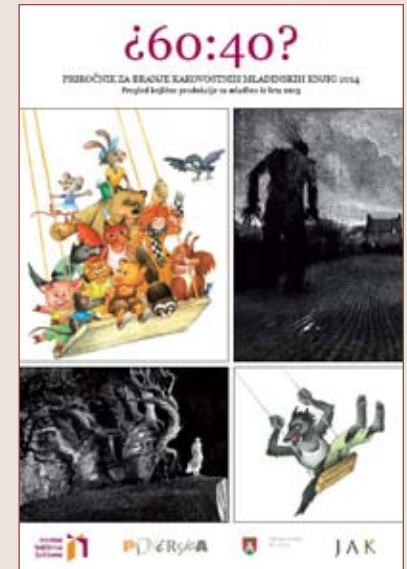
V Pionirski že nekaj časa, zagotovo pa bolj poglobljeno ob rednih mesečnih srečanjih, Strokovnih sredah 2014, opozarjamo na problem upada poučnih knjig za mlade. Njihovo število se je, po podatkih Pionirske, v zadnjih štirinajstih letih skrčilo na povprečno 18 %, v letu 2013 pa je opazno upadlo na 13 %.

Zakaj se to razmerje izrazito zmanjšuje v prid leposlovnim knjigam, se da razložiti v naslednjih premislekih:

- Spremenjeno stanje na založniškem trgu, zlasti po letu 1991, »demokratizacija in liberalizacija« le-tega, vznik novih založnikov in s tem »izbruh« izdajanja, tudi otroških in mladinskih knjig, sploh leposlovja, ter povečevanje kvantitete, ki pa ji kakovost niti približno ne sledi.

- »Ugašanje« založb oziroma zmanjševanje tega področja tistih založb, ki so slovenski knjižni trg oskrbovale z dovolj ka-

kovostnimi poučnimi knjigami za otroke in mladino (Tehniška založba Slovenije, DZS, Mladika, Pomurska založba) in odpuščanje urednikov ...

- Postopno opuščanje izdajanja kakovostnih poučnih zbirk za otroke in preusmerjanje v izdajanje priročniškega gradiva pri založbi Mladinska knjiga, ki se je že skoraj od samih začetkov zavedala potreb »mladih vedežev« po kakovostnih poučnih knjigah. To dokazuje tudi Levstikova nagrada, ki je že od svojih začetkov vpejla kategorijo poljudnoznanstvene knjige za otroke in mladino. Tovrstno dejavnost danes najdemo kvečjemu v »delcih«, npr. v periodiki (*Cici Vesela šola*, *Gea*) ali v posameznih didaktičnih gradivih.
- Poučno knjigo in poučno neknjižno gradivo (poučni CD-ROM-i, filmi, interaktivne poučne igre) poskušajo nadomeščati možnosti, ki jih ponuja internet z različnimi poučnimi (zlasti tujimi) spletnimi portali, namenjenimi mladim.
- Poučno knjigo (zlasti izvorno slovensko) poskušajo nadomeščati tudi šolski učbeniki, delovni zvezki, poučno-didaktične izdaje, ki služijo pouku in prek »šolske učenosti« konkurirajo tudi področju prostocasnega poučnega branja.
- Izvorno slovenska poučna knjiga je za založnika drag in zahteven projekt, še zlasti zato, ker so možnosti za finančno podporo založnikom s strani družbe (subvencije) zanemarljivo majhne.

Nekatera strokovna in znanstvena področja v poučnih knjigah za mladino so zaradi vsega naštetega izrazito slabokrvna in podhranjena – poučnih knjig za mlade je na knji-

žnem trgu iz leta v leto manj, zato mladinski knjižničarji mladim bralcem vse teže zagotovimo njim ustrezno kakovostno poučno zbirko (knjižnega in neknjižnega gradiva) po veljavnih standardih za splošne in šolske knjižnice: Ti so zastavljeni zelo visoko: 60 % poučnega gradiva in 40 % leposlovnega, česar pa samo z izdajami, namenjenimi mladim, ne moremo doseči. Če želimo skupaj s šolskimi knjižničarji, ki s svojimi knjižničnimi zbirkami podpirajo pouk, aktivno prispevati k razvoju »družbe znanja«, potem se moramo ob pomanjkanju ustreznih gradiv in še zlasti izvirno slovenskih poučnih knjig za mladino vprašati, kako naj se tem standardom vsaj delno približamo.

Na vprašanje, kaj lahko kot knjižničarji storimo za kakovostno poučno knjigo (knjižnično zbirko) za otroke in mladino, odgovorjamo takole:

- Kot mladinski knjižničarji čutimo obvezo, da vse soudeležene v knjižni verigi od avtorja do bralca (še zlasti vzvode financiranja) seznanimo s slabokrvnostjo in podhranjenostjo tega področja in jih spodbujamo k izdajanju kakovostnih izvirnih slovenskih poučnih knjig (vsebin), ki so delo naših strokovnjakov in našega lastnega, slovenskega znanja.
- Skrajni čas je za nacionalno strategijo, za povezovanje vseh segmentov: šolstva, kul-

ture, gospodarstva (založništva), znanosti ..., da bi lahko to zaskrbljujoče stanje (tudi zaradi dviga bralne pismenosti otrok, ki jo lahko razvijamo in izboljšujemo tudi s tovrstnimi knjigami) skupaj preseglj.

V času, ki ga zaznamuje izrazita potreba po novih razmislekih, znanjih in idejah, slovenski otroci kakovostno poučno knjigo (še zlasti izvirno slovensko) več kot potrebujejo.

»ZLATI ZALOŽNIKI« IN ZLATE HRUŠKE IZ LETA 2013:

IGROKNJIGE:

1. Poitier, Anton: *Kje so živali?: kuku, poglej ali sem tu!* (Ljubljana, Okaši)

SLIKANICE:

2. Aesopus: *Tako govorijo živali ...: Ezopove basni* (Ljubljana, Kres)
3. Becker: *Lahko noč za medveda* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
4. Blake, Quentin: *Kakaduji* (Celje, Društvo Mohorjeva družba, Celjska Mohorjeva družba)
5. Crowther, Kitty: *Jure in Jaka* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
6. Havukainen, Aino; Toivonen, Sami: *Tine in Bine v vesolju* (Ljubljana, Sodobnost International)
7. Havukainen, Aino; Toivonen, Sami: *Tine in Bine. Veselo na delo* (Ljubljana, Sodobnost International)
8. Hofmeyr, Dianne: *Ime čarobnega drevesa* (Hlebce, Zala)
9. Milčinski, Fran: *V Butalah sejejo sol* (Ljubljana, Sanje)
10. Peršolja, Patricija: *Moj nono* (Maribor, Pivec)
11. Pinfeld, Levi: *Črni pes* (Hlebce, Zala)
12. Prešeren, France: *Zdravljica* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
13. Rozman, Andrej: *Pesmi iz rimogojnice* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
14. Sendak, Maurice: *Tja, kjer so zverine doma* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
15. Štefan, Anja: *Gugalnica za vse* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
16. Taylor, Sean: *Vzleteli smo!* (Hlebce, Zala)

ZGODBICE:

17. Hub, Ulrich: *Na Noetovi barki ob osmih* (Celje, Društvo Mohorjeva družba, Celjska Mohorjeva družba)
18. Kos, Gaja: *Junaki z ladje Argo* (Dob pri Domžalah, Miš)
19. Kovač, Polonca: *Kaja in njena družina* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
20. MacDonald, Alan: *Dajmo, troli!* (Maribor: Hiša knjig, Založba KMŠ)

21. MacDonald, Alan: *Kozja pogača* (Maribor: Hiša knjig, Založba KMŠ)
22. MacDonald, Alan: *Pojdite domov, troli!* (Maribor: Hiša knjig, Založba KMŠ)
23. MacDonald, Alan: *Troli na počitnicah* (Maribor: Hiša knjig, Založba KMŠ)

ZBIRKE PRAVLJIC:

24. *An, ban, Ciciban* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
25. *Pravljični cvet: zgodbe in pesmi s podobami Marjance Jemec Božič* (Ljubljana, Mladinska knjiga)

STRIPI:

26. Hergé: *Let 714 za Sydney* (Trzič, Učila International)
27. Hergé: *Tintin in gverilci* (Trzič, Učila International)
28. Hergé: *Tintin v Sovjetski zvezi* (Trzič, Učila International)
29. Muster, Miki: *Miki 9* (Ljubljana, Buch)
30. Muster, Miki: *Miki 10* (Ljubljana, Buch)
31. Ferri, Jean Yves: *Asterix pri Piktih* (Izola, Graffit)

FANTASTIKA:

32. Boyne, John: *Osupljiva zgodba Barnabyja Brocketa* (Dob pri Domžalah, Miš)
33. Lindgren, Astrid: *Mio, moj Mio* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
34. Martin, J. P.: *Stric vse uredi* (Ljubljana, Sodobnost International)
35. Nesbit, Edith: *Pet otrok in Peskodlak* (Ljubljana, Sodobnost International)
36. Ness, Patrick: *Sedem minut čez polnoč: napisano po zamisli Siobhan Dowd* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
37. Pedrolo, Manuel de: *Tipkopis o drugem nastanku* (Ljubljana, Sodobnost International)
38. Thompson Walker, Karen: *Čas čudežev* (Hlebce, Zala)
39. Žilinskaite, Vytaute: *Potovanje na Tandadriko* (Ljubljana, Sodobnost International)

RESNIČNOST:

40. Almond, David: *Ime mi je Mina* (Dob pri Domžalah, Miš)
41. Bruder, Karin: *Skupaj sami* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
42. Green, John: *Krivo so zvezde* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
43. Herrndorf, Wolfgang: *Čik* (Ljubljana, Cankarjeva založba)
44. Möderndorfer, Vinko: *Kot v filmu* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
45. Muck, Desa: *Blazno resno slavni* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
46. Murail, Marie Aude: *Oh, boy!* (Dob pri Domžalah, Miš)
47. Murail, Marie Aude: *Simpl* (Dob pri Domžalah, Miš)
48. Spinnen, Burkhard: *Konrad, Fridz in kunec* (Dob pri Domžalah, Miš)
49. Zubizarreta, Patxi: *Čudovito potovanje Xia Tianzija* (Ljubljana, Ebesede)

DRAMATIKA:

50. Sitar, Jelena: *Mali potepuh; Mojca Pokrajculja* (Maribor, Aristej)

POEZIJA:

51. Sís, Peter: *Zborovanje ptic* (Ljubljana, Mladinska knjiga)

POUČNE KNJIGE:

52. Erne, Andrea: *Odkrivamo vesolje | ASTRONOMIJA* (Trzič, Učila International)
53. Holing, Dwight: *Neverjetna potovanja: živali so pustolovski popotniki | ŽIVALSTVO* (Ljubljana, Mladinska knjiga)
54. Holzwarth Raether, Ulrike: *Pri nas doma | GOSPODINJSTVO* (Trzič, Učila International)
55. Rübél, Doris: *Pri zdravniku | MEDICINA* (Trzič, Učila International)
56. Saan, Anita van: *Moj prvi vodnik po živalskem in rastlinskem svetu | NARAVOSLOVJE* (Kranj, Narava)
57. Szóke, Csaba: *Ilustrirani atlas vozil | TEHNIKA* (Ljubljana, Mladinska knjiga)

Pogumni ježek

Barbara Juršič

ilustracije: Andreja Gregorič

eBesede, 2014, t. v., 24 str., 17,95 €

Barbara Juršič poznamo predvsem kot prevajalko (Saramago, Coelho, Pessoa idr.), leta 2005 je bila tudi dobitnica nacionalne nagrade za najboljšo mlado prevajalko. Pisati je začela, ker so jo k temu spodbudili »njeni« prevedeni pisatelji, predvsem pa njena hči. Slikanica (avtoričin prvenec) o pravem prijateljstvu med ježkom – »budnim opazovalcem« – in fantičem, ki ima kup težav in veliko srečo, da spozna ježka, saj se ta zanj zelo potruji. On pač ve, da je za prijatelja potrebno brez posebnega razloga prilesti iz toplega brloga in biti na razpolago samo njemu.

... za prijatelja je potrebno brez posebnega razloga prilesti iz toplega brloga ...

Ježek dečku najprej pomaga težave sprejeti, jih s pomočjo kresnic osvetliti, potem ga odpelje na varen kraj, kjer mu živali (pomen skupnosti) pomagajo s pomočjo pesmi. Na koncu težave še obredno sežgejo in uživajo ob medsebojni toplini in pečenih jabolkih. To pa je resnično prijateljstvo, zares. Ne dvomimo o tem, da za prvenec kmalu pride še kaka knjižica ali knjiga. Besedilo bogato dopolnjujejo prelepe ilustracije Andreje Gregorič. > SABINA BURKELJCA

Dinozavri; Živali; Moda

Izjemna zbirka nalog in zanimivosti

prevod: Katja Grabnar, Katja Bizjak

Učila International, 2014, m.v., 95 str., 9,99 €

Barvna interaktivna zbirka (pod okriljem izvirne založbe DK) prinaša neverjetne zanimivosti iz sveta dinozavrov, živali in mode. S priloženimi nalepkami, zabavnimi nalogam in ustvarjalnimi izzivi bodo knjižice postale vaši unikatni izdelki in zgodbe bodo zares zaživele. Otroci bodo lahko spoznali glavne vrste dinozavrov in njihovo življenje vse do izumrtja, obogatili svoje znanje o kraljestvu danes živečih živali in s pomočjo modnih kvizov postali pravi modni poznavalci. > RENATE RUGELJ

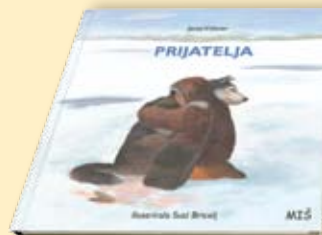

Prijatelja

Janja Vidmar

ilustracije: Suzi Bricelj

Miš, 2014, t. v., 22 str., 19,95 €

V najnovejši knjigi zbirke *Okrog sveta* spoznamo malega Amaguga in ljudstvo Inuit, katerega življenje (in igra) je tesno povezano z naravo in z njihovim preživetjem. Živali in ljudje sobivajo tesno drug ob drugem, tako tudi deček Amagug in njegov prijatelj pes. Prijatelji si delijo vse, tako dobro kot slabo – razdelita si ribo, razdeliti pa si morata tudi odgovornost za strgano vrstico. V zadnjem delu knjige se mladi knjižni popotniki spoznajo z nekaterimi dejstvi iz življenja ljudstva Inuit, kot je npr. ta, da njihov jezik ne pozna besede vojna, pozna pa mnogo različnih besed za sneg. Tako knjiga kot cela zbirka lahko služita hkrati kot pripomoček za spoznavanje drugačne kulture in spoštovanje le-te. > SABINA BURKELJCA

Medvedji objem

Katharine McEwen

prevod: Mateja Črv Sužnik

Zala, 2014, t. v., 28 str., 19,95 €

V tej čudoviti slikanici nam avtorica poda pripoved o mladem medvedu in njegovi novi družinici. Skozi menjavanje letnih časov поблиže spoznamo življenje medvedje družine ter se skupaj z njimi podamo na lov rib in se pripravimo na zimsko spanje. Poleg prijetne pripovedi, ki ogreje srce, pa nas navdušijo tudi izjemne ilustracije. Zaradi njihovega posebnega sloga in barvitosti si bodo malčki prav gotovo zaželeli, da bi se lahko medvedom pri dogodivščinah pridružili tudi sami. > NEŽA POZNIČ

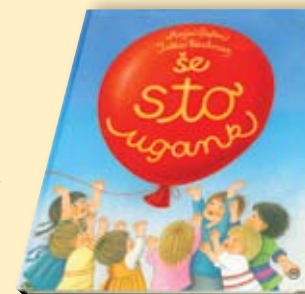
Še sto ugank

Anja Štefan

ilustracije: Jelka Reichman

Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,

2014, t. v., 35 str., 16,95 €

Prijubljene ustvarjalke, ki sta v tandemu naredili že veliko knjigic za najmlajše, sta se po osmih letih spet lotili ugank. Domiselno sta združili sto besednih zavozlank in ilustracij, ter na svoj prepoznaven način (*Sto ugank*, 2006) bistrim bučkam znova ponudili veliko zabave in krazljjanja možgančkov. > RENATE RUGELJ

Zvezdana Majhen in Urška Stropnik Šonc

Mavrični koledar 2015

PRAZNIKI IN DRUGI POMEMBNI DNEVI V LETU

Zabaven koledar za vso družino z označenimi prazniki, svetovnimi, mednarodnimi, evropskimi idr. dnevi ter **pesmicami**. S pomočjo priloženih **nalepk** koledar opremite s svojimi osebnimi dogodki. Naklonite nekemu svoj čas in mu preberite pesem na pravi dan v letu!

Ugodna cena 6,90 €; 3–10 let

Skupaj z Mavričnim koledarjem 2015 otrokom podarite tudi pesniško zbirko **MAVRICA BLIŽINE** (cena: 22,90 €).

Založba Pivec

www.zalozba-pivec.com; Tel 02/250 08 28

Pa je tu!

Catherine Leblanc

ilustracije: Eve Tharlet; prevod: Jana Osojnik
Kres, 2014, t. v., 28 str., 19,90 €

Mali medvedek komaj čaka prihod novega družinskega člana, ki se skriva pod maminim srčkom. Ko v medvedjo družinico pride sestra Ana, pa se vse spremeni. Sestrica dobi medvedkov prostorček v maminem naročju, mamica nima časa, ker je treba Ano previti, nahraniti in obleči, očka mora pomagati mami ... Ob vsem tem pa Ana joka in smrdi! Kako se bo ljubosumni medvedek privadil na nove razmere in postal skrben veliki brat? Pristrčna slikanica preprosto pokaže spremenjeno družinsko dinamiko ob prihodu novega člana in je lahko odličen pripomoček za pripravo najmlajših na srečni dogodek. > KLARA JARC

Sneženi mož

Raymond Briggs

Miš, 2014, t. v., 32 str., 19,95 €

Sneženi mož in Snežni kuža

po likih Raymonda Briggsa in zgodbi Hilary Audus in Joanne Harrison
prevod: Boštjan Gorenc
Miš, 2014, t. v., 32 str., 19,95 €

Angleški ilustrator, karikaturist in pisatelj Raymond Briggs (roj. leta 1934) je svetovno prepoznavnost (in veliko književnih nagrad) dosegel z izvirno klasično zgodbo *Snowman* (*Sneženi mož*), v kateri je pred skoraj štirimi desetletji izrisal čarobno dogodivščino naslovnega junaka in nekega dečka ter bralce brez besed popeljal v svet fantastičnih doživetij. Na podlagi knjige je kmalu nastala tudi istoimenska risanka, ki jo v božičnem času že desetletja prikazujejo tudi na televiziji. Briggsov sneženi junak pa je navdahnil tudi mnoge druge ustvarjalce in tako je pred nami čudovita slikanica, postavljena v sodoben čas. Osamljeni deček Bine v hiši, kamor se je njegova družina pravkar vselila, najde staro škatlo in v njej pošvedran klobuk, zelen ofucan šal, posušeno mandarino in sliko čudovitega snežaka. Odloči se narediti podobnega snežaka, in da mu ne bi bilo dolgčas, naredi še Snežnega kužka. Ponoči pa ... o, kako čudno, sta snežak in kuža oživila in z Binetom poletela na nepozabno dogodivščino. > RENATE RUGELJ

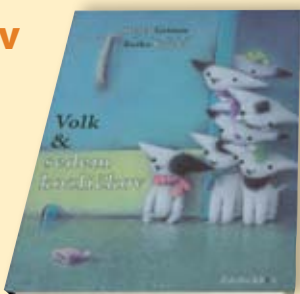

Volk & sedem kozličkov

brata Grimm; ilustracije: Keiko Kaichi

prevod: Jana Osojnik
Kres, 2014, t. v., 28 str., 19,90 €

Le kaj se zgodi, ko mama koza odide po opravkih, doma pusti sedem razposajenih kozličkov, za katere izve volk? Mama ni neumna in svoje otročiče posvari pred lopovom, volk pa je prebrisan in jih z ukano prepriča, da ga spustijo v varno domovanje. Ubeži mu le najmanjši kozliček. Na srečo pa mama ni od muh, saj zna vihteti škarje in iglo. Klasična pravljica s sodobnimi ilustracijami je še ena od Kresovih čudovitih slikanic, ki bo male poučila o življenju, velike pa spomnila na otroštvo. > KLARA JARC

Kako se oglašaja zajec?

Carrie Weston; ilustracije: Richard Byrne

prevod: Barbara Majcenovič Kline

Skrivnost, 2014, t. v., 26 str., 17,90 €

Ko malčki vstopajo v svet besed jih vsi prijazno sprašujemo: »Povej kako dela kravica, kako se oglašaja muca in kako dela kužek?« Hudomušna zgodbica pa pripoveduje o miroljubnem zajčku, ki res ne ve kako se oglašaja zajčki, vse dokler ne povzroči prave zmede na kmetiji ... In ja, le zakaj bi se kdo sploh želel oglašati, včasih je fino v tišini grizljati travo na travniku in uživati v nočnem miru. > RENATE RUGELJ

Moji odeji

Irena Kobald

ilustracije: Freya Blackwood

prevod: Barbara Majcenovič Kline

Skrivnosti, 2014, t. v., 29 str., 17,90 €

Kako pojasniti otroku, kako dragocene so besede in kako pomembno je znanje jezikov? Avtorica Irena Kobald prek lirične zgodbe o deklici, ki so jo klicali Kozolec, pokaže jezik v vlogi odeje: po tem ko začne sicer topla in varna prva odeja po selitvi v strašljivo, neznano novo deželo, v katero se družina preseli, onemogočati stike z okolico, mora junakinja stkati novo, kar ji ob pomoči deklice iz parka in lastne vztrajnosti navsezadnje tudi uspe. Pristrčna zgodba o prijateljstvu in moči znanja, v katero je nevsiljivo vpleten motiv begunstva, se dotakne srca tako malih kot velikih bralcev. Knjižica je opremljena z ilustracijami Freye Blackwood, avstralske ilustratorke in mojstrice posebnih učinkov, ki je med drugim sodelovala pri ustvarjanju filma *Gospodar prstanov*. > AJDA JANOVSKY

NOVA ZBIRKA!

Zbirka **"Kako živijo"** predstavlja posamezne živalske vrste in njihov pomen za okolje.

oka.si 01 425 13 62 • www.oka.si

Domov pridem sklonjenega pogleda. Upam, da že spijo. Skušam se čim bolj potihlo sezuti, obe- sim plašč in stopim proti dnevni sobi. Takrat zaslišim jok in zagledam Urško, doječo mater mo- jih otrok, ki seveda opazi, kaj držim v rokah. Otrpnem, a v očeh mi piše: »Da, spet se je zgodilo.«

Včasih je do tega prihajalo redkeje. Na začetku še v družbi staršev, ob kakšni posebni priložno- sti. Sploh so to v naši družini vedno vsi na tihem odobrvali. Kdaj se je zgodilo tudi v srednji šoli, seveda, le redki so tisti, ki se jim prav nikoli ne. Ko pa sem stopil v polnoletnost, je stvar začinja- la dobivati resnejše dimenzije. Potem so prišla študentska leta, kjer to skorajda spada zraven. Od takrat naprej se navade, ki se je vame zalezla do te mere, da jo komajda ločim od svoje osebnosti, nisem znebil. Tokrat prvič javno priznavam: zelo rad kupujem knjige.

»Tokrat prvič javno priznavam: zelo rad kupujem knjige.«

Arjan Pregl

Kupovanje knjig o slikarstvu je kar stalnica. Zadnje čase prinašam domov in z velikimi očmi ter nemirnimi prsti odvijam polivinil s knjig o ilustraciji: teorija, pregledi ilustratorjev, najboljši izbor itd. Kljub temu da to početje ni neopazna postavka v mojem preker- nem proračunu, je zaenkrat še ne mislim opustiti. Poleg zelo ve- likega osebnega veselja mi namreč nudi tudi poglobljanje znanja s poklicnega področja. Poglobljanje znanja pa je, kot se rado re- če v današnji vseobsegajoči ekonomski govorici, tudi nuja za mojo »konkurenčnost na tržišču«.

Ampak ... knjiga ni ena, knjig je več!

Torej, ena knjiga je ravnokar omenjena knjiga: objekt potrošnje. Druga knjiga je mogoče tista, ki me sooča z vprašanji lastne resnič- nosti. No, morda bi moral drugače formulirati. Če imaš starše lite- rate, se namreč zna zgoditi, da se kdaj predstaviš in prejmeš osupel odgovor: »Arjan? Res? To ni izmišljeno? Hočeš reči, da imaš tudi zares sestro Sanjo ... in strašnega bratranca Davorja?!«

Tretja knjiga mi je še posebno ljuba. Je tista knjiga, s katero se- dim ob postelji svoje štiriletna hčerke Ele (in bom kmalu tudi ob postelji enajstmesečnega sina Tarasa). Potem ko zaprem debele platnice, mi včasih reče: »Veš, očka, če hočeš, mi lahko prebereš še eno kratko pravljico ... ali pa dolgo.«

V četrti knjigi sodelujem kot avtor. Kar se tiče ilustracij, je bilo mojih v knjižni izdaji doslej nekaj več kot dvajset. Zadnja, če jo na tem mestu lahko tudi in na videz mimogrede navržem, je MODRO NE BO, ki sva jo sestavila skupaj s Tomažem Šalamunom. Posebna je v tem, da sem jaz najprej naredil podobe, nato se je na njih od- zval Šalamun in napisal pesmi. Za knjigo sva dobila priznanje No- ve poti, ki so jo letos prvič podelili ob nagradi Kristine Brenkove.

Peta je knjiga, v kateri sodelujem kot pisec kratkih zgodb. S sle- dnjimi sem se začel resneje ukvarjati pred ne tako zelo davnim, ne- kaj sem jih že objavil v reviji Literatura. Ravnokar so me tudi ob- vestili, da sem na ravni idiota! Hočem reči, iz uredništva sem dobil sporočilo, da bo moja kratka kratka zgodba objavljena v naslednji številki revije Idiot. Torej, zgodbe resda še niso v knjigi, a se poča-

si nabirajo. (Celo predpogodbo z založbo sem že podpisal ... a ne preveč okoli govoriti, ne vem niti, če sem že povedal očetu.)

Šesto knjigo, večinoma leposlovje, prebiram zvečer, ampak glede na to, da se to dogaja v postelji, torej v prostoru osebne intimne, se mi o tej knjigi ne zdi najbolj spodobno pisati.

Sedma knjiga ... sedma ... sedma? Gotovo sem s kakšno podložil mizo, drugo uporabil za ravnanje zmečkanega papirja, nekaj sem jih uporabil za slikarsko podlago ...

Aja, točno, še osma je! Na to sem še posebej ponosen. To je tista, ki je ne prebereš do konca. Potreboval sem kakih devetintrideset let, da sem se znebil navade čisto vsako knjigo prebrati od prve do zadnje strani, četudi me sploh ni pritegnila. Običajno je šlo tako, da sem knjigo bral kakih trideset do petdeset strani in sem si rekel: »Ni mi všeč, a mogoče me zdaj zdaj posrka vase.« Potem sem bral še, recimo, petdeset do osemdeset strani in sem se znašel na sto- trideseti strani. Čeprav mi še vedno ni bila všeč, se mi je zdelo ško- da, da je po vsem tem ne bi prebral do konca ... pa čeprav je štela še nadaljnjih štiristo sedemdeset strani. In potem je *Vojna in mir* trajala skoraj toliko kot dogajalni čas romana.

Skratka, knjiga ni ena, knjig je več in zdaj, ko sem se lotil tegale pisanja, opažam, da niti nimajo tako majhne vloge v mojem življe- nju, kot bi si, kot zaprisežen slikar, vizualec in sploh ne goreč na- sprotnik filma in televizije, upal trditi na začetku.

Namesto zaključka pa ... svojčas je veljalo prepričanje, da je knji- ga vendarle samo ena. Vsaj tista prava. Knjiga z veliko začetnico, torej Knjiga! Tudi to rad prebiram vsake toliko. Kot je že marsik- do povedal, v njej se najde veliko modrosti. Zadnjič sem, na pri- mer, naletel na odlomek (2 Kralji 2,19–25), ko stari Elizej hodi po vzpetini. Ob poti stoji dvainštirideset dečkov in ga zafrkava zaradi pleše. Gologlavi pohodnik jih jadrno prekolne v Gospodovem ime- nu, zato iz gozda prideta medvedki in raztrgata vse otroke na ko- sce. Torej, iz prebranega sem potegnul koristen življenjski nasvet: če nočeš, da te raztrgajo zveri, raje posmehljivo ne omenjaj speci- fičnosti lasišč starejših ljudi, ki hodijo navkreber.

DRAŽBA ZBIRATELJSKIH PREDMETOV, STARIH KNJIG IN TISKOV.

CANKARJEV DOM, LJUBLJANA, DVORANA LILI NOVY,
V PETEK, 28. NOVEMBRA 2014, OB 18. URI

 ANTIKVIARIAT
GLAVAN

www.antikvariat-glavan.si

... s slovensko besedo v srcu

MLADIKA

MARIJ ČUK
Ko na jeziku kopni sneg

18,00 €
104 strani

MIROSLAV KOŠUTA
Zapisi na orošeno okno

22,00 €
476 strani

EVELINA UMEK
Sidrišče spomina

17,00 €
216 strani

BERNARD NEŽMAH
Pogovori z Merkujem

12,00 €
94 strani

MATEJA GOMBOC
Pozneje se pomeniva

14,00 €
160 strani

MARIJA STANONIK
Slovenska pesem v tujem škornju

22,00 €
476 strani

MARTA ASCOLI
Auschwitz je tudi tvoj

16,00 €
144 strani

MARKO SOSIČ
Balerina, Balerina

13,00 €
112 strani

ALOJZ GORIUP
Od Galicije do Južne Tirolske

14,00 €
232 strani

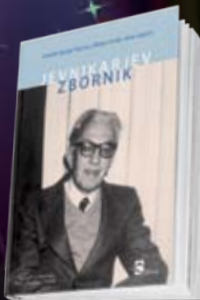
RAFKO DOLHAR
Bučanje hudournikov

14,00 €
126 strani

CENDA-PIRJEVEC-ZAGHET
Jevnikarjev simpozij

14,00 €
176 strani

ZALOŽBA MLADIKA NA 30. KNJIŽNEM SEJMU
Stojnica Slovenska knjiga v Italiji (P16) – prvo preddverje

SREDA, 26. NOVEMBRA, ob 11. uri
Dvorana Lili Novy

PREDSTAVITEV ZALOŽBE MLADIKA
V SKLOPU SLOVENSKE KNJIGE V ITALIJI

PETEK, 28. NOVEMBRA, ob 11. uri
Debatna kavarna – prvo preddverje

ALI JE LITERATURA ŽENSKA?

Sodelujejo: Mateja Gomboc, Evelina Umek, Vilma Purič
Vodi: dr. Edi Kovač

SOBOTA, 29. NOVEMBRA, ob 15. uri
Debatna kavarna – prvo preddverje

IZ MORJA V SREDIŠČE.
POL STOLETJA SLOVENSKE POEZIJE V ITALIJI

Sodelujejo: Marij Čuk, Miroslav Košuta, Irena Žerjal
Vodi: dr. Irena Novak Popov

MLADIKA UL. Donizetti 3, 34133 TRST • tel: +39 040 3480818 •
www.mladika.com • uprava@mladika.com

Informacije in naročila: PRIMUS D.O.O. • tel: 07 496 5505 •
www.primus.si • info@primus.si

Zgodba o prijateljstvu,
o katerem ste sanjali kot otroci.

Naročite lahko na
www.zalozbamis.com

Veliko pravljicnih dogodivščin z vašimi najbližjimi
vam v prihajajočem letu želi ekipa Miš založbe!

MIŠ
ZALOŽBA